

གསར་མང་། ༣

འདོན་མང་། ༡༧

རྣམ་འགྲུབ་

བོད་མི་མང་གི་འབྲུག་ལ་འཕེལ་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ལྟུང་ལྟུང་།

སྐབས་བརྒྱ་བདུན་པ།

ཚོགས་དུས་བཞི་པ།

གོས་ཚོགས་ལས་རིམ་གསར་ཤོག།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ ཟ࿃་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡

ཚུམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་།

ཚུམ་སྒྲིག་པ།

བདེ་ཆེན་མཚོ་མོ།

གསར་འགོད་པ།

ལྷོ་བཟང་མཚོ་མོ།

དུན་ཚོགས་འགྲོའ་རྒྱལ།

ཚོས་དབྱིངས་རང་གོལ།

ཡོན་ཏན་དབང་ལྷུག།

ཏྲ་མགྲིན་མཚོ།

བྲམས་པ་ཚོས་འཛོམས།

བསྟན་འཛིན་གཡུང་རྒྱུང་།

ཀྱི་སྤུ་ཁར་འགོད་འཇུག་པ།

ལྷོ་བཟང་མཚོ་མོ།

དུན་ཚོགས་འགྲོའ་རྒྱལ།

ཚོས་དབྱིངས་རང་གོལ།

Tibetan Parliament-in-Exile,
Central Tibetan Administration,
Gangchen Kyishong, Kangra
Dharamsala-176215, H.P. INDIA
Ph. :+91 1892 222481
Fax : +91 1892 224593

Web:
www.chithu.org
www.tibetanparliament.org

གནང་བ་བཅས་མཉམ་དུ་དུས་ཚིགས་སྤྱང་བཅི་ཞུས་ཡོད་པས་མི་མང་ས་ཡ་མང་པོས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད། མདོར་ན་
ཨིན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་དུས་ཡུན་རིང་ཤོས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་། སྤྱི་ཚེ་ཕྱི་ལ་པོར་ཨིན་ཡུལ་དང་མནའ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་
མཚོན་ཉམས་དང་ཞབས་ཞུ་སྟོན་མེད་གནང་ཡོད་པར་བརྟེན་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་ཚོམ་གྲུས་འདུད་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ཅིག་འཛོགས་
དགོས་སུ་མཛོང་།

གྲོས་ཚོད།

རྒྱལ་མོ་སྤྱི་གཤེགས་དམ་པའི་མཛད་སྤྱད་མཛད་རྗེས་ནམས་ལ་གྲུས་བཀུར་ཆེ་བཟོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་བཅོམ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་
ཉིད་སྤྱི་ཚེ་མ་ཐེན་པར་འཛམ་སྲིད་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ཨིན་ཡུལ་མནའ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཚོར་གྲོང་གུང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་
འུལ་བཞུགས་རྒྱལ་སྲས་ཅར་ལ་སི་གསུམ་པ་ (རྒྱལ་པོ། King Charles III) སྤྱི་འཁོར་ལྗོངས་བཅས་ནམས་དང་། ཨིན་
ཡུལ་མི་མང་ནམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཞིས་བྲེས་པོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་
རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་བཟང་པོ་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བསྐོད་
པའི་སྟོན་ལས་འུགས་འགུ་ཞུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ལ།།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་མི་འགྲུང་རྗེ་རྗེ་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་མི་འགྲུང་རྗེ་རྗེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་ཚོམ་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོས་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་མང་ ༢༠ ཐོག་
ལ་རྩ་བའི་སྟོན་སྟེང་དང་། གྲོས་ཚོད་ཁག་བཅས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པེབས་པ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་
དང་། ངས་སྐབས་སུ་བབ་པར་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཞེ་ན། འདིའི་ནང་དུ་རྩ་བའི་རྒྱལ་མོ་དེའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་། ཆབ་
སྲིད་གང་འདྲ་བསྐྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོ་ཞིག་བཞུགས་གནང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ངས་ག་རེ་མཛོད་གི་འདུག་ཅེ་ན། ཨིན་
ཡུལ་ལྷ་སུ་ཡིན་ན། ཡུ་རོབ་ཅམ་མ་རེད། ལུབ་སྤོགས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་བོད་པའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་
(Treaty Agreement) ཟེར་གྱི་རེད། གང་ལྟར་འབྲེལ་བ་འུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ལོ་སྐབས་འདི་
བརྒྱུད་ནས་ཨིན་ཇིའི་རྒྱལ་མོ་དམ་པ་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་མོའི་ཡབ་གཞིས་པོ་བྱང་ནས་བོད་པའི་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་
སྤངས་སྐོར་རོབ་ཅམ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་དེབ་ཟེར་དུ་འགོད་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་བསམས་ནས་ངས་ཡར་
ལངས་ཏེ་ཞུས་པ་ཡིན། ལོ་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། རྒྱལ་མོ་དགུང་གངས་ ༤༦ བར་དུ་བཞུགས་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་དགུང་ལོ་
༥༠ ཐམས་པ་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། དེ་ག་ནང་བཞེན་འཛམ་སུ་སྲིད་གི་མི་རིགས་སྤྱི་འུགས་དོན་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ།
ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་རོས་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། གནའ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ ༥༤ སྐོར་ཞིག་གི་དབུ་འཛིན་གནང་བ་རེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོས་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གནའ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ ༥༤ སྐོར་ཞིག་གི་དབུ་འཛིན་གནང་བ་རེད་ལ། ཞེ་ཧྲ་ཀྱེ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅི་སྟེད་ཅིག་གིས་ད་དུང་ཡང་ཨིན་ཡུལ་གྱི་
རྒྱལ་མོའམ་རྒྱལ་པོ་དེར་ཁོ་རང་ཚོའི་དབུ་འཛིན་དང་། ཨིན་སྐད་དུ་ཞུས་ན། (Head of State) ལ་ད་ལྟར་རོས་འཛིན་བྱས་

ནས་འགོ་བཞུགས་པ་དང་། དེས་ག་ལེ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་ཅེ་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་གཟེ་བཞེད་དང་མངའ་ཐང་མཚོན་ཐུབ་པ་ཞིག་
ཉན་ཉན་ཆགས་གྱི་ཡོད་པའི་སྟུང་། ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པར་ངས་གང་ལྟར་འདོད་བྱུང་ཞེ་ན། རྒྱལ་ཡུམ་དམ་པ་དེའི་དགོངས་པ་
བཞེས་སྐྱབས་སུ་བཅུག་གིས་ཁོང་གི་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ (Queen mother) མ་ཡུམ་ཚེན་མོ་དང་། ཁོང་གི་སྲས་ཅར་ལ་སི་
(Charles) དེད། དེ་ག་ནང་བཞུགས་པ་ལས་ཤིག་གི་སྐྱ་ལྷན་པ་ཚོ་དེད། དེ་ཚོས་བོད་དང་བོད་དོན་ཐོག་ལ་དངོས་
ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་དེད་བསམ་གྱི་འདུག ལྷག་པར་དུ་ཡགོངས་
པ་སྐབས་མགོན་ཚེན་པོ་མཚོག་ལ་ཨིན་ཇིའི་མ་ཡུམ་དམ་པ་དེ་དང་། དེ་བཞུགས་པ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ སྐབས་དེ་དུས་རྒྱལ་སྲས་
དེད། དེ་ཚོའི་ཡ་སྐྱ་མདུན་ལ་བཅེ་བཀུར་ལྷན་སྐྱབས་དེད། འབྲེལ་བ་གནང་སྐྱབས་དེད། དངོས་གནས་བྱང་གནས་ཐུགས་ཉེ་པོ་
དང་། འཇ་ཚེན་པོའི་སྟོན་པ་གནང་ཡོད་པ་དངོས་ར་འཕྲོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་གྱི་ཡོད་པའི་དང་། ངས་འདི་ལྟར་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་སྲིད་རྒྱལ་མེད་ཚོགས་མཚན་དང་། བུ་འདོད་གྱི་རྣམ་འགྲུར་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཁབ་
གྱི་འགོ་སྐྱབས་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་ལས་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ཁག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེད།

ངས་དེའི་ནང་ནས་འབྲུར་ཐོན་འདྲ་ཞིག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལྷན་ན་བསམས་བྱུང་། གཅིག་དེ། སྤྱི་ལོར་ཡགོངས་
པ་སྐབས་མགོན་ཚེན་པོ་མཚོག་གིས་ལྷགས་ཚོམ་གནང་བའི་ (Ethics for the new Millennium) དུས་རབས་
གསར་པའི་བཟང་སྤོད་སྐོར་བཀའ་སློབ་གང་སར་གནང་ཡོད་པ་དེད་ལ། ཕྱག་དེབ་དེ་དབུ་འབྲེད་དང་གསུང་བཤམ་དང་པོ་དེ་
གང་དུ་གནང་བ་དེད་ཅེ་ན། ཨིན་ཡུལ་དུ་ (Royal Albert Hall) ལ་གནང་བ་དེད། འདི་ངས་ག་ལེ་བྱས་ནས་ལྷ་ཡི་ཡོད་
ཅེ་ན། སྐབས་དེར་འགན་གཙོ་པོ་བཞེས་མཁན་དེ་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་བཞེས་བྱུང་བ་ (Prince Charles) དང་། རྒྱ་གར་
གྱི་ (High Commissioner) གཉིས་ཀྱིས་བཞེས་པ་དེད། དེབ་དེ་སྐབས་དེར་ (Best Seller) ཚོང་འབྲེམས་ཆེ་ཤོས་
གྱི་ཕྱག་དེབ་ཅིག་ཏུ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་དེད། དེ་བཞུགས་པའི་ ༢༠༠༡ (Prince Charles) ད་ལྟ་རྒྱལ་པོའི་ཁྱི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་
མཁན་དེས་གང་གནང་བ་དེད་ཅེ་ན། བོད་པའི་ཐོག་ལ་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་སྐྱབས་ཤིག་དང་། ཁོང་གིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་ལ་
འཛིན་པའི་དད་གུས་དང་བཅེ་བ། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁོང་དང་ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་མང་པོ་ཞིག་ དཔེར་ན།
འཛམ་གླིང་ནང་ཚོས་ཕྱོགས་གྱི་མཐུན་ལམ་དགོས་རྒྱ། ཚོས་ལུགས་འདྲ་མེད་ཀྱི་མཐུན་ལམ་དགོས་རྒྱ། དེ་བཞུགས་པོར་ཡུག་
ལ་སོགས་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་གནང་མཁན་ཞིག་དེད། དེ་འདྲའི་རྒྱ་
མཚན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆ་ནས་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལ་ཨིན་ལེན་དོན་གཙོད་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཨིན་ལམ་ལྷུ་དུ་
གནས་པའི་བོད་རིགས་ཡོད་དོ་ཚོགས་ཚང་མར་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་གདན་འདྲེན་ལྷན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ནང་དུ་ཡ་རྒྱལ་
བ་རེན་པོ་ཆེའི་ཡ་སྐྱའི་འཐུངས་སྐར་སྐྱང་བཅེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེད། འདི་ལོ་རྒྱལ་ནང་དུ་བྱུང་བ་དང་པོ་དེད་ལ། འབྲུང་འབྲུང་དེ་
ལྟར་ཡོད་རྒྱ་ཉོག་ཅམ་ཁག་པོ་དེད་བསམ་གྱི་འདུག འདི་ང་ཚོའི་ལོ་རྒྱལ་ནང་དམིགས་བསམ་འབོད་དགོས་པའི་གནས་
ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ག་ནང་བཞུགས་ཚབ་སྲིད་གྱི་ཐོག་ནས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་གནང་གི་མེད་པ་
ཡོངས་གྲགས་དེད་དེ། ཨིན་ནའང་། རྣམ་འགྲུར་གྱི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་ག་ལེ་མཚོན་པ་དེད་ཟེར་ན། ངས་འདིར་དཔེ་མཚོན་རྒྱུ་
རྒྱུ་ཞིག་ལྷན་ན། སྐབས་དེ་དུས་ང་ལ་གིར་ཞབས་སྤེལ་ལྷན་པའི་ཁ་ཐུག་ལ་དེད། ལོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་ (Jiang
Zemin) གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་སྐོར་ལ་ཨིན་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པ་དེད། དེ་འདྲའི་གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་སྐོར་དུ་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་ཐེབས་དུས།
འཛམ་གླིང་གང་སར་ལུགས་སྲོལ་གཅིག་པ་དེད། གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཆེ་བསྟོད་གསོལ་ཚིག་འདེགས་འབུལ་བྱ་རྒྱ། ཨིན་
སྐད་དུ་ (State Banquet) ཟེར་གྱི་དེད། དེར་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབུ་མེད་དང་། འཛིན་སྐོར་གི་དབུ་མེད། གང་ལྟར་ཉིང་ལུ་དེ་ཚོ་
ཡང་འཛོམས་ནས་ལྷན་རྒྱུ་སུ་གསོལ་ཚིགས་འབུལ་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱལ་པོ་ཡོད་

༡༡། བཅོམ་སྤོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར།

དོན་ཚན།	ཚིག་བརྗོད་རྙིང་པ།	བསྐྱར་བཅོས་ཚིག་བརྗོད།	རྒྱུར་བརྗོད།
<p>རེ་གསུམ་པ། ནང་གསལ་ ༣</p>	<p>ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ། ག ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་ནང་ལོ་ལྷའི་རིང་ལུ་ མ་ལུང་ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ལས་འཁུར་བྱས་ཚུངས་ བའམ། ཡང་ན་ཉུང་མཐར་ལོ་བཅུའི་རིང་ཁྲིམས་ ཚོད་མཁས་པའི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་བཅས་ལ་མ་ གཏོགས་འོས་བབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཅའ་ ཁྲིམས་འདི་ཉིད་ལག་ལེན་འགོ་འཇུག་གས་བ་ ནས་བཟུང་ལོ་སྟེང་ལྷའི་རིང་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བ་ དང་། ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཞན་གཉིས་བཅས་བསྐོ་ གཞག་དགོས་རིགས་ནང་གསལ་འདིའི་ཆ་རྒྱུན་ ཁག་ལ་བསྟུན་གནང་མི་དགོས།</p>	<p>ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ། ག ཁྲིམས་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཞིག་ ནང་ལོ་ལྷའི་རིང་ལུ་མ་ལུང་ཁྲིམས་དཔོན་ནམ་ཁྲིམས་ ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་སྐྱེད་སྤོངས་ཚུངས་བའམ། དམའ་ མཐར་ཉེ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་རམ་འབྲུམས་པའི་ལག་ ཁྲིར་ LLB ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལོ་བཅུ་ཡན་ཁྲིམས་དོན་ དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འཁུར་སྐྱེད་སྤོངས་ཚུངས་བའམ། བཅོམ་ སྤོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་དང་ལམ་ལུགས་གྱི་ཁྲིམས་ཚོད་ པའི་ལག་ཁྲིར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བཅོམ་སྤོལ་བོད་མིའི་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་རྒྱུ་ ༡༥ ཡན་ལས་འཁུར་སྐྱེད་སྤོངས་ ཚུངས་པ། ཡང་ན་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་ལུགས་མ་ལག་ཏུ་ལོ་ རྒྱུ་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ཉམས་སྤོངས་ལྡན་པ་ཞིག་ དགོས་པ་ཡིན།</p>	<p>བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་ འཇུགས་མ་ལག་ ཞེས་པ་དེ། བོད་ མིའི་སྤྱི་གཞི་ འཇུགས་མ་ལག་ འཇུགས་མ་ལག་ འཇུགས་མ་ལག་ གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པ་དང་། ༦ པ་ ནང་གསལ་སྤྱི་གཞི་ འཇུགས་ཁག་</p>

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཁྲིམས་འཆར་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་གནང་མཁན་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ལྷུང་ར་ཐར་ལམ་སྐོལ་མ་ལགས།

ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ལྷུང་ར་ཐར་ལམ་སྐོལ་མ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅོམ་སྤོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༡ པ་ལ་
རྒྱ་བསྐྱོར་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ། སྤྱི་འཇུག་གསལ་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་གསལ་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅོམ་སྤོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༡ པར་

དགག་གྲུ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེའང་ལྷ་ས་ན་བསམས་བྱུང། སྤྱིར་བཏང་དང་པོ་དེར། འདིའི་ནང་དུ་ "ལྷངས་སྤོང་
 བའམ།" དང་། "ལྷངས་སྤོང་ག། ཡང་ན་" དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་གི་གདམ་ག་བཞག་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་དང་པོ་ལྷ་
 རྒྱུར། གོང་གི་ཚང་མ་མེད་པར་མཐའ་མར་འབབ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ། "བཅན་གྲོལ་པོད་མིའི་ཁྲིམས་དང་ལམ་སྟེན་གསུངས་ཀྱི་
 ཁྲིམས་རྩོད་པའི་" ཟེར་བའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ལ་སྤེལ་ས་འདུག གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཐོག་ནས་འདིའི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་ཡིན་
 བའང་མ་མཐར་རང་པོ་ ༥༠ ཡོན་དགོས་པ་དེ་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་ཐོག་བཞག་ཡོང་དུས།
 དང་པོ་དེར། "ཁྲིམས་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་" ཟེར་དུས། སལ་ཚེར་འོག་མ་དེ་ང་ཚོར་གོ་ཡི་ཡོད་ས་རེད། ཁྲིམས་
 ཁང་ཟེར་བ་དེ་གཞན་དང་། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ང་ཚོར་རེད་འདུག དེ་ནས་ཁྲིམས་ཀྱི་ལག་ཁྲེང་གི་གནས་སྤངས་
 བཞག་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་ "ཁྲིམས་དང་ལམ་སྟེན་གསུངས་" ཟེར་བ་དེ། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་ཉིན་
 གངས་ ༥ རིང་ཟབ་སྤོང་སྤྲད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེར་དམིགས་འདུག དེ་ནས་མར་ཡོང་དུས། "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་མ་
 ལག་ཏུ་ལོ་ངོ་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ལུའི་ཉམས་སྤོང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།" ཞེས་འཁོད་འདུག ཉོན་པོ་ལྷ་དུས་དེར་གོ་
 རྒྱུ་ཞིག་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་མ་ལག་ཟེར་བ་དེར། ཡིག་འོར་སྐར་ནས་འགྲེལ་བཞག་ཅིག་བརྒྱབ་
 འདུག དེའི་ནང་དུ་ག་ཚེ་ཟེར་འདུག་ཅེ་ན། འཛིན་སྤོང་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བ་ཞེས་ཟེར་འདུག ར་བ་འདིའི་ནང་
 དུ་བཞག་ས་མཁན་ཚང་མས་འཛིན་སྤོང་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བ་ཚང་མས་མཁུན་གསལ་རེད། ངས་ལྷ་དགོས་
 མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། སྤྱི་ནས་གཟིགས་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཛིན་སྤོང་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བ་ག་རེ་
 ཡིན་མིན་མ་མཁུན་པ་ཡོང་སྤིང་པ་རེད། དོན་ཚན་ ༥ བ་དེ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ཀྱི་འཛིན་སྤོང་ལས་ཁུངས་ཁག་རེད། དེའི་
 འོག་ནས་ཟེར་དགོས་མ་རེད། བཀའ་སློན་ལས་ཁུངས་ཁག་ཚང་མ་རེད། དེ་ནས་དོན་ཚན་ ༦ བ་དེ་འཛིན་སྤོང་གི་དབང་ཚུལ་
 འོག་ལ་ཡོད་པའི་རང་སྤོང་གི་སྤེ་ཚན་ཁག་རེད། ད་ལན་འདིའི་ནང་དུ་གོང་ནས་མར་ཡོང་བ་རེད། གོང་གི་དུམ་མཚམས་དེ།
 ལག་ཁྲེང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རྒྱུ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཚགས་ཚར་བ་རེད། དེ་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་
 འདིའི་ནང་དུ་འཛིན་སྤོང་གི་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བ་སྤང་འཛེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ། ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་
 ཡོད་པ་དེ་ཚོ་དེའི་འོག་ཏུ་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་གདམ། གང་ལྟར་ཆ་རྒྱུན་དེའི་འོག་ནས་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་
 བ་ཁ་གསུང་ཚུད་སྤིང་པ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་འཛིན་སྤོང་གི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བའི་ནང་དུ་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་
 སྤོང་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་རྒྱུ་རེད་དེ། དེ་མིན་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཚུད་ཀྱི་མ་རེད། དཔེར་ན། སྤྱི་འཇུག་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
 དུ་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུང་གཞིའི་ཐོག་ལས་དོན་གྲུས་ཏེ་ཡོང་བའི་མི་ལོ་ ༢༠ ཉམས་སྤོང་ཡོད་མཁན། སྤྱི་ལའང་ཡོད་རེད་ལ། བང་ལའང་
 ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ཚོའི་གསུངས་ཉིན་གངས་ ༥ ཀྱི་ཟབ་སྤོང་ལས་གོང་ཚུང་བ་ཡོད་རེད་གདམ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་
 འདིའི་རྒྱུ་སྤོངས་ལའང་དོགས་པ་འདུག་ལ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། ཚིག་གཅིག་ལ་ "ལོ་བཅུ་
 ཡན་ཁྲིམས་རྩོད་དང་འགྲེལ་བའི་ལས་འགན་ལྷངས་སྤོང་བའམ" ཟེར་ཡོད་པ་རེད། དང་པོ་བཞག་ན་དེ་ཚོ་ཁྲིམས་རྩོད་ཀྱི་ཆ་
 རས་རྩོད་གཞི་ཚེན་པོ་རེད། མ་འོངས་པར་གོ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལེན་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ད་ལྟོ་འདིས་དགོས་མཁོ་
 སྤོང་སྤུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ལ། དགོས་པ་དང་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་འདུག ལྷག་པར་དུ་འཛིན་སྤོང་སྤྱི་གཞུང་གཞི་
 དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་ ༦ བ་བཞག་པ་དེར་ཚོར་བ་ཚེན་པོ་ཡོད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་གནས་སྤངས་འདིའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། ར་
 བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་བཞག་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། ངས་དེར་རྒྱབ་སྤོང་
 རྒྱུ་དོགས་ལྷ་ཡི་མེད། གང་ལྟར་ང་རང་གི་དོས་ནས་འདི་ཚུད་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་གྲུ་ཡོད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་ ཁྲིམས་འཆར་འདོན་མཁན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་སྲིད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་དོན་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་མེད་པ་ཡིན་ན། དེར་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ད་ལྟ་ཡར་ཚུད་པར་དགག་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏུས། ཡར་ཚུད་པར་མང་མོས་ཐོག་ནས་བལྟ་རྒྱུ་རེད། དང་པོ་ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་པ་གནང་མཁན་ཚོས་ཕྱག་རྒྱུང་རོགས་གནང། དགག་བྱ་གནང་མཁན་གྲངས་ ༡༠ བྱུང་སོང། ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚོས་ཕྱག་རྒྱུང་རོགས་གནང། རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྲངས་ ༢༣ འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་ཏུས་མང་མོས་ཐོག་ནས་ཚུད་པ་ཡིན། དེའི་ཐོག་ལ་བརྗོད་པ་དང་པོ་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅོན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༡ ལ། བཅོན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་རེ་གསུམ་པའི་ནང་གསེས་ ༢ པའི་གཤམ། དེ་རིང་བསྐྱར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་ངེ་བ་འགའ་ཤམ་ལེག་འདི་རྒྱ་ཡོད། དེར་ཁྲིམས་འཆར་སློབ་མཁན་འདི་སྐྱོང་གིས་ལན་བསྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་སྐྱོན་དགོས་རེད། དེ་མིན་ན་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་གང་ནས་ཡིན་ནའང་ལན་གསལ་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དང་པོ་དེར། འདིའི་ནང་དུ་སྡེ་ཚོན་མང་པོ་ཞིག་སྤྲེས་འདུག གང་ལྟར་འདིའི་ནང་དུ་ཆ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞག་འདུག གཉིས་པ་དེའི་ནང་དུ་ "དམའ་མཐར་ཉེ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་རམས་འབྲུམས་པའི་ལག་ཁྲིར་ (LLB) ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལོ་བཅུ་ཡན་ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་སྨངས་སྤོང་བའམ" ཟེར་བ་དེ། ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་སྨངས་སྤོང་དང་མ་སྤོང་ཟེར་བ་དེ། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། སྤྱི་ཚོགས་གཞན་ནས་ང་ཚོས་ལག་ཁྲིར་སྨངས་ནས། དཔེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བཞག་ན། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་ (Oppo) བཟོ་སྐྱེའི་ནང་དུ་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་ལོ་ ༡༠ རིང་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ན། དེའང་ཟེ་སྤོང་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། གང་འདྲ་རེད། འདི་གཅིག་རེད།

གཉིས་པ་དེ། "བཅོན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་དང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པའི་ལག་ཁྲིར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བཅོན་ཁྲོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་རྒྱུ་ ༡༥ ཡན་ལས་འགན་སྨངས་སྤོང་བ།" ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་འདྲའི་ལག་ཁྲིར་ཡོད་མཁན་དང་། ལོ་རྒྱུ་ ༡༥ ཡན་ལས་འགན་སྨངས་སྤོང་ཟེར་མཁན་དེས་ང་ཚོའི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དམ། ཡང་ན། ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་གང་རུང་ལ་ཁྲིམས་ཚོད་པའི་འགན་ཁུར་ནས་ལས་འགན་སྨངས་སྤོང་བར་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། སློབ་སྦྱོང་དགེ་མཁན་དང་སྡེ་ཚོན་གང་ཡང་རུང་བ། གཞིས་ཆགས་ཁག་ནས་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་བྱས་སྤོང་བ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཡང་

བསྐྱེམས་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་མཁོང་ལ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འཇིགས་རང་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་མེད།

མཐའ་མ་དེ། ད་ལྟ་འདྲི་བ་འདྲི་བཞིན་ཡོད། འདིར་ལན་འབྲོར་བའི་རྗེས་ལ་བསམ་ཚུལ་ལྷན་སྦྲུལ་ཡིན། "བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུག་མ་ལག་ཏུ་ལོ་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ཏུ་ཉམས་སྤོང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།" ཟེར་བ་དེ། སྤོང་མ་ང་ཚོས་ལོ་ ༣༠ བར་དུ་ནང་གསེས་དེར་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཟེར་བའི་ཚིག་ཅིག་བེད་སྤོང་བཏང་ཡོད་རེད་སྟེ། དེ་པར་འགྲུང་མི་དགོས་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་དམ། གང་འདྲ་ཡིན་ན། འདི་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ད་དུང་ཡང་འཇིགས་རང་འབྲེལ་བ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་མཁན། དཔེར་ན། ངས་དཔེ་འཛོག་གི་ཡོད། འདི་རེད་ཟེར་གྱི་མེད་གང་ལ། གངས་ཅན་སྤྱིད་གཤོངས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་གཅིག་ལ་ཁ་ལོ་བ་ལོ་ ༡༥ གྲུས་པ། ལས་བྱ་ཡིག་གང་ལོ་ ༡༥ གྱིད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། འདི་སྤྱངས་དེར་བལྟས་ན་དེའི་ནང་དུ་འགྲོ་ཚོག་གི་རེད་སྟེ། དེ་ཡིན་དུས་འདི་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ཁ་སང་འདིའི་ནང་དུ་དགོས་པ་དམིགས་ལུགས་ལྷན་སྦྲུག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལ་འཇུག་པའི་བཀའ་ལོལ་ཞིག་ཡོད་རེད་སྟེ། དེའི་ཐོག་ལ་རང་འཇུགས་སྤེལ་བ་བསྐྱེད་ཡོད་མ་རེད་དམ། ལོ་འཇིག་ནས་སྤོང་མི་དགོས་པ་གྲུས་ཏེ། ལོ་ ༡༠༠ ཡིན་ནའང་དེ་ག་རང་ཐོག་འགྲོ་ཚོག་ཚོག་ཅིག་ཨ་མ་གཏོགས། ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་སྤྱི་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་གསོལ་བ་སྐྱེལ་དང་། ང་ཚོའི་ཅ་འཇིགས་ཟེན་གྱིས་ཚོགས་ཚུང་གིས་གཏན་འབེབས་གྲུས་པའི་དོན་ཚན་གོང་མ་དེ་ཚོ་དང་ཅ་བ་ཉིད་ནས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།

དེ་ག་ནང་བཞིན་དོགས་པ་སྐྱབས་མ་ཟེར་ནའང་འདྲ་འདུག ལོང་དུ་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་གྱིས་གསུང་དུས། མ་ལག་དང་བཅས་པ་འབྲེལ་ནས་གསུངས་སོང་། ངས་ད་ལྟ་ལྷན་སྦྲུག་དཔེར་ན། མྱོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིད་སྤོང་གིས་གཙོས་པའི་བཀའ་སློན་རྣམས་པ་དང་། ཚོགས་གཙོས་གཙོས་པའི་སྤྱི་འཇུག་རྣམས་པ། ངས་ཐད་ཀར་ལྷན་སྦྲུག་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་བཀའ་སློན་རྣམས་པ་འཛིན་སྤོང་གི་འགན་འཁུར་མཁན་རེད། དེ་འདྲ་གོ་ཡི་ཡོད་ན། དོན་ཚན་ལྔ་པའི་ནང་གསེས་ ༩ པའི་ནང་དུ་ "དམིགས་བསལ་སྤེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་ཁུངས། ཀ་པ། ཆེས་མཐོའི་འཇིགས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་ཁུངས། ཚོགས་བྱུང་ལས་ཁུངས། བཀའ་བྱུང་ཡིག་ཚང་" ཟེར་འདུག ལས་ཁུངས་དེ་དག་གི་ལས་བྱེད་རང་ལ་གོ་དགོས་རེད་དམ། ཡང་ན། སྤྱི་འཇུག་རྣམས་པ་ལ་གོ་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད། གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་རེད། དེའང་གསལ་པོ་དགོས་འདུག

དེ་ཡིན་དུས་དང་པོ་གནད་དོན་དེ་ཚོ་གསལ་པོ་བཞོས་ན་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཏོ་སྤོང་ཡོང་གི་རེད་ལྷན་སྦྲུག་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ལྷན་སྦྲུག་སྤྱིད་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ལྷན་སྦྲུག་སྤྱིད་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཅའ་འཇིགས་བསྐྱར་བཙུག་གི་ཚིག་གཞི་དེར་ལྟ་དུས་དོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤེལ་བའི་ལྷན་སྦྲུག་དེ་འདྲ་སོང་ཅང་བཀའ་འདྲི་ལྷན་དགོས་ཆགས་སོང་། ལོང་གི་ཆ་རྒྱུན་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་མ་དེ་ཁ་གསལ་བ་

འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འོག་ལ་གསལ་བ་དེ་སྡོན་མ་ལོ་ ༣༠ བར་འགྲུང་བྱས་པ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་འདྲ་པོ་ཞིག་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འདྲ་ཞིག་དེད་འདུག་མ་གཏོགས། སྡོན་མ་གང་འགྲོ་རྒྱ་དེའི་ཆ་རྒྱུན་དེའི་འོག་ལ་འདུག་ཡིན་ནའང་། ད་ཆ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དོགས་པ་རྣམ་རྟོག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་བསྟན་པ་དེད། གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་པ་ཞིག་སྤྱི་བཞེན་ཡོད་པ་དེད། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་མར་གནང་བ་དེའང་དོགས་པ་སྤྱི་དགོས་པའི་ཕྱག་ལས་ཤིག་འདིའི་ནང་དུ་འདུག་སྟུགས། གང་ལྟར་ཆ་རྒྱུན་འདིའི་འོག་ནས་སྤྱི་འཇུག་ཚོ་འགྲོ་ས་མེད་པ་ཞིག་གསལ་བོ་བཟོས་འདུག་སྡོན་མ་སྤྱི་ཡོད་པ་དེད། སྤྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེ་བའང་བྱས་སྟོང་ཡོད་པེད་ལ། ཆ་རྒྱུན་ནང་དུ་ཚུད་ནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་མ་ཆགས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད་པ་དེད། ད་རེས་ལམ་ཁ་འདིའི་ནང་དུ་སྡོན་ནས་མི་འདུག་འདི་འདྲའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ག་དུས་ཡིན་འང་དོགས་པ་སྤྱི་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ལས་ཀ་མཁུན་བསྟོད་བྱས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་བྱས་ཅང་འདིའི་ཚོགས་པ་དེས་པར་དུ་གཙང་མ་བཟོ་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ཡན་ལག་ཟེར་བ་དེ་ནི་གསལ་བཤག་ཚོད་བཀོད་འདུག་འདྲིན་སྤྱོད་སྤྱི་གཞིའི་དོན་ཚན་ ༥ བ་དང་། ༦ བ་ཞེས་གསལ་བོ་བཟོས་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། འདིའི་ཚོད་དེ་གསལ་བོ་མི་འདུག་དེར་གསལ་ཆ་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་བསྟོན་པ་ཡིན་ན། ཆ་ཚང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རང་དེད་འདུག་

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཙན་ཤོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཙོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༡ ལ་ཅ་བའི་ཆ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་ངས་མཐོང་གི་འདུག་གང་ལགས་ཤེ་ན། བཀའ་ལློན་ལྷན་རྒྱུས་སུ་བཀའ་ལློན་མང་པོ་ཞིག་བསྐོས་འཇགས་བྱ་རྒྱུའི་ཅ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ད་ལྟ་མ་ཆང་བར་བརྟེན། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་འདི་འདྲའི་ཁྲིམས་གཞི་ཞིག་བཀའ་ལློན་གིས་བསྐྱམས་ཤེབས་པ་དེད། ཅ་བའི་ཕྱག་སྤྲེལ་ཚོས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དེད། ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ཁ་སྡོན་དགོས་པ་དེ་འདྲ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་གི་འདུག་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སྡོན་མའི་ཚིག་བཟོད་རྙིང་པ་དེ་ཚིག་བཟོད་གསར་པ་ལ་འཁུར་དགོས་པ་ཞིག་ངས་མཐོང་གི་མི་འདུག་གང་དེད་ཅེ་ན། "ལོ་ལྔའི་རིང་སྤྱི་འཇུག་ཁྲིམས་དཔོན་" ཟེར་བ་དེ་ཚོའི་གསལ་དེ། སྡོན་མ་དེ་རྩོམ་འགོག་ཚོག་གི་མེད་དུས། གསར་པ་ཞིག་དང་གྲུ་ཡངས་སུ་གཏང་རྒྱ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (Flexible) གནས་སྟངས་ལ་དཔག་པའི་ང་ཚོས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་དེད་བསམ་གྱི་འདུག་

དེ་ནས་ཕྱག་སྤྲེལ་སྤྱི་འཇུག་ཚོས་དོགས་འདྲི་གནང་བ་ལྟར། འདིའི་ནང་དུ་ "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་མ་ལག་ཏུ་ལོ་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ཉམས་སྟོང་ལྡན་པ་" ཟེར་བ་དང་། དེ་ནས་འདྲིན་སྤྱོད་སྤྱི་གཞི་གཞི་དོན་ཚན་ཞིག་འདྲམ་གནང་འདུག་དེའི་ཆ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དེ་ཚོས་འོས་གཞི་ནང་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཁྲིམས་ཚོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་ཚོ་འོས་མིར་ཚུད་གྱི་མེད་པ་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ངས་བསྟོན་ན་དེ་ཚོ་ཁ་སྡོན་བྱེད་དགོས་པེད་བསམ་གྱི་འདུག་། ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། ཏོག་ཅམ་བཞུགས་རོགས།

བཟོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡོད། བཟོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང། ། ལགས་སོ། བཟོད་པ་དང་པོ་
དེ་གོང་དུ་བྱུག་སྐྱེལ་ཚོས་དོགས་འདི་གནང་བ་ལྟར་རེད། དོགས་པ་དང་རྣམ་ཉོག་དེ་ལ་ཡོང་གི་འདུག གཙོ་བོ་རྩོམ་དཀའ་
ངལ་སེལ་གྱི་ཡོད་དུས། ཚང་མའི་དགོངས་ཚུལ་དང་། འོས་མི་ལ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དང་འཛོན་ཐང་། ལུས་པ་དེ་ཡོད་ན། མ་
འོངས་པར་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདི་བརྒྱུད་འོས་ཤོག་གཏོང་དགོས་ཡོད་དུས། ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་
འཕེལ་མཚོག་ནས། བཟོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང། བཟོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་བགོ་སྐྱེད་ལྷ་ཚོག་གི་
རེད། ། ལགས་སོ། དེ་ག་རང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཨ་གྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

སྤྱི་འཇུག་དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཨ་གྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ད་ལྟ་བཟོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་ཐེབས་གྱི་ཡོད་ཅེས་ཐེངས་མང་གསུངས་སོང་སྟེ། ཡིན་
ནའང་། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཁག་ཅིག་གིས་བཟོད་པ་དང་པོ་རོའི་ཤེས་གྱི་ཡོད་ས་མ་རེད། བཟོད་པ་དང་པོ་ཐེངས་ན་འདི་འདྲ་
ཞིག་མ་གཏོགས། གང་འདོད་བཤད་མི་ཚོག་པའི་རོ་སྤོད་ཅིག་བྱེད་དགོས་ས་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བཟོད་པོ་དང་པོ་ཐེངས་ན། ཚོག་བཟོད་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་། དགོས་པ། དམིགས་ལུལ། ལྷ་ཚང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གསུང་
དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་འཇུག་ཀླ་དགོ་ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཀླ་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན། བཅོམ་སྤོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར།
ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༡ པ་ཆ་ཚང་བསྐྱབས་པ་ཡིན། འུས་ཅང་ཆ་ཚང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

དོན་ཚན་རེ་གསུམ་པའི་ནང་གསེས་ ༡ པའི་ག་པ་དེ་འགྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ "ཁྲིམས་
ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་ཞིག་ནང་ལོ་ལྷའི་རིང་སུ་མ་བྱུད་ཁྲིམས་དཔོན་ནམ་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་སྐྱེད་སྐྱོང་
བའམ་" ཟེར་བ་དེར་ "ནམ་" དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་རེད། "ནམ་" ཞེས་གྲིས་འདུག འདི་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་ལྷ་
རྒྱ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ལྟ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སྐྱོལ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཁྲུན་རི་ཀླུ་རྒྱུ་སྒྲིལ་དཀར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཚོག་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། དོན་ཚན་དེ་གསུམ་པའི་ནང་གསལ་ ༩ པ་དང་
འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་བསྐྱར་འདུག་ བརྗོད་པ་དང་པོ་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་ "ཁྲིམས་ཁང་ངམ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་" ཞེས་
བཀོད་པ་དེ། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་དེ་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཚོག་ བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྤྱུགས། (Civil Court) ལ་གོ་
བ་སྒྲངས་ན་འགྲིག་གི་རེད་དམ། འདི་བཀའ་འདི་ལྷན་ཁྲུན་ཡིན། "འོག་མ་" ཟེར་བ་དེ་གང་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས་རེད། འདི་བཀའ་
འདི་ལྷན་ཁྲུན་ཡིན།

དེ་ག་ནང་བཞེན་འདིའི་ནང་དུ་ "ཁྲིམས་དཔོན་ནམ་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་ལས་འཁུར་སྒྲངས་ཚོང་བའམ་" ཞེས་འཁོད་
འདུག་ ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཟེར་དུས་དོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛིན་དགོས་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་ལྷན་ཁྲུན་ལེན་ན་ལས་གནས་
གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཁ་གསལ་གྱི་ལྷན་ཁྲུན་ཡིན་པའི་འདུག་ དེ་མ་གཏོགས་འོག་དེར་ཡོད་པ་དེ་ལྷན་སྐྱོར་ཚོགས་ཀྱི་
འདུག་

ཚོགས་གཙུག་མཚོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སྒྲོན་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སྒྲོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཚོག་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩༡ པའི་བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་
ནས་བཀའ་འདི་ལྷན་ཁྲུན། གོང་དུ་སྤྱི་འཇུག་ཁ་ཤེས་ཤིག་གིས་སྤྱི་འཇུག་དེ་ཚོ་འགོག་འགོ་ཡི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་།
ངས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཞབས་ཀྱི་ལུ་མཁན་དེ་ཚོ་འདྲ་འགོག་གི་མེད་ན་བསམས་གྱུར། འདིར་ "བཅའ་ཁྲོལ་
པོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པོ་དོ་ ༡༥ ཡན་ལས་འགན་སྒྲངས་ཚོང་བ།" ཟེར་བ་དེ་ཁྲིམས་ཁྲུང་འཛོག་སྐབས་པ་ཡིན་ན། འོག་དེ་ཡོད་
ནའང་། འདིའི་མཉམ་དུ་ "ཁྲིམས་ཚོད་པའི་ལག་ཁྲིམ་ཡོད་པ་" ཟེར་དུས། གཞན་ཚོ་ལའང་དཀའ་ངལ་འབྲས་པ་དང་། འདིའི་
གོ་དོན་གསུང་ཐོགས་གནང་། "བཅའ་ཁྲོལ་པོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པོ་དོ་ ༡༥ ཡན་ལས་འགན་སྒྲངས་" ཟེར་དུས། འདིའི་
ནང་དུ་སྤྱི་འཇུག་ནམ་པ་ཚུད་ཀྱི་རེད་སྟེ། ཚུད་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། ཅི་བ་ཡིན།

ཚོགས་གཙུག་མཚོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དབུ་གཤེས་ལྷན་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་བཟང་མན་བདེ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དབུ་གཤེས་ལྷན་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་བཟང་མན་བདེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཚོག་ བཅའ་ཁྲོལ་པོད་མའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩༡ དང་
འབྲེལ་པའི་ཐོག་ནས། བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ནས་ཕྱག་སྐྱེལ་སྤྱི་འཇུག་མང་པོས་གསུངས་སོང་། དེ་དང་བསམ་ཚུལ་གཅིག་
གྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་སྐབས་ཡོད་གི་འདུག་

ད་ལྟ་ཁྲིམས་འཆར་འཁུར་མཁན་གྱིས་བཀའ་པོལ་གསུངས་པའི་ནང་དུ། འདི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ས་བོན་བཅོས་

ནས་ཚུར་སྤྲད་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། དེ་དུས་དོགས་པ་དེ་ལས་ཆེ་རུ་སྤྱོད་སོང་། ངས་ཐང་ཀར་ཞུས་པ་ཡིན་ན།
 འདིའི་ནང་དུ་བཙོས་སྐྱོངས་དེ་སྤྲོ་མའི་རྒྱ་བ་སྤོངས་ཀྱི་ན་ཚ་རང་གི་ཐོག་ནས་ཚོག་གཉིས་ཁྲུང་ནས་ཡོང་གི་འདུག ཐང་ཀར་ཞུ་
 ཚོག་པ་ཞུ། གང་ལགས་ཤེ་ན། བྱིས་པ་ལྷན་པ་ལེ་ལག་ཁྲུང་ཡོད་པ་ཟེར་དུས། དངོས་བདེན་རེད། གོ་སྐབས་འབྲུལ་
 ཟུབ་པ་ཡིན་ན། མི་རབས་གཞོན་པའི་ནང་དུ་བྱིས་པ་ལྷན་པ་ལེ་ལག་ཁྲུང་ཡོད་པ་ཟེར་མཁན་མང་པོ་ཞེས་གསེད། ཡིན་
 བའང་། དེའི་འོག་ལ་ད་ལྟའི་བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་བྱིས་པ་ཁང་ནང་དུ་ཉམ་བུ་བཟུང་བདག་བཟུང་གྲེད་མཁན། རྒྱུ་མཉམ་ བྱིས་པ་
 དཔོན་ཡིན་ཟེར་མཁན། དེ་ཚོའི་རིགས་ཀྱིས་ཁོ་རང་ཚོའི་ལོ་དུས་སྐབས་སྤྱད་ བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་བྱིས་པ་དང་ལམ་ལྷན་པ་ཀྱི་
 བྱིས་པ་ཚོད་པའི་ལག་ཁྲུང་ཡང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས། མི་རབས་གཞོན་པ། བྱིས་པ་ཀྱི་ལག་ཁྲུང་ཡོད་པ། ཐང་དེ་ཚོ་
 ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པར་བྱིས་པ་དཔོན་དུ་ཡོང་མ་ཟུབ་པ། དེ་དག་འགོག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གནས་སྐྱོངས་གཤེ་བཅུག་ཡོད་རེད་ཅེ་
 བ། "བཙན་གྲོལ་བོད་མིའི་བྱིས་པ་དང་ལམ་ལྷན་པ་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚོད་པའི་ལག་ཁྲུང་ཡོད་པ་" ཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་
 གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་གངས་ ༣ དང་། ཉིན་གངས་ ༥ རིང་ཟབ་སྤོང་སྤྲད་པའི་ལག་ཁྲུང་དེ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་དུས་
 གནས་སྐྱོངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱུང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་དུ་བྱིས་པ་ལྷན་པ་ལེ་ལག་ཁྲུང་པའི་མཐོ་སྤོང་
 བའི་ཐོན་པ་དེ་ཚོའི་གནས་སྐྱོངས། རྒྱུ་ལྷན་པའི་བྱིས་པ་ཐག་དེའི་ཐོག་ནས་བཙན་པ་རེད། ཐང་མ་འོངས་པར་གཞོན་
 རྒྱུས་དེ་ཚོ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་འདིར་བཅུག་འདུག དེར་ང་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་འདུག
 ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་
 བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ། ལགས་སོ།

མཐའ་མ་དེར་ "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ལ་ལག་ཏུ་ལོང་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ཉམས་སྤོང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་
 པ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་འདུག གོང་གི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་རེད། དེ་ཚོའང་ཐང་ཀར་གོ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་
 བ། སྤྲོད་པའི་གནས་ཀྱིས་རེད། ད་ལྟ་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྤོང་ཡོད་མཁན། འོས་འབབ་ཡོད་བསམ་པའི་སྤྱི་འབྲུལ་
 ཟུར་པ་དང་། ཚོགས་ཟུར་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་འཇུགས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས། དུས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་
 མ་ལག་བཙན་པ་བསྐྱོགས་ནས་འགོད་སྐྱོངས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། སྤྲོད་པའི་ཚོད་པ་རང་གི་ཐོག་ནས། སོ་སོར་ན་ཚ་ཡོད་པའི་
 མི་དེ་ཚོ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་བཅུག་འདུག དེའི་ཆ་ནས་རྒྱ་བ་སྤོང་གྲེད་ཟུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བྱིས་པ་འཆར་འདོན་མཁན། དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མཚོག

དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་སྤྲོད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག འདི་བྱིས་པ་བཟོའི་ལས་དོན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། དཔལ་ལྷན་བྱིས་པ་ཞིབ་ཁང་ལ་གོ་བསྐྱུར་
 ཞུས་ནས། ལན་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཞུ་ཚོག་པ་ཞུ། ཡང་བཀའ་འགྲུབ་གིས་འདིར་ལན་འདེབས་ཞུས་བྱས། བྱིས་པ་ཞིབ་ཁང་
 གི་གོ་བ་ལེན་སྐྱོངས་དང་བཀའ་འགྲུབ་གི་གོ་བ་ལེན་སྐྱོངས་ཁག་ཁག་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཉག་ཉག་བསྐྱུང་གི་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
 བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་དུས་ཚོད་རྗེས་ལ་གནང་རྒྱུ་གཞོན་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བཟོད་པ་དང་པོའི་དུས་ཚོད་པར་འགྲུང་བྱེད་དགོས་པ་ཚགས་དུས། འོག་དེ་ཡར་འཐེན་རྒྱ་ཡིན། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༡ བ་ལ་
གཟེགས་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ལ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས། ད་ལྟ་
བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་གི་ལས་རིམ་སྤྱི་འཐུས་འགོ་བཞེན་པ་རེད། བྱས་ཚང་ལས་རིམ་གྱི་ནང་དུ་བཟོད་པ་དང་པོ་དང་
གཉིས་པ་མཉམ་དུ་ཕེབས་རྒྱ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ངས་ལྷ་རྒྱ་ལ། གལ་སྲིད་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་
བཅོས་དེ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། འོག་དེ་ལ་བསྐྱོར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་པའི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐད་ཀར་ལས་
བསྐྱོམས་གི་བསྐྱོར་ཐོག་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་འདུག འདིའི་དོན་དག་དེ་བཅོས་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་བཅའ་
ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་དེ་ཚོ་ལ་ལག་པ་འཚང་ན་ཡག་པོ་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ལས་བསྐྱོམས་ཞིབ་བཤེར་སྐྱང་ལ་ཕེབས་ན་
ཡག་ས་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དབུ་གཡུག་སྡོད་གི་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཚང་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་དེ་ངོས་ལེན་ལྷ་ཚོག་པ་གིས།
སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ སྤྱི་འཐུས་མང་པོས་དབུ་གང་ལ་གཡུག་གི་ཡོད་ནའང་། སྤྱིར་བཏང་གཡུག་སྐྱངས་མང་པོ་
ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་མ་རེད་ཟེར་དུས་འདི་ལྟར་གཡུག་གི་རེད། ཡང་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དེ་ཚོས་རེད་ཟེར་དུས་ཀྱང་འདི་
ལྟར་གཡུག་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཉག་ཉག་ཅིག་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་གཉིས་བཞག་ནས་སྤྱིག་གཞི་
བསྐྱར་བཅོས་ནས་འགོ་བཙུགས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་དམ། འདི་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ལོ་དུ་ཚོགས་གཙོས་ལྷོས་པ་ནང་བཞིན། ཐད་ཀར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་གི་
ལས་བསྐྱོམས་ཐོག་ལ་འགོ་རྒྱ་ཡིན། ཡིག་ཆ་དེ་ཚོར་གཟེགས་རོགས་གནང་། བཟོད་པ་དང་པོ་གཉིས་པ་མཉམ་དུ་འགོ་ཡོང་
དུས། དེ་ལའང་རྒྱ་མཚན་ཡོད། ལས་བསྐྱོམས་སྟུན་སྟུན་དང་ཞིབ་བཤེར་ལས་དོན་ཐོག་ལ་འགོ་རྒྱ་ཡིན།
དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་མཚོག་ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་གི་ལས་བསྐྱོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། ཁ་སང་འགོ་སྤོང་གི་
ལན་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།

དབལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་སྲིད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཁ་སང་ནང་སྲིད་ལས་བསྐྱེལ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་བཞག་ལ་ལན་འདེབས་ཞུ་ཚོག་པ་ཞུ།
བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་སྐབས་ནང་སྲིད་ནས་ལྷོ་ལག་པོ་བྱེད་ཐུབ་སོང་ཟེར་བ་དེ།
གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་འབད་བཅོལ་ཞུས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མི་མང་ཚང་མའི་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་
ཐབས་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ཁ་སང་དེ་བཞག་ལ་བཞུད་ནས་དེ་ལན་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ཉམ་ཐག་རེ་རེའི་མིང་འདོན་དགོས་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད། མིང་གདོན་རྒྱ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། མ་འོངས་པར་འདོན་མི་
དགོས་པ་ཡིན་ན་འདོན་རྒྱ་མིན། ཡིན་ནའང་། མོས་ཚོགས་ནང་དུ་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་དེ་བཞག་ལ་ཡིན་ན། ལན་མ་
བརྒྱབ་ན་ཉག་ཉག་ཅིག་སྲོད་ཀྱི་མེད་པ་སོང་ཅང་། ད་ལྟ་འདི་ཞུས་པ་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གྲྭ་རྒྱུན་དང་སློབ་སྦྱོང་ལུ་འགོ་བཞེད་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་མང་པོ་བྱུང་
སོང་། འཛམ་བུ་སྤྱི་བཞེད་གཞན་དུ་ཉོག་དབྱིབས་སྐབས་ལ་སྤྱི་ལུ་མང་པོ་སྤྱིས་བུང་ཡོད་པ་རེད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་
འདས་པའི་ལོ་ ༣ ནང་དུ་གནས་སྐྱེད་པ་གང་འདྲ་ཆགས་སོང་ཞེ་ན། བྱངས་ཀ་དེར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་ཞེས་ཞུ་བྱིན་འདུག་ཉོག་
དབྱིབས་སྐབས་ལ་སྤྱི་ལུ་གསར་སྤྱིས་བྱུང་བ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩་་་༢༠ ལོར་གསར་སྤྱིས་བྱངས་ ༩༠༢ འདུག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠་་་
༢༡ ལ་གསར་སྤྱིས་བྱངས་ ༩༠༧ འདུག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ ལ་སྤྱི་ལུ་བྱངས་ ༩༩༣ གསར་བ་སྤྱིས་བུང་འདུག་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ལས་འཆར་དེ་ཚོ་ལ་འཆར་གཞི་དང་ལྟ་སྐབས་ཡག་པོ་ཡོད་ནའང་། ཞིབ་འཇུག་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་མེད་ཚོས་
འཕེལ་སྤེལ་གི་རྒྱ་རགས་ལྟ་སྐབས་ཐོག་ཐོག་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལ་འགོ་བོལ་སློབ་འབྲུམ་ ༡༩༧
བཏང་ཐེན་འདུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༡ ནང་པར་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་དོན་འཁྲུལ་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། ད་ལྟ་དེལ་
བཏང་ཐེན་པ་དེ་ཚོ་འགོ་བའི་སྐབས་རང་ཆགས་ཀྱི་འདུག་དང་མི་འདུག་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་མེད་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་མཐེལ་བྱིན་
བྱས་ཏེ་མཇུག་སློང་བྱེད་འོས་མིན་བཟླ་རྒྱུ་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐོན་ད་རོར་རྒྱས་སྤྱི་དུ་འབྲས་སྤྱི་གཅད་ས་དེར། ཐོག་མ་བཅུགས་པའི་སྐབས་སུ་འགོ་བོལ་སློབ་འབྲུམ་ ༡༩༡
བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་སློབ་འབྲུམ་ ༡༠༠ ཡས་མས་ཤིག་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནས་གསོལ་རས་གནང་ཡོད་པ་རེད།
ཉེ་ཆར་ས་གནས་སུ་འགོ་བའི་སྐབས་སྤྱི་ལུ་བཏང་སྐོན་ད་རོར་གཞིས་ཆགས་མི་མང་གིས་སློབ་འབྲས་གཅིག་ཀྱང་འདེབས་
ཀྱི་མི་འདུག་སློབ་པ་ཡིན་ན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སློབ་འབྲས་ཁག་ཅིག་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེའང་མཚམས་ཆད་དེ། སྐོན་ད་
རོར་གཞིས་ཆགས་ལ་སློབ་འབྲས་གང་ཡང་འདེབས་ཀྱི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། འབྲས་སྤྱི་གཅད་སའི་བཟོ་སྐྱོད་རྒྱ་
གར་ཡུལ་མི་ཁག་ཅིག་དང་། མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་མི་ཚང་སློབ་པོ་ཚོ་ལ་འབྲེལ་རྒྱུའི་འབྲས་སྤྱི་བཅད་ཀྱི་འདུག་ལོ་ ༡ ནང་དུ་
བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ལུས་པ་བེད་སློབ་གཏང་རྒྱུའི་ནང་ནས། ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ཞིག་མ་གཏོགས་བེད་སློབ་གཏང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་
པའི་གནས་སྐྱེད་ཆགས་འདུག་གནས་སྐྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འདུག་དེ་ལ་འདྲ་ཐབས་ཤིག་གཞན་པ་གང་ཡང་མི་
འདུག་གང་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་སྤྱི་ལུ་མཉམ་སྦྲེད་ནས་འཛིན་སློབ་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུང་མ་རག་པ་བྱས་ཏེ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ལ་སྐྱོ་
འབྲུལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག།

མེའོ་ལ་རྒྱ་རགས་བརྒྱབ་རྒྱུའི་དེལ་འབོར་དེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ ༢༠༡༡ བར་དུ་སློབ་ ༢,༢༣༩,༠༠༠ བཏང་
འདུག་འོག་གི་བྱངས་ཀ་དེ་ཚོ་ཞུ་མི་དགོས་པ་ཞུ། དོག་དོག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ ༢༠༡༡ བར་དུ་སློབ་འབྲུམ་

༡༣ ལྷག་ཅིག་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷན་ ༡༠༡༣ བར་ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༣༦ ལྷག་ཅམ་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༣
 ལྷན་ ༡༠༡༤ ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༤༦ ལྷག་ཅམ་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལྷན་ ༡༠༡༥ ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༥༩ ལྷག་ཅམ་
 བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༥...༡༦ ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༤༩ ལྷག་ཅམ་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༦...༡༧ ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༣༠
 མིན་ཅམ་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༧...༡༨ ལ་སྐོར་འབྲུམ་ ༤༣ ལྷག་ཅིག་བཏང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༠༡༨...༡༩ ལ་སྐོར་འབྲུམ་
 ༡༤ མིན་ཅམ་བཏང་འདུག ད་ལྟ་བར་དུ་སྐོར་ ༣༠,༠༡༤,༦༩༩ དེར་བཏང་ཟིན་འདུག དམ་གྲོང་དུ་ལྷན་པ་བཞེན་གྱི་ལོ་
 ༡༠༡༨...༡༩ ལྷན་འགོ་སོང་བཏང་མི་འདུག དེའི་གནས་སྐབས་ཚ་ཚང་ལ་ཞེས་འདུག་ཀྱང་། མ་འོངས་པར་བསྐྱར་གསོ་བྱ་
 ཆུ་ཡོད་མེད་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན་ལྟར་ཡིན།

ཁ་སང་མ་ཤེར་བདག་པོ་ལ་བགོ་བཤམ་རྒྱལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་
 ཁྲིམས་སྒྲིག་གཞིར་བལྟ་མཉམ་འབྲེལ་ལ་གཙང་ཁེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་ཤེར་བདག་པོ་ཚོ་ལ་གཙང་ཁེ་བགོ་བཤམ་རྒྱལ་གྱི་
 འདུག གལ་ཏེ་མཉམ་འབྲེལ་གྲོང་གྲུང་སོང་བ་ཡིན་ན། བགོ་འབྲེལ་སྤྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། གྱི་ལོ་ ༡༠༡༠...༡༡ ལྷན་དུ་
 གཙང་ཁེ་བགོ་འབྲེལ་ལྷན་པའི་དུལ་འབོར་དེ་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ཚ་བཞག་ན། མོན་རྩོ་
 འདོད་རྒྱ་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ་དང་། ཉོན་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ། ལྷགས་རྒྱང་བསམ་གྲུབ་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ། མེའོ་
 ཚོས་འཕེལ་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་འདུག མན་སྤར་པན་བདེ་སྤོང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལོ་ ༣ གྱི་ཅིས་ཞེས་འགོ་བཞེན་པ་
 ཡིན་པས། ཅིས་ཞེས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་གནས་སྐབས་གསལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། གཞན་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་གི་གྲོང་གྲུང་དང་།
 ཡང་ན། ཁེ་མེད་གྲོང་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོག་ལྷག་འདུག་ལྟར་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག་ལ་ལས་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་འབྲེལ་ནས་དོགས་འདི་
 འགའ་ཤམ་ལེགས་ལྷན་ལྟར་ཡོད། ལོང་དུ་སྤྱུག་སྤེལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྷན་ཟེན་པ་སྤར་ཆགས་སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་མ་ལྷན་པ་དང་
 ལྷན་ཟེན་པར་ནན་ཏན་གྱིས་ལྷན་འདོད་བྱུང་།

ལོད་ནས་ཐེབས་པའི་གསར་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་སྤོད་ཁང་ཐོག་ལ། སྤྱིར་བཏང་སྤྱུག་ལས་གནང་དང་གནང་བཞེན་པ་
 དང་། གང་ལ་གང་འཚམ་གནང་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་འདུག དེ་ཚོ་ཉ་ཅང་གནང་འགག་ཆེན་པོ་དང་གལ་ཆེན་པོ་ཞི་བྲག་
 ཅིག་ཆགས་འདུག ད་དུང་ཡིན་ནའང་དེའི་ཐོག་ལ་སྤྱུག་ལས་སྤར་མ་སྤང་དེ། ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དང་ཁ་ཚད་པོས་གཏུགས་ཀྱི་
 གནང་གྲུབ་དགོས་རྒྱུ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤོངས་ནས་ཉེ་སྤྱི་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་བཞག་ཏེ་སྤོངས་ཡོང་
 དུས། དང་པོ་དེ་ཚོའི་སེམས་ནང་ལ་ཉེ་སྤྱི་ལ་ཡའི་རི་ལོ་ནང་བཞེན་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་ལྷགས། སྤོང་སྟོབས་དེ་འདྲ་ལྷན་
 ལྷན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྷན་དུ་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅོལ་ནས་སྤོངས་ཡོད་པ་རེད་དེ། རྒྱ་གར་ལ་བསྤོངས་ཚར་བའི་རྗེས་
 སུ་ཚད་བཏང་གནས་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུན་པས། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ཁམས་ལ་རྒྱ་ཚོ་མོའི་ནང་རྒྱ་གར་མོ་སྤྱུགས་པ་ནང་
 བཞེན་གྱིས་སེམས་ལྷགས་ཆག་པའི་གནས་སྐབས་ལྷན་མཚར་མང་པོ་ཆགས་འགོ་བཞེན་འདུག་ལ། རྒྱ་གར་གྲུང་ཁྲན་གྱིས་

བྲུ་ བོད་པ་ག་རེ་རེ་ལྟ་བུ་ བོད་སྐད་ཚེས་དེ་ལྟ་ལ་བ་རྒྱ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ རེད་འདུག དེ་ལྟ་ཞིག་མི་ཡོང་བའི་སྐད་རྒྱུ་ལ་བལ་
 འབྲུག་གསུམ་གཅིག་ལྷན་པོ་འཁོར་ནས་མ་བསྐྱད་པར། མ་འོངས་པར་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཐོག་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་
 ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྤུན་རྒྱུ་ལ་དགོངས་པ་དེས་པར་དུ་བཞེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་
 ལྷག་བསམ་ཡོད་མཁན། སྤྱིང་སྤྱིངས་ཡོད་མཁན། འགྲོ་ཡོད་མཁན། སེམས་ཤུགས་ཡོད་མཁན། ཁོ་རང་ཚོས་དངོས་
 གནས་ཤིག་གྲུ་རྒྱུ་ཡིན་བསམ་པའི་གྲུང་རིག་རིག་དང་། མང་ཆེ་བ་རྒྱུ་ལ་དང་འཛོལ་ཐང་ཐོག་ནས་སེབས་ཡོད་པ། ང་ཚོར་
 ཉམས་སྤོང་ཡོད་པ་དང་མིག་མཚོང་ལག་ཟེན་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱུ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་ཡོད་པ་རི་མ་རི་
 བཞེན་ཞིག་མ་གྲུང་ནའང་། འོས་འཚམ་ཞིག་ཡོང་བར་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱིང་བཀའ་སློན་མཚོག་གིས་སྤོན་མ་གསུངས་པར། ད་
 ལྟ་དེའི་གནས་བབ་ག་ལྟ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། འཆར་སྐྱེང་ལས་གཞི་གང་ལྟ་ཡོད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

མཐའ་མ་དེ། ར་མང་ལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྲུག་ཅམ་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། སྤྱིར་བཏང་ར་མང་ལ་གཞིས་
 ཆགས་དེ་གཞིས་ཆགས་ཉམ་རྒྱུ་དང་། སྤྱིང་འཇགས་པོ་ཞི་དྲག་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ལྷན་པོ་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ།
 ད་ལོ་ཡུལ་མི་མཉམ་དུ་གནས་རྒྱུ་ལ་སྤོན་བྱ་ཞིག་གྲུང་ཡོད་པ་རེད། གནས་རྒྱུ་ལ་དེའི་འབྲུང་རྒྱུ་གང་ཡིན་མིན་དང་། བར་དུ་
 འཛོལ་སྤོང་བཀའ་འགྲུ་གིས་དེའི་ཐོག་ལ་སྤྱག་ལས་གང་གནང་ཡོད་པ། མཐའ་མར་ད་ལྟའི་ཆར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་དང་།
 ས་གཞི་རྒྱལ་དག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མེད་རེད། མ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཐོག་ལ་དེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་
 དགོས་འདུག་མ་གཏོགས། ཡུལ་མི་མཉམ་དུ་དེ་འདྲའི་འགལ་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་མིག་ལ་མི་མཛེས་པ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་ཡི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེའི་གནས་བབ་གང་
 ལྟ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འབྲུས་སློབ་དཔོན་གྲུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སྤྱི་འབྲུས་སློབ་དཔོན་གྲུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནང་སྤྱིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྡེམས་ཐོག་ལ་བསམ་རྒྱུ་ལ་འགའ་ཤེས་ཤིག་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད།
 བར་སྤྱིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀ་རེད། ལས་བསྡེམས་རེད། དེ་བཞེན་ལས་བསྡེམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཟོ་སྐྱེད་པ་རེད།
 དེ་ཚོ་ཚང་མར་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱིང་ཁ་ཡག་པོ་ཞི་དྲག་འདུག དེ་ཚོ་ལ་བསྐྱབས་བཅོལ་ལྟ་རྒྱུ་
 ཡིན། ཡིན་ནའང་། བར་སྤྱིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱ་དེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞི་དྲག་རེད། ས་གནས་མང་པོ་ལ་ལྷ་དགོས་པ་དང་དེ་ལྟ་
 ཡིན་དུས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞི་དྲག་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བར་སྤྱིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱིང་གནང་དགོས་པའི་གནད་
 རོན་འགའ་ཤེས་ཤིག་འདུག་སྟེ། ས་གནས་འགའ་ཤེས་ལ་ས་གནས་ཀྱི་མི་འཁོར་དང་། ས་གནས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་རྩ་བ་
 ཉིད་ནས་མ་བཟུས་པ་ཟེར་ནའང་མི་འདུག ཞིབ་འཇུག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ། ཁ་སང་དཔེ་མཚོན་ཞིག་གསུངས་སོང་། མའོ་
 ལ་རྒྱའི་ (Dam) ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོར་འགྲོ་སོང་ཉ་ལས་པའི་ཐོན་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུར་བཏང་། ས་གནས་མི་མང་ལའང་ཕན་ཐོགས་
 མེད་པ། གཞུང་ལའང་ཕན་རྒྱུ་པར་ཞོག འགྲོ་སོང་ཉ་ལས་པའི་ཐོན་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུར་བཏང་ནས། བེད་མེད་རྒྱུ་ཐོས་སུ་འགྲོ་
 བའི་གནས་རྒྱུ་ལ་མང་པོ་ཞི་དྲག་མཚོང་རྒྱུ་འདུག དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་བར་སྤྱིང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལས་བསྡེམས་ཐོག་ལ་དེས་

པར་དུ་ཞིབ་འཇུག་མ་ཐེལ་སྤྱིན་པ་གནང་ནས། ས་གནས་ལ་འཇུག་སྐྱོན་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། གང་ལྟར་དགོས་ངེས་ཅན་
ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་པའི་བར་ལ་དོ་ལར་ཚུད་ཚོས་སུ་གཏོང་བསྡད་པ་དེ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག་དེ་ཡིན་དུས་དགོས་
ངེས་ཅན་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་ཡག་པོ་ཞེས་གནང་དགོས་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ནང་སྤྱིན་གྱིས་པོད་ནས་རྗེས་འབྱོར་བ་མང་པོར་ཁང་བ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཞེ་
སྟེ་མེད་པ་ལས་ཁང་བ་ཡོད་པ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཞེས་གནང་དེ། ཡིན་ནའང་། ལས་བྱེད་ཆེས་ཚུངས་གསུམ་སུ་འབྲ་
ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་བྱས་རྗེས་དོན་དུ་བྱས་པ་འདྲ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། དོན་དམ་བར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་པོད་ནས་
ཕེབས་མཁའ་དེར་སྤོང་མཁའ་དེ་ཚོ་ལ་ཡིན་ནའང་། དེས་གནས་བྱང་གནས་ཁང་བ་སྤྱད་སོང་། བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་
པན་ཐོགས་ཀྱི་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ག་ཚོད་ཅམ་གྱི་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་སྤོང་མཁའ་
གྱི་མང་ཚོགས་ལ་ཡིན་ནའང་། བྱང་སྤྱིན་གྱིས་དགོས་མཁོ་བསྐྱོན་བཞག་པ་དེ་ཚོས་དེས་གནས་པན་ཐོགས་ཀྱི་འདུག་
བསམ་བསམ་གྱི་ལས་དོན་ག་ཚོད་ཅམ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ད་ལྟོ་ལས་བསྐྱོན་ནང་དུ་སྤྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ལྷན་ཁུངས་དུ་
ཁང་བ་དེ་འབྲའི་ཐོག་ལ་ལྷགས་ཤོག་སྤུབ་ཡིན་གསུངས་འདུག་པམ་ཆེར་སྐོར་ས་ཡ ༣ ལྷག་ཅམ་འགྲོ་སོང་བཏང་འདུག་
ལྷགས་ཤོག་རྒྱུད་གིས་ཁྱེར་ཚར་རེད། གྱི་རྒྱ་ ༥ པ་ལས་མས་ལ་རྒྱུད་གིས་ཁྱེར་ནས་ (Video) འགྲོ་བསྡད་ཀྱི་འདུག་ཡིན་
ནའང་། ད་ཚོའི་ལས་བསྐྱོན་ནང་དུ་ཉ་ལས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་ཞེས་ཞེས་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ལྷགས་ཤོག་སྤུབ་བཞག་ཡོད།
འགྲོ་སོང་བཏང་བཞག་ཡོད་ཟེར་ནས་གྱིས་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་མི་ཚང་སྐར་པས་ལྷགས་ཤོག་སྤུབ་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གི་
འབྲེལ་གྱི་མི་འདུག་ འོན་ཀྱང་ནང་སྤྱིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འཇུག་སྐྱོན་བྱས་པ་དེ་རྒྱུད་གི་འབྲེལ་འགྲོ་ཡི་འདུག་ དེ་ག་རེ་བྱས་
ནས་རེད། དེར་དེ་ཚོས་ཅ་བ་ཉིད་ནས་དོ་སྣང་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱ་ལས་འགན་མ་ཁུར་བ་རེད། དེ་འབྲའི་
གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག་ དེ་ག་ནང་བཞིན་ཁང་བ་འཇུག་སྐྱོན་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་དེ་ག་རང་མཐོང་རྒྱ་འདུག་
དེ་འབྲ་སོང་ཅང་དེའི་ཐོག་ལ་ནང་སྤྱིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དོན་པོ་བྱས་ནས། དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱིན་བཀའ་སྐྱོན་མཚོག་ཡིན་
ནའང་དེའི་ཐོག་ལ་འགན་ཆེན་པོ་བཞེས་ནས་སྤངས་འཛིན་ནན་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ དས་བྱེད་མ་སོང་ཟེར་གྱི་མེད།
བྱས་པ་དེ་སྤྱི་རྒྱ་དག་ཅིག་བྱེད་རོགས། བདག་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་འགན་འཁུར་མཁའ་ཚོས་འགན་ཡག་པོ་ཞིག་འཁུར་དགོས་
པ། འགན་བཟོད་པ་ཞིག་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་མ་གཏོགས། བར་མེད་དོ་མེད་ལ་ཚུད་ཚོས་བཏང་བསྡད་པ་དེ་ཅ་བ་
ཉིད་ནས་འགྲིག་གི་མི་འདུག།

དེ་ག་ནང་བཞིན་ས་ཆ་འགའ་ཤས་ལ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མགོན་ཁང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། ཚོང་ཁང་
བརྒྱབ་ཡོད་རེད། ཚོང་ཁང་བརྒྱབ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཚོང་ཁང་ལ་སྐོ་ལྷགས་གཉིས་རེ་རྒྱག་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་
པ་རེད། མགོན་ཁང་བརྒྱབ་ཚར་དུས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མ་སྤུབ་ནས། ཡང་ས་གནས་ཚོགས་པ་ལ་
པར་ཅིས་སྤོང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་དེ་ཚོས་ག་རེ་བྱས་ནས་སྤུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དང་
པོ་ནས་མགོན་ཁང་བརྒྱབ་ན་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྤུབ་ས་རེད་དམ་མ་རེད། དེར་མི་ག་ཚོད་ཡོང་ས་རེད། འདིར་ཚོང་ཁ་བརྒྱབ་པ་
ཡིན་ན་བདག་དབང་ག་རེ་ཡོང་ས་རེད། དེར་དང་པོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ བྱས་ཅང་དེ་འབྲ་མ་
བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག་ བྱང་སྤྱིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འབྲུང་འབྲུང་ལས་ཀ་ག་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། དེར་འགན་
ཆེན་པོ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ད་ལྟོ་ནང་སྤྱིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཏོག་དབྱིབས་ནང་ཡམས་སྐབས་སུ་ས་གནས་ཁག་ལ་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་བྱིས་
ཚང་ ༩,༠༠༠ ལྷག་ཅམ་ལ་སྐོར་ ༡༠,༠༠༠ རེ་སྤུལ་ཡོད་ཅེས་འཕྲོད་འདུག་ བྱས་ཅང་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་ཞེས་གནང་རེད། ཉ་ལས་པའི་

ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་རོགས་སྐྱོར་དེ་ས་ཆ་ག་པར་གནང་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་གང་ན་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེར་
ལན་གསལ་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག།

ད་ལྟ་སྐྱོད་གཞི་ཆེ་ཤོས་སྤྱད་བ་གཅིག་དེ། ཉེ་བའི་ཆར་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་སྤྱད་ཡོད་པ་
རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་ཟེར་ནའང་རེད། གང་ལྟར་གངས་བཤེར་ཡིན་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་།
མི་འབོར་གངས་བཤེར་སྐབས་སུ་མི་ག་ཚོར་ཅམ་ཞིག་འདུག་པ་ལྟ་བུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས། མི་དེའི་ཚོས་བརྒྱད་གང་
རེད། མི་དེའི་ཚོས་ལུགས་གང་རེད་ལྟ་དགོས་པ་དེར་ངས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཅམ་མཐོང་གི་མི་འདུག། མི་དེའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་ཚོས་
ལུགས་མ་ཤེས་ན་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་ལ་གྱོད་ག་རེ་རག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེས་ག་རེ་མན་ཐོགས་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྐྱོད་
མེད་སར་སྐྱོད་སྐྱོད་བཅོས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོག་གཉེན་ས་ལ་རྟོག་གཉེན་བཅོས་བསྐྱེད་པ་འདྲ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། འདིའི་
ནང་དུ་ཚོས་བརྒྱད་ག་རེ་བྱས་ནས་འགྲེལ་དགོས་རེད། ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་ཀ་མ་ཤེས་ན་དགའ་ངལ་སུ་ལ་འབྲུད་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད། ལྷ་བས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོར་དུས་ཉམ་ཉམ་སྟོན་གནང་བ་དེར། གང་ཟག་སྐྱེར་མཚན་དང་བསྟན་པ་སྤྱི་
མཚན་ཡིན་ཟེར་ནས། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་དང་། ལྷ་ལེ་རྒྱ་ཡི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ནས། ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་བཀའ་འདི་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་
བཀའ་འགག་གིས་རིས་སུ་བཅད་ནས། ཚོས་བརྒྱད་གང་ནས་ཡིན་པ་ཁ་གསལ་པོ་འབྱེད་ཤོག་ཟེར་འདུག་ག། དེ་ངས་ཉག་ཉག་
གཅིག་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཅ་ཆེན་པོ་རེད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིས་སུ་མ་
ཆད་པ། ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག་སྦྱང་གི་འོད་ཟེང་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་ཅ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་སྤྱང་
སློབ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས། ཚོས་བརྒྱད་གཅིག་གཅིག་རེད་ཟེར་ནས་གངས་ཀ་རྒྱ་ག་དགོས་པར་རྒྱ་མཚན་
གང་ཡོད་པ་རེད། དེར་དགོས་པ་གང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་འབྲུས་ལ་འོས་བཞེང་རྒྱ་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་གསུང་གི་ཡོད་པ་
རེད། རྩོན་མ་བྱུང་ཡོད་རེད་སྟེ། སྤྱི་འབྲུས་འོས་མིར་བཞེང་མཁན་གྱིས་བཞེངས་ཡོད་པ་རེད། འོས་འཕེན་མཁན་གྱིས་
འཕངས་ཡོད་པ་རེད། དེར་དགའ་ངལ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་སྟེ། དེ་རིང་གསར་དུ་ཁ་སྐྱོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་ཆགས་
ཀྱི་མེད་པ། དེ་རིང་འདིར་གསར་དུ་ཁ་སྐྱོན་ག་རེ་བྱས་ནས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་ཟད་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་
གིས་ཁ་སང་རྟ་རམ་ས་ལའི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབུ་འབྱེད་སྐབས་སུ་གསུངས་སོང་། མ་འོངས་པར་ཐོབ་
ཐང་རག་གི་མ་རེད་གང་ལ། འོས་འཕངས་རྒྱ་ལའང་གནད་འགག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ནས་ཁ་སང་འདིར་ལན་
འདེབས་གནང་དུས་སོ་སོ་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་མདོག་མདོག་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་
མདོག་མདོག་གསུང་གི་ཡོད་ན། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་གྱིས་མ་འོངས་པར་འོས་ ༡༣ འཕང་རྒྱའི་འཆར་གཞི་རེད་ཟེར་ནས་
ལས་སྟོན་བྱ་རྒྱའི་སྐད་ཆ་དེ། ཡང་བསྐྱར་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་འགག་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་རེ་བྱས་
ནས་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་བ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་སོང་། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གི་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐྱེར་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དམ། དངོས་གནས་དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་འཁྲུང་གི་ཡོད་རེད་དམ། དེ་འདྲ་
ཡིན་ན་ང་ཚོས་དེ་ལ་དཔག་པའི་བསམ་སློབ་གཏོང་ཚོག་གི་རེད། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ནས་ཡིན་ནའང་དེར་བསམ་སློབ་གཏོང་
དགོས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། སྤྱིར་སྐྱོང་མཚོག་གི་དགོངས་པར་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན། བཀའ་འགག་གི་སྲིད་བྱས་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་
སྐྱེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དེས་མང་ཚོགས་ནང་དུ་འདིགས་སྐྱེལ་ཐེབས་ཀྱི་འདུག། རྐྱེད་ངང་ཚོས་ཆ་འགས་སྤང་རྒྱ་ཡིན་ན་
སྤངས་ན་མ་གཏོགས། མ་འོངས་པར་ཐོབ་ཐང་རག་གི་ཡིན་ཟེར་ནས། བཅན་ཕྱོད་ནང་དུ་གནས་པའི་མི་མང་དེ་ཚོའི་ཡོད་ན་
མེད་ན་དེ་ལྷ་བས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་། ལྷ་བས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་དབུ་འབྱེད་པའི་བཅན་ཕྱོད་གཞུང་

དེ་རེད། དེར་མ་བརྟེན་ན་བཅོམ་གྱི་ལོ་ན་དུ་ཡོད་པའི་མོད་པ་དེ་ཚོ་ག་པར་འགོ་རྒྱུ་ཡིན། ལུ་ལ་སྐབས་བཅོམ་དུ་འགོ་དགོས་
 རེད། རྩམ་ཅང་དེ་འདྲའི་ཐོབ་ཐང་འགོག་གི་ཡིན་ཟེར་བ་དེ། ཐོབ་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིང་ག་གནང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་དེ། སོ་སོའི་
 གཞུང་དང་སྤྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་བསམས་ནས་དེར་གྲུས་ཞབས་ཡོད་པ་རེད། དེར་ཅི་མཐོང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་སོ་
 སོས་དབྱ་དབྱུལ་དུས་ཐོག་འབྲུལ་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེས་རྒྱབ་གཉེར་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་
 ཡིན་དུས་ཐོབ་ཐང་འགོག་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་འདྲིམས་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག། བྱེད་རང་ཚོས་འདི་བཀའ་ན་མ་གཏོགས། མ་འོངས་
 པར་ཐོབ་ཐང་འགོག་གི་རེད་ཟེར་ནས། དེས་མི་མང་ནང་དུ་བརྟེན་གསེག་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐང་འདུག། གལ་སྲིད་འདི་གནང་འགག་
 ཆེན་པོ་མིན་པ་ཡིན་ན། ཚོས་ལུགས་ཚོས་བརྒྱུད་དེ་ཚོ་འགོད་དགོས་མ་རེད་དང་། བྲངས་ཀར་ཅིས་མེད་ཐོབ་ཐང་གི་མ་རེད་
 ཟེར་ནས་ལམ་སྟོན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད། དགོངས་པ་དེ་ག་རང་བཞེས་ནས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་གཅིག་
 མ་རེད། ལར་ནས་ད་ལྟ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོལ་མཚོག་གི་སྐྱ་སྲེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ། ཁྲིམས་སྤྲིག་གཞི་ལ་འགྲུར་བ་ཅ་བཞིན་
 ལས་མ་འགོ་བོང་ལ་སྲིད་སྲོལ་སྐྱ་སྲེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བསྐྱད་པ་དེའང་ཉག་ཉག་སྲོད་ཀྱི་མི་འདུག། རྩམ་ཅང་
 མ་འོངས་པར་དགོངས་པ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞེས་ནས་ལམ་སྟོན་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག། མང་ཚོགས་ནང་དུ་
 བརྟེན་གསེག་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐང་སོང་། འགྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱད་ཆ་དང་པོ་བཤད་རྗེས། སྐྱད་ཆ་གཉིས་པ་སྲིར་འཐོབ་བྱེད་
 དུས་དེ་ལས་ཞེད་སྣང་ཆ་དུ་སྲིན་སོང་། གཞོན་ལུགས་དང་། ཞེད་སྣང་། འདྲིམས་སྐྱུལ་འདྲ་པོ་དེ་ག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་།
 དེས་ག་ལེ་བཟོ་ཡི་ཡོད་ན་བསམ་པའི་བརྟེན་གསེག་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐང་སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་དེས་པར་གསལ་བཤད་ཡག་པོ་ཞིག་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷ་རྒྱུ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སྲོལ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷ་རྒྱུ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སྲོལ་དཀར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༠༢༢ ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་དང་། སྤྱི་ཡོངས་
 ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྲོགས་ཐོག་བཟོ་སྲིད་དང་བསམ་ཚུལ་འབྲུལ་ཚོག་པ་ཞུ། ཐོག་མ་དེར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་
 ཁོངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་རྒྱུ་དང་། ལས་
 བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་སམ་ལས་བསྐྱོམས་རྒྱས་པའི་ནང་དུ་མ་གསལ་བའི་ཉིན་ལྟར་ཕྱག་ལས་མང་པོ་ཞིག་གནང་བསྐྱད་པ་
 ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་རེད། རྩམ་ཅང་རྣམ་པ་ཚོར་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་འདོད་པ་དེ། ༡༡ སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་དང་འགྲེལ་ནས། འདིའི་ནང་དུ་ "སྤེལ་གོ་བ་
 སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་ཉམས་ཞིབ་དང་སྲོལ་བརྟེན་ཁང་ནས་ཞིང་ས་ཨེ་ཀར་ ༣༠ སྤེང་ཁྱོན་སྟོན་ཐོག་མི་འདྲ་བ་ཁག་ ༡༡ ཅམ་
 འདེབས་ལས་ཀྱིས་འབབ་ཀྱན་ཏལ་ ༤༥༠ ཅམ་བྱུང་བ་དེ་དག་སྤྱིར་ཚོང་ཞུས་པར་གཙང་ཁེ་སྲོར་འབྲུམ་ ༢༥ ཅམ་བྱུང་
 ཡོད།" ཅེས་གསུངས་འདུག། སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ཉམས་ཞིབ་དང་སྲོལ་བརྟེན་ཁང་གི་དམིགས་ལུལ་དེ།
 འགོ་བརྗོད་ལ་གཞི་བཞག་ནས་ཁ་གསལ་འདྲ་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་འདྲ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་
 གཞིགས་པ་ཡིན་ན། ས་ཁོངས་དེ་འདྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཁེ་བཟང་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཡོད་དུས། སྲོར་འབྲུམ་ ༢༥ ཅམ་བྱུང་

ཉན་ཉན་གནས་སྐྱེས་དེའི་ཐོག་ལ་ས་གནས་འོག་འཛིན་ཡིན་ནའང་རེད། ས་གནས་སུ་སྐྱེས་འགན་བཞེས་མཁུངས་ཚོས་ཡ་
 མེད་བཏང་བ་ཞིག་དང་། ཡར་སྐྱོན་མེད་མ་ཞུས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་མེད་ལ། ཉན་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་སྐྱེས་ལས་མ་
 གནང་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་བབ་ནས་སྐྱེས་འགན་དམིགས་བསལ་ཐོན་མེད་
 བ་ཡིན་ན། དེར་ང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱ་རྒྱ་ཆགས་བསྐྱད་འདུག་བསམ་གྱི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་སྲིད་བྱེས་ ༡༠༡༩ དང་
 འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྐྱེས་འགན་བསྐྱེད་ཐོག་སྐྱེས་ཐོག་ལ་མོལ་ཡོང་དུས། སྐབས་དེར་ང་ཚོར་མ་ཐུན་རྒྱུན་འཁོལ་བ་དང་ཐོབ་
 ཐང་འཁོལ་བའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་གནང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། སྐབས་དེར་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་གནས་སྡོད་བྱེད་མཁུངས་གྱི་
 སྲུང་སྐྱོབ་གྱི་གནས་སྐྱེས་སྐྱེས་དུས། འདི་ཇ་འགྲུག་གི་གནས་སྐྱེས་ཤིག་ཡིན་པ་སོ་སོར་བསམ་ཚུལ་བྱུང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་
 སྡོན་ཨ་རུ་ན་རྒྱལ་མངའ་སྡེ་ནས་ཁེ་ཏ་ཏ་ལ་ཐེབས་པའི་གནས་སྐྱེས་མང་སོ་ཞིག་ཆགས་པ་དེའང་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བའི་
 རྒྱུན་བསྐྱེད་པར་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། བྱས་ཅང་འདིའི་ཐོག་ལ་ཉན་སྲིད་བཀའ་སྐོར་གྱི་ངོས་ནས་དགོངས་པ་
 བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གནས་ཚུལ་མཐའ་མ་གཅིག་ཞུ་ཚོགས་ཞུ། དེ་སྡོན་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཐོག་ནས་དགོངས་འཆར་ཐེབས་པ་རེད། དཔལ་ལྷན་ཉན་སྲིད་བཀའ་སྐོར་མཆོག་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ལ། ལྷན་ཁང་
 བར་དུ་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་ལས་བྱེད་བྱུང་དུ་བཞག་ཡོད་པའི་བཀའ་ཞིག་ཐེབས་སོང་། ལྷག་ལས་
 ཡག་སོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ཉི་སྐྱ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་དུ་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མང་སོ་ཞི་
 འགྲུག་ཆགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དཀའ་ངལ་དེ་རིགས་ཆ་ཆར་སྐྱེས་ནས་ཡར་དུ་ས་གཅིག་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དེས་སྐྱེས་འགན་
 ག་ཚོད་ཅམ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་སྐབས་དེར་ (Case) ཚང་མ་ཁག་ཁག་ཆགས་གྱི་ཡོད་
 བ་རེད། (Case) དེ་དེ་ཡར་འབྲེལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་ལས་འབྲེལ་རྒྱུར་ཁྱེད་པར་ཡོད་རེད། ས་ཆའི་རྒྱུ་ལྷན་འགྲུལ་འགྲུལ་
 མགྲོགས་སྐྱེས་ཚང་བའི་དེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཡང་འགྲུལ་འགྲུལ་ཚང་རྒྱ་མེད་པའི་གནས་སྐྱེས་ཆགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་
 རམ་ས་ལ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན། ཚང་མས་མཁུན་གསལ་རེད། རྒྱུ་ཚང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཤིག་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རེད།
 འདི་གནས་ཚུལ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་མ་རེད། དུས་ལུན་རིང་སོ་ནས་ཐེབས་པ་ཞིག་རེད། ཉི་ཚར་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་ལྟར། དགོན་
 སྡེ་ཁག་མང་སོར་ཡིག་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བུར་འགྲུལ་འགྲུལ་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེས་འཛིན་སྐྱེས་གི་གནས་
 སྐྱེས་དེ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུར་རེད། ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་ཇ་འགྲུག་ལ་
 གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས། སོ་སོའི་ (Case) ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་སྐྱེས་ཞིབ་གནང་རོགས་གཞོངས་ཟེར་ནས་
 འཕོད་བསྐྱེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁུངས་སོ་བསོད་ནམས་བསྐྱེས་འཁོལ་མཆོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཉན་སྲིད་བཀའ་སྐོར་མཆོག་

དཔལ་ལྷན་ཉན་སྲིད་བཀའ་སྐོར་སྡེའི་ཆེ་རིང་མཆོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གིས་རྗེས་འབྱོར་གྱི་སྡོད་ཁང་དང་འབྲེལ་ནས། ཡག་སོ་བྱུང་
 འདུག་དེ་སུ་མ་ཐུན་ནས་གནང་རོགས་གཞོངས་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་ཞུ་ཚོགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལྷ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་འོར་ཁུ་སྐྱིད་ཁར་སྐོད་ཁར་ཞིག་རྒྱལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད་གསུངས་པ་
 རེད། ཁ་སང་དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་གཅིག་བྱང་སོང། དེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་བཀའ་མོལ་དེ་གནང་སོང། ཉི་མུ་ཅལ་ནང་དུ་ས་
 ཆ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང། ས་ཆའི་བདག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེར་འགྲོ་
 སོང་བཏང་ནས་རྗེས་མ་ས་ཆའི་བདག་དབང་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ན་ལྷ་ཚོགས་གི་རེད་མ་གཏོགས། དེ་
 མིན་ས་ཆའི་རིན་འབབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་གོང་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་ད་ལྟར་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་གང་སྐྱིག་གི་
 ཡོད་རེད་ཅེ་ན། གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ནང་དུ་མི་མང་ཙམ་ཞིག་སྟོ་སྐྱབ་ན་བསམ་བའི་རེ་བ་འདི་རྒྱལ་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་
 བ། འོར་ཁུ་སྐྱིད་ཁར་གཡས་གཡོན་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ནང་ལ་ས་ཆ་རག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང།
 ཡང་ལམ་སང་སྟོས་མ་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐྱེས་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་བསམ་སྟོགས་དེ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་
 རེད་ཅེ་ན། ཁང་བ་རྒྱལ་སའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱེད་ནའང་རེད། ཁང་བའི་ཐོབ་སྐྱེད་ནའང་རེད། དེ་ཡང་འཆར་གཞི་གཞིར་བཟུང་
 འགྲོ་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་ལམ་སང་མང་སྟོས་ནས། མ་གཤིས་ས་གནས་རང་ལ་འཚོ་བ་བསྐྱུལ་རྒྱུའི་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟར་སྐྱེས་སྐྱེད་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ག་རང་ལ་བསྐྱེད་ནས། མ་གཤིས་ཁང་བ་ཡོད་པ་དེ་སོ་སོ་ལ་
 བདག་པ་རེད། ད་ལྟར་ཚོས་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱས་ཤིག་སྐྱིག་བཞིན་པ་རེད། ཡུལ་སྟོར་སྟོ་འཆམ་པ་
 འུགས་ཆེ་དུ་གཏང་རྒྱ་དང། དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ཡུལ་མི་ལྟ་སྟོར་ཡོང་མཁན་དེ་ཚོས་ཁང་བ་གཅིག་སུ་བལྟས་ནས་ཕྱིན་པ་
 ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་ཚོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དེ་ཚོ་ཉོག་ཙམ་མགོ་འཚོས་པའི་ཆེད་དུ་མཉེན་ཆས་ཤིག་བཟོ་རྒྱུའི་བསམ་སྟོ་
 གཏོང་གི་ཡོད་པ་ཁ་སང་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་མིའི་སེམས་ཀྱི་ཐོག་
 ལ། རང་ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོབ་གསོ་བྱང་རྒྱ་ཡོད་པ། མིའི་ཡུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བཏྲག་དབྱེད་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་
 གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ། དེ་འདྲའི་མཐུན་ཆེན་སྐྱར་ནས་མ་འོངས་པར་གཞིས་ཆགས་རང་ལ་མི་གནས་སུ་བའི་གནས་བབ་
 བཟོ་རྒྱ་དང། གནས་སུ་བའ་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་འཚོ་བ་ལའང་ཕན་ཐོགས་དང། དེ་འདྲ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་བར་དུ་སོ་སོས་ད་
 ལྟ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སའི་ས་གནས་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནའང། མ་གཤིས་ཁང་བ་དེ་ཚོ་ཡུལ་སྟོར་སྟོ་འཆམ་པར་ཁང་སྐྱ་གཏང་རྒྱ་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ཡོང་འབབ་ཡོང་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དེ་འདྲའི་བསམ་སྟོ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
 དེ་སྐྱ་གཞིས་ཆགས་སྟོས་བཞག་པའི་ནང་ནས་ཨོ་རི་ས་ལ་རེད། དེ་འདྲ་ལ་མང་སྟོས་རྗེས་ས་གནས་ལ་འཚོ་ཉེན་མི་འདུག་
 ཟེར་ནས་ཡར་ལོག་པ་དེ་འདྲ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྟོགས་ཡོངས་ནས་བསམ་སྟོ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
 འདུག དེ་ནས་འོར་ཁུ་སྐྱིད་ཁར་ཉེ་འཁྲིས་སུ་སྐོད་ཁར་བརྒྱབ་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་བསམ་ཞིག་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང།
 ལྟོས་ཟེར་ན་ང་ཚོས་ལྷ་ཚོགས་གི་རེད། ས་ཆ་དེ་ཚོའི་རིན་གོང་གང་འདྲ་རེད་འདུག དེ་ཚོའི་གནས་སྐྱེས་ཆ་ཆར་ཞིག་ལྷ་ཚོགས་
 གི་རེད། དེ་དག་སྐྱབ་སེང་ཞུ་རྒྱ་ཆེན་གི་རེད། ཡིན་ནའང། ད་ལྟར་ཚོས་ཁང་བ་བརྒྱབ་རྒྱ་དང་ས་ཆ་བཅས་ལ་འགྲོ་སོང་གཏོང་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ལོ་ ༥༠ ཡི་རྗེས་ལའང་མི་ ༡༠,༠༠༠ ཙམ་ཞིག་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་དེ་ལས་སྐྱ་སོ་མི་འདུག རྒྱ་གར་
 དང་བལ་ཡུལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་བརྒྱ་ཆ་མཐོ་པོ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཅིག་རེད།

དེ་ནས་ད་ལྟར་ཁང་བ་བརྒྱབ་ཚར་བ་དང། བགོ་འགྲེམ་ཟེན་པ་དེ་དག་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་མི་ཚོགས་པ་དང། རྒྱ་སྐྱེད་
 བྱས་མི་ཚོགས་ཐོག་བཅུགས་བརྒྱབ་མི་ཚོགས་པ་དང་དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ།
 དཔེར་ན། དགེ་འཕེལ་སྐྱིད་དང། སྐྱིད་ལེ་ལེ་ལའང་ལྟ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ད་ལྟར་བུན་ཁར་ལ་སྐྱེས་མ་སོང། དེ་མ་གཏོགས་དེ་
 དག་གི་ས་ཆའི་གནས་བབ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རེད་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། དཔེར་ན་དགེ་འཕེལ་སྐྱིད་གི་ས་ཆ་ལྟ་དུ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་རྒྱ་སྐྱེད་
 བྱས་པ་ཡིན་ན་སང་ཚུར་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྐྱེས་ཡིན་ན་ཁག་ཁག་རེད། ཡང་

གཞིས་ཆགས་སོ་སོར་ང་ཚོས་ས་ཆ་སྤོང་ཐུབ་པ་དང། དེ་ནས་ཁང་པའི་འཇུགས་སྐྱུན་ཆ་ཤས་ཡིན་ནའང་དེ། ཆ་ཚང་ཡིན་ནའང་དེ། འཆར་གཞི་གཞིར་བརྒྱང་སྤོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོར་ཉན་ཉན་བསམ་སྒོ་གཏང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱི་དེད་སྐྱམ། དེ་ནང་བཞིན་དེ་རིང་བཟུང་ཤག་གི་སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཤིག་གོ་སྒྲིག་སྒོ་ཚོགས་ལ་འབྲེང་ཡོད་གི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ལངས་སྤྱོད་ས་གཅིག་པ་འདྲ་ཞིག་བརྒྱང་ནས། བོང་དུ་བཀྱར་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གསུངས་སོང་། དགོ་འཕེལ་སྤིང་འདྲ་སོ་ཡིན་ན། བང་སྤིང་གི་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་དུས། ད་དུང་སྤྱི་མཐུན་ནས་ང་ཚོས་འགོ་སོང་གཏོང་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེའང་སྤིང་སྤྱི་འཇུག་འདྲི་སྤྱངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིམ་བཤུ་ཁ་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད་གི་དེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཚེ་དུ་མ་ཟད་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་ཡང་བོད་མི་མང་སོ་ཞེ་དག་ཅིག་ཕྱི་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ། དེ་ཚོ་ཡང་གལ་ཆེན་སོ་ཞེ་དག་ཆགས་ཀྱི་འདུག མ་འོངས་པར་འདི་མང་དུ་འགོ་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཉུང་དུ་འགོ་རྒྱ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་འོག་ནས། བར་སྤྱོད་ས་ལ་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ས་གནས་ལྟ་བུ་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་གསུངས་པ་དེ་དེ། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གིས་རིམ་བཤུ་བོད་པོ་དེ་རྒྱ་གར་ནང་དུ་རྫོང་དག་པ་དེ་དག་ལ་ལྟ་ཐུབ་ན་བསམས་ནས། དུས་གཅིག་ལ་ལས་གཞི་གཉིས་བྱས་མི་ཚོགས་པ་གང་ཡང་མ་དེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མི་མང་གི་སེམས་ནང་ལའང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་པའི་ཚོད་སེམས་གཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། ཉེ་ཆར་ཕྱི་རྒྱ་ 6 བར་ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཁེ་མི་ཐོར་ནི་ཡ་ (North California) ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་ཡང་ཕྱིན་པ་ཡིན། མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་དེས། དེའི་སྐབས་སུ་འདི་སྐོར་བཀའ་མོལ་གང་ལ་གང་འཆོས་ཞིག་བྱང་། གཅིག་དེ་གཞིས་ཆགས་འཇུགས་རྒྱ་དེ། གཅིག་དེ་བོད་པའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྤོང་ས་ཡོད་པའི་སྤོབ་བྱ་འཇུགས་རྒྱའི་སྐོར་ལ་དེ། ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་ཡུལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ (Charter School) ཟེར་གི་དེ། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཁ་སང་སྤོན་མངས་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྐྱུན་སེང་ལུས་ཡོད་བསམས་བྱང་། བྱི་ལུ་ཡོག་ཏུ་ (Queens) ལ་ (Charter School) ཞིག་བཅུགས་པ་ཡིན་ན། དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་དེད་ཟེར་བའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་བཞག་པའི་སྐྱུན་ཐོ་ཞིག་བོང་གི་ཨ་རི་དོན་གཅོད་སྐབས་སུ་ཨ་མི་རི་ཀའི་མཐོ་སྤོབ་ནས་འབྲུམ་རམས་པ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤོབ་མ་གཅིག་གིས་བྲིས་པ་ཞིག་འབྱོར་སོང་། ད་ལྟ་ཉེ་བའི་ཆར་མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་འོང་། འོང་ཚོའི་མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་ (Charter School) འཇུགས་རྒྱའི་གོས་གཞི་ཞིག་བཏོན་གནང་གི་འདུག གོས་གཞི་གཏོན་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོར་དེ་བམང་སོ་ཞིག་ཡོད་གི་འདུག མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་བོད་པ་གཚོད་ཡོད་དེ། མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་འོངས་ཀྱི་བོད་པའི་གངས་འབོར་དེ་ཡག་པོ་ཉ་མ་གོ་བ། གལ་ཏེ་མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་བོད་པའི་སྤོབ་བྱ་ (Charter School) ཞིག་བཅུགས་པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་། ཆ་སྐྱེན་ག་རེ་ཆང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད་ཟེར་དུས། དེ་འདྲ་ཟེར་དུས་རྫོང་ (District) གཅིག་ནང་དུ་སྤོབ་བྱ་དེ་བཅུགས་ཡིན་ན། སྤོབ་སྤྱོད་གངས་ 100 ཉུང་མཐར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་དང་སོ་སྤོབ་བྱ་འཇུགས་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས། རྗེས་སུ་སྤྱི་ལུ་མེད་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ལས་མང་སོ་བརྒྱུ་བས་ཚོ་ཡོད་མ་དེད་སྤྱ། དེ་ཡིན་དུས་དེ་དག་ལ་དེ་བམང་སོ་ཞིག་འདུག དཔེར་ན། གལ་ཏེ་མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་སྤོབ་བྱ་བཅུགས་པ་ཡིན་ན། མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་ཕྱི་ནས་སྤོབ་བྱ་སྤོབ་ཚོགས་གི་དེད་དམ་མ་དེ། དཔེར་ན། མི་ནི་སོ་ཏེ་ལ་གཅིག་བྱ་ནས་བོད་སྤྱོད་གངས་ 100 མ་ལོན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ཐག་ཉེ་ཤོས་དེ་གང་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད་ཅེ་ན། (Wisconsin) དང་། (Chicago) ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ། དེ་ཚོ་ཐག་ཉེ་ཤོས་དེ། དེ་ནས་ (Ohio, Kentucky, Indian) དེ་ཚོའི་གས་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། དེ་ནས་སྤྱི་ལུ་ཁ་སྐོང་བྱེད་ཚོག་གི་མེད་ན། སྤོབ་པའི་གངས་ཆང་དེ་མ་ལོན་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོབ་བྱ་སྤོབ་རྒྱ་གཏོགས་པའི་གནས་སྤངས་ཆགས་རྒྱ་དང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་མང་སོ་ཞིག་དང་། དེ་བམང་སོ་ཞེ་དག་ཅིག་འདུག ཁ་སང་འོང་རྒྱུ་པར་ལམ་སྤོན་གང་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། དང་སོ་དེ་བ་

ཚ་ཚང་མོ་རྒྱུ་བས་ཤོག་ དེ་ནས་ཕྱི་བ་དེ་དག་ལ་ལན་འཚོལ། དེར་ལན་བཅའ་ཚར་བའི་རྗེས་ལ་མ་མཉམ་དུ་གོ་བསྐྱར་བྱོས།
 ལྷ་གྲུ་དང་མ་མཚོར་འདོད་པ་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཡོད་ན་དེ་ནས་ང་ཚོས་ས་ཆ་ག་བར་ལྟ་དགོས་འདུག་བསམ་
 རྒྱུ་གཏོང་ཚོག་གི་རེད། མི་ནི་སོ་ཉར་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ ད་ལྟ་ངས་མི་ནི་སོ་ཉ་གཅིག་
 བྱར་དཔེ་བཞག་གི་ཡོད། མི་ནི་སོ་ཉར་མི་མང་གི་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཁང་རྙིང་པ་དེ་མ་བཅོངས་ནས་
 ཉར་བསྐྱར་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀར་བུ་ལོན་སྡོད་དགོས་མ་རེད། གཉིས་ཀ་རང་བདག་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་པ་
 རེད། ཚོགས་ཁང་རྙིང་པ་དེ་འཛོག་དགོས་པ་དེའང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་པ་གནས་སྡོད་བྱ་ས་དང་ཐག་ཉེ་
 བ་ཡོད་ཅང་། སློབ་གྲྭ་དེ་རྒྱ་ནང་འབྲིང་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་ཚོགས་ཁང་གསར་པ་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་རྒྱ་
 ཚོད་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཁང་གསར་པ་དེ་ཡག་ཐག་ཚོད་འདུག་ ད་ལྟའི་མི་འབོར་ལ་དཔག་པའི་ཆ་
 ཚང་ཞིག་འདང་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ཡིན་ནའང་། དེའི་གཡམས་གཡོན་ལ་ས་ཆ་སྟོང་པ་མང་པོ་འདུག་ དེ་འདྲ་ཡོད་ན། དེ་
 བས་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༡༠༠༥༠༠༥ ༣༠༠ དེ་འདྲ་དེའི་གཡམས་གཡོན་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ནས་མི་ནི་སོ་ཉའི་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་
 བ། སློབ་གྲྭ། དགོན་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་འཇུགས་སུ་བ་པ་ཡིན་ན། ལས་ཀར་འགོ་དགོས་ནའང་རྒྱ་ཚོད་ཕྱེད་ཀ་མ་གཏོགས་འགོ་
 དགོས་མ་རེད། རྒྱ་ལ་ས་འགའ་ཤས་ལ་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་ལྟག་ཙམ་ལས་ཀ་ལ་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཐབས་ཤེས་
 ཐོག་ང་ཚོས་གོ་བསྐྱར་བྱས་དང་བྱ་སྤྲོད་ཡིན། ལོ་རྒྱུ་སྤྱི་ཐོག་ནས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཐབས་ཤེས་མ་གཞན་བ་དེ་འདྲ་མ་རེད།
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥...༢༠༠༦ ལོར་དོན་གཅོད་བྱར་བ་སྤྱོད་བཀའ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་དང་། རྒྱོ་བཟང་སྤྱན་ལགས་ལགས།
 ཁོང་རྣམ་པས་ཁང་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་བོད་པ་ཁེར་རྒྱུ་སྡོད་ས་ཐབས་ཤེས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སྐབས་
 དེ་དུས་བྱུང་ཡོད་མ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་དུས་ཚོད་སྟོན་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་མི་གངས་ ༡,༠༠༠ བར་ཕྱིན་ནས་ལོ་
 བརྒྱ་གངས་ཤིག་མ་གཏོགས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མི་གངས་ ༡,༠༠༠ དང་དེའི་རྗེས་སུ་ ༣,༠༠༠
 དང་། ༣,༠༠༠༥ ༤,༠༠༠༥ ༥,༠༠༠ བསྐྱབས་ནས་ལོ་ཉེ་ལུ་རྩ་གངས་ཕྱིན་ཚར་བ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་སུ་གྲུ་རྒྱུང་རྒྱུང་པལ་
 ཆེ་བ་སློབ་སློང་ཐོན་ནས་དེད་དུས་ཀྱི་ལས་ཀ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཆའང་ཡག་པོ་ཡོད་པ། ལྷ་གྲུའི་བསམ་སློབ་འབྲེལ་སོའི་ནང་དུ་མ་
 མས་ང་ཚོའི་དོན་དུ་དཀའ་ངལ་དེ་ཙམ་བརྒྱབ་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ནི་འདྲ་ཡོག་དང་། འོ་རོན་འོ། མི་ནི་སོ་ཉའི་གཡམས་
 གཡོན་རེད། (Bay area) དེ་འདྲ་ལ་གཞིས་ཆགས་འདྲ་པོ་འཇུགས་སུ་བ་པ་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་ཟེར་མཁན་སུ་གྲུ་ཁ་ཤས་བྱུང་།
 བ་མའི་དོན་དུ་ང་ཚོས་ཨ་སློང་འབྲུམ་ ༣...༣ ཡི་ཁང་བ་ཉོས་མ་སུ་བ་པ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་འདུག་ ལྷ་
 གྲུ་ཚང་མའི་དགོངས་པ་བཞེས་སྤངས་གཅིག་པ་མ་རེད་དེ། དེ་འདྲ་ཡིན་པ་སོང་ཅང་འདི་ལྟ་བུའི་བསམ་སློབ་ཤོ་བསྐྱར་དེ་འདྲ་
 ཡོང་གི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། དེས་སུ་ལག་ལེན་བསྐྱར་བར་ལས་གཞི་དེ་རིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས། འཆར་གཞི་ཡག་
 པོ་ཞིག་མ་བསྐྱེགས་པ་ཡིན་ན། རྗེས་མ་འབ་སུ་མ་འདུས་པའི་དཀའ་ངལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ཚང་མར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་
 རེད། དེ་གཅིག་ལྷ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་ད་ལྟ་རྒྱ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་དེ་ག་རང་གིས། ར་ཕང་ལའི་གཞིས་ཆགས་དེ་ནས་རྒྱ་བ་དུ་ཞི་འཇུག་དང་ལྷ་
 སིས་ཡག་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། བར་ལམ་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་རྒྱུན་ག་རེ་
 ཆགས་ཡོད་མེད་སྟོར་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། ད་ལོ་ལྷ་བ་ ༤ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་རྒྱ་སྡོད་ཅེད་འགྲན་ཞིག་ དམག་སྐར་དང་
 (Police) བར་ལྷ་བ་ཤོ་སྤྱི་གཞི་ལྷ་བ་ནས། བོད་པའི་དམག་མི་དང་། ས་གནས་ (Reserve Police) གཉིས་རྒྱུ་ཅེད་སློབ་པོ་
 ཅེད་བའི་སྐབས་དེར་བཤད་རེས་སུ་གནས་པར་ཚུར་གཞུ་རེས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ནས། ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་དང་ཁོང་རྣམ་པ་ས་གནས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་སུ་གྲུ་འགོ་དུས། དུལ་མིས་བཀག་ནས་ང་ཚོའི་ཁ་ལོ་བར་སློ་

ལྷགས་དེ་འདྲ་གཞུས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་བྱུང་འདུག སྤྱི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ར་མང་ལ་རྫོང་གི་ལས་ཁུངས་ཡོད་པ་
 (Namchi) ལ། རྒྱ་གར་རང་བཅོམ་གྱི་དུས་ཚིག་ཉིན་མོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷགས་དེ་དུས་ལུས་མིའི་འགོ་ཁྲིད་གཅིག་
 གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ཐོག་ནས། བོད་པར་དོ་ཕོག་འགོ་རྒྱ་དང་། བོད་པ་ལ་ལྟ་སྐབས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་འགྱུར་བ་ཐེབས་
 པའི་གནས་སྐབས་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་འདུག འབྲེལ་བ་དེ་དམག་སྐར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དམག་སྐར་གྱི་འགོ་གཙོ་ཡར་
 ཐེབས་ནས། མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་ (Governor) ལ་མངའ་འཕྲད་གནང་འདུག ཁོང་རྣམས་པ་གཉིས་ནས་གནང་དོན་དེ་ཚོའི་
 ཐོག་ལ་གོ་བསྐྱར་གནང་། དེ་ག་ནང་བཞེན་ས་གནས་སུ་མི་རིགས་གཞན་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་གཞན་པ་དེ་ཚོ་
 དང་འབྲེལ་ཡོད་སི་གིས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་སྤྱི་ཁྲབ་ལོ་ཚེན་ལ་ཐུག་ནས། མངའ་སྡེ་སྤྱི་ཁྲབ་ལོ་ཚེན་གྱི་དོས་ནས་རྒྱ་གར་རང་
 བཅོམ་ཉིན་མོ་དེར། བོད་པ་ཚོར་སྐྱབ་ཅག་བཤད་བཞག་པ་དེ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་འགྲིག་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་བཀའ་བཀྲོལ་གང་
 ལ་གང་འཚམ་ཐེབས་པའི་སྐད་ཆ་འདུག ཡིན་ནའང་འདི་དངོས་ཡོད་ག་ཚོད་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་གནང་དོན་
 འདིའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་ཐར་ཚུར་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས། རེས་སུ་ས་གནས་ཀྱི་སྐོར་སྐྱོད་བ་ (DSP) དང་། ང་
 ཚོའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་མཉམ་དུ་ལས་བྱེད་གཅིག་ དེ་ནས་བོད་
 པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་སྐྱ་ཚབ་གཅིག་བཅས། དེ་ག་ནང་བཞེན་རྒྱ་བ་ལ་གནང་ཡོད་མི་སྣ་བཞི་འཕམ་ལྟ་ཞེས་བསྐྱར་ནས་
 གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་ཤིག་ཀྱང་སྤེལ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་རྒྱུ་མོ་མོ་མེད་པའི་སྐབས་ལ་གནས་ཚུལ་བྱུང་བཞག་པ་དེ།
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དོས་ནས་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་བཀོད་གནང་འདུག དེ་ནས་གནང་དོན་འདི་བོད་
 པའི་དམག་སྐར་དང་ (Police) བར་ལ་བྱུང་ཡོད་པ། བོད་པའི་མི་མང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ། བོད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་
 མང་དེ་ཚོ་ནས་རྒྱ་ནང་བཞེན་ཞེ་འཇམ་ཡོད་པ། ལུས་མི་མཉམ་དུ་འཚམ་མ་ཐུན་ཡོད་པ། མ་འོངས་པར་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སུ་
 མ་ཐུན་ནས་མཇུག་སྐྱོད་དགོས་པའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱབས་སྤེལ་ནས། ད་ལྟ་གཙང་མ་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད། ལྷགས་དེ་
 དུས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་ནང་སྤིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱུང་ཚེའི་དོས་ནས་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤིང་སྐྱོད་
 དང་ནང་སྤིང་བཀའ་སྲོལ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་ས་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེ་ནས་ནང་སྤིང་ལས་
 ཁུངས་བརྒྱུད་གནས་ཚུལ་ཐོབ་ཐབས་རེད། དེ་གཅིག་སུ་མ་ཡིན་པར་ཀ་སྐྱབ་དང་། རོ་རྩེ་སྤིང་གི་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལའང་
 གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས་གཞོངས། གང་ལགས་ཤེ་ན། མི་རིགས་གཉིས་དབར་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོད་དུས། དེའི་གཡམས་
 གཡོན་གྱི་ས་ཁུལ་ལ་མི་རིགས་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། གནས་ཚུལ་དེ་འགྲུག་ཆེ་རུ་མི་འགོ་བར་ས་གནས་
 འགོ་འདྲིན་གཞན་པ་ཚོས་ཐུགས་སྐྱོད་གནང་དགོས་པའི་འཕོད་བསྐྱེད་ཞུས་ཡོད། ད་ལྟ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞེས་ཆང་མས་
 འགན་བཞེས་ནས། ལྷག་པར་དུ་ར་མང་ལ་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་གྱི་དོས་ནས་འགན་བཞེས་ནས། ད་ལྟ་ཞེ་འཇམ་དུ་གནས་
 བསྐྱར་ཡོད་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གིས་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལ་ཞིབ་འཇུག་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་གསུངས་པ་དེ། ད་ལྟ་
 བར་དུ་ག་རེ་གནང་བཞག་པ་དེ་དག་ལ་བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་དུག་པས་ཞུ་ཤིག་གྱི་མ་རེད། བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་དུག་
 པའི་སྐབས་སུ། མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་ག་རེ་བང་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞེས་བྱ་རྒྱ་དང་།
 ད་དུལ་རྒྱུ་ཐོས་སུ་མ་འགོ་བ། ལྷག་འགྱུར་མ་འགོ་བའི་ཐབས་ལམ་ག་རེ་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་རེད་
 ཟེར་ནས་བྱེད་བཞེན་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་ཚོས་ལོ་ ༩ ལས་གཞི་བརྗོ་རྒྱའི་ནང་དུའང་ལས་གཞི་རེ་རེ་ཁུངས་འཁྲུལ་པ་འདུག་
 གམ་མི་འདུག་ཆ་ཚང་བལྟས་ནས་བྱེད་བཞེན་པ་ཡིན།

དེ་ནས་ཇེས་འཕྲོར་བར་ཁང་པ་བཞི་འགྲེམས་ཟེན་པ་དེ་ཚོར་པན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཚེར་བ་ཞིག་གི་
ཚོད་ཡོད་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ངས་གོ་བ་ཉག་ཉག་ཅིག་ལེན་ཤིང་མ་སོང་། ཁང་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཚོར་དངོས་གནས་
བྱས་ན་དགའ་ཚོར་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཁང་པ་བཞི་འགྲེམས་བྱས་བཞག་པ་དེ། དེ་ནས་ཁང་པ་ཉམས་
གསོ་བྱེད་སྐྱབས་ཡིན་ནའང་རེད། གསར་རྒྱག་བྱེད་སྐྱབས་ཡིན་ནའང་རེད། འཆར་གཞི་སྒྲིག་སྐྱབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདོད་སྡོ་
ཁེངས་དང་མ་ཁེངས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་མྱོང་བ་རེད། ད་ལྟ་བུར་ཤར་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁ་སང་ཤི་བའི་ནང་དུ་སྐྱེབས་པ་ནང་བཞིན་
གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེ་བྱུང་ཡོད་གི་འདུག་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

མགོན་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་བརྒྱབ་ཟེན་པ་དེ་ཚོ་སྐོར་རྒྱག་དགོས་ཐུབ་པ་རེད་གསུངས་པ་དེ་རེད། གང་ལྟར་ཚོང་ཁང་
བརྒྱབ་ནས་སྐོར་ལྷགས་གཉིས་རྒྱག་དགོས་ཐུག་པའི་གནས་སྐྱབས་དེ་བདེ་སྲིད་སྲིད་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། སྐད་ཆ་པར་ཚུར་
བཤད་ནས་ད་ལྟ་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཚར་བ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མ་འོངས་པར་དེ་ཚོ་མ་ཡོང་སྟོན་ནས་པན་ཚུན་སྐྱབས་སྐྱབས་
ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། དེ་དག་ལ་ཁ་གསལ་བཤད་སྐོར་ལྷགས་གཉིས་རྒྱག་མི་དགོས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཐོག་
ག་རེ་བྱ་རྒྱ་འདུག་ལྟ་ཚོག་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

དེ་ནས་མི་འཕོར་གྲངས་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཁ་སང་ངས་ལྷོ་ཟེན་པ་ཡིན། དོན་དག་གཙོ་བོ་དེ་མི་ལ་
ང་ཚོས་གྲངས་ཀ་ག་ཚོད་ཡོད་པའི་ཟེར་དགོས་བྱུང་ན། ཉག་ཉག་ཟེར་བུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། འདི་ལྟར་ཡོད། དེ་ནས་མང་
ཚོགས་དཀྱིལ་མི་མང་གི་ཤི་བ་གཏོང་དུས་བསམ་ཚུལ་འདི་ལྟར་པ་རེད་མ་གཏོགས། བསམ་ཚུལ་དེའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྤྱི་
ཚོགས་ནང་དུ་འཇུག་གཞི་ཆགས་མེད་བསམ་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། གནས་སྐྱབས་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་
ལྷག་པ་གང་ཡང་ལྷོ་ཟེན་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

ཐོབ་ཐང་འབོག་ཚོག་གི་མེད་པའི་སྐོར་ཁ་སང་ཡང་སྐྱེན་སེང་ལྷོ་ཟེན་པ་ཡིན། ཚོལ་ཁ་དང་ཚོས་བརྒྱད་དེ་ཡིན་གཅིག་
མིན་གཅིག་འགོད་དགོས་མ་རེད་ཅེས་ས་གནས་ཚང་མར་ལན་བཏང་ཚར་བ་ཡིན། མ་བཀའ་ནས་ཡང་གཏོང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་
འགྲིག་གི་ཡོད་པའི་ལྷོ་ཟེན་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་སྐོར་ང་ཚོའི་ཉམས་ཞིབ་སྤྱི་ཚུན་ནང་ལ་ཨེ་ཀཱ་ ༣༠ ལ་ཁེ་
བཟང་སྐོར་འབྲེལ་ ༣༥ མ་གཏོགས་བྱུང་མི་འདུག་ས་ཁྲོན་ལ་དབག་པ་ཡིན་ན་ཁེ་བཟང་གང་ཡང་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་
དེ་དངོས་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ས་དེ་ལ་ང་ཚོས་སྟོན་འབྲས་ཁག་མི་འདྲ་བ་ ༡༡ ཅམ་ཚོད་ལྟའི་རོ་བོའི་
ཐོག་ནས་བཏབ་ནས། དེ་ཚོའི་གསལ་ཡག་སོ་ཡོད་གི་འདུག་ན་ཞིང་པ་ལ་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་དེ་བལྟ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་
རེད་མ་གཏོགས། ལམ་རྒྱུན་ཞིང་པའི་ཁེ་བཟང་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་སོང་ཅང་། ཞིང་ཁ་གཞན་པ་བཏབ་པ་དང་ད་ལྟ་ཚོད་
ལྟ་བྱས་པའི་དབང་ཁེ་བཟང་གི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་གི་རེད། དེ་གཅིག་ལྟ་ལྟ་ཡིན།

དྲང་བྱུང་དང་འབྲེལ་ནས་མི་གྲངས་ ༡༥༥ ལ་རོགས་པ་བྱས་འདུག་དེ་ཚོ་ཡག་སོ་བྱུང་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། ཉམ་ཐག་ནས་སྤྱི་འཇུག་གནང་མཁན་ཚོར་བསྐྱབས་བརྗོད་ལྷོ་ཟེན་པ་སོང་།

ན་གཞོན་ལས་མེད་ཀྱི་ (WFIS) སྐོར་གསུངས་སོང་། ནང་སྤྱི་དུས་ (Work Force Information
System) གྲངས་ཀ་བསྐྱབས་པ་དེར་གསུང་གི་ཡོད་ན། ད་ལྟ་བར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་གྲངས་ཀ་བསྐྱབས་བཞག་པ་དང་། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༥། ༢༠༡༦། ༢༠༡༧ ལ་ལས་བྱེད་གཉིས་བཞག་ནས། ཁ་སྐོར་བྱས་བཞག་པ་བཅས་ཁྲོན་བསྐྱེམས་སྤོང་གྲག་དགུ་
བརྒྱ་མིན་ཅམ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ འདིའི་ནང་ནས་ན་གཞོན་ལས་མེད་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དབྱེ་བ་བྱེ་རྒྱ་ད་ལྟ་བྱུང་མ་སོང་ལྟ་ལྟ་
ཡིན།

དེ་ནས་ན་གཞོན་ལས་མེད་དང་འབྲེལ་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཅིག་ཕྱི་མ་ཡིན་པར། སྤྱི་མི་དང་བརྒྱ་དཔོན་ལའང་གོ་བསྟུང་བྱེད་དགོས་པེད་ཟེར་བ་དེ། རྣམ་པ་ལས་གང་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། གཞིས་ཆགས་མང་ཆེ་བར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ནའང་། སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་ལ་མངགས་ནས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་པེད། དེར་བརྟེན་དེའི་ནང་དུ་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་ཚོའི་ཐེ་བླ་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། གལ་སྲིད་ཐེ་བླ་ས་མེད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་གསུང་རོགས་གནང་།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་རྒྱོན་མཚོག་ ཉལ་ཙམ་དབུ་བཞུགས་རོགས་གནང་། ལྷག་ཚོད་ ༡༡:༣༠ བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་འགོ་འཇུག་ས་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞུགས་པ་དེ། ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན། བརྗོད་པ་དང་སོ་དང་གཉིས་པ། ཀ་དེ། བཅོམ་བྱེད་པོ་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༡ པ། བརྗོད་པ་དང་སོ་དང་སོ་ཐོག་ལ་འགོ་རྒྱ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་མཚོག་ བརྗོད་པ་དང་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་གཞོངས།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་དོགས་འདྲི་བྱུང་བ་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་གཤམ་གསལ། འདི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནས་མར་ཕེབས་པ་དེ་རེད།

དང་སོ་དེ། "དམའ་མཐར་ཉེ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་རམ་འབྲུམས་པའི་ལག་ཁྲུང་ (LLB) ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལོ་བཅུ་ཡན་ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་སྨངས་སྲོང་བ།" ཟེར་བའི་གོ་དོན་ལ། ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བ་དེ་གནས་ལུགས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། བཅོམ་བྱེད་པོ་མིའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ནང་ཁྲིམས་དོན་གྱི་ལས་དོན་གནང་སྲོང་བ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག ལན་དང་སོ་འདི་རེད་འདུག།

གཉིས་པ་དེ། "བཅོམ་བྱེད་པོ་མིའི་ཁྲིམས་དང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པའི་ལག་ཁྲུང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བཅོམ་བྱེད་པོ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་ངོ་ ༡༥ ཡན་འགན་སྨངས་སྲོང་བ།" ཟེར་བ་དེ། ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་སྨངས་སྲོང་བར་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག།

གསུམ་པ་དེ། "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་མ་ལག་ཏུ་ལོ་ངོ་ ༡༥ ཡན་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ཉམས་སྲོང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།" ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། ཞབས་ལོ་ ༡༥ ཡན་ཡོད་པར་དབྱེ་བ་མེད། ལོ་དུ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ལས་བྱུང་དེ་ཚོ་ལའང་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད་དམ་གསུངས་པ་རེད། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་དགོངས་པར་འདེམས་སྤྱུག་ཚོགས་ཚུང་འཇུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། ལོ་ ༡༥ ཡན་ཞབས་ཞུའི་ཞུས་བཞག་པ་དེ་ཁྲིམས་དཔོན་ལ་འོས་དང་མི་འོས་འདེམས་སྤྱུག་ཚོགས་ཚུང་གིས་གཟིགས་རྒྱ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།

བཞི་པ་དེ། "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་མ་ལག་" ཟེར་བའི་ནང་དུ་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་གཙོ་རྣམས་གཙོ་མོངས་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག གལ་སྲིད་འདི་ཡིན་ན། འདི་ནས་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་ཡིན། ཟུར་བརྗོད་ནང་དུ། "བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་མ་ལག་ཞེས་པ་དེ། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོང་སྤྱི་གཞུག་གཞི་དོན་ཚན་ ༥ པ་དང་། ༦ པ་ནང་གསལ་སྤྱི་གཞུགས་ཁག" ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་འདུག འདི་ཚང་མར་ཁྲུབ་པར་གོ་ཡི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་ ཟུར་བརྗོད་དེ་སྤྱིར་འཐེན་བྱེད་ཚོགས་ལ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ལྔ་པ་དེ། "ཁྲིམས་དཔོན་རྣམས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་" ཞེས་པ་དེ་སྤྱི་རྒྱུང་ལ་གོ་རྒྱུ་རེད།

དུག་པ་དེ། "ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་འོག་མ་" ཞེས་པ་དེ་ཚེས་མཚོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་གཤམ་འོག་ལ་ཡོད་པའི་སྐོར་བསྐྱོད་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང་། ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དེ་ཚོ་ལ་གོ་དགོས་རྒྱ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་འོག་མ་དེ་ཚོ་ལ་གོ་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།

བདུན་པ་དེ། "སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་ ༡༥" ཞེས་པ་དེ། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཁྲིམས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་ ༡༥
ཡན་འགན་སྒྲུབ་སྤོང་བ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག།

བརྒྱད་པ་དེ། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཚོད་པའི་ཕྱག་ཁྱེར་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལ་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩
བར་དུ་ཕྱག་ཁྱེར་ཐོབ་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་ ༡༩༩ ལྷན་ཡོད། འདིའི་ནང་ནས་ཕྱག་ཁྱེར་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་
མེད། འདི་བཞག་ལན་གནང་གི་འདུག།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བརྗོད་པ་དང་པོ་ཟེན་པ་ཡིན། བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་ཕེབས་རྒྱ་ཡིན། སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྟོན་
ལགས།

སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྟོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་ཆ་ཤས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་ལྷ་རྒྱ་ད། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་
ཁང་གི་ཐོག་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཤིག་འབྱེད་ཡོད་པ་རེད། ངས་སྟོན་མ་ནས་ལྷ་ས་སྤོང་། ད་ལྟོ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་སྟོད་
མཁན་གཉིས་པོ་ཁྲིམས་འགལ་ཡིན་པ། བཅོན་འཇུ་ལ་བྱས་ནས་ཡོང་བའི་མི་གང་ཞིག་གིས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དགོས་ལེགས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དགོས་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ད་ལྟོ་ལས་རིམ་འདི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་འོས་ཚོས་སྟོན་རེད།
དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ད་ལྟོ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང། སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྟོན་ལགས། འཕྲོས་དེ་གསུང་
རོགས་གནང།

སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྟོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གིས་སྤངས་འཛིན་གནང་དུས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་
རེད་བསམ་གྱི་འདུག། བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་འགོ་བཞེན་ཡོད། བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་བཞོ་སྤོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མ་
རེད་དམ། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་བཞད་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་དམ། ད་དུང་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་འགོ་དགོས་འདུག།
གསུངས་པ་ཡིན་ན། ག་རེ་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ངས་ཁྱིམ་མཉམ་པ་དང་བཅའ་འཇུག་གྲུས་ཀྱིས་ཡོང་བའི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་གཉིས་སྒྲོར་བཤམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། བསྐྱར་བཅོས་ཁྱིམ་འཆར་འབྲེལ་ཡོང་མཁན་གྱིས་ཁོང་ཚོས་མར་བཏང་སོང་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་འདིའི་སྒྲོར་བཤམ་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། ཁྱིམ་མཉམ་པ་དང་བཅའ་འཇུག་གྲུས་ཀྱིས་ཡོང་བ་ཟེར་བར་རྒྱ་མཚན་ཡོད། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣༩ ད་ལྟ་ལྷག་བསྐྱར་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཏུས་འདིའི་ཐོག་ལ་བཤམ་མི་ཚོས་ཟེར་ན་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་པ་ལྷན་སྐྱོད་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་པ་ལྷན་སྐྱོད་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅའ་ཁྱིམ་སྐྱར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མི་འདུག ད་ལྟའི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་ཁྱིམ་མཉམ་པ་ཡིན་ན། སྡོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོན་ནས་ལས་ཀ་གྲུས་ཏེ། ལྷན་ལྷན་ནས་འགྲོ་བཞེན་ཡོད་པ་རེད། གཞུང་འབྲེལ་མཚན་སྒོ་ཏུ་རོས་འཛིན་ཞུས་ནས་འགྲོ་བཞེན་པ་རེད། སྡོན་ཚོགས་ནང་དུ་དེ་དག་ཁྱིམ་མཉམ་པ་རེད་ཅེས་ཡང་སེ་ཟེར་བ་དེ། ལས་ཀ་བྱེད་ཏུ་མ་འཇུག་པའི་གནས་ཚུལ་རེད་མ་གཏོགས། ཁྱིམ་དང་སྤྱིག་གཞིར་ཅ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚན་ཁོལ་ནས་རེད་མི་འདུག དེར་སྐྱོངས་འཛིན་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

གོང་དུ་དོན་དག་རང་གི་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང་ཞུས་ཡོད། སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྡོན་ལགས། གསུང་རོགས་གནང།

སྤྱི་འཐུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྡོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བསྐྱར་བཅོས་ཚིག་བརྗོད་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་བསྐྱར་བཅོས་ཁྱིམ་མཉམ་པ་འདི་ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད་སྟེ། ཆེས་མཐོའི་ཁྱིམ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་ཞེས་གི་ཐོག་ལ་བཤམ་ན་འགྲིག་གི་མི་འདུག སྡོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་གྱིན་ཚར་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། སྡོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ལའང་དགག་པ་བརྒྱབ་པ་ཡིན། དགག་པ་བརྒྱབ་པ་གཞིར་བཟུང་གིན་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་བཤམ་ཚོག་གི་རེད་སྟེ། འདི་བཤམ་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ག་པར་ཡོང་གི་རེད། ལྷན་རང་ཚོས་ཀྱང་དགོངས་ཚུལ་བཤམ་ཚོག་གི་རེད། འདིར་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་བཤམ་ས་རེད། མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གྲུས་པ་ལ་ཚང་མས་ལག་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད། བསམ་ཚུལ་བཤམ་ཚོག་གི་མ་རེད་ཟེར་ན་ག་རེ་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ། **ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།** ལགས་སོ། གསུང་རོགས་གནང། །

གང་ལྟར་ཁྱིམ་མཉམ་པ་དང་། བཅའ་འཇུག་གྲུས་ཀྱིས་ཡོང་བའི་མི་གཉིས་ཀྱིས་བཏང་བའི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྱིམ་མཉམ་པ་འཆར་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་ཡོད། དེ་ག་ནང་བཞེན་ད་ལྟ་ཁྱིམ་ཞེས་པའི་མིང་འབྲེལ་མཁན་མི་གཉིས་པོས་ཁྱིམ་

འགལ་དང་བཅོན་འཇུག་གུས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ཚ་མེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བརྒྱ་ཤིས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་ཚ་མེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བརྒྱ་ཤིས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ངས་བསམ་པར་འདིར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གིས་འགན་ཆེ་ཙམ་བཞེས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པེད་བསམ་གྱི་འདུག ཁྱིམ་ས་ཞིབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཁྱིམ་ས་འགལ་ཡིན་པ་དང་། སྤོང་མའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་སླེང་ཡོང་ན་གནས་ཚུལ་གང་དུ་འགྲོ་མིན་ཉ་གོ་ཡི་མ་རེད་གངལ། གྲོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཁྱིམ་ས་གང་གི་ཐོག་ཏུ་གནས་གྱི་ཡོད་མེད་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པེད་ལུ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ད་ལྟ་བཙམ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱར་བཅོས་གྱི་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་བཞེན་པ་རེད། སྤྱི་འཐུས་སླེར་ལ་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་ན་འདང་བཤད་དུ་བཅུག་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པེད་བསམ་གྱི་འདུག་མ་གཏོགས། པར་ཕྱོགས་ནས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་བཏོན། ཚུར་ཕྱོགས་ནས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་བཏོན་ན་ཁྱིམ་ས་འཆར་འགྲོ་ཐུབ་གྱི་མ་རེད་གངལ། ཅ་འཕོར་གྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་གཟབ་གཟབ་གུས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ལ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱིམ་ས་དང་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁ་སང་ནས་ཚར་མང་པོ་ལུས་ཚར་བ་ཡིན། འདི་ལྟར་གནང་བསྐྱད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་མ་རེད། གྲོས་ཚོགས་གྱི་ཆེ་མཐོང་ལ་གཞོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དགོངས་ཚུལ་གསུང་རྒྱུར་སྤོངས་ཆ་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དགོངས་ཚུལ་གསུང་དང་། ཚང་མས་དགོངས་ཚུལ་སྤུང་དང་། ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལག་ས་བརྒྱུད་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་འཐུས་ཀླུ་དགོ་ལེགས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་ཀླུ་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ སྤྱི་འཐུས་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤྲིགས་ར་གཏོང་རྒྱ། འགྲིག་གི་མ་རེད་གངལ། གཅིག་བྱེད་ཚོག་གི་མ་རེད་གངལ། དེ་ཚོ་གསུང་ཚོག་གི་ཡོད་དམ་མེད། གྲོས་ཚོགས་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་ཉག་ཉག་སྤོང་གྱི་ཡོད་དམ་མེད། ཚང་མར་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། འདོན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད། ལས་

མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟ་འདི་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་འབྲེར་ཡོང་བའི་བསྐྱར་བཅོས་ཚིག་བརྗོད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
བ་རེད། ད་ལྟ་ཁྲིམས་ཞིབ་བའི་མིང་འཁུར་སྡོད་མཁན་གཉིས་ཁྲིམས་འགལ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་བ་རེད། ངས་ཁྲིམས་འགལ་
ཆགས་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣༩ ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་བ་རེད། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣༩ གཙང་མ་བཟོ་དགོས་
ཀྱི་རེད་སྟེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཞུ་མི་དགོས་ན་བསམས་སོང་སྟེ། ཡང་སེ་གསུངས་ནས་དེ་ག་རང་ལ་མཐའ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་ན།
ངས་ཀྱང་མ་ཞུས་ན་ཅ་བ་ཉིད་ནས་འགྲིག་གི་མི་འདུག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣༩ བ་གསོན་གནས་ཡིན་ན། ང་ཚོ་འདིར་སླེབ་དགོས་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་བ་མ་རེད། བྱས་ཅང་ང་ཚོ་ཚང་མ་ཁྲིམས་འགལ་དང་། བཅོམ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུང་
རེད་མ་གཏོགས། ཁྲིམས་ཞིབ་བ་གཞན་གཉིས་གཅིག་བྱ་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ཚོགས་གཙོས་
འདིའི་ཐོག་ལ་སྐྱེད་ས་འདྲིན་ནན་པོ་གནང་སྟེ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣༩ བ་གསོན་གནས་ཡིན་ཞེས་སུ་མཐུད་གསུང་གི་ཡོད་ན།
ང་ཚོ་འདིའི་ནང་དུ་བསྐྱད་སྐབས་ཀྱི་མ་རེད། ང་ཚོ་བསྐྱད་རྒྱ་མིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ད་ལྟ་མ་འོངས་བར་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་བའི་འོས་ཚོས་ཐོག་ལ་ཚང་
མས་བཟོ་སྐྱེད་གནང་གི་ཡོད་བ་རེད། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་བ་རྣམ་བཤེས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་
མཐུན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་ར་བ་མ་རེད། ལོང་གི་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་བཀའ་འོས་དེ་ཚོ་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་
ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོངས་སུ་འགལ་གྱི་འདུག ལོང་དུ་ཚོགས་གཙོས་དེར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེར་མོས་མཐུན་
མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཁྲིམས་འཆར་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཟོ་སྐྱེད་སྡོད་པོ་ཞེས་བྱས་ནས། མཐའ་མར་ཁ་

ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བབས་ན་ཐོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། འཇུག་ཆ་ཞིག་སླེབ་ཡོང་གི་འདུག འདིའི་ནང་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་
སྐབས་སུ་ང་ཚོས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སློགས་ར་མ་བསྐྱལ་ན་ཐོང་གི་འདུག སོ་སོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། བར་སློགས་ར་སྐྱལ་
རྒྱའི་འཆར་བཞི་མེད་ལ། ཚུར་སློགས་ར་བསྐྱལ་ན་འཁུར་མ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཚུར་མིར་ཅིས་ན་པར་ལྟར་ཅིས་གི་ཡོད།
ཚུར་འབྲེར་ཅིས་ན་པར་མི་ལ་ཅིས་ཤེས་མཁན་ཞིག་མིན། སློགས་ར་མ་སྐྱལ། ངས་དོན་དག་གང་ལྟ་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱིམ་ས་
ཞིག་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་པ་ནས། ད་ལྟ་ཁྱིམ་ས་ཞིག་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་གཉིས་དེ་དག་ངན་པ་རྒྱབ་ལངས། ལྟས་ངན་འདུག་
ལ་ཇག་པ་ལངས་ནས་ཡར་སློབས་པ་རེད། ད་ལྱང་བསློགས་ནས་ཡར་བསློབས་པ་རེད། ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཁྱིམ་ས་མ་སྐྱལ་ལ་ངོས་
འཛིན་ལྟ་སྐྱབ་གི་མ་རེད། འདི་ལྟར་རྒྱ་ཡིན། སུ་སོང་ནའང་ཁྱེད་པར་གཅིག་ཀྱང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་སོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོགས་པ་ནས།

གོས་ཚོགས་གི་ཚོགས་ཁང་ནང་དུ་སློབ་འཇུག་གངས་ ༡༩ མ་གཏོགས་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ལས་རིམ་འདི་ཕྱིན་ན་ཉག་ཉག་
སྟོང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉིན་གུང་ཕྱག་ཚོད་ ༡:༣༠ ལ་ཡར་འཚོགས་རྒྱ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་དང་པོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དེ་རིང་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ལག་ལྷན་རྒྱས་དང་། བཀའ་ལོས་སྤྱི་འབྲུག་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དུས་ཚོད་
གྱི་ཚོག་ནས་འགྲུངས་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ལོས་ཚོགས་གྱི་ཅ་འཛོལ་གསུམ་ཆ་གཉིས་ལོན་གྱི་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་
སྤྱོད་ཆ་ལོན་བ་དང་སྟན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འཚོགས་སྤྱོད་པ་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱོད་ཆ་ལོན་པའི་ཚེ།

འཇུག་ས་རྒྱའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་གྲོས་ཚོགས་
 ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་མང་མོས་གྲོས་ཚོད་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༤ དགོངས་དོན་བཞིན། ཚེད་འཇུག་ས་ཚོགས་རྒྱུ་གསར་
 འཇུག་ས་གནང་གཏན་ཁེལ་ནས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་ལྷན་འཛོམས་གནང་
 བྱིང་། ཐོག་མའི་ཉིན་གངས་བཞི་ཅམ་གྱི་རིང་གཙོ་བོ་ཚེད་ལས་གདན་ཞུས་མཁས་པ་སྐུ་ཞབས་རྒྱ་ལུ་ རོ་ཤེ་(Mr. Rahul
 Joshi, Financial Expert)ལགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དབུག་གཞིའི་ཚེད་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ལས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཨིན་སྐད་
 ཐོག་འདྲི་ཞིབ་ཞུས། ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཚེད་ལས་མཁས་པ་ཁོང་གི་རང་གནས་སུ་ཐེབས་རྗེས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་
 མི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ བར་སུ་མཐུད་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་འདྲི་ཞིབ་དང་། ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་བྱས། ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢༠ ལས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་དྲུང་ཚེ་སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཁྲིམས་སྐྱེད་དོན་རྒྱུ་ལས་སྐྱེད་གཅིག་
 ཅམ་རིང་ཐོབ་ཐང་ཞུས་ཀྱང་། ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལྷ་ ༤ བ་མ་རྗོགས་པར་སུ་མཐུད་ཞིབ་
 འཇུག་གནང་རྒྱ་དང་། ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༤ ཉིན་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་བསྐྱུར་དུ་འཚོག་རྒྱ་གཏན་ཁེལ་བྱས། འོན་
 ཀྱང་ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་དགོན་མཚོག་ཡང་འབྲེལ་ལགས་རྗེད་གྱི་གཏན་དོན་རྒྱུ་ལས་
 དགོངས་ཞུ་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་བས། སྤྱི་གཞི་བཞིན་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲུབ་ཆ་མ་ཡོངས་པར་བརྟེན་དངོས་སུ་ཡིག་
 ཚོད་དུ་འཛོམས་ནས་སུ་མཐུད་ལས་དོན་འཕྲོ་སྐྱོད་བྱུང་མེད་ཀྱང་། མ་ཚེབ་(WhasApp)སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པའི་ནང་ལས་
 དོན་གྱི་སྐོར་ལ་ཚེད་ལས་གདན་ཞུས་མཁས་པ་རྒྱ་ལུ་རོ་ཤེ་(Mr. Rahul Joshi)ལགས་དང་མཉམ་དུས་ནས་དུས་སུ་
 གོས་བསྐྱུར་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༤ ཉིན་བསྐྱུར་དུ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་སུ་མཐུད་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་
 དོན་འཕྲོ་སྐྱོད་བྱས་ནས་སྤྱན་རློབ་ཐོ་འདྲི་ཉིད་འགོད་འབྲེལ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་མཚོན་ན་
 ཚོགས་གཙོ་བཙེས་གཞིན་གྱི་བཀའ་གསུང་བརྒྱུག་མ་ཐོད་པ་ཅམ་ལས། དེལ་ཁང་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་སྐོར་ཚེད་
 སྐྱོད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་མྱོང་མེད་པས། ལས་དོན་འདྲི་ཐོག་ནས་ཞབས་ཞུ་རྗོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐོར་མེད་
 ཀྱང་། ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་ལོས་ཐབས་ཤེས་ལུ་གྱུ་རྒྱུ་དུ་གནང་ནས་དེལ་ཁང་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་ཚེད་ལས་
 མཁས་པ་དང་ཉམས་སྐྱོང་ཅན་རྒྱ་ལུ་རོ་ཤེ་ (Mr. Rahul Joshi) ལགས་གདན་འདྲེན་ཞུས་འདུག་པ་ནི། ད་ལན་ཚོགས་
 རྒྱུ་གི་ལས་དོན་སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་གངས་སྐྱོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེལ་གནས་སྐྱེད་སྐོར་ལ་རེ་བ་རྒྱག་
 ཡུལ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་ནས་སྤྱན་རློབ་ཐོ་འགོད་འབྲེལ་གནང་བ་དེར་ཚོགས་མི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱིས་སྤོན་འཕྲི་
 གང་དགོས་ཞུས་ཏེ་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་རྒྱའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པོད་ཡང་། ཚོགས་མི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་
 པས་ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་སྤྱན་རློབ་ཐོ་དེ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེན་བོ་ཡིན་པས། དེད་ཅག་གི་བསམ་ཚུལ་དེའི་ནང་
 ཁ་སྤོན་མི་འོས་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་ལ་གཙོག་འཕྲི་བྱེད་མི་འོས་པར་བརྟེན། ཁོང་རང་གི་མཚན་ཐོག་ནས་ཨིན་ཡིག་
 བང་ཡོད་པའི་སྤྱན་རློབ་ཐོ་རྒྱུར་དང་བཅས་པ་ཤོག་གངས་ ༣༡ ཡོད་པ་དེ་ཆ་ཚོད་རྒྱུར་འབྲེལ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་
 གནང་བའི་སྤྱན་རློབ་ཐོ་སྤྱི་དོན་འཛོད་ཁང་ལ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་རྒྱག་ཅིང་། ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་
 དེའི་ཐོག་མ་ཡིག་དང་གཞིབས་བསྐྱུར་ལན་མང་བྱས་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་ཐབས་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་ཨིན་བོད་
 གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་མི་འདྲ་བ་མཚེས་ཆེ་ཨིན་ཡིག་རང་ལ་རྩ་འཛིན་གནང་དགོས་པའི་དབུས་ཡང་ཞོར་དུ་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

༡༽ སྤྱི་འཇུག་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས། ༢༽ སྤྱི་འཇུག་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས། ༣༽ སྤྱི་འཇུག་ཀམ་
 དགེ་ལེགས་ལགས། ༤༽ སྤྱི་འཇུག་རྩ་ཚུལ་རྩོམ་ལགས། (Rahul Joshi, Financial Expert) བཅས་ལ་བསྐོས་གཞག་
 གནང་བ་ཡིན་པ་ཚོགས་ཚུངས་ལ་དོན་གྲུབ་ ༤ ཚེས་ ༡ རས་འགོ་འཇུག་གིས་ཤོད་གསལ་གྲོས་ཚེད་ཀྱི་དགོངས་དོན་
 ཐོག་ཚོགས་གཙོ་སྡེལ་པོ་ལམ་སྟོན་ལྟར་གྲུབ་དོན་སྟོན་ཐོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྐབས་ ༡༧ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་
 ༤ པའི་ཤོད་སྤྱི་འཇུག་ཚོགས་དུང་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲུལ་སྐབས་པ་དགོས་ཀྱི་དགོངས་འཇགས་འཚེལ་"ཞེས་འཁོད་འདུག
 སྤྱི་ལོ་༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འཇུག་ལྷ་བ་ཕུན་སྲིད་དང་། སྤྱི་འཇུག་དགོན་
 མཚོག་ཡང་འཕེལ། སྤྱི་འཇུག་ཀམ་དགེ་ལེགས་བཅས་འཛོམས་ནས་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱེད་གཞིའི་
 ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིས་ལེན་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་ཚུ་ཚོད་ ༡༠།༣༠ ཐོག་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཚོགས་མི་
 སྤྱི་འཇུག་བཞི་དངོས་སུ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྟུན་འཛོམས་ཐོག་སྤྱི་འཇུག་ལྷ་བ་ཕུན་སྲིད་
 ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་། སྤྱི་འཇུག་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་དབྱེད་ཆེ་དུ་སྤྱི་མོས་བསྐོས་གཞག་གྲུས་རྗེས།
 ཚེད་ལས་གཏན་ལུས་མཁས་པ་རྩ་ཚུལ་རྩོམ་ (Mr. Rahul Joshi) ལགས་དང་བཅས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྟན་ཚོགས་
 ཀྱི་དཔལ་ཕྲན་ཚོགས་གཙོ་སྡེལ་པོ་རྣམ་གཉིས་མཚོག་གི་མདུན་དུ་བཅར་ནས་ལམ་སྟོན་ལུས། ཚོགས་གཙོ་སྡེལ་པོ་མཚོག་
 གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྟན་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༣
 ཚེས་ ༣༡ ཉིན་ཐག་གཅོད་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་གྲོས་ཚེད་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢༤ འཁོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་
 གྲོས་ཚེད་ནང་། "༡ སྟོན་སྲོད་ནང་གསལ་ལྟར་ཚོགས་གཙོ་སྡེལ་པོས་ཚོགས་མི་ལྷ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ཚུངས་ཞིག་བསྐོ་
 འཇུགས་གནང་རྒྱ་དང་། ཚོགས་ཚུངས་དེས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དེ་ཉིད་ཁེ་ཉེན་གྱི་གནས་སྟངས་རི་
 ཚགས་རྟོག་ཞིབ་དོན་གནང་དགོས་ཀྱི། ༢ ཚོགས་ཚུངས་ནས་གནས་ལུས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་། མ་འཇུགས་བྱ་
 རྒྱུགས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ད་ལྟོ་གནས་བབ། མ་འོངས་དམིགས་ལུས་གཞིར་བཟུང་ཡོད་ཕྱིན་
 མིན་གྱི་སྟུན་ཐོ་ཁ་གསལ་ཞིག་འདོན་སྐབས་པ་དགོས་ཀྱི། གྲུབ་དོན་སྟོན་ཐོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྟན་ཚོགས་སྐབས་
 ༡༧ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༤ པའི་ཤོད་སྤྱི་འཇུག་ཚོགས་དུང་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲུལ་སྐབས་པ་དགོས་ཀྱི། ༣ ཚོགས་
 ཚུངས་ཀྱི་སྟན་ཐོ་གཞིར་བཟུང་གྲོས་ཚོགས་ནས་ཐག་གཅོད་ཁ་གསལ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་
 ཁང་གི་ལས་དོན་རྣམས་ད་ལྱིས་བཞིན་ལུ་མ་བྱུང་གནང་དགོས་ཀྱི་བཅས་ཀྱི་མང་མོས་གྲོས་ཚེད་དུ་"ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་དང་།
 ཚོགས་གཙོ་སྡེལ་པོ་མཚོག་གིས་དག་ཐོག་ནས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་སྟེང་དོན།

- ༡༽ གནས་ལུས་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དང་མ་བུན་མིན།
- ༢༽ མ་འཇུགས་བྱེད་སྟངས་དང་། ད་ལྟོ་གནས་སྟངས་དང་མ་འོངས་པའི་གནས་བབ་སྐོར།
- ༣༽ ཡིག་སྟོན་གངས་ ༡༤ ཅམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་སྟན་ཐོ་འདོན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་
གྱུར་ཡོད་པ།
- ༤༽ ཚེད་ལས་མཁས་པ་རྩ་ཚུལ་རྩོམ་ (Mr. Rahul Joshi) ལགས་ཀྱིས་ལུས་ཁྲིམས་དང་། སྤྱི་ཡོངས་
དབྱེད་ཁང་གི་འགོ་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ།
- ༥༽ ཅིས་ལོ་༢༠༢༢་་༢༠༢༣ པའི་སྟོན་ཅིས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༩ ཅམ་དང་གླངས་དབྱེད་ལུས་འབབ་ཡིན་པ་
ལས། འགོ་སྟོན་ཚེད་མ་གཞན་བཞེན་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཐོག་ལ་ཐབས་ལམ་ག་རེ་ཡོད་མེད་བལྟ་
ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ལམ་སྟོན་གནང་སོང་།

གསུམ་པ། རིམ་བཞིན་ལས་དོན་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་འདྲི་ཞིབ།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་བྱུང་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། གངས་ལྗོངས་
དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན། ལས་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཚབ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་བྱུང་པ། འབྲེལ་
ཡོད་ལས་བྱེད་རྣམས་པ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་ཞིབ་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་རྩིས་ཞིབ་པ་བཅས་ཁྲོན་མི་གྲངས་ ༡༩ ལ་
དངོས་སུ་མངལ་ནས་འདྲི་ཞིབ་ཞུས། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་འགན་འཛིན་བྱུང་པ་དབུ་དཀར་ཚང་སྐལ་དོར་
ལགས་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་ནས་མ་འཛོག་གཞན་མཁན་མི་གྲངས་ ༩ བཅས་ལ་བྱ་ལམ་ནས་འདྲི་ཞིབ་ཞུས། རྒྱ་གར་འབྲེལ་ཡོད་
ཁག་ལའང་ཚོགས་ཚུང་དང་ཆེད་མཁས་པས་སྡེ་རྒྱུ་འདྲི་ཞིབ་ཞུས་ཡོད་ལ། གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་ལས་ཐོག་དང་
དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བྱུང་གཅིག་ལྟོགས་སྐྱོད་སྤོང་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་གིས་དབུས་ལས་དོན་འདྲི་དང་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་ཚད་
ལུས་མེད་པར་གཤམ་གསལ་ལྟར་འདྲི་ཞིབ་ཞུས་ཡོད།

ཚོགས་ཚུང་གི་དོན་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁེ་ཉེན་གནས་སྤངས་སྐྱོར་
དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་དང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བྱུང་གཅིག་ལྟོགས་སྤོང་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་དང་། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བྱུང་ཆེ་
རིང་དོན་གྲུབ་མཚོག་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བྱུང་ཀམ་ཡེ་ཤེས་མཚོག་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་
འཛིན་འབྲུམ་རམས་པ་དགོན་མཚོག་བཙུན་འབྲུམ་ལགས། དཔལ་འབྱོར་དྲུང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་ལགས། དཔལ་འབྱོར་
དྲུང་ཚབ་བསྟན་འཛིན་ལགས་གྲུབ་ལགས། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་འགན་འཛིན་བྱུང་པ་དབུ་དཀར་ཚང་སྐལ་དོར་
ལགས་བཅས་དང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དཔལ་ལྷན་ལྟོགས་ལགས་དང་། ལས་
བྱེད་བཀའ་ཤིས་ཆེ་རིང་ལགས། ལས་བྱེད་དགའ་ལྷན་བདེ་སྤྱི་དྲུང་ལགས། སྤྱི་ཁྱབ་རྩིས་པ་ཆེ་རིང་ཚོས་སྤྱི་དྲུང་ལགས། ལས་བྱེད་
ཆེ་རིང་དར་རྒྱས་ལགས། ལས་བྱེད་ཀམ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ཡར་འཕེལ་ལགས། དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་
འགན་འཛིན་བཀའ་ཤིས་དབང་འབྲུམ་ལགས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཅ་དགོངས་
ཞུས་ཤིང་། གསར་དུ་གནས་སྤོང་གཞན་བའི་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་ལགས་དང་། ལས་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་ལགས།
ལས་བྱེད་ཨོ་རྒྱལ་ལགས་བཅས་ལ་དངོས་སུ་སྤྱི་དྲུང་ལྟར་འདྲི་ཞིབ་ཞུས་པ་དང་། དབུ་དཀར་ཚང་སྐལ་དོར་ལགས་སུ་བྱ་ཐོག་
ནས་འདྲི་ཞིབ་ཞུས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་མ་འཛོགས་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་བཟང་ལན་སྤྲུལ་ཉེ་བ་
ལམ་ནས་ཚོགས་འདུ་བསྐྱོད་ཞུས་ཀྱང་། ཐོག་མ་འཚོགས་སྐབས་མི་བཞི་ལས་ཐེབས་མ་སྤྲུབ་པར་བརྟེན། དེས་གཟུང་
སྤོང་པའི་གྲང་གསེང་དང་བསྟན་ནས་འཚོག་འཆར་ཞུས་ཀྱང་། ཚོགས་ཞུགས་གནང་རྒྱུ་འདྲི་བཟང་ལན་གནང་མཁན་མ་ཤས་
བདག་པོ་མི་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་བས་བསྐྱར་དུ་འཚོགས་སྤྲུབ་མེད། གཞན་གོང་གསལ་རྣམས་ལ་འདྲི་ཞིབ་ཞུ་སྐབས་ཆེད་
ལས་གདན་ཞུས་མཁས་པ་རྒྱ་ཏུལ་ལགས་ཀྱིས་ཨིན་སྐད་ནས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དང་། ཚོགས་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་
ཀྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པ་བཅས་འདྲི་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ཁག་ཅིག་ལ་སྡེ་རྒྱུ་ཐེངས་དེ་བྱུང་མངལ་ནས་བཀའ་མོལ་ཞུས་པའང་བྱུང་ཡོད།

བཞི་པ། རྒྱ་གར་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་ལས་བསྟོམས་ཀྱི་སྤྱི་དྲུང་བསྐྱུས། འདི་མན་ཆད་ལུང་འདྲན་པེད།

“འགོ་ལུགས་ཀྱི་ཉེ་བག

འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོག་ཐོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པར་གཞིགས་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་
ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་རྒྱུ་འདྲི་བཟང་ལན་དང་། ལས་དོན་
སྤྱི་དྲུང་ལྟོགས་འདོད་སྐོམ་ཚིམ་བཤམ། ཁེ་ལས་དོན་གཉེར་ཁང་ཞིག་གི་བྱ་བ་སྤྱི་དྲུང་པའི་རྣམས་ལ། ཡང་ན་ཚོང་

གིས་ནན་པོའི་ཐོག་ནས་གངས་ལྗོངས་དབུ་ལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ལྟ་བུའི་ཁེ་ལས་ཚོགས་པ་མཚུགས་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུར་བོད་མིའི་
སྤྲིག་འཇུགས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་དགོས་སྐོར་གསུངས་སོང་།

ད་ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ནང་གངས་ལྗོངས་དབུ་ལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གིས་ལས་གཞི་སྤེལ་སྤྱོད་གས་
དང་། དེའི་ནང་གི་སྤྲོམ་གཞི་ཅམ་མ་བཟང་། ཕྱིའི་མ་ལག་གི་འགྲུར་ལྡོག་ལའང་བསམ་ཞིབ་བྱས་པ་ཡིན། ང་ལ་ལག་སོན་བྱུང་
བའི་གོ་རྟོགས་ཀྱིས་མཚུགས་འབྲས་སུ་གཤམ་འཁོད་ཁེ་ཉེན་གནས་བབ་རྟོག་ཞིབ་ལས་གངས་ལྗོངས་དབུ་ལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་
ཁང་གི་གནས་བབ་རྣམས་ལེགས་བར་མཚོན།

བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རུས་ལ།

བཅོན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་སྐོར་དང་། རྒྱན་ནག་ཆགས་པའི་ཉེན་ཁ་ཉུང་བ། རྒྱ་
གར་གཞུང་གི་སྤེ་ཚན་ཁག་ནས་གཞིགས་སྐྱོད་ཡག་པོ་ཡོད་པ།
ཞན་ཆ། རང་སྐྱོད་མེད་པ། མ་རྩ་མེད་པ། ཆེད་ལས་ལྷན་པའི་ལས་བྱེད་མེད་པ།
གོ་སྐབས། བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་དབུ་ལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་འདེགས་དགོས་པ་ཞི་དངོས་བདེན་ཡིན། རི་རྒྱུད་ཁུལ་དུ་
ཆགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཞན་པར་ཁོམ་པའི་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་ཡོད།
ཉེན་ཁ། བོད་པའི་མང་ཚོགས་ནང་གལ་གནད་ཆེ་བ་དང་། སྤུས་རུས་པའི་དབུ་ལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་དང་འབྲེལ་བའི་
མ་ཐུན་རྒྱུན་རྣམས་སུ་མ་ཐུན་ནས་ཐོབ་དཀའ་བ།
འདི་ནས་མར་གོང་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་པ་དེ་རེད་འདུག།

བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རུས་ལ།

༡༽ **བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་ཚོས་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་སྐོར་དུ།**
སྲིད་སྐྱོར་མཚོགས་གིས་མ་ཤས་བདག་པོ་ཚོར་ཚོགས་པ་སྤོ་མི་རྒྱལ་ཀ་མེད་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་དགོངས་དོན་
གསུངས་ཇིས། མ་ཤས་བདག་པོ་ཚོས་ཚོར་སྤང་ཡ་ལན་བཅས་ལ་བསམ་ཞིབ་གཟབ་ནན་བྱས་ནས་མ་ཤས་
བདག་པོ་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ཅམ་གྱིས་གངས་ལྗོངས་དབུ་ལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་མ་འོངས་གནས་བབ་གང་ཡང་
མེད་པར་བསྐྱུན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སུ་མ་ཐུན་ནས་མ་འཇུགས་བྱེད་རྒྱུར་འདོད་མོས་གྱི་རྣམས་བསྐྱུན་ཞིང་། མ་
ཤས་བདག་པོ་སྤྲུག་མ་རྣམས་ནས་སྤོ་རྒྱལ་རྒྱ་མ་གཏོགས་ལམ་གཞན་མེད་ཆེ་བྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས།
དེས་ན་མ་འཇུགས་བྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ངང་བྱིར་འཐེན་བྱ་འདོད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་ཚོར་སྤྲད་པའི་བདམ་ག་དང་ལེན་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤང་། ཁས་ལེན་འདི་ནི་མ་ཤས་བདག་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ཅམ་བྱས་པ་ལས་མ་འཇུགས་བྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུར་འདོད་མོས་མེད་པར་གོ་འདིས་བཅོན་
བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་དབུ་ལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ཡག་པོ་ཚོས་འཚོ་ཉེན་ཞན་པའི་བོད་མི་སྤུན་ལྷ་ཚོར་རོགས་
པ་བྱེད་འདོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་བཟོན་པོ་ཡོད་པ་མཚོན། དེར་བརྟེན་མ་ཤས་བདག་པོ་ཚོས་ཚོར་སྤང་ཡ་ལན་
རྣམས་གཤམ་གྱི་བར་དེས་ལས་མཚོན་པར་བྱེད་གྱི་ཡིན།

བྱིར་འཐེན་འདོད་པ།	བྱིར་འཐེན་ལ་དོས་ལེན་བྱེད་པ།	བྱིར་འཐེན་བྱེད་གྱི་མི།
མེད།	༥༠%	༥༠%

37 བུན་ལྷན་གྱི་ཉེན་ཁ་ཚུངས་པ།

གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འདི་གནས་ཡུན་སྐར་ཡང་དེའི་བུན་གཡམ་མ་དེབ་ནང་བུན་ལྷན་ཉེན་ཁ་མ་
མེད་པའི་བསམ་འདོད་སློབ་ཁྲིམས་པ་ཞིག་འདུག དེ་མཚུངས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ (ICICI) དངུལ་ཁང་
བརྒྱུད་ནས་མཁོ་སྤོང་གནང་བའི་སྤྱི་ཚུངས་བུན་གཡམ་ཚད་མཐོན་པོ་ཕྱིར་ལོག་བྱུང་བས་འདོད་སློབ་ཁྲིམས་པའི་ལྗོངས་
བ་བྱུང་། འདིས་བྱ་ལོན་ལེན་མཁུ་རྣམས་ཡིད་བརྟན་འཕེར་བ་ཡིན་པ་དག་སྤྱི་ལ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེབ་
སྤྱི་ལ་ཟིན་པའི་བུན་གཡམ་ཁང་མཚུགས་སྤོང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་སྤྱི་མ་སྤྱད་གནང་ན་དགོ་མཚན་མཐོང་།

37 རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་དེའི་སྡེ་ཚོན་ཁག་གི་གཞིགས་སྤྱད་བཟང་བ།

རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་དུས་ཉུག་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བོད་དོན་ཆེད་བྱམས་བཅེ་ལྷན་པའི་གཞིགས་སྤྱད་ལྷན་ཞིང་།
རོགས་འདེགས་གང་བྱེད་སྐབ་བ་རྣམས་མཁོ་སྤོང་ལུས་ཡོད། གྲུས་བསམ་འདི་ནི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་རོས་
འཛིན་པ་དང་གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ལ་དངུལ་ཁང་ལྟ་བུའི་ངོ་བོའི་ཐོག་དེབ་སྤྱི་ལ་ཐོབ་པ་འདིས་
བསམ་ཚུལ་འདིར་རབ་ཏུ་དག་སྤྱི་ལ་བྱེད་པར་མཐོང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ནས་ཚོགས་པ་འདི་ཚོགས་ཚུངས་པོ་
ཡོང་བར་འབྱུང་འབྱུང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
ཡོད་སྲིད།

ཞན་ཆ།

37 མ་ཅ་ཞན་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ་ནས་མ་དངུལ་སྤྱི་རྒྱུད་དཀའ་ངལ།

གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ནས་རིམ་བུ་ཀ་བ་དང་། རིམ་བུ་ཁ་བའི་མ་དངུལ་བསྐྱུ་བྱེད་གྱི་སློབ་ནས་
མ་དངུལ་མཁོ་སྤོང་བྱས་ཐོག་ཚོགས་པ་དེར་ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་བྱེ་བ་སྤྱི་ལ་ཅུ་ཅམ་འཐོབ་ཡོད་ཅིང་། ཨ་རིའི་
གཞུང་ནས་དངུལ་འབོར་འབྲུམ་3400 དབུས་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་རོགས་
དངུལ་གྱི་ངོ་བོར་བཏང་ཡོད་པ་དེ། ད་ལྟ་དངུལ་འདིའི་སྤྱི་དཀའ་ངལ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ནང་ལྷག་
ཡོད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྤྱི་དངུལ་ལེན་བེད་ཚོག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ (FCRA-Foreign
Contribution (Regulation) Act) གི་བཀག་སྡོམ་ལོག་གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་དུ་དེ་ལྟ་
བུའི་མ་དངུལ་སྤྱི་བསྐྱུར་རང་བཞིན་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ནས་དངུལ་འབོར་འདི་དག་ཁེ་
ལས་ཚོགས་པ་འདིའི་ནང་སྤྱི་བསྐྱུར་བྱེད་སྐབ་མེད། མ་ཟད་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ཁྲིམས་དོན་ནང་། ཁེ་
ལས་ཚོགས་པའི་མ་སྐྱུལ་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ཁྲིམས་ཅམ་མ་འཇུགས་བྱེད་པའི་བདམ་ག་མེད་པའི་གནད་
དོན་ཞིག་ཡོད།

བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་མཁུ་དབང་ཚོའི་དགོངས་པར་གཞི་བཟོས་ཉེ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས།
བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ (CTADF) ཞེས་པའི་མིང་ཐོག་ཏུ་ཚོགས་པ་ཞིག་གསར་འཇུགས་
གནང་། དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ་ནས། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་དངུལ་འབོར་སྤྱི་
བསྐྱུར་བྱེད་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་གསར་འཇུགས་གནང་ཞིང་། ཐེབས་ཅའི་གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་
ཁང་གི་མ་ལས་ལེན་སྐབ་ཐབས་སྤྱི་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཀྱི་

ཁང་ལ་ཚོང་ལས་ཆེད་དུ་ལ་དོ་བདག་གི་མ་རྩ་ལས་ལྟུང་བུ་ལ་ལམ་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟོ་ཆར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་གཡར་ལེན་གང་ཡང་བྱས་མི་འདུག མ་དུལ་བསྐྱུ་རུབ་མ་ལུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འདི་ཉིད་རང་གར་ལྷག་ཡོད།

༡༽ **འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་ལ་རང་དབང་མེད་པ།**

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འདི་བཞིན་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་བཞིན་དུ། བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་མ་ལག་ཚུལ་དུ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདིས་ཁེལ་སྤྱོད་(Dalberg) གི་སྤྱོད་ཐོའི་ནང་གསལ་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་རང་ལུས་གང་ཡོད་གྱིས་ལས་དོན་གྲུབ་པའི་ལུས་པར་བཀག་སྡོམ་གང་མང་སྤྱད་པ་དང་། ལུས་པ་དང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཆགས་འདུག བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ནི་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྤེ་ཚན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་ཁུར་མང་དག་ཅིག་ཡོད། ལུ་ལོན་སྤྱད་རྒྱ་ནི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་ཞིག་མིན། དེར་མ་ཟད། ད་ཡོད་རྒྱ་གར་དབུས་དུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ལས་སྤོན་ལ་གཞིགས་ན། རྒྱ་གར་ནང་རྒྱ་གར་དུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་དུལ་ཁང་ལྟ་བུའི་རོ་བོར་ལས་འགོ་བཙུགས་པའི་དེབ་སྐྱེལ་མ་ཐོབ་པར། དུལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ལུ་ལོན་གཡར་གཏོང་གི་ལས་དོན་བྱེད་མི་ཚོག་པ་གསལ།

༢༽ **བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུལ་གསལ་མེད་པ།**

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་རང་ཐབས་རང་གཅོད་མེད་པ་དེའི་སྐོར་ལུ་མ་ལུང་བཞེད་རྒྱ། བོད་གི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་དབར་ལས་འགན་ལེན་བཞེགས་སམ། དབྱེ་བ་མེད་པའི་གནས་སྤངས། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅན་ཅའི་རོམ་ནས་དགུན་ཚོང་བ་རྣམས་ལ་བུན་གཏོང་གི་ལས་གཞི་ཞིག (ICICI) དུལ་ཁང་བརྒྱུད་གཏོང་བཞིན་པ་ལྟར་འདུག གནད་དོན་དེའི་ཐོག་བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གོས་ཚོགས་ལ་འགན་ཁུར་ལན་འདེབས་བྱ་དགོས་འདུག ཚོང་ལས་སྤེ་ཚན་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ཚོང་གཉེར་ཁྲིམས་ཡིག ༢༠༡༣ འོག་ (NBFC) དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་དུས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་། རྒྱ་གར་དུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཁྲིམས་ཡིག་བཅས་མི་ཉུང་བཞིག་ལག་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཉན་རེའི་ལས་དོན་དང་། འཆར་གཞི་བཞོད་སྤྱི་ལུགས་ལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གོས་ཚོགས་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་དགོས་དུས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་དོན་འཐུས་འོར་འགོ་གི་ཡོད།

དེ་མཚུངས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་གཞན་ཞིག་ལ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་མ་ལུན་རྒྱུན་དག་བེད་སྤོད་བྱེད་ཚོག་མིན་ཁ་གསལ་མེད་པ། བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་དབར་བོད་མིའི་སྤྱི་ལུགས་འཛུགས་ཀྱི་མ་ལུན་རྒྱུན་རྣམས་བེད་སྤོད་གཏོང་ཚོག་མིན་གྱི་གན་ཡིག་སོགས་གང་ཡང་མི་འདུག

༧༽ **སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཁུན་ (CEO) དང་དགོས་དེས་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་སྦྱོང་ཅན་ཆེད་ལས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་གནད།**
 གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཁུན་བསྐོས་གཞག་གནད་ཡོད་ཀྱང་། དོ་བདག་གིས་
 དགོངས་པ་ལྷན་ཟུང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་ལས་རྣམས་ལ་གྲོས་བསྟུར་
 རིམ་པས་གནད་སྐབས་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ནི། ཚོང་ལས་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་། འགན་ཁུར་ཏུ་
 རྒྱུགས་སྐོར་རེད་འདུག གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས། ཡང་ན་གཞུང་ཞབས་
 ཁོངས་སུ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་གཞུང་ཞབས་དང་མ་ཐུན་རྒྱུན་འབྲེལ་མཉམ་ཡོད་པ་རེད་འདུག ལས་བྱེད་བསྐོས་གཞག་
 བྱེད་སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་ཚད་ལྡན་ལས་བྱེད་རག་
 པར་འགོ་གུ་རྒྱུན་འབྲེལ་བཞིན་འདུག

གོ་སྐབས།

- ༡) **བཅན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རམ་འདེགས་སྤུ་མ་ཐུན་དགོས་གཤམ།**
 རེལ་སྤྲལ་ (Dalberg) གིས་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་རྣམས་དངོས་ཡོད་ཡིན་མེད་ལ་བསམ་ཚུལ་འདྲ་མེད་ཡོད་ཀྱང་།
 ད་ཆ་བཅན་བྱོལ་བོད་མི་ཚོར་མ་དདུལ་གཡར་བའི་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དགོས་གཤམ་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་
 ཡིན། བཅན་བྱོལ་བོད་མིས་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་ལོན་གཡར་རྒྱུར་རྒྱ་གར་གྱི་དདུལ་ཁང་
 ལ་རེ་བ་མི་བཅོལ་གཞེད་ཡིན་སྐབས་དཀའ་ངལ་འབྲས་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོང་བྱ་ལོན་
 གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་རྒྱ་ཆེ་ཡོད།
- ༢) **རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཏུ་གཤམ།**
 དོན་དུ་བྱི་ལོ་༢༠༢༠-༢༢ ལོའི་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་དཔལ་འབྱོར་དམིགས་འཆར་ལྷན་
 པའི་ཁོངས་རེལ་སྤྲལ་ (Dalberg) གིས་ཁ་གསལ་བཞོས་ཡོད། དེ་བརྒྱུད་བོད་མི་སྤྲུབ་པ་བཅོལ་བར་སྦྱོང་བརྟེན་
 བྱུང་བ་དང་། གོ་རྟོགས་བརྟེན་པ་རྣམས་རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བྱ་ལོན་གཏོང་སྐབས་དགོས་པ་སྤྲུབ་
 རྒྱུར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་། ལས་དོན་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཆེད་ཕན་ཏུ་སྤྲུབ་སྤྲུབ། སྤྱི་ཚོགས་
 འདི་དག་ལ་དགོས་མཁོ་དང་དཀའ་ངལ་གཏོང་མེད་དགོས་པ་རྣམས་རི་རྒྱུད་བོད་མི་སྤྲུབ་པ་བཅོལ་བ་རྣམས་ལ་
 འབྲས་བུ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་སྲིད། དེས་པར་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་ཁྲོམ་ར་འདི་
 ལས་ཏུ་ཕན་པ་འདོན་སྤྲུབ་ན་རང་གི་མ་ཅུ་མང་དུ་གཏོང་སྤྲུབ་ཅིང་། རི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བྱ་ལོན་གཏོང་རྒྱའི་ཁེ་
 ཕན་གཞན་ཞིག་ནི་བྱ་ལོན་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གཞུང་གིས་ཆག་ཡང་རོགས་རམ་མི་དགོས་ལ། བྱ་ལོན་སྐྱེད་འབབ་
 ཚོང་ལས་ཀྱི་རིན་ཆེད་ཐོག་ལ་གཏོང་སྤྲུབ་ཀྱི་རེད། འདི་བརྒྱུད་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་
 ལག་བསྟར་ཏུ་བྱའི་ཁེ་ཕན་རྣམས་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཡང་བྱ་སྤྲུབ་ཀྱི་རེད།

ཉན་ལ།

༡) **བཅན་བྱོལ་བོད་མིར་རྒྱུད་རྒྱུད་སྤུ་མ་ཐུན་གཡར་གྱི་རོགས་རམ་འདང་དེས་མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་སྤུ་མ་ཐུན་འབྲས་**
བཞིན་ཡོད།
 ད་ལྟོ་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བོད་མི་ཚོར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པའི་འགན་འཁུན་ཡོད་ཚུལ་

ཁེལ་སྐྱབ་ནས་བརྗོད་ཡོད། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་སྐོ་བརྒྱབ་པ་ནི་དཀའ་ངལ་དེ་ལ་སྤང་མེད་
 བཏང་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལས། དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཤིག་མ་རེད། དེར་བརྟེན་དངོས་ཡོད་གནས་
 ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ངས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་སྐོ་མ་ཐུང་གནས་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་
 གི་ཡོད།

མདུན་བསྐྱོད་གི་རྒྱབ་གཉེས།

༡) རང་གིས་ལྷ་ཚུལ་འདི་དག་གཞིར་བཟུང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བསམ་ཞིབ་དང་། ཡང་ལྗིད་བལྟས་ན་གངས་ལྗོངས་
 དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འདི་བཞིན། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོན་གྱིས་བོད་མིའི་དཔལ་འབྱོར་
 ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྤང་སྲུ་མ་ཐུང་ལས་དོན་བྱེད་ཐུབ་ན་རང་དོས་ནས་ལེགས་པར་མཐོང་། འོན་ཀྱང་ངའི་དམིགས་
 སྲུ་བཀར་ནས་ལྷ་དོན་སྤོང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ངའི་རྒྱབ་གཉེས་དེ་དག་ཆ་རྒྱུན་དང་མཉམ་དུ་མ་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་ཚད་
 ལྡན་ཡོང་ཐུབ་གི་མ་རེད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་བསྐྱར་གསལ་ཆ་རྒྱུན།

༡) **མ་རྩ་འདུང་ངེས་དགོས་པ།**
 དདུལ་ཁང་ཞིག་ལ་དདུལ་གི་མ་རྩ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཆགས་ཡོད། མ་རྩ་དེ་བསྐྱུ་དདུལ་དང་བྱ་ལོན་ནས་ཡོང་གི་
 ཡོད། མོང་གི་གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་གཤམ་དུ་འབྲེལ་བརྗོད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

༡) བསྐྱུ་དདུལ།

༡) **སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཆ་ (SARD) རྣམ་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་རོགས་དདུལ།**
 རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྤྱི་དདུལ་ལེན་པེད་ཚོག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ (FCRA) དོན་ཚན་ཉེ་པའི་ནང་ཚོགས་
 མིར་སྤུས་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱལ་རོགས་དདུལ་བྱུང་བ་རྣམས་གཞན་སྲུ་ལའང་། དེབ་སྤྱིལ་དང་། ལྷོན་ཚུད་བཀའ་
 འཁྲོལ་ (Prior Permission) མ་བྱུང་ན། ལྷོན་ཚུད་སྤོང་མི་ཚོག་ཅེས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད། ང་རང་
 གིས་བསམ་ཚུལ་བརྟན་པོ་ཞིག་འཆང་ཡོད་པ་ལྟར་ན། བོད་མིའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱིས་གངས་ལྗོངས་
 དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་དོ་ཚབ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་རོགས་དདུལ་རྣམས་དུས་ཡུན་
 དེས་མེད་དུ་ཚུར་གཏོང་ཐུབ་མིན་གི་རོབ་ཅེས་ལྷུས་ནས་བསྐྱུད་པ་ལས། ཚུར་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་
 སྐུལ་ལྷ་དགོས།

༢) སྤྱི་དདུལ་ཐད་ཀར་མ་རྩ་འཇུགས་པ།

༡༩༩༩ ལོའི་སྤྱི་རྒྱལ་དདུལ་སྤོང་ལེན་སྤངས་འདྲིའི་ཁྲིམས་ཡིག་ (༡༩༩༩ ཨང་ ༤༢) གི་ཚན་བ་
 (ཁ) ལ། རང་གསེས་དུམ་བྱ་ (༢) རང་གསེས་ ༤ དང་ ༤ཉེ་ རྣམ་བསྐྱུལ་བའི་དབང་ཆ་ལག་བསྟར་
 བྱེད་པར། རྒྱ་གར་དདུལ་ཁང་ཚན་མོ་ (RBI-Reserve Bank of India) རྣམ་དདུལ་ཁང་མིན་པའི་
 དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁང་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གི་སྤྱི་ལོགས་སྤོང་མཁན་རྣམས་ནས་སྤྱི་དདུལ་ཐད་ཀར་མ་
 འཇུགས་བྱེད་མཁན་རེ་མང་དུ་གཏོང་བཅུག་ཡོད། རྒྱ་གར་གི་ཚོང་ལས་ཁང་ཞིག་ནས་མ་དདུལ་ཆ་
 ལག་བཅས་པ་རྣམས་སྤོང་རྒྱར་རྒྱ་གར་གི་སྤོང་མིར་འགོངས་ཤོག (སྤྱི་རྒྱལ་དདུལ་ཁྲོན་

ལྷན་པ་དང་། ལས་དོན་བྱེད་སྲོལ་གྱི་རང་དབང་། དཔལ་འབྱོར་གསོག་པའི་གོ་སྐབས་བཅས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། དེ་གཞན་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་འཕར་འབབ་དང་ལས་མིའི་མ་ཤས་ཀྱི་འབབ་བདག་དབང་གི་འཆར་གཞི་ (ESOPs) དང་འབྲེལ་ནས་ཕོགས་ཐོབ་ཚད་མཉམ་སྲུང་དེ་བཅད་མཚམས་མེད་པར་ཁོམ་རའི་ནང་ནས་གཞོན་སྐྱེས་ལས་བྱེད་ཚད་ལྡན་དེ་འབྲེལ་པར་དུ་ལས་འཇུག་བྱེད་དགོས། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ལས་དོན་དང་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཁུར་དང་ལས་བྱེད་ཚང་མའི་དབང་ལ་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས།

༤༽ **བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་དང་རྒྱུ་ལས་མཉམ་སྲུངས་བྱེད་པ།**

མ་གཞིར་ཚོའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཉེ་ཐག་དེ་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་དང་ལོགས་སུ་དགར་རྒྱ་ཡིན་ཅུང་། བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོང་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་ལ་ཡིད་ཆེས་འཕེར་ལུགས་དང་། ཆ་འཇོག་བྱེད་ལུགས། ཐབས་བྱས་འདིང་ལུགས་བཅས་ལ་ངས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་པའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ ༡༠ དང་། ལག་ཤེས་སྤྱོད་བརྟེན་བཞུགས་ ༡༠༡ ཁ་འཇོར་གཞིས་ཆགས་ ༡༠༡ གཞིས་ཆགས་ལས་ཁུངས་ ༤༢། རང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གཞིས་ཆགས་དང་ཁ་འཇོར་གཞིས་ཆགས་བཞུགས་ ༢༡ གི་བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བར་དམིགས་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་སྤྱོད་སྲོད་ཀྱི་ལས་གཞིར་ལྷོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་གྱི་འཆར་འགོད་ནང་ཞུགས་རྒྱུའི་ཚོགས་ཆུང་གནང་སྲིད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་བཅའ་སྲོད་བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བ་ཚོས་གཞི་ཅིའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤོང་བུ་པ་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེ། དེ་ལྟའི་ལུགས་མ་ཐུན་གྱི་འཆར་འགོད་དེ་ཚོང་ལས་ཀྱི་འོ་བོར་སྐྱུར་མིན་ནི་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ལག་རྒྱ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བ་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་ཚོགས་པ་དེ་ཁོ་ལས་ཤིག་ལས་གཞན་(NBFC) ལྟ་བུར་ལྟ་རྒྱ་མེད།

༥༽ **གསར་གཏོད་ཀྱི་ཐོན་ཐོག་དང་། ཞབས་ཞུའི་ས་ཁོངས་གསར་བ་འགོ་འཇུག་དང་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་རྒྱ་འགོ་བཅུགས་ཏེ་རྒྱ་སྤྱོད་གཏོད་པ།**

ངས་སྤྱོད་ཐོན་ལང་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལྟར། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཐོན་ཐོག་དང་། ཞབས་ཞུ་ས་ཁོངས་གསར་བ་རྣམས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་འགོ་འཇུག་དང་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་རྒྱ་འགོ་བཅུགས་ཏེ་སོ་སོའི་འཆར་འགོད་རྒྱ་སྤྱོད་གཏོད་ཕྱིར་ལས་དོན་བྱེད་སྲོལ་དང་ཐབས་བྱས་ཀྱི་རང་དབང་དགོས། བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བ་ཚོར་བུན་གཏོད་ལོགས་རམ་གནང་རྒྱ་སུ་མ་ཐུན་དགོས་ཀྱང་། འཛད་སྤོད་པ་རྣམས་ལ་གཞིགས་པའི་ཚོང་རའི་ཡུལ་ཐང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུར་རང་དབང་ཆ་ཚང་དགོས།

མཇུག་སྒྲིམ།

མདོར་བསྡུས་ན། ངས་སྲིད་སྤྱོད་མཚོག་གིས་གླེང་བའི་ཐུགས་སྐྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཚན་རྣམས་ལ་དགའ་བསུ་ཞུ་བ་དང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་གཏོད་མེད་དགོས་པ་རྣམས་ཤིག་ཏེ་གསུང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་དགའ་ངལ་གནས་སྐྱེད་ལས་ཐར་བ་བྱ་རྒྱ་ནི་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་ལས་སྤོང་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ཞིང་། ཞབས་ཞུ་ཁང་ནི་ཉན་ཉན་གཏན་འཇགས་སྤོང་རྒྱ་རྒྱུར་མདོན་དུ་སྤོགས་ཡོད།

ཕྱོགས་བཟང་ས་ནས་བལྟས་ན། གལ་སྲིད་སྣམ་ཐོ་འདིའི་ནང་བཀོད་པའི་རྒྱལ་གཉེར་ཁག་དང་ཉེན་བརྒྱུ་ཚང་མ་
ཐུགས་ལ་བཞག་སྟེ་ཚོགས་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུར་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གིས་དགོངས་པ་བཞེས་ཆེ་རེ་བ་ཡོད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་ཁྲིམས་མ་ཐུན་ལག་ཁྲིར་
(NBFC)ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་ངན་ཕྱོགས་ཁོ་ནས་བལྟས་ནས་ཚུད་ཐོས་སུ་གཏོང་མི་རུང་། ལྷག་
པར་དུ་སྤྱི་ཞབས་ཞུ་ལོག་པ་སྤྲོད་ (Mr. Alok Prasad) ལགས་ཀྱི་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱིས་
བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་ལ་རྒྱལ་སྐོར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བཅའ་བྱོལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དངུལ་ཁང་ལས་འཛོན་
དང་། དཔལ་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པོ་དང་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། རྒྱ་
ཞབས་ཞུ་ལོག་པ་སྤྲོད་ལགས་ཀྱི་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་མ་འོངས་པའི་མཐུན་ལམ་ཐད་གདེང་ཚོད་ཆེན་
པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐོར་མཚོག་ལ་ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་གནང་ཡོད། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་
ངོས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་འདི་བསྐྱར་གསོ་གནང་རྒྱུའི་ལམ་དུ་སྟེག་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་གནང་ཕྱོགས་
ཐད་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་ལ་ཁོང་གི་སློབ་ཤོས་དང་པན་སེམས་ཀྱིས་པན་ཐོགས་ཐུབ་པར་ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་འདི་ཉིད་འཆར་འཕོད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ད་ལྟའི་
དུས་སུ་འབྲེལ་ཆགས་པའམ་འཚམ་བོར་སྤང་། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གིས་ཞབས་ཏུ་ཁང་འདི་སློ་མ་བརྒྱལ་སྲོལ་བཅའ་
བྱོལ་བོད་མིའི་ཆེད་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་མཐའ་མའི་འབད་བཅོལ་ནས་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གནང་རྒྱ་ནི་འོས་ཤིང་འཚམ་
པར་མཛོད།།”

ལྷ་ལ། སྤྱི་ཡོངས་ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པའི་གནས་སྤངས།

༡ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གནས་བབ་སྐོར་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། འབྲེལ་
ཡོད་ལས་སྟེ་ལས་རྒྱུ་ཡོངས་ལ་འདྲི་ཞིབ་ཁག་སལ་ཞུས་པ་ལྟར་ན། ད་བར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་
ཏུ་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་མ་ཐུན་མིན་ཐོག་ནས་སློ་རྒྱལ་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་འཕྲད་
མི་འདུག་ལ། མ་འོངས་པར་ཡང་ལས་དོན་རྣམས་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ (RBI) ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་
བརྒྱུད་ལུ་མ་ཐུན་བསྐྱོད་ཐུབ་ན་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དམིགས་བསམ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གཞི་གང་ཡང་མི་འདུག་ འོན་
ཀྱང་ཁེ་ཉེན་ཚོགས་པའི་ཁྲུལ་འབབ་སློབ་གཞིའི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུས་ཐོག་འབྲལ་མ་ཐུབ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་
༤ ཆེས་ ༢༠ ཉམས་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༢ ཆེས་ ༡༩ བར་ཐངས་ལྷ་ལ་ཉེས་ཆད་ཉིན་སྟོར་ ༢༣༥,༩༩༡,༠༠ དང་། ཆེད་
ལས་པའི་སློ་ཐོགས་འབབ་ཁྲུལ་གཅོག་འཐེན་གྱིས་དུས་ཐོག་དངུལ་ཁང་བརྒྱུད་འབྲལ་མ་ཐུབ་པས་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༤
པར་སྤྲོ་རྗེས་ཐངས་གཉིས་ལ་ཉིན་སྟོར་ ༣,༠༠༠,༠༠ ཉེས་ཆད་ཐོག་འདུག་པ་གཉིས་བསྟོམས་ཉིན་སྟོར་
༢༣༥,༩༩༡,༠༠ སྟོན་དགོས་བྱུང་འདུག་པས། སྤང་ཕྱིན་ཁྲིམས་སློབ་དགོངས་དོན་དུས་ཐོག་འབྲལ་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་པོར་གྱུར་འདུག།

༢ དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐོར་མཚོག་གིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་གནས་སྤངས་གཡང་གཟར་མ་
གཏོགས་གཟིགས་ཀྱི་མི་འདུག་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་
དགོས་ངེས་ཀྱི་མ་ཚུ་མེད་ན་ལས་དོན་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་དང་། མ་ཚུ་བསྐྱུ་རུབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་མ་
གཟིགས་པ། ལོ་རེའི་འགྲོ་སོང་དང་ཡོང་འབབ་གཉིས་གཤམ་མ་མཚུངས་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པས་མ་འོངས་པར་

རང་སྐྱོབ་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་ལོ་སྐྱོད་སྐབས་མ་གཞིགས་པ། འཛིན་སྲུང་གནང་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་
 ཆེན་མོའི་ཁྲིམས་ཆ་ཚང་ཁུངས་དགོས་པའི་ཐོག་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུང་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུང་དང་བསྟུན་དགོས་པས།
 འཛིན་སྲུང་གི་ས་མཚམས་གསལ་པོ་གནང་མ་གྱུར་ན་མ་འོངས་པར་འདི་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གཞི་ཞིག་ཏུ་
 གཞིགས་འདུག་པ་ནི། གདོད་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག།

3

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ལས་གཞི་གལ་ཆེ་
 ཞིག་ཡིན་པས། འགོ་འཇུག་དང་མང་གཞིའི་འགོ་སོང་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ནས་སོན་ཆེ་བཏང་བ་ནི། བོད་མིའི་
 སྤྱི་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་
 གཅིག་གྱུར་དམིགས་བསལ་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་བཏང་བ་ཞིག་མིན་པ་དང་། དཔེར་ན་ཤེལ་སྤྲུག་(Dalberg)གི་ཞིབ་
 འཇུག་ལས་གཞིའི་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་བཏང་འདུག་ཀྱང་། ལས་འཆར་ཆེ་ཁག་ལ་རོགས་རམ་འོས་མིན་ཐོག་མའི་
 རྟོག་ཞིབ་ཆེད་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་རོགས་ཚོགས་ནས་འཆར་ཅན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་འདེམས་
 སྤྱི་གཞི་སྤྱི་གཞི་མངགས་གནང་བ་ཞིག་རེད་འདུག་པ་མ་ཟད། སྤྱི་གཞི་གཅིག་ནས་ཤེལ་སྤྲུག་གི་ཞིབ་འཇུག་སྟུན་
 མོ་ཆད་དང་ལྡན་པ་གྱུར་བས་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་(NBFC)ཚོགས་མཚན་ལག་འཁྲེལ་དུས་གྱུར་ནང་
 རག་པར་པན་ལུས་ཆེན་པོ་གྱུར་ཡོད་པ་ལས་དོན་འབྲེལ་ཡོད་ཚོ་དང་ཆེད་ལས་མཁས་པས་འབྲེལ་བ་འདྲ་གཅིག་
 མཚུངས་གནང་གི་འདུག།

༤

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་མ་ཅུ་དང་རོགས་དངུལ་འགོ་སོང་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རེའུ་མིག་

ཡུང་།	ཀ་མ་འཇུགས།	དངུལ་གྲངས།	རྒྱར་བརྗོད།
༡	དེབ་སྐྱེལ་སྐབས་ཀྱི་མ་འཇུགས།	༡༢༠,༠༠༠།༠༠	དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་དང་། གངས་ལྗོངས་འགན་ འཛིན། ལྷ་ལོག་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཐོག་
2	དོན་ཁང་གསུམ་གྱི་མ་འཇུགས།	25,000,000།00	ཉི་ཉོད་། ཨིན་ལན། ཐའེ་ལན།
3	ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་མ་འཇུགས།	10,032,000།00	ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་ཁྲིམ་ཆང་གྲངས་25
	(ཀ) བསྐྱེལས།	25,252,000།00	མ་ཅུ་ཁོན་ལས་སྤྱི་དཀའ་འདོད་ནང་ཚུད་མིང།
ཡུང་།	ཁ། རོགས་དངུལ།	དངུལ་གྲངས།	རྒྱར་བརྗོད།
1	ཨ་རིའི་གཞུང་གི་རོགས་དངུལ།	250,000,000།00	ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་གངས་ལྗོངས་ཆེད་གནང་བ་ད་ལྟ་ སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ཏུ་ཡོད།
2	རོགས་དངུལ་གྱི་སྤྱི་དཀའ་	2,666,296།00	ཕྱི་ལོ་2022 ཟླ་3 ཚེས་31 བར་གྱི་སྤྱི་དཀའ་
	(ཁ) བསྐྱེལས།	252,666,296།00	
	(ཀ) དང་ (ཁ)བསྐྱེལས།	252,666,296།00	མ་འཇུགས་དང་རོགས་དངུལ་གཉིས་ཀ་ཚུད་ཡོད།
ཡུང་།	འགོ་སོང་།	དངུལ་གྲངས།	རྒྱར་བརྗོད།
1	གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ ཁང་།	10,292,232།00	2026 ནས་2022 བར་འགོ་འཇུགས་བྱ་སྤྱི་གཞུང་། རྒྱན་ལྡན་བཅས་ཀྱི་འགོ་སོང་ཆ་ཚང་ཚུད་ཡོད་འདུག།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོའི་ ༢༠༢༣ ལོའི་ཉིན་སྟོན་ ༥༠,༢༡༢,༡༣༧༠༠ འགྲོ་སོང་བཏང་འདུག་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གསལ་འཇུག་སྐབས་འགན་ལུན་ཚོགས་མི་གསུམ་གྱི་མཚན་ཐོག་ནས་མ་འཇུག་གནང་བ་ཉིན་སྟོན་ ༡༢༠,༠༠༠༠༠༠ དང་། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་དོན་ལཱ་ཉེ་ཉོད་དོན་ཁང་དང་། ཨིན་ལན་དོན་ཁང་། དེ་བཞིན་ཐའེ་ཐན་དོན་ཁང་གསུམ་གྱིས་མ་འཇུག་གི་ཉིན་སྟོན་ ༢༥,༠༠༠,༠༠༠༠༠ དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བོད་མི་བྱིས་ཚང་ ༢༥ ཡིས་མ་འཇུག་གི་ཉིན་སྟོན་ ༥༠,༠༣༩,༠༠༠༠༠ བཅས་གོང་གསལ་གསུམ་བསྐྱོན་ཉིན་སྟོན་ ༢༥,༡༥༩,༠༠༠༠༠ ཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར། ད་ལྟ་སློབ་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ནང་ཡོད་པ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཆེད་ཕྱི་ལོའི་གཞུང་ནས་གནང་བ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ ༣ ཚེས་ ༢༡ ལོའི་སྐབས་སྐྱེད་བསྐྱོན་ཉིན་སྟོན་ ༢༢༩,༦༦༤,༩༡༦༠༠ ཡོད་པ་དང་། གོང་གསལ་གངས་ལྗོངས་རང་དུ་ཡོད་པ་བཅས་བསྐྱོན་ཉིན་སྟོན་ ༧༠༧,༢༠༢,༩༡༦༠༠ ཆེད་འགྲོ་སོང་དེ་དག་བཏང་བ་ཞིག་ཅེད་འདུག་དེ་དུང་ཁེལ་སྤྱོད་ (Dalberg) ཞིབ་འཇུག་ལས་གཞིའི་ཆེད་ཉིན་སྟོན་ ༡༦,༠༠༠,༠༠༠༠༠ བཏང་བ་དང་། དེ་དུང་ཁེལ་སྤྱོད་ (MIS) ཆེད་འགྲོ་སོང་ཉིན་སྟོན་ ༥༡,༢༢,༢༤༠༠༠ ལྟ་བུས་མཚོན་མང་པོ་ཞིག་འགྲོ་སོང་ཐངས་གཅིག་ལས་ལྷན་སྐྱེད་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཅེད་མི་འདུག

༥ དེ་དུང་ཁེལ་སྤྱོད་ (MIS) ཆེད་འགྲོ་སོང་ཉིན་སྟོན་ ༥༡,༢༢,༢༤༠༠༠ བཏང་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ཆར་མཚོན་ཆས་དེས་ལས་ཀ་ཉལ་ཉལ་ཅིག་གེད་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ ༣ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཅིས་སྟོན་བཞིན་རྒྱག་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་ཆགས་འདུག་པས། མ་འོངས་པར་མཚོན་ཆས་དེ་ཆད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་མ་ཐུབ་ན། ཉིན་ཅེད་ལས་ཀ་དང་། ཅིས་ཞིབ་སོགས་ལས་ཆེགས་ཆེ་དུ་སོང་ཡོད་པས་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཐབས་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་འདུག

༦ གོང་དུ་གནང་ཞུས་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་ལས་བསྐྱོན་འདིར་བྲངས་པ་བཞིན་དེ་བར་མི་མང་གི་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་། སློབ་ཚོགས་ནང་སྐྱེད་ཚུང་བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་ནང་ནས་མང་པོས་དགུན་ཚོང་ལས་གཞི་དང་། དབྱར་ཚོང་། ཉེ་ལོ་སྤྱོད་གཏོང་། ལམ་ཁོམ། སྤྱོད་འཁོར་ཉོ་སྤྱོད། རྒྱུ་ཆ་ཚུགས་ཅིག་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོན་པོན་ཆེ་བཏང་འདུག་པ་དང་། ཚོང་ལས་བུ་ལོན་ (Business Loan) བཏང་འདུག་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་བཅོལ་བུ་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མཚོན་འདུག་ལ། མི་མང་གིས་བུ་ལོན་གྱི་སྐོབ་ཞུས་པའི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་དེ་བར་ལས་གཞི་འདིས་པན་ཐོགས་བྱུང་འདུག་ ལོན་ཀྱང་དེ་དུང་བུན་བཏང་བའི་ནང་ནས་བྱིས་ཚང་ལས་སྐྱེད་ཀ་དུས་ཐོག་ཕྱིར་ལོག་མ་བྱས་པ་དང་ཉེས་ཆད་བཅས་བསྐྱོན་ཉིན་སྟོན་ ༡༢༣,༩༠༠༠༠ ཕྱིར་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་མི་འདུག

༧ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ ༡༢ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་དེ་དུང་ཁེལ་ཆོན་མོ་ནས་དེ་དུང་ཁེལ་སྐྱེད་ (NBFC) དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་གཞི་དོན་སྤྱོད་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁོལ་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་མ་ཚུ་བསྐྱེད་དུ་བུ་གིས་མཚོན་པའི་ལས་དོན་ཁག་ཅིག་གནང་ཡོད་པ་ཅུ་ལས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ་འགོ་ནས་བཟུང་ཉོག་དབྱིབས་ནང་ཡམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཡར་རྒྱས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་རིམ་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་སྤེལ་ཐུབ་མི་འདུག་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་སྤིང་སྐྱོང་གསལ་བ་ཐེབས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༦ ལོ་ནས་བཟུང་ཚོང་ལས་བུན་གཏོང་ (Business Loan) ལས་གཞི་མཚམས་འཛོག་གནང་བས། དོན་དོན་སྤྱོད་གངས་ལྗོངས་

དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ལ་བུན་གཏོང་ཚོགས་པའི་ལག་ཁྱེར་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཐོབ་སྟེ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ལས་དངོས་
སུ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མི་འདུག་པ་དང་། ལས་གཞི་འདི་རིགས་ལ་དུས་མུང་ནང་གྲུབ་འབྲས་ཚེན་
པོ་ཐོན་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པ་མཐོང་།

༤ ད་ལྟའི་ཚར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཚང་མས་ཙུ་དགོངས་ལུས་ཟེན་པ་དང་། གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་
ཁང་གི་འགན་འཛིན་འབྲུམ་རམས་པ་དགོན་མཚོག་བཙུན་འགྲུས་ལགས་བཟེལ་ཡོལ་མེབས་པ། སྤྱི་ཁྲིམས་འགན་
འཛིན་ (CEO) ལྷ་ཞབས་རྣམ་མོ་ཉན་རའོ་ (Mr. Ram Mohan Rao) ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡
ཉིན་དགོངས་པ་ལུས་ནས་ད་བར་ཚབ་གསར་བསྐོས་གཞག་གནང་མེད་པ། ད་ལྟ་གསར་དུ་གནས་སྡོམ་བྱས་པའི་
ལས་བྱེད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་མ་ནས་ལས་བྱེད་གཅིག་སྟོང་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་པས། ལས་བྱེད་
གཉིས་ཙམ་ལས་མེད་པས་མ་འོངས་པར་ལས་དོན་ཐོག་དཀའ་ངལ་འབྲས་ལེན་ཞེས་ཐོར་གྲུར་འདུག།

༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་རང་གི་མ་ཙུའི་གནས་སྡོམ་ཅེས་
ཞིབ་སྟན་ཐོར་གསལ་བ་ལྟར་ན་ཉིན་སྟོར་ ༢༥,༤༩༤,༡༡༩,༠༠༠ ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་ཁག་ལ་སྟོན་བསྟན་སྟོར་
༡༠༤,༦༦༧,༠༠༠ འཕྲེན་བསྟོམས་སྟོར་ ༢༥,༡༩༠,༡༤༧,༠༠༠ ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་
ཕྱི་གནས་སྡོམ་ནི། དུལ་ཁང་དུ་ ༢,༣༡༩,༤༣༩,༣༠ དུས་བཀག་སྐྱེད་བཅོལ་ལ་སྟོར་ ༡༥,༠༠༠,༠༠༠།༠༠
དུལ་རྒྱུད་སྟོར་ ༥༣༠ བུན་གཡར་མ་ཙུ་ཡོང་བསྟན་སྟོར་ ༥༢,༣༩༠,༤༢༦།༢༣ བསྟོམས་ཉིན་སྟོར་
༢༤,༦༤༤,༡༡༩།༠༤ ཆགས་ཡོད།

༡༠ གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ བར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བུ་ལོན་བཏང་
ཟེན་ནས་མ་ཙུའི་སྟོག་བྱ་བསྟན་ཉིན་སྟོར་ ༥༢,༤༩༠,༤༣༦།༢༣ དང་། སྐྱེད་ཀ་ཕྱིར་སྟོག་བྱ་བསྟན་ཉིན་སྟོར་
༥,༤༤༣,༣༤༧།༤༤ ཆགས་འདུག་པས། ད་བར་བུ་ལོན་ཡོང་བསྟན་བསྟོམས་ཉིན་སྟོར་ ༦༨,༤༢༣,༨༨༣།༡༤
ཆགས་འདུག།

༡༡ ད་ལྟའི་ཚར་དགུན་ཚོང་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཚོ་རིགས་སྟོར་ཚེད་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་དེ། དབལ་འབྱོར་སྤྱི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཙུ་བརྒྱུད་ནས་གནང་བཞིན་འདུག་པ་དང་། ཐབས་ལམ་འདི་ཐོག་མར་བེད་སྟོན་གནང་
སྐབས་ཚེད་ལས་མཁས་པས་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་ནང་། ཐབས་ལམ་འདི་གནས་སྐབས་ཙམ་ལས་མ་འོངས་པར་
གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ལ་ཚུགས་པའི་སྐབས་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་ཚང་མ་དབལ་འབྱོར་
ཞབས་ལུ་ཁང་བརྒྱུད་ནས་གནང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་འདུག། ད་བར་ལས་གཞི་འདིར་དཀའ་ངལ་འབྲས་པ་
བྱུང་མི་འདུག་ཀྱང་། དེར་སྐབས་གནས་ལུལ་གཞུང་གིས་ཕྱི་དུལ་ལོན་བེད་ཚོགས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ (FCRA)
དམ་དུ་བཏང་བ་དང་། ལག་བསྟར་ནན་པོ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཙུ་ཁེད་
ཀྱི་རོ་བོར་དེབ་སྟེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚན་མ་འོངས་པར་སྐྱེད་རྒྱུད་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་མཚམས་འཛོག་
མ་གནང་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུག་གི་རིགས་དུལ་བརྒྱུད་ལམ་གཙོ་བོ་འདི་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་
འབྲས་སྤིང་བའི་གནས་སྡོམ་ཆགས་འདུག།

༡༢ གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་སྟོན་རྒྱག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། བུན་གཡར་གནང་ཟེན་པ་དུལ་
འབོར་ཉིན་སྟོར་ ༡༠,༠༠༠,༠༠༠།༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ མ་གཏོགས་ཕྱིར་སྟོག་མི་གྲུབ་པས་བུན་དུལ་དེ་དག་ཕྱིར་
སྟོག་མ་ཟེན་བར་སྟོན་རྒྱག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་རྗེ་སྤིང་སྟོ

མ་བརྒྱབ་པ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ། རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ (RBI) ཁྲིམས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་མ་ཙུག་ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་ལྡན་བརྒྱུ་ལས་མི་ཉུང་བ་བུན་གཏོང་མ་བྱས་ན། རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་བུན་གཏོང་ཚོག་པའི་ (NBFC) ལག་འཁྲེར་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ བར་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་གཉེར་སྐྱོད་རྒྱ་མ་ཐུན་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཏུ་གྱུར་འདུག།

༡༣ ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཆེད་གནང་བ་མ་སྐྱེད་བསྐྱོམས་ཉིན་སློར་བྱེ་བ་ ༢༢ ལ་ཉེ་བཞིག་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅར་ཡོད་པ་དེ། དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་དུ་གཏོང་བྱུང་མིན་དང་ཉེན་ཁའི་གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་བཞེས་ཟླ་སྟོན་དང་བཏོག་སྐྱོད་བཅས་ཡང་ཡང་གནང་བ་ཅམ་ལས། བཀའ་ཉལ་སྤྱི་གཉེས་ངོས་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ལྷོ་གཏུག་གི་ཐོག་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་ཐབས་ཡོད་མེད་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་གྱིས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་གནང་མི་འདུག།

༡༤ མ་ཙུག་རུབ་ཀྱི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོམ་གྱིས་མ་འདང་བ་དང་། འཛིན་སྐྱོད་གི་ངོས་ནས་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་གནང་བར། ད་ལྟ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་རང་དུ་ཡོད་པའི་མ་དངུལ་དེ་ལས་རྒྱ་བ་སྐྱེད་གཏོང་ཐབས་གཏན་ནས་མ་གནང་ན་ཕུགས་པན་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་པ་ཞིག་ཡོང་རེ་གང་ཡང་མི་འདུག།

༡༥ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཐོག་མའི་མ་འཛུགས་ཚད་གཞི་སྟོན་གཞིའི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཉིན་སློར་ས་ཡ་ ༣༠ གཏན་འབེབས་གནང་བ་དང་། མ་འཛུགས་གནང་མཁན་མང་དུ་བྱིན་པར་བརྟེན། ཅིས་ལོ་ ༢༠༡༩... ༢༠༢༠ ནང་མ་འཛུགས་ཚད་གཞི་སྟོན་ཆ་ཡོང་བའི་ཚོག་མཚན་ལྷོ་བར་འགོ་བོན་ཉིན་སློར་ ༡, ༢, ༣, ༡༣, ༠༡༥ | ༠༠ བཏང་སྟེ། མ་འཛུགས་ཚད་གཞི་ཉིན་སློར་ས་ཡ་ ༢༠༠ བར་དུ་སྟར་ཆ་གནང་འདུག ཕྱི་ནས་མ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་གྲངས་ ༥༠ ལས་བརྒྱུ་ཚོག་གི་མེད་ཀྱང་། ཚོང་ལས་སྡེ་ཚོན་དེ་རང་གི་ལས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་གྲངས་ ༢༠༠ བར་ཡོང་ཚོག་གི་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༡ བར་མ་འཛུགས་གནང་མཁན་མི་གྲངས་ ༣༤ ལ་མ་ཤེར་གྲངས་ ༥, ༡༧༥, ༤༠༠ | ༠༠ ཡོད་པ་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་ལ་མ་ཤེར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༣༣. ༤༡ བྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་མ་འཛུགས་བྱས་པའི་མ་ཤེར་བསྐྱོམས་བརྒྱ་ཆ་ ༤༤. ༥༤ རེད་འདུག།

༡༦ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཐོག་མར། ༡ དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ཀླུ་ཡེ་ཤེས་མཚོག་དང་། ༢ གངས་ལྗོངས་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དཀོན་མཚོག་བཙོན་འགྲུས་ལགས། ༣ ལམ་སྟོན་བ་ཞུ་ལོག་པ་སྐྱེད་ (Mr. Alok Prasad) ལགས། ༤ དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་ལགས། ༥ དཔལ་འབྱོར་དུང་འཕར་བསྟན་འཛིན་ལེགས་གྲུབ་ལགས་བཅས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ལས་ལྷན་ཚོང་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་གནས་སྟོན་གནང་ནས་དགོངས་པ་ལྷོས་ཤིང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དཀོན་མཚོག་བཙོན་ལགས་བསྐྱེད་ཡོལ་དུ་ཐེབས་ཏེ། ད་ལྟའི་ཆར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་ཞུ་ལོག་པ་སྐྱེད་ལགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་གྲུབ་གཉེས་ལས་ལྷན་མི་འདུག།

༡༧ ཇེལ་སྤྲལ་ (Dalberg) གིས་ཁོམ་རའི་གནས་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྟན་ཚོད་དང་། མ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལུགས་དང་ལྷན་བསམ། རྒྱ་གར་གྱི་དངུལ་ཁང་ཁག་ཏུ་དུས་བཀག་སྐྱེད་བཅོམ་གྱི་སྐྱེད་འབབ་རྒྱུ་དུ་འགོ་བཞེད་པ་དང་། བཅོམ་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ནས་སྐྱེད་རྒྱུ་བུན་གཏུག་གི་

གོ་སྐབས་འཛོལ་དཀའ་བ། བཅོམ་བྱོལ་བོད་པའི་ཚོང་ལས་ནང་མ་རྩའི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་
 ལ་གཞིགས་ནས་བཤད་ན། སེམས་ལྷགས་དང་ཤེས་འཛིན་གཉེས་ལྡན་གྱི་ན་གཞིན་ཆེད་ལས་མི་སྣ་བསྐྱུ་རྒྱབ་དང་
 གསོ་སྦྱོང་གིས། གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་འཆར་འདི་ཡར་རྒྱས་དོན་པན་ལྡན་པ་ཞིག་
 ཡོང་བར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་ནས་འབད་བཅོམ་བྱས་ན་ཁོར་ལུག་དང་། ལུས་པ་གང་ཐད་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཡོང་རེ་ཡོད་
 པ་ཞིག་ཏུ་མངོན།

༡༥ གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འཛིན་སྦྱོང་གི་གནས་བབ་དེ་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཁྲིམས་
 ལུགས་དང་བསྐྱུན་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྡོན་ཅིས་དང་ཅིས་ཞིབ་གྱིས་མཚོན་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞུགས་
 ཁག་དང་བསྐྱུན་དགོས་པ། ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་ཞུའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་དང་བསྐྱུན་དགོས་པ་སོགས། རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་དགོས་ཤེས་ཀྱི་མ་ལུན་
 རྒྱུན་དང་རང་དབང་ཆེད་ལྡན་ཞིག་མེད་པར། ལས་དོན་དུས་ཐོག་གྲུ་རྒྱུར་འགོར་གཞི་དང་འགལ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་
 ཡོད་པའི་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་འགན་ཁུར་བ་ལས་རྒྱུར་རྣམས་མཚང་མས་མཁྱིན་དབྱངས་གཅིག་གྲུར་གྱིས་འབྲེལ་
 བཅོམ་གནང་བ་བཞིན། ཚོགས་ཚུངས་ལའང་མཐོང་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་བྱུང་།

དྲུག་པ། མཐའ་བསྐྱོལ་སྤྱི་གཞུགས་གཉེས་པ།

༡ གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་དམིགས་ལུས་དང་འཆར་གཞི་གཞིར་བརྒྱུད་དུས་སྤང་ནང་ཁྲིམས་
 ཐོག་ནས་ཚོགས་མཆན་རག་སྐབས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་
 དཔལ་པའི་མ་རྩུ་བསྐྱུ་རྒྱབ་གང་འཚོམ་བྱུང་འདུག ད་དུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་དང་། མ་འདང་པའི་ཆ་མང་པོ་
 ཡོད་ནའང་། ཁྲིམས་མ་ལུན་གྱི་ཐོག་ནས་བྱུན་གཏོང་ལས་གཞི་དངོས་སུ་སྤེལ་སྐབས་ཞིག་ཏུ་གྲུར་ཡོད་པ་ནི་
 བསྐྱུགས་འོས་སུ་མཐོང་།

༢ གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་དམིགས་ལུས་དང་འཆར་གཞི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མཆན་ (NBFC) ལག་ཁྱེར་རག་ནས་ལོ་
 གཅིག་ཙམ་ལས་ཡར་རྒྱས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ བར་དུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐོར་སྤྱོད་ཐབས་མེད་པས། དེའི་བར་འབད་བཅོམ་བྱས་ནས་བསྐྱོད་ན་གྲུབ་འབྲས་གཞི་ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་
 ལས་གསལ་དུ་འགྲོ་ཤེས་པས། དེའི་བར་འཛིན་སྦྱོང་གི་དོས་ནས་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་ཡར་
 རྒྱས་གཏོང་ཆེད་འབད་བཅོམ་གནང་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་གྱུར་འདུག

༣ གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་སྤྱི་གཞུགས་ལུགས་ལུ་བཞིན་བསྐྱོད་པར་འཛིན་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཀའ་
 ངལ་ཡོད་ན། གཞུང་སྐྱེར་མཉམ་འབྲེལ་ (PPP-Public Private Partnership) ཀྱི་རང་སྦྱོང་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚོན་
 ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་ཉེ་འགན་འཛིན་ལྡན་ཚོགས་ནང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྐོན་དང་། རྒྱུ་ཆེ་སོགས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་
 འཛུགས་ཀྱི་གནད་ཡོད་ལས་སྡེ་ཡོད་པའི་ཐོག་རྩ་བས་ལས་དོན་འགན་ཁུར་དང་ཅིས་རྒྱུག་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་
 ལ་ཞུ་དགོས་ཀྱང་། ལས་བྱེད་བསྐོ་གཞིག་དང་། ལས་བྱེད་པའི་མ་ལུན་རྒྱུ་ཉེན་རེ་བཞིན་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་དུས་
 ལུགས་ཐོགས་དང་ཐོབ་ཐང་སོགས་མ་ལུན་རྒྱུན་རྣམས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་དེ་ཡོད་འགོ་སྤྱོད་ལག་དང་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱུན་མི་དགོས་པར་རང་སྦྱོང་ལྡན་པའི་ཁེ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་སྐབས་དཔེ་མཚན་ཆེ།

༤ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་རྗེས་སུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་སྤྱི་མཐུན་གནས་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བྱུང་བའི་མ་ཤམ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༥༡ ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འཛུགས་སྐབས་གནང་དགོས་པ་ལྟེ། ཡུལ་ཁྲིམས་སློབ་ཞུས་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་འོག་གནས་སྐབས་པར་གཤམ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཡོད་པ་ལྟེ།

༥ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་ཨ་ཤིའི་གཞུང་ནས་གནང་བའི་ཉིན་སྟོང་གྲེ་བ་ ༣༣ ལ་ཉེ་བ་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་སྐབས་ཅུའི་ནང་ཡོད་པ་དེ། གངས་ལྗོངས་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་བཞིན་རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་དངོས་སུ་ཚོག་མཚན་ཞུས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་གཏོང་རྒྱུར་སྐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་དེས་པར་དུ་གནང་དགོས།

༦ ད་བར་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་རོགས་ཚོགས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པར་རོགས་རམ་སྤྱི་མཐུན་རག་སྐབས་མིན་གྱི་གནས་སྤངས་ཡོང་བའི་དབང་དུ་བཟང་ན་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་ལོན་པར་ཡོད་པར། སྤྲིག་འཛུགས་སྤྱི་མཐུན་སྐབས་དཀའ་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་གཏན་ནས་དེ་མི་ལྟེ། དེའི་ཁང་ལ་སྤྱི་ཡོངས་འོག་ལས་ཤིག་སྤོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་མི་ན་གཞོན་གང་མང་ཞིག་ཚོང་ལས་ལ་དོ་སྤྲོད་སྐབས་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལས་གཞི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱ་དེ་ད་ལྟའི་དུས་སུ་གནས་བབ་དང་ལུས་པ་གང་ཐད་ནས་སྐབས་སྤྱི་ཡོད་པ་དེ་དཔལ་འཛིན་གནང་དགོས་པར་མཐོང་།

༧ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་ཨ་ཤིའི་གཞུང་ལ་རོགས་དབྱེས་ཞུས་ནས་མ་ཅེ་མང་དུ་གཏོང་སྐབས་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་རོགས་རམ་གནང་སྐབས་ཡོད་མེད་དང་། དུས་ཡུན་རྒྱས་བཅད་ནང་སྤྲིད་མེད་བྱུང་བ་ལྟར་ཡོང་བའི་སྐབས་འཛུགས་ཁྲིམས་སྤྲུགས་གཞིར་བཟུང་ཞུས་ན་སྐབས་འཛུགས་ཡོང་བའི་དེ་བཞེན་པོ་ཡོད་པ་བཅས།

སྟོན་ཐོ་སྟོང་བསྐྱེད་པའི་ཉེད་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེ་བཅོམ་གནས་སྤངས་ཚོག་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་གཤམ་གསལ་སྐབས་མོང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོ་ ༧ ཚེས་ ༡༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༤ ཚེས་ ༥ ཉིན་སྐབས།

- ༡) ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་གཙོ། སྤྱི་འཇུག་ལྷན་པོ་ལྟེ་སྤྲིད།
- ༢) ཚོགས་རྒྱུང་གི་དྲུང་ཆེ། སྤྱི་འཇུག་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས།
- ༣) ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི། སྤྱི་འཇུག་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ།
- ༤) ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི། སྤྱི་འཇུག་ཀམ་དགེ་ལེགས།
- ༥) ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི། སྤྱི་འཇུག་རྩ་ལྷན་ཚོ་ཤོ། (Rahul Joshi, Financial Expert)

རྒྱུ་རྐྱེད་ཡིག་ཆ་ཁལ།

༡ གངས་ལྗོངས་ཆེད་ལས་མཁས་པ་རྩ་ལྷན་ཚོ་ཤོ། (Mr. Rahul Joshi) ལགས་ཀྱིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེ་བཅོམ་གནས་སྤངས་སྟོང་ཞིབ་འཛུགས་ལྟེ་མི་ལོན་ཡིག་ནང་ཡོད་པའི་སྟོན་ཐོ།

Report of the Financial Expert in the Review Committee Appointed by the 17th TPiE, on the Future Course of Action for Continuation of Gang Jong Development Finance Private Limited

Author

Mr. Rahul Joshi, Financial Expert

Date : July 26, 2022

Place : Mumbai India

Table of Contents

<u>ACRONYMS</u>	<u>3</u>
<u>EXECUTIVE SUMMARY</u>	<u>4</u>
<u>TIME LINE OF GDFPL AND OBSERVATIONS ON ITS PRESENT STATE.....</u>	<u>6</u>
<u>SWOT OF GDFPL</u>	<u>8</u>
<u>RECOMMENDATIONS FOR THE WAY AHEAD</u>	<u>10</u>
<u>IN CONCLUSION</u>	<u>13</u>
<u>BIBLIOGRAPHY AND REFERENCES</u>	<u>14</u>
<u>ANNEXURE I: EXCERPTS OF THE STAKEHOLDER INTERVIEWS</u>	<u>15</u>
<u>ANNEXURE II: EXCERPTS OF THE FOREIGN CONTRIBUTION (REGULATION) ACT, 2010</u>	<u>22</u>
<u>ANNEXURE III: TEXT OF THE EMAIL SENT BY MR. ALOK PRASAD TO THE SIKYONG IN OCTOBER 2021.....</u>	<u>24</u>
<u>ANNEXURE IV: INTERPRETATION AND TRANSLATION OF THE SPEECH GIVEN BY HONOURABLE SIKYONG MR. PENPA TSERING TO THE SHAREHOLDERS OVER ZOOM MEETING DURING THE 4TH AGM OF GDF, 6TH SEPTEMBER, 2021</u>	<u>25</u>
<u>ANNEXURE V: EXCERPTS OF THE SHAREHOLDERS' RESPONSES TO RECOMMENDATIONS MADE BY THE SIKYONG DURING THE 4TH AGM</u>	<u>28</u>

Acronyms

CoR	Certificate of Registration
CTA	Central Tibetan Administration
CTADF	Central Tibetan Administration Development Fund (a Trust)
ESOP	Employee Stock Options
FCRA	Foreign Contribution (Regulation) Act, 2010
GDF / GDFPL	Gang-Jong Development Finance Pvt. Ltd.
KYC	Know your Customer (a list of documents required to avail banking products and services in India)
MFI	Micro Finance Institution
NBFC	Non-Banking Finance Company
NOF	Net Owned Funds
RBI	Reserve Bank of India
RC	Review Committee
RoI	Rate of Interest
SARD	Social and Resource Development Fund (A non-profit organization established in 1997 by CTA)
SFB	Small Finance Bank
TPiE	Tibetan Parliament in Exile
TR	Tibetan Refugees
TRLSP	Tibetan Refugee Livelihood Support Program
USAID	United States Agency for International Development
WSS	Winter Sweater Sellers

English Synonyms of Tibetan terms used in this report

Kalon	Cabinet Minister
Kashag	Cabinet
Sikyong	Political Leader equivalent to a Prime Minister

Executive Summary

As per the refugee Census conducted in 2016-17, there are 1.33 lakh Tibetans residing in 33 Tibetan refugee settlements across India.¹ The Tibetans community has been grappling with several challenges such as lack of seed capital to set up small businesses, rising costs of raw materials, inability to own land and properties in India due to their refugee status and inadequate financial support from the formal banking channels. Moreover, the other obstacles faced by the Tibetans are lack of financial literacy, fluency in local Indian languages, availability of formal KYC documents, and ability to provide collateral. Their plight is exacerbated by the fact of being refugees they, are not covered under central or state government benefit programs.

In order to address these challenges and to mobilise resources and support economic upliftment of the Tibetan community, the Central Tibetan Administration established the Social and Resource Development Fund (SARD) in 1997. USAID has been providing funds to SARD to set up a financial institution to provide low cost loans to the financially vulnerable Tibetan refugees residing in India. To channelise the lending activities, CTA conceived and implemented Tibetan Refugee Livelihood Support Program (TRLSP) in 2017. TRLSP aimed to provide low cost financial assistance in the form of soft loans to the Tibetan diaspora.

In the interim, USAID had commissioned a feasibility assessment for Tibetan banking facilities, in 2016 to bring about financial inclusion of Tibetan refugees in India. This feasibility assessment conducted by Dalberg, focussed on three objectives namely, identify, assess and test the feasibility options to financially serve the Tibetan community. This assessment classified the needs of Tibetans as savings, investments, remittances and borrowing. It also explored various options to set up a formal institution to provide banking and financial services to the Tibetan community. The study narrowed down its option for the proposed institution to either a Small Finance Bank or a Non-Banking Finance Company.

After deliberations with CTA, a decision was taken during the tenure of the then Finance Minister, Mr. Karma Yeshe to form an NBFC instead of an SFB due to significantly less net owned capital requirement for the former. This development led to incorporation of Gang Jong Development Finance Ltd. (GDFPL) in November 2017. GDFPL applied to RBI to operate as an NBFC and was granted the license by RBI in December 2018. GDFPL commenced its lending activities in March 2019. USAID and SARD thereafter commissioned Dalberg to prepare a business strategy for GDFPL and chart a course for the company for the next five years. Accordingly, Dalberg has prepared and submitted a comprehensive report entitled “Development Plan and Strategy 2020-24”. This report has evaluated ground realities and hypothesized 3 distinct scenarios namely pessimistic, baseline and optimistic for the Company to project its performance up to 2024.

When Mr. Penpa Tsering, took over the office of the *Sikyong* as the head of *Kashag* during the 17th TPiE in 2021, he reviewed the journey of GDFPL since its inception. The *Sikyong* scrutinized the Company’s financial position as well as evaluated its commercial prospects. Based on his assessment of the company’s health and future challenges, he arrived at a conclusion that GDFPL is not a viable proposition. Accordingly, he briefed the shareholders of GDFPL in the Company’s 4th AGM of his views and recommended dissolution of the

¹ Information source: “A Microfinance Success Story of Tibetan Refugees in India”, a study report by Ms. Mona Dikshit, BASIX, published by the Institute of Livelihood research and Training, 2018.

Company.² The Sikyong also made the same recommendation in the 3rd session of the 17th TPiE to wind up the Company.

Consequently, the 17th TPiE passed a resolution No. 2022/17/3/26 in its 3rd session to appoint a Review committee to i) go into various concerns tabled by the Sikyong, ii) study the financial scope and risks faced by the Company and iii) recommend a clear course of action to either continue or dissolve the Company with due justification for the recommended approach. The RC is comprised of the following members.

Parliamentarian Dawa Phunkyi
Parliamentarian Serta Tsutrim
Parliamentarian Konchok Yangphel
Parliamentarian Karma Gelek
Mr. Rahul Joshi, Financial Expert

The Review Committee (RC) commenced its working from June 2, 2022 at the CTA headquarters in Dharmshala. The RC interviewed all the relevant stakeholders including the past and current administrators of CTA as well as GDFPL staff³, perused the important documents⁴.

The author, after conducting several deliberations with rest of the RC, interviewing the key stakeholder and perusing the relevant documents, has arrived at these conclusions. The author is pleased to submit his recommendations along with due justifications, to the 17th TPiE for their consideration and necessary action as they deem fit.

Signed, Financial Expert and Member of the Review Committee

Mr. Rahul Joshi, Financial Expert

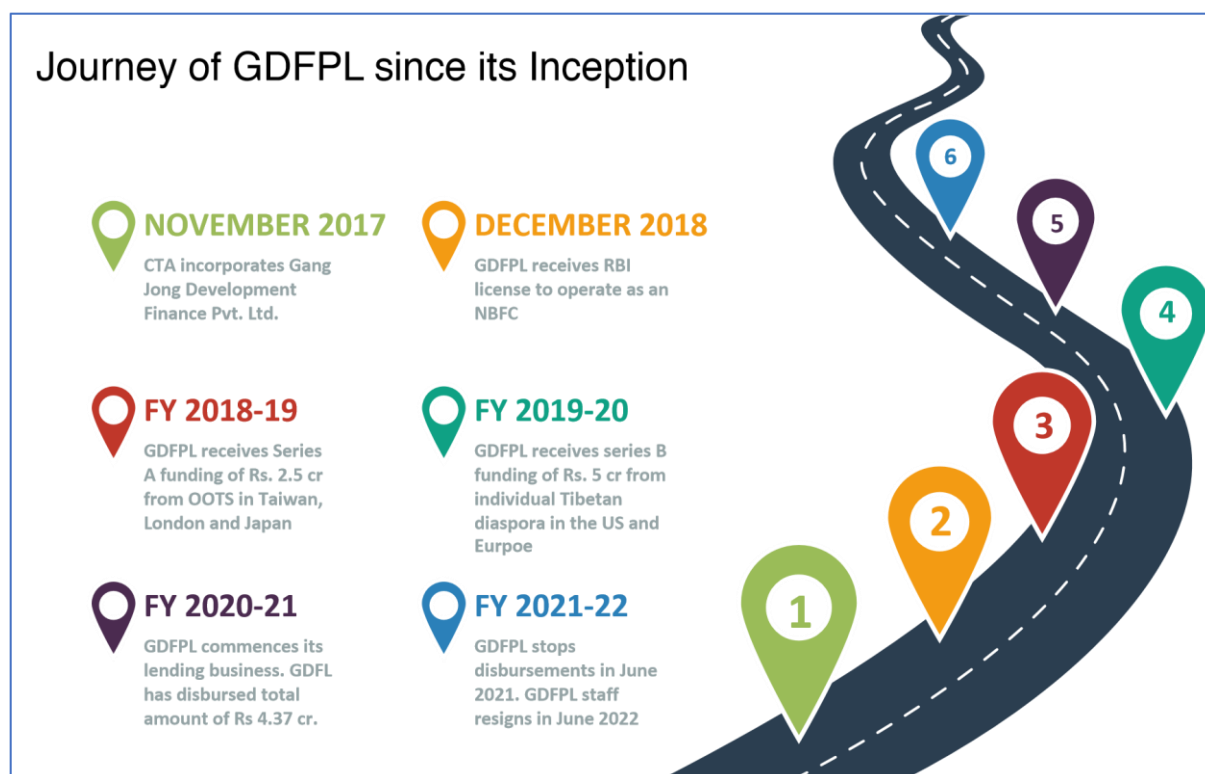
² Refer to the Annexure IV, for the detailed transcripts of the briefing made by the Sikyong to the Shareholders of GDFPL in the Company's 4th AGM.

³ Refer to the Annexure I for excerpts of the stakeholder interviews.

⁴ Please refer to the section Bibliography and References for the documents scrutinized by the RC.

Time Line of GDFPL and Observations on its Present State

Below illustration summarizes short journey of GDFPL since its incorporation in late 2017 till date.

It is apparent from the above roadmap that GDFPL was operating as a going concern for barely 15 months. Its first disbursement was made in March 2019 and the last loan was disbursed in June 2021. As on date and at the time of writing of this report the RC has been informed that the entire staff of GDFPL has resigned.

Procedural Gaps

I have noted - based on my perusal of the minutes of the board meetings - that the board of GDFPL, at no point in time has discussed lack of growth opportunities, or sub optimal / unsatisfactory performance of the company, inability of the Company to perform as a going concern or unviability to remain in business. I have also made a note that the board of GDFPL has not passed any resolution authorizing the Sikyong to recommend its dissolution to the TPiE.

Further, I have not seen any board resolution that lays down the procedures and modalities for buyback of the shares from the existing shareholders.

Similarly, I have not come across any board resolutions which have authorized the management of the Company to stop disbursements of fresh loans.

I have also learnt while writing this report that the entire staff of the Company has resigned. I am not sure whether the Staff has left on their own volition or asked to leave the Company.

Notwithstanding the Dalberg reports of 2016 and 2020, GDFPL indeed has been facing headwinds to stay on its track to realize the original vision of providing low-cost financial assistance to the marginalized Tibetan refugees in India and uplift their economic and financial conditions. In order to understand the hurdles faced by GDFPL better, it is imperative to see

these in a larger context. For this purpose, I looked at the larger ecosystem in which GDFL is operating to determine its strengths and weaknesses on one hand and find the opportunities and identify the threats on the other. I have covered the detailed SWOT of the Company in the following chapter.

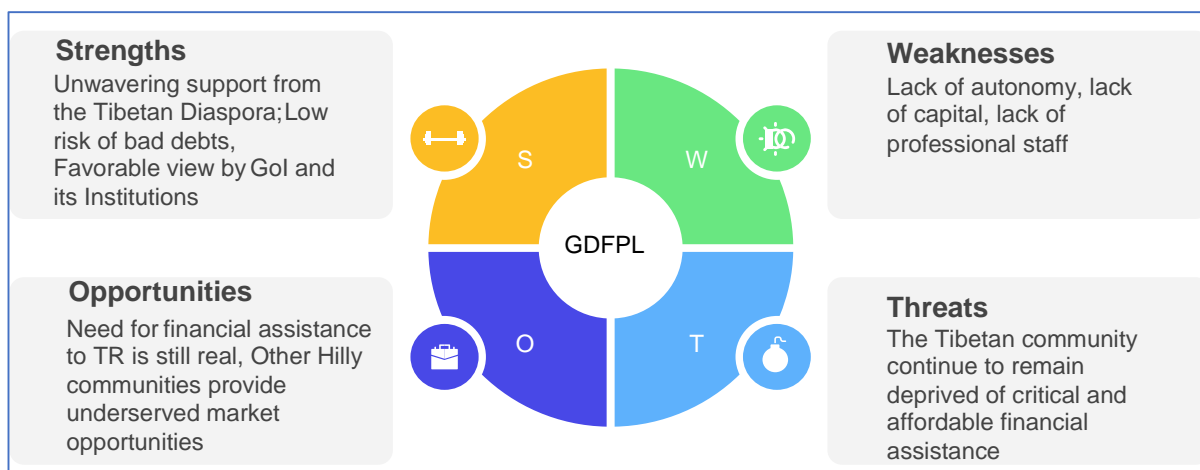
SWOT of GDFPL

SWOT Analysis of GDFPL

The RC has conducted formal conversations with all the stakeholders, perused the documents presented and is thoroughly seized of the matters pertaining to the past, present and future of GDFPL.

The RC has also pondered at length over the critical and important insights provided by the Sikyong. The Sikyong has articulated his stand on the issue and very elaborately explained the rationale for arriving at his decision to recommend dissolution of the Company while interacting with the shareholders of GDFPL at its 4th AGM. The RC has also made a note of the comment made by the Sikyong that if at all GDFPL has to continue it needs to be a completely independent company professionally managed by an independent board and that such a company must run its operations autonomously. He was emphatic in asserting that CTA must not have anything to do with running of a commercial organization like GDFPL.

I have reflected on the prevailing conditions in which GDFPL is operating, its internal structure as well as the dynamics of the external ecosystem. As a result of these cumulative insights, I have concluded that the following SWOT analysis best represents the playground available to GDFPL.

Strengths

- i. **Unwavering Support from the Tibetan diaspora:** I have perused the responses received from the shareholders of GDFPL after the Sikyong presented them with the fait accompli of the Company being dissolved. While almost 50% of the shareholders showed their willingness to continue to remain invested despite the bleak future of GDFPL as presented to them, the rest agreed to withdraw their investment as if that was the only option they were left with. Therefore, the I do not view the consent by these shareholders to withdraw their investments as them wanting to walk out but rather acceptance of the choice offered

to them. I interpret this consent as the shareholders ‘accepting’ rather than ‘wanting’ to withdraw their investment. This is inferred as the willingness and commitment of this Tibetan diaspora who are financially well off to help their less fortunate brothers and sisters.

Thus, the I would like to depict the shareholders’ response with the below illustration.⁵

Want to Withdraw	Accept to Withdraw	Will not Withdraw
None	50%	50 %

- ii. **Low risk of Bad Debts:** Though GDFPL has lived a short life, the performance of its loan book is very satisfactory with negligible to none bad debts. Similarly, SARD also has had a satisfactory experience of very high rates of recovery for the soft loans it facilitates through ICICI Bank. This proves the reliability of this class of borrowers. Hence, it makes sense to continue to pursue the strategy of operating a licensed lending institution.
- iii. **Favorable View by the Government of India and Its institutions:** GoI has always taken the compassionate view of the larger Tibetan cause and provided all possible assistance. I consider this as an asset and sees the NBFC license granted to GDFPL as one more validation of this point of view. CTA may want to leverage their relationship with the central and state governments to explore further opportunities to strengthen the Company.

Weaknesses

- i. **Lack of financial capital / challenge to transfer funds from SARD:** Besides the capital raised by GDFPL through its Series A and B rounds of funds raise, the Company was also entitled to receive the funds received from USAID to the tune of Rs. 30 cr. USAID transferred an amount equivalent to Rs 25 cr. to SARD under its grant program. Currently these funds along with the accumulated interest are available with SARD. However, due to the perceived restrictions seemingly posed by the provisions of FCRA and nature of transfer of such funds into the books of GDFPL, CTA is not able to transfer this amount to the Company. There is also an issue of SARD charter not having a provision of SARD investing into equity capital of a company. CTA, based on an expert opinion set up a trust in the name of CTA Development Fund (CTADF) to explore an option of transferring the funds from SARD to CTADF so that CTADF can hold equity shares issued by GDFPL. Furthermore, GDFPL has no borrowings as on date despite RBI allowing the NBFCs to leverage their equity up to 7 times by way of commercial borrowings from banks. Thus, constrained by its inability to raise funds – neither equity nor debt – GDFPL’s operations have come to a standstill.
- ii. **Lack of operational autonomy:** Though incorporated as an independent company and despite being a separate legal entity, GDFPL is currently being run as one more division of CTA. This imposes several restrictions on GDFPL’s ability to function to the best of its ability and exploit the potential as was identified in the Dalberg reports. CTA is an administrative body with several administrative responsibilities. Giving loans is certainly not one of them. Moreover, as per the extant RBI guidelines no entity other than banks can carry out lending activities in India without obtaining RBI license to operate as an NBFC.

⁵ I have arrived at this inference based on my interpretation of the shareholders’ verbatim comments. Refer to the Annexure V for details.

iii. Lack of clarity about the responsibilities amongst CTA, SARD, TPiE and GDFPL:

This is an extension of the previous point of lack of autonomy to GDFPL. There is substantial overlap in the responsibilities of these organizations. SARD is also conducting one program to extend soft loans in the form of overdrafts to winter Sweater Sellers (WSS) in collaboration with ICICI Bank. Under this arrangement, the bank provides the overdrafts to WSS against the FD kept by SARD. Besides CTA, GDFPL is also answerable and subjected to supervision of TPiE. Ideally, being a company formed under the Companies Act, 2013 and an NBFC, it is sufficient for GDFPL to follow the law of the land and abide by the relevant RBI guidelines. Having to face the constraints of seeking TPiE and / or CTA approvals for its routine as well as strategic decisions, slows down GDFPL from performing optimally. Similarly, there is also an outstanding issue of continuing to allow GDFPL to depend on the on-ground resources of SARD at its settlements across India. There is no clarity nor any formal agreements between GDFPL and SARD/CTA for facilitating use of these resources by GDFPL.

- iv. Absence of a CEO and other professional staff with the right skill sets, experience and shared vision:** GDFPL had indeed hired a professional CEO. However, the CEO has since left the Company. As mentioned earlier even the skeletal staff the Company that was operating from its headquarters in Dharamshala has since left. During various discussions with the stakeholders, another point emerged which pertained to the ‘status’ of the staff on the roles of GDFPL. These employees are either drawn from the civil services within CTA or treated at par with the civil servants in terms of their emoluments and perks etc. This also puts additional constraints on the Company to hire right persons for the right jobs.

Opportunities

- i. Need for financial assistance to TR is still real:** There may be contradicting opinions about whether the Dalberg projections are realistic⁶, however there is no denying of the fact that the need of the TR to have an easier access to capital is still present and real. They are still struggling to avail banking facilities in general and loans in particular from the formal banking channels. And hence there is still ample of market opportunity to provide loans to this community.
- ii. Extending its services to the other Hilly communities:** In fact, this point has also been highlighted by Dalberg in its financial projections of GDFPL for 2020-24. The lessons learnt and insights gained while lending to the TR can be leveraged to develop financial products and services to cater to wider hilly communities who may have similar needs and challenges as those faced by TR. GDFPL can certainly tap into this market and grow its book exponentially. Another advantage of lending to the other hilly communities is their loans need not be subsidized and can be provided at the prevailing commercial interest rates. This will also improve the operating profits of GDFPL.

Threats

- i. The TR continue to remain deprived of access to low-cost funds:** This is a real threat. I firmly believe that CTA owes it to the TR to help them come out of their current economic challenges. Closing down GDFPL is akin to turning the blind eye to the problem and not a solution.

⁶ In fact, I have made a note of 3 distinct scenarios in the said report namely, pessimistic, baseline and optimistic. Hence, I do not want to dismiss the projections made in the Dalberg report as unrealistic irrespective of who provided the inputs to Dalberg team for them to arrive at these projections.

Recommendations for the Way Ahead

Based on these insights and weighing all the pros and cons, I have arrived at a conclusion to allow GDFPL to continue to operate as a going concern and carry on its activities to deliver on the original vision of uplifting economic and financial condition of the Tibetan refugees. However, this recommendation comes with a caveat. I want to underline this point that implementation of my recommendations without adhering to these caveats may yield suboptimal results.

Conditions for revival of GDFPL

1. **Adequate Capital:** Capital is a life line of a financial services company. And capital comes both as equity and debt. I have covered both these aspects as follows. a. **Equity:**
 - i. **Funds locked with SARD:** Enough has been said about FCRA being a hurdle to transfer the funds currently locked with SARD. There have been conflicting opinions about whether or not such transfer is permissible. Section 7 of the FCRA has a proviso which says that no person who has received foreign contribution under FCRA shall transfer such foreign contribution to any other person unless such other person is also registered and had been granted the certificate or obtained the prior permission under this Act. I am of the firm opinion that CTA must go ahead and apply on behalf GDFPL to the Central Government for such a transfer instead of endlessly speculating whether such transfer is possible.⁷
 - ii. **Foreign Direct Investment:** In exercise of the powers conferred by clause (b) of sub-section (3) of Section 6 and Section 47 of the Foreign Exchange Management Act, 1999 (42 of 1999), the Reserve Bank of India has allowed NBFCs to raise foreign direct investment from persons residing outside India. Form FC-GPR (Foreign Currency-Gross Provisional Return) is required to issue capital instruments by an Indian company to a person resident outside India.⁸ As elaborated in the chapter about the SWOT of GDFPL, the Tibetan diaspora appears to be keen to support their compatriots who are struggling to lift themselves out of their current economic plight. And hence this option must be explored to tap this opportunity to raise equity capital directly from the Tibetan diaspora.
 - b. **Debt:** RBI allows the NBFCs to raise debt up to 7 times of their Net Owned Funds as institutional credit from banks.⁹ Thus GDFPL can raise seven rupees as debt from banks for every rupee of its owned funds. This will provide ample of opportunity to the Company to grow its book by expanding its products and services to larger target groups such as other surrounding communities in the hills.
-
2. **Autonomy:** It is indeed non-negotiable precondition for any hope of success for GDFPL that it must be run as an independent company autonomous from the direct control and supervision of CTA. GDFPL must be operated as any other shareholder managed Indian companies incorporated under the Companies Act, 2013. Moreover, GDFPL is also subjected to RBI supervision and hence there is no need to subject it to any additional rules and regulations of CTA. Thus GDFPL must have complete strategic, financial,

⁷ Refer to the Annexure II for further details.

⁸ Refer to the Annexure VI for further details.

⁹ Just for abundant clarification it must be noted that GDFPL is not permitted to raise borrowings from the general public in the form of either demand or time deposits.

administrative and operational freedom to run its own affairs under the extant statutes and RBI regulations. GDFPL must be a board managed independent company.

3. **CEO and other staff:** CEO is the captain of the ship and responsible to keep it afloat. I am aware that GDFPL had hired a professional CEO however, he left due to lack of operational freedom, slow decision making and excessive bureaucracy. I am recommending that CTA must identify a CEO amongst the young dynamic highly qualified Tibetan community from India or abroad. GDFPL is a start-up and must be allowed to function as one. I am confident that CTA will be successfully able to rope in a right person if given operational freedom and stock options. What motivates the young and restless millennials is ability to experiment, operational freedom and opportunity to generate wealth for themselves, for their employees as well as for the community at large. Similarly, GDFPL must recruit young and qualified staff from the open market with commensurate emoluments coupled with performance bonuses and ESOPs. CEO and the entire hierarchy of the employees of GDFPL should be dissociated from the civil services of CTA.
4. **Exploiting synergies with CTA:** Though our overall approach is to sever the umbilical cord of GDFPL with CTA, I am mindful of the CTA's credibility, trust and access amongst the TR community. The Department of Home of CTA is overseeing the rehabilitation of TRs across the country through its, 20 Cooperative Societies, 20 Handicraft Centres, 20 Cluster Units, 46 Settlement Offices and 71 Settlement and Cluster Units across India, Bhutan and Nepal.¹⁰ GDFPL may be allowed by CTA to enter into some formal arrangement whereby these on ground resources can be leveraged to gain access to the TRs residing in these Settlements. I leave it to CTA whether such a formal arrangement should be commercial or otherwise in nature. However, it is imperative that the TR at large see this as 'their company' rather than any other NBFC operating in that area.
5. **Expand by launching innovative products, services, opening new geographies and catering to wider communities:** As I have been repeatedly saying in this report, GDFPL must have the operational and strategic freedom to expand its book by launching innovative products, services, opening new geographies and catering to wider communities. It may continue to subsidize loans for the TRs, however, it must be free to charge commercial market rates to rest of its customer base.

¹⁰ Information source: "A Microfinance Success Story of Tibetan Refugees in India", a study report by Ms. Mona Dikshit, BASIX, published by the Institute of Livelihood research and Training, 2018.

In Conclusion

In a nutshell, I appreciate the concerns raised by the Sikyong and am aware of the challenges being faced by the Company. To come out of the current predicament is certainly not a cakewalk for GDFPL and the Company is indeed staring at its permanent closure.

On a brighter side, there is a ray of hope if the CTA were to reflect on the recommendations made in this report and consider reviving the Company keeping in mind all the caveats that are advised in this report.

Getting an RBI license to be an NBFC is a great achievement in itself and should not be wasted by looking only at the darker side of the story. Moreover, in Mr. Alok Prasad, CTA has a well-wisher who has the best interests of TR in his heart. He is also a respected banker and well connected with the important policy makers in the Central Government. Mr. Alok Prasad is bullish about the Company's prospects and has offered his services to the Sikyong. I am confident that CTA can benefit by his wisdom and goodwill in the corridors of power should CTA wish to walk the path of revival of GDFPL.

The original vision is still as relevant today as it was when the Company was conceptualized. The CTA owes it to the Tibetan refugees to give this cause a final sincere shot, before calling it quits.

I wish the CTA and the Tibetan community the best.

Bibliography and References

- A Microfinance Success Story of Tibetan Refugees in India, TRLSP success story report by Mona Dikshit, Institute of Livelihood Research and Training, Hyderabad, 2018*
- Building Tibetan Financial Institutions & Services, presentation by Dr. Kunchok Tsundue, MD, GDF, 2018*
- Business Plan and Strategy 2020-24 for GDFPL, prepared and presented by Dalberg on behalf of USAID and SARD, April 2021*
- Excerpts of the conversations of the Review Committee with various stakeholders of the Central Tibetan Administration in June and July 2022¹¹*
- Excerpts of the Interpretation And Translation Of The Speech Given By Honourable Sikyong Mr. Penpa Tsering To The Shareholders During The 4th AGM Of GDF, 6th September, 2021¹²*
- Email sent by Mr. Alok Prasad to Hon' Sikyong Penpa Tsering, CTA, to recommend the next steps for the future of GDF, 25th October, 2021¹³*
- Financial Inclusion of Tibetan Refugees in India, A feasibility assessment for Tibetan banking facilities in India, Presentation by USAID, 2016*
- Foreign Contribution (Regulation) Act, 2010¹⁴*
- Foreign Exchange Management (Transfer or Issue of Security by a Person Resident outside India) (Thirteenth Amendment) Regulations, 2016¹⁵*
- Interpretation and translation of the speech given by honourable Sikyong Mr. Penpa Tsering to the shareholders over Zoom meeting during the 4th AGM of GDF, 6th September, 2021*
- Minutes of the meetings of the Board of Directors of GDF for the last 2 years Order Issued by the Tibetan Parliament in Exile to constitute a Review Committee to review the financial scope and risk condition of GDF, May 2022*
- Report on continuation of Shareholders' Investment in GDF, Prepared By: Tashi Tsering, GDF, DoF, CTA, 9th November, 2021*
- Risk analysis of options for foreign contribution transfer, Legal opinion by Shardul Amarchand Mangaldas & Co, August 2020*
- Transformation and transition management contract between SARD and V. Nagarajan & Co. for transfer of funds and loan portfolios of TRLSP of SARD to CTA DF*

¹¹ Please refer to Annexure I for perusal of the said excerpts.

¹² Please refer to Annexure IV for perusal of the verbatim comments of the shareholders of GDFPL.

¹³ Please refer to Annexure III for perusal of the said email.

¹⁴ Please refer to the Annexure II for relevant sections of the Act which facilitate transfer of such foreign contribution to any other person and lay down conditions for such transfers.

¹⁵ Please refer to the Annexure V for relevant sections of the RBI Regulations which allow 100% Foreign Direct Investment (FDI) in NBFCs and the procedural requirement for receiving such FDI.

Annexure I: Excerpts of the Stakeholder Interviews

Date	Person(s) interviewed	Designation
2 nd June 2022	Ven Khenposonam Tenphel	Speaker, TPiE
	Ms Dolma Tsering Teykhang	Dy Speaker, TPiE
<p>Excerpts:</p> <p>The RC was formally briefed by the Ven’ Speaker and Dy Speaker. The members were given the context as to why the 17th TPiE passed the resolution to constitute this RC and explained the terms of reference. The RC was provided with the relevant documents and operational freedom to interview the current and past stakeholders who were involved in setting up and running GDFPL at various points in time. The Ven’ Speaker and Dy Speaker advised the RC to conduct their assessment by considering all the aspects of this issue objectively and dispassionately. The Ven’ Speaker and Dy Speaker also requested the RC to keep in mind, the best interests of the Tibetan community in exile as well as financial viability of different options on the merit while arriving at any conclusion. The RC was advised to submit their recommendations well in time so that the report can be presented during the next session of TPiE to be held in September 2022.</p>		

Date	Person(s) interviewed	Designation
2 nd June 2022	Dr Kunchok Tsundue	MD, GDFPL
<p>Excerpts:</p> <p>Dr Kunchok Tsundue worked as MD of GDFPL from 2018 till June 2022. He is bullish about the prospects of GDFPL and satisfied with the progress made by the Company so far. Dr Kunchok also expressed his willingness to continue to work as the MD, if GDFPL is allowed run its business as a going concern. Following is the summary of our conversation with him.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assessment of performance of GDFPL vis a vis the projections presented in the Dalberg report: He reckoned that GDFPL’s performance in the FY 2021-22 may be pegged between “pessimistic” and “baseline” projections as per the Dalberg report. • Dr Kunchok’s recommendation before the Hon’s SIKYONG advised TPiE to shut down GDF: Dr Kunchok had recommended to the Hon’s SIKYONG to continue operations of GDFPL as a going concern. • About current state of affairs at GDFPL: Dr Kunchok informed the RC that GDFPL has stopped disbursing fresh loans wef June 2021. • About SARD lending directly and if a) there are any other such organizations within CTA umbrella which are also engaged in lending activities; b) SARD has NBFC license from RBI to disburse loans directly? Dr Kunchok informed the RC that no other organization with CTA lend money. He also clarified that SARD doesn’t give any loans directly but subsidizes the overdrafts given by ICICI Bank to the Tibetan community. • About Transfer of SARD funds to GDFPL: SARD can transfer its own money to GDFPL. However, as per FCRA, SARD cannot transfer the money received in the form of foreign inward remittances. • About the legal opinion received by SARD to transfer the funds to GDFPL: Dr Kunchok has read the said legal opinion and is willing to evaluate the implementation of the recommendations made by Shardul Amarchand Mangaldas & Co. 		

Date	Person(s) interviewed	Designation
3 rd June 2022	Mr. Tsering Dhondup	Former Finance Minister
<p>Excerpts:</p> <p>The idea to set up a separate legal entity to provide loans to the Tibetan community in exile got traction while Mr. Tsering Dhondup was the finance minister during the 14th TPiE. In his efforts to assess the viability of setting up such an entity, Mr. Tsering Dhondup, met the senior officials from RBI, Ms. Meera Sanyal, the former CEO of Royal Bank of Scotland, and also consulted with PwC. The original idea was to set up a Small Finance Bank (SFB) and not an NBFC. An idea of setting up an MFI was also deliberated upon but dropped subsequently. Subsequently, the CTA decided to set up an NBFC instead of an SFB, during the tenure of Mr. Karma Yeshe, who served as the finance minister in the 15th TPiE. This decision was taken primarily on account of the stipulation of RBI that the SFB's must have minimum NOF of INR 200 cr.</p>		

Date	Person(s) interviewed	Designation
3 rd June 2022	Mr. Palden Phuntsok	Head Commercial Loans, GDFPL
<p>Excerpts:</p> <p>Mr. Palden Phuntsok walked the RC through the details of operations, organization structure of GDFPL and its activities. He also briefed the RC of various loan products, interest income and operating costs of GDFPL.</p>		

Date	Person(s) interviewed	Designation
3 rd June 2022	Ms Gaden Dickyi	Head Soft Loans, GDP
<p>Excerpts:</p> <p>Ms Gaden Dickyi explained the working relationship between SARD and GDF at the headquarters in Dharamshala and on the ground at various field operations of SARD across India.</p>		

Date	Person(s) interviewed	Designation
3 rd June 2022	Ms Tashi Wangdue	Director, SARD
<p>Excerpts:</p> <p>Ms. Tashi Wangdue briefed the committee on functioning, operations and role of SARD and its relationship with CTA. She coordinates with external bodies such as USAID. She also walked the RC through the USAID program and various grants received from them over the years. Ms. Tashi Wangdue gave a detailed breakdown of working of how the overdraft from ICICI Bank is raised against SARD FDs which is in turn utilized to provide financial assistance to the Tibetan to the Tibetan community.</p>		

Date	Person(s) interviewed	Designation
4th June 2022	Ms. Yeshe Wangmo	Former Secretary, Department of Finance
<p>Excerpts:</p> <p>Though, Ms. Yeshe Wangmo was appointed as a director on the board of GDFPL in 2020, she has been attending the board meetings of the Company as a special invitee since 2018. She left the board of the Company in June 2021. She informed the committee that GDFPL commenced its operations from March 2020 after seeking blessings of His Holiness. Ms. Yeshe Wangmo’s reflections on the functioning of GDFPL are summarized as below:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ms. Yeshe’s main focus was to ensure that the funds should be utilized equitably and fairly for benefit of the Tibetans in India. • GDFPL may never be converted into an SFB due to practical challenges in raising the minimum required capital of INR 200 cr. • Lamented the lack of professionals and industry veterans at the helm to manage GDFPL. In absence of inputs and guidance from the professionals, GDFPL will continue to stay afloat and relevant to its objectives of financially supporting the Tibetans in India. • Ensuring adherence of GDFPL with the rules and regulations of CTA was a concern. • The Board was not properly briefed thoroughly about performance of the Company despite the management being asked about why the actual performance was lower as compared with the projections made in the Dalberg report. She admitted though, that the board had never formally raised its concerns with respect to the Company’s performance. She thinks that there was a scope of improvement in how the Company was managed. • Ms. Yeshe does not share the optimism of Dr Kunchok about “eventual” improvement in the financial performance of the Company. • Ms. Yeshe has apprehensions of GDFPL not strictly following the CTA rules. She ensured that CTA rules are followed by GDFPL in letter and in spirit. • Ms. Yeshe added that the Management of the Company was “secretive” and informed the RC that though the board agenda was circulated in advance, the important points were tabled only on the day of the board meeting. In her evaluation the Company could have been managed more professionally. • Ms. Yeshe said she had no faith in the then CEO of GDFPL. According to Ms. Yeshe, the CEO left because he felt he did not have operational freedom. <ul style="list-style-type: none"> • When asked why the perusal of minutes of the board meetings of the Company does not reflect her strong views about the overall below the par management of the Company, Ms. Yeshe conceded that such concerns were raised during the separate management meetings and not during the board meetings.¹⁶ She explained that such management meetings were conducted by a team comprising of the finance minister, the Finance Secretary, Head of Budget, SARD Director and the MD of GDFPL. 		

Date	Person(s) interviewed	Designation
4 th June 2022	Mr. Karma Yeshi	Former Finance Minister (Successor of Mr. Tsering)
<p>Excerpts:</p> <p>Mr. Karma Yeshi confirmed that it was decided to form an NBFC instead of an SFB due to significantly less capital requirement for the former. A report entitled “<i>Financial Inclusion of Tibetan Refugees in India, A feasibility assessment for Tibetan banking facilities in India</i>” and presented by USAID in 2016 also recommended formation of an NBFC. Below is the gist of his conversation with the RC.</p> <ul style="list-style-type: none"> • GDFPL has worked well so far and indeed has a bright future. • Mr. Karma Yeshi thinks that too many rules and regulations of CTA have slowed down operations and functioning of GDFPL. • CTA was looking for a professional and qualified person from amongst the Tibetan community to run GDFPL as a CEO. However, they could not find the right fit. • Mr. Karma Yeshi left GDFPL’s board in May 2021 and during his tenure as a board member there was neither any discussion nor was any resolution passed by the board to dissolve the company. • Mr. Karma Yeshi does not recollect any major violations by GDFPL of CTA rules. He is clear though, that current or future fate of GDFPL must not be allowed to impact SARD adversely. • Mr. Karma Yeshi proposes that TPiE must adopt a separate set of rules for functioning of GDFPL than those of CTA to provide operational autonomy to GDFPL. He recommends that CTA may have broader oversight over GDFPL within the proposed functional autonomy. 		

Date	Person(s) interviewed¹⁷	Designation
10 th June 2022	Mr. Alok Prasad	Independent Director, GDFPL
<p>Excerpts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mr. Alok Prasad got associated with this venture due to his interest and concern for upliftment of the economic conditions of the Tibetan diaspora living in India. Late Mr. Nagrajan had reached out to Mr. Alok and connected him to CTA to explore his interest in the large cause of economic welfare of the Tibetan community in exile in India. 		

¹⁶ No record and/or minutes of such conversations was made available to the RC. Ms. Yeshi mentioned that she is not comfortable in sharing minutes of these meetings.

¹⁷ Interview with Mr. Alok Prasad was conducted online by Mr. Rahul Joshi individually.

- Mr. Alok Prasad reaffirmed his confidence in the future of GDFPL’s future and believes that the original objectives and vision of GDFPS were right and haven’t changed since.
- Mr. Alok Prasad even offered to leverage his relationships within the industry and the Central Government for revival of GDFPL should TPiE decide not to dissolve the Company. He even offered to speak with his contact to assess feasibility of transfer of funds which are currently parked with SARD to GDFPL.
- Mr. Alok Prasad confirmed that there is no specific board resolution by passed by GDFPL to dissolve the Company. When specifically asked, he mentioned that the Board was not aware nor consulted before the Hon’ Sikyong made the recommendation to TPiE to dissolve the Company.
- Mr. Alok Prasad listed the following challenges for the current state of affairs at GDFPL;
 - i. CTA is not very clear between finer distinction between debt and equity. He felt the strong need for a professional management as well as the Board of Directors to run GDFPL.
 - ii. CTA treats GDFPL as its division or a department instead of a separate legal entity which is what GDFPL actually is. GDFPL has no financial or operational freedom to conduct its business.
 - iii. Within the overall administration of TPiE / CTA / SARD there is not enough practical knowledge, skills and expertise to run a banking and financial institution.
 - iv. The currently defined target market of GDFPL is too narrow. There is dire need to widen the target group (TG) of GDFPL to include other communities in the hills besides the Tibetan diaspora.
- Mr. Alok Prasad offered the following solutions to revive the fortunes of GDFPL.
 - i. GDFPL must be provided complete financial and operational autonomy.
 - ii. GDFPL must be run professionally and its umbilical cord with CTA severed.
 - iii. More capital must be infused in the Company including from the likes of SIDBI.
- Mr. Alok Prasad, on his own volition, had written an email to the Hon’ Sikyong, offering his help to revive GDFPL’s fortunes and to come to Dharamshala for discussions with the Hon’ Sikyong. Though Mr. Alok received a call from the the Hon’ Sikyong to know his views about the health and prospects of GDFPL, he did not receive any specific response from the the Hon’ Sikyong to his email.¹⁸

Date	Person(s) interviewed	Designation
13 th June 2022	Mr. Penpa Tsering (Conversation with rest of the committee members) ¹⁹	Hon’ Sikyong

¹⁸ The verbatim of the said email is appended in the Annexure III.

¹⁹ Though proceedings of the said meeting have been recorded, no transcript of the same is available either in English or Tibetan. According to the feedback received from the Review Committee members who attended this meeting, CTA is not willing to go forward with continuation of GDFPL. The reasons cited for this reluctance were inadequate capital available with GDFPL and inability of CTA to manage administration / operations of GDFPL.

21 st July 2022	Hon' Mr. Penpa Tsering (Conversation with Rahul Joshi)	Sikyong
<p>Excerpts:</p> <p>Mr. Rahul Joshi conducted an online meeting with the Hon' Sikyong and posed 9 questions. Below is the gist of this interview.</p> <p>Q1: Were you involved during the discussions for formation of GDFPL in particular or creating a vehicle to provide financial assistance to the Tibetans in exile in general?</p> <p>A1: Mr. Penpa Tsering was not aware of the conception, establishment, financing of GDFPL till assuming the office of Sikyong. Mr. Penpa Tsering was the speaker of TPiE during the corresponding period when such developments took place towards formation of GDFPL. And the then executive founded GDFPL without any involvement of the then Speaker.</p> <p>Q2: Were you involved in actual operations of the Company (such as a Board member) before assuming the responsibilities of the office of Sikyong?</p> <p>A2: Mr. Penpa Tsering reiterated that he had no role to play whatsoever in GDFPL.</p> <p>Q3: Have you read the Dalberg report and do you believe in its optimistic forecasts?</p> <p>A3: Mr. Penpa Tsering has read the report. He feels the optimism was based on the inputs provided by the then CTA project team and he does not share their optimism. He is worried about inadequate capitalization of the Company. He is also unsure about interest of the Tibetans at large in actually supporting this cause. Mr. Penpa Tsering is of the opinion that the current Return on Investment of 3% in GDFPL is far lower than other alternate investment options available to the Tibetans. He strongly believes that unless capital of INR 200 cr is infused and GDFPL is made an SFB, the Company has no commercial viability. He expressed concern about uncertainties such as whether the staff of the Company are civil servants or employees of an independent company. He added that if at all the Company has to be a commercially viable venture then it must be privatized.</p> <p>Q4: Did the Board of the Company express concerns at any point in time since he assumed the office of Sikyong, about GDFPL's performance not being up to the expectations as set forth in the Dalberg report?</p> <p>A4: Mr. Penpa Tsering confirmed that he was not completely aware about the discussions of the board of the company. However, he is of the firm view that the Company must be an independent entity and the income and expenses of the company must be managed by it independently.</p> <p>Q5: Did you take any measures to revive the Company since you took charge as Sikyong and if yes, what were those?</p> <p>A5: Mr. Penpa Tsering spoke with the MD, Dr Kunchok, looked at the projects in hand and the financial statements of the Company. These did not inspire any confidence in him to continue with running of the Company.</p> <p>Q6: Has the board of GDFPL passed any resolution to dissolve the company?</p> <p>A6: Mr. Penpa Tsering confirmed that the board of GDFPL has not passed any resolution to dissolve the company. However, he felt the need to bring in transparency and share the factual details with the shareholders. Hence, he spoke his mind with the shareholders and presented a balanced picture of the Company's financial health and future viability.</p> <p>Q7: What do you propose that CTA should do to deliver on the original vision of providing financial assistance to the Tibetans in exile? What other options do you propose if GDFPL is dissolved?</p>		

A7: Mr. Penpa Tsering offered an alternate option of SARD funding these initiatives directly by making necessary changes in its bylaws.

Q8: Do you think GDFPL or any such entity could be viable if its operations are separated completely from the administrative control of CTA and it is provided a complete operational autonomy?

A8: Mr. Penpa Tsering agreed that this was indeed the only solution to provide complete operational autonomy for such a commercial entity. He also added in such an event such an autonomous entity should not expect or depend on any support from the CTA's local field operations. He is anyway skeptical of success of such an entity without the right professional expertise. He concluded by saying that "experimenting with other people's money is a big risk".

Q9: What is your opinion about the recommendations made by the legal firm Shardul Amarchand? Do you think it is viable to transfer the funds from SARD to GDFPL as per their learned opinion and did you take any measures towards this effect?

A9: Mr. Penpa Tsering cited an alternate opinion of another auditor firm which doubted if such a transfer was legally possible.¹⁶ He also mentioned that this transfer is fraught with several other unanswered issues such as whether this transfer will attract GST or whether CTA DF will lose its status as a "not for profit" company Section 25 of the Companies Act.

²⁰ However, the RC has not been provided this report at the time of writing of this report.

Annexure II: Excerpts of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 2010

Section 7. Prohibition to transfer foreign contribution to other person.

—No person who—

- (a) is registered and granted a certificate or has obtained prior permission under this Act; and
(b) receives any foreign contribution, shall transfer such foreign contribution to any other person unless such other person is also registered and had been granted the certificate or obtained the prior permission under this Act:

Provided that such person may transfer, with the prior approval of the Central Government, a part of such foreign contribution to any other person who has not been granted a certificate or obtained permission under this Act in accordance with the rules made by the Central Government.

Section 8. Restriction to utilise foreign contribution for administrative purpose.

(1) Every person, who is registered and granted a certificate or given prior permission under this Act and receives any foreign contribution, —

- (a) shall utilise such contribution for the purposes for which the contribution has been received: Provided that any foreign contribution or any income arising out of it shall not be used for speculative business:

Provided further that the Central Government shall, by rules, specify the activities or business which shall be construed as speculative business for the purpose of this section;

- (b) shall not defray as far as possible such sum, not exceeding fifty per cent. of such contribution, received in a financial year, to meet administrative expenses:

Provided that administrative expenses exceeding fifty per cent. of such contribution may be defrayed with prior approval of the Central Government.

(2) The Central Government may prescribe the elements which shall be included in the administrative expenses and the manner in which the administrative expenses referred to in sub-section (1) shall be calculated.

Section 11. Registration of certain persons with Central Government.

(1) Save as otherwise provided in this Act, no person having a definite cultural, economic, educational, religious or social programme shall accept foreign contribution unless such person obtains a certificate of registration from the Central Government:

Provided that any association registered with the Central Government under section 6 or granted prior permission under that section of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 (49 of 1976), as it stood immediately before the commencement of this Act, shall be deemed to have been registered or granted prior permission, as the case may be, under this Act and such registration shall be valid for a period of five years from the date on which this section comes into force.

(2) Every person referred to in sub-section (1) may, if it is not registered with the Central Government under that sub-section, accept any foreign contribution only after obtaining the prior permission of the Central Government and such prior permission shall be valid for the specific purpose for which it is obtained and from the specific source:

Provided that if the person referred to in sub-sections (1) and (2) has been found guilty of violation of any of the provisions of this Act or the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 (49 of 1976), the unutilized or unreceived amount of foreign contribution shall not be utilized or received, as the case may be, without the prior approval of the Central Government.

(3) Notwithstanding anything contained in this Act, the Central Government may, by notification in the Official Gazette, specify—

- (i) the person or class of persons who shall obtain its prior permission before accepting the foreign contribution; or
- (ii) the area or areas in which the foreign contribution shall be accepted and utilized with the prior permission of the Central Government; or
- (iii) the purpose or purposes for which the foreign contribution shall be utilized with the prior permission of the Central Government; or
- (iv) the source or sources from which the foreign contribution shall be accepted with the prior permission of the Central Government

Annexure III: Text of the Email Sent By Mr. Alok Prasad to the Sikyong In October 2021

Quote

Honourable Sikyong,

I am writing to you in my capacity as a Director of Gang-Jong Development Finance Pvt Ltd (GJDF), and a senior banking / financial services professional.

About 2 months ago you had given me a call and I had a brief discussion on GJDF's affairs. Thereafter, on 6th September, 2021 the 4th AGM of the company was held which, unfortunately, I could not attend since I was travelling in Europe. I understand that in the AGM many aspects of the GJDF's operations and governance got discussed in detail.

As you are aware, GJDF was incorporated in November 2017 and received the NBFC license from the Reserve Bank of India (RBI) in December 2018. From a business standpoint, over the last two years, the company has built up a modest sized loan portfolio. With the basic operating framework in place, the company is now poised for growth.

The key issue now is what steps ought to be taken for GJDF to realise its full potential so that it can best serve the interests of the Tibetan community. And, of course, to operate on commercial principles rather than be dependent on subsidy money.

I would be happy to provide my inputs and perspective on this, as per your convenience. I am leaving for Bengaluru today and will be back on the 28th. After that, if required, I am happy to come to Dharamshala for discussions.

UNQUOTE

**Annexure IV: Interpretation and Translation of the Speech Given By Honourable
Sikyong Mr. Penpa Tsering to the Shareholders over Zoom Meeting during The 4th
AGM of GDF, 6th September, 2021**

QUOTE

Sikyong Penpa Tsering la presided over the meeting after the presentation from Mr. Palden Phuntsok on the status of Gang-Jong Development Finance (GDF). He explained the reason for conducting the meeting, as the need of providing all the investors which include about 25 families who have invested over 500 lacs in GDF a clear understanding of the existing circumstances under which GDF is functioning and decide upon the future of GDF accordingly.

Firstly, he explained how GDF was started back in 2017, and how it isn't allowed to only serve the Tibetan community specifically by giving the example of a clause in the Company's MOA and AOA. He updated the investor about the initial capital invested by 3 promoters, out of which 2 promoters are privately holding the share even though the funds were provided by CTA.

1. Former Finance Minister Karma Yeshe la, who owns 5000 shares @ Rs 10/share amounting to INR 50,000/-.
2. Dr. Kunchok Tsundue, since was MD of Gang-jong Development Finance has invested 50,000/- @ Rs 10/share and holds 5000 shares.
3. Mr. Alok Prasad, who has prior worked for RBI, has invested INR 20,000/- at Rs 10/share for 2000 shares.

This led to a total of INR 1.2 lacs with which the company was registered. The company registration process was followed by the process of acquiring a license from RBI which included further funding from 3 different OOTs namely Japan, Taiwan and England in the tune of 2.5 Cr against the minimum capital requirement of 2 Cr for a Non-Deposit taking NBFC in 2018 which led to the license being granted in December 2018

He also mentioned the fundraising trip that the Chief Planning Officer, Dr. Kunchok Tsundue made along with Mr. Kaydor, who was neither the Director nor Investor of GDF- but probably with the permission of the Department of Finance or the then Kashag-undertook in North America and Europe. Sikyong acknowledges that even though he doesn't know the details of what was said to the public by the two members but the investors have shown great trust and hoped for the betterment of the community through their investment.

He informed the investors that the total fund raised from that trip was around 5.1 Cr. as per the board meeting minute and along with 2.5Cr from CTA (Through OOTs) marks the total capital of GDF at 7.6Cr as against 7.5Cr mentioned in the PPT, which he believes might be a small difference due to some incidental expenses.

Following the registration process, Sikyong also described how the foremost lending program to 75 families from Dehradun was started initiated by GDF using an Overdraft (OD) facility costing GDF an additional 1% charge on the OD account. He updated the investors about the fund balances of GDF where out of 7.6 Cr there was 3.89 Cr left post loan disbursement at that point in time. He insisted investors to refer the presentation shown earlier by Mr. Palden Phuntsok for better understanding.

Post that, Sikyong voiced his opinion about how generally when a business has undertaken the expenses should be borne by the business itself but referring to the example of GDF's

CEO recruitment of Mr. Ram Mohan Rao, he made it clear that the expenses were borne by CTA through Social and Resource Development Fund (SARD) rather than GDF and also notified the members that, as per the board meeting minute the CEO was hired on an honorary pay of Rs.101 due to nonavailability of capital but later during his research, he found that somewhere from 2018 the payment made to the CEO in the form of salary was about 1.25 lacs/month. And since the hiring was made for GDF the payment should have been borne by GDF and not SARD. Likewise, he also raised the similar concerns about expenses being borne by SARD on behalf of GDF in giving the following example:-

1. Salaries of 7 GDF staff
2. Fees of Company Secretary to the tune of INR 40,000/- per month
3. Sitting Fees of Mr. Alok Prasad as Director costing INR 1.2 Lac yearly

While describing the Director's sitting fees, he also mentioned the appointment of the Finance Department's Secretary and Mr. Legdup as directors of GDF. Increasing the total number of directors to 5.

Continuing with the expenses, Sikyong brought the attention of the investors towards the expenses made from the USAID program to conduct research on GDF's future plan, a book was prepared to cost SARD Rs. 160 lacs. He pointed out that the inputs for the book were provided by us and accordingly the plan was designed. But considering our initial aim of growing into a Small Finance Bank (SFB) the minimum capital requirement stands at 200 Cr as per RBI guidelines and GDF only has 7.5 CR which is about 193 Cr short.

Along the same line, Sikyong spoke about Management Information System (MIS) that was deployed by GDF to streamline the loan process using a settlement officer as an agent where another Rs 54 lacs was used. Although he acknowledges the hearing donor requirement of having such a system, there was no evidence to prove so.

Therefore, Out of 7.6 Cr. of capital, the Department of Finance through SARD has already incurred expenses of about 4.59 Cr meaning if this expense was made through GDF as it should have been, then the whole project would have been a loss-making one. Such was the scenario in which GDF is in and he wanted to clarify this situation to all investors as he believes transparency will lead to a better understanding of the program and the subsequent decision-making process on the future of GDF will become more efficient. After the detailed explanation of the expenses and how it was made, Sikyong sought Investor's attention towards the fund that SARD has received from USAID from 2017-2018 onwards and which now totals up to 25 Cr. and an additional 4 Cr received in the form of interest through bank deposit of that 25 Cr.

Explaining the funding, Sikyong informed the investors that as per the agreement with Tibet Fund, the USAID's fund was intended to be used as capital for the financial institution which was to be established. But since USAID can't directly invest in companies, the fund was transferred to SARD and then gradually was to be transferred to the financial institution (GDF). But due to changes in regulation surrounding FCRA, where Fund transfer between FCRA registered bodies isn't permitted anymore, such a transfer now will impede FCRA regulation.

Sikyong shared Dr. Kunchok Tsundue's opinion on this challenge with the investor, where he mentioned an auditor firm who has opined that registering an NGO named CTA Development Foundation (CTA-DF) and then seeking to transfer the USAID's Fund to that NGO and then subsequently transferring it into GDF. Sikyong expressed his hesitation on such a transfer as there might be a possibility of TAX implications such as GST. To

investigate such possibilities and further research on how to transfer the fund the audit firm is quoting a fee of 6.6 lacs and any additional incidental expenses if any.

Along with this, Sikyong also briefed and argued that even if I consider such transfer was possible, the risk of losing SARD's Non-Profit status, the 12A status is too great. This was already mentioned to Dr. Kunchok Tsundue and although this whole challenge is not directly related to the investor he felt it was important for the investor to know about it and hence, was presented to them. He emphasized that it is not about the new administration closing a project started by the earlier administration and he had every intention to continue the GDF project. But after reviewing the project he could only see a cliff (bleak future) ahead. Therefore, if a decision is to be made then as of now GDF can return what is invested in full at the least .although he isn't sure about any profit on the capital invested. And the expense of 459 lacs will be deemed as a loss.

Sikyong emphasized that these explanations were provided to the investor believing this will give them a true perspective and help them make better decisions on the future of GDF. Sikyong expounded that he believes the project was started with great ambition and thought for the wellbeing of the public, and even the investment made by the investors was with great hopes. But it is for the investor to decide as CTA only has 2.5 Cr as capital in GDF not considering the 29 Cr received from USAID. He stated that the USAID funds will be continued to be used for SARD's lending program although SARD has its own challenge of not being able to earn profit and do business as per rules and regulations. He pointed out this to be the reason why SARD has to use the OD facility to facilitate the lending program to the community at 3% and end up paying 6.5% to the bank on the OD facility. Which led to about more than 1 Cr. being subsidized by SARD over the last 3-4 years as was presented in the presentation.

As per Sikyong, initially, when the capital was raised through OOTs of Japan, Taiwan, and England, there were some ideas about using the reserve funds of CTA's Department as well but during that time, the ministers and Secretary of the respective departments have cited their inability to invest in companies as per their legal registration as charitable societies and possible repercussion of doing so might result in revoking of societies registration and FCRA as well.

Sikyong also presented Dr. Kunchok Tsundue's theoretical view on fundraising where Dr. Kunchok Tsundue believes there is about 20,000 cr. within Tibetan diaspora community and monastic institutions in India, Nepal, and Bhutan. But the estimation is something Sikyong is not very confident with and also stated that as of now there isn't any contribution towards the capital from the aforementioned avenues. He believes with just 3% of dividend promised to the shareholders, it is highly unlikely that the Nepal community will participate as they are more apt in generating better returns as they are a highly skilled business community there. Neither the monastic institution has made any investment in GDF as of now. As far as the 29 Cr fund is concerned, if I were to continue the project, Sikyong asserted that it has to be presented to the parliament for any decision.

Sikyong also highlighted the challenge of being registered as a private company as well as being registered with various regulatory authorities, due to which there are ample compliances to be followed and failure to follow such compliances resulting in penalties that GDF has already incurred. One amounting to Rs 92,000/- and two other penalties of Rs 18,000/- each. Which again is something borne by SARD. Sikyong apprises the members that from this year onwards only, GDF is going to bear the salary expenses of

their staff which were otherwise borne by SARD. He emphasized these expenses by stating that to save Rs 100/- an expense of Rs 70/- is already incurred.

Due to such big expenses, Sikyong stated he has to keep another USD 400,000/- from USAID on hold which was provided for the second phase of the project. Even after all this, if the investors still insist on continuing GDF, regardless of losses or profits, then GDF will require a different structure, such as being independently administered, privately and professionally managed, separate from CTA with its own office space which will expend substantial financial resources. He quoted Dalberg's report where it is mentioned that to run GDF professionally there will be a requirement of at least 5 professionals and a professional of CEO stature who understands how to run an institution like GDF properly will cost about 2-4 lacs per month.

With this Sikyong sought the opinions of others on this matter.

Unquote

**Annexure V: Excerpts of the Shareholders' Responses To Recommendations Made
By The Sikyong during the 4th AGM**

QUOTE

1. "I will continue my capital investments in GDF for now, however, I would like to withdraw my investment if SARD is unable to transfer the 30 crore rupees to GangJong Development Finance." ---- Damchoe
2. "We are always willing and ready to support our Tibetan Government in Exile and have therefore pledged and also paid the amount. While raising the fund it has been said that there is a big amount of US Aid which is going to this GDF! We hoped that our small contribution will increase the capital (which is essential for a finance firm). After watching the two videos of the last two meetings, much to our surprise we found out that only 25 individual investors have actually paid (out of approx. 109 investors having pledged). Furthermore, that there is a big question whether the transfer of fund from SARD to GDF is legally correct. This element of uncertainty was obviously already known by GDF while raising funds. However, at this moment the GDF's capital structure seems to be approx. 66.6% individual investors and 33.3% CTA. This is not the capital structure I have expected and even with many business plans and strategy plans (paper doesn't blush) the problem will still be there. Regulation and laws in India is something CTA has no influence to and it is very important that CTA complies with the law. Due to all the above mentioned reasons I want, therefore, to withdraw our capital investment." ----Ts. Chodar & T. Yangkyi Nelung
3. "The highest Authority of CTA Dharamsala, the initiator of the Gangjong Development Finance sees no future for GDF PVT. Ltd. Therefore, we want to withdraw my Capital Investment a sum of Swiss Franc 25'000.00 (Twenty five thousands Swiss Francs)"---
--- Chughtsang-Marsen Konchok Thupten
4. "I will continue my capital investment for NOW with the understanding that SARD will find a way to transfer the 30 crore rupees to GDF without any preconditions. I will submit my reasons at a later time when I am able to analysis the documents in detail." ----Jamyang Tseten
5. "I would like to continue on with my investment as long as the approximate 30 Crores that the US government grant has been utilized for this purpose only. Hopefully Sikyong Penpa Tsering la will support and continue this GDF investment." ---Lobsang Wangkhang
6. "We would like to withdraw our contribution to the GDF as soon as the policy permits. We have come to this decision after listening to the video recordings of the GDF internal meeting on Sep 25, 2021. We were unable to attend due our work schedule. We initially decided to contribute to the GDF purely:
 1. To help the GDF program lend loans at low interest to small Tibetan businesses.
 2. To realise the former CTA's dream of opening a Bank so that the CTA can achieve at least some small measure in the much talked about by every one goal of "self reliance." We had no knowledge in banking or investing and I do not want to be looked at as "risk taker business persons." This was never our idea when the former CTA staff came to our area and announced the program. I could have loaned the money directly to our humble relatives. But we thought of the community first. In

fact, age wise, I am nearing retirement and realistically to our belief this is not the time to invest in mundane monetary affairs.

From the video recording message the CTA does not seem to encourage any community contribution and without the support from the parent organisation, any program is hard to succeed. There are many other statements used in the meeting on which we do not want to dwell upon at this time."----- Sonam Dhechhen

7. "I just wanted to share a few thoughts before Oct 25 2021. I understand and trust CTA/SARD founded Gangjong Development Finance Pvt. Ltd (GDF) to fulfil one of the prior Sikyong and Kashag's long term goals of self sufficiency of the exile community as well as to aid in the growth of financial wellbeing of the community at large. Due to the COVID-19 pandemic, change of financial regulations in India, change of leadership at CTA, progress of the project has been stalled. I have attended prior and both the recent meetings graced by our new Sikyong Penpa Tsering la. It is quite clear that Sikyong Penpa Tsering la has strong doubts regarding the project and hence my interpretation from his remarks is that he will not spend time and resource to investigate to find a solution to the current regulation regarding transfer of substantial amount of funds from SARD to GDF. Rather than CTA preparing to announce that the GDF shareholders asked for their money back hence GDF has been shut down, Sikyong Penpa Tsering la and CTA leadership needs to come out with a clear statement;
 1. Whether the new leadership believe in the goals and objectives of GDF, if they do not, then they should announce to that fact.
 2. Whether the new leadership believes the project is not viable and will not support in sustaining the project and let it linger.
 3. Whether the new leadership believes the project is not viable and hence advises the project to be terminated.
 4. Whether the new leadership believing in the goals and objectives of GDF, they will make an attempt to try resolve and overcome the current obstacles and IF AND WHEN they feel they have exhausted all attempts within a reasonable time period (e.g. 12 months), will notify the shareholders and advise the project to be terminated." ----- Sonam Nyatsatsang
8. "I would like to continue my investment ONLY if US Government support fund are able to transfers to GDF." ----- Tamdin Dorji Shaglang
9. "Firstly Sorry for the Delay The first two Question the answer is " YES " The third answer is very difficult for my wife and myself to decide. We want to invest till 2024 and look further for a positive Result. With Respect and more engagement from CTA too." ----- Rinzing Dolma & Tashi Sonam Khadhakpa
10. "Thank you so much for all the information. My husband and myself took part at the both meetings and have come to conclusion that we want to withdraw our capital investment at the soonest. We brought our Wish at the Internal meeting on 25.sept. too. We are sad for this decision but circumstances give us no other choice. Thank you so much for all the officers of Gang-jong Dev. Tashi Deleg and Bod Gyalo" ----- Tashi Wangmo Ngingthatshang

UNQUOTE

Annexure VI: Foreign Exchange Management (Transfer or Issue of Security by a Person Resident outside India) (Thirteenth Amendment) Regulations, 2016

In exercise of the powers conferred by clause (b) of sub-section (3) of Section 6 and Section 47 of the Foreign Exchange Management Act, 1999 (42 of 1999), the Reserve Bank of India has made the following amendments in the Foreign Exchange Management (Transfer or issue of Security by a Person Resident outside India) Regulations, 2000 (Notification No. FEMA. 20/2000-RB dated 3rd May 2000) namely:-

Financial Services activities regulated by any of the financial sector regulators, viz., RBI, SEBI, IRDA, PFRDA, NHB or any other financial sector regulator as may be notified by the Government of India may receive up to 100% Foreign Direct Investment through automatic route.¹⁷

Form FC-GPR (Foreign Currency-Gross Provisional Return) is required to issue capital instruments by an Indian company to a person resident outside India. It is a form issued by RBI under Foreign Exchange Management Act, 1999 after a company receives foreign investment. Accordingly, the company may issue shares to foreign investor(s) on such investment. It is mandatory for the company to file details of such allotment of shares using the Form FC-GPR.

The transaction should be reported by the Investee Company issuing its securities to the nonresident investor within 30 days from the date of allotment. It is very important that the securities are allotted within in 60 days from the date of receipt of application money. Further, post filing of FC GPR, share certificates need to be issued and Register of Members updated.

¹⁷ Source of Information: <https://rbi.org.in/Scripts/NotificationUser.aspx?Id=10606&Mode=0>

༄༅། གདན་ཁྲིའི་ཆེད་ལས་མཁས་བ་རྒྱ་རྒྱུ་རྗེ་ཤེ། (Mr. Rahul Joshi) ལགས་ཀྱིས་གངས་ལྗོངས་
དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཁེ་ཕྱིན་གནས་སྟངས་སྒོར་ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པའི་སྟུན་ཐོ་སྦྱོར་བསྐྱུ་བོད་
བསྐྱུར་ཞུས་པ།

ཐག་གཅོད་སྦྱོར་བསྐྱུ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦-༡༧ ལོའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མི་འཕོང་ཞིབ་བཤེར་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆགས་ ༩ ༩
ནང་བཅའ་བྱུང་བོད་མི་ཆེན་འབྲུམ་སྲུང་ཁྲི་སྲུང་སྟོང་གནས་སྟོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།¹⁸ བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཚོང་ལས་རྒྱུ་
ཅག་རིགས་གཉེར་བའི་མ་ཚུ་མེད་པ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཆའི་རིན་པོང་ལ་འཕར་ཆ་ཆེ་བ། བཅའ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་
གར་ནང་ས་ཆ་དང་མཁར་དངོས་རང་བདག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ། ད་དུང་གཞུང་གི་དཔལ་ཁང་སོགས་ནས་དཔལ་འབྱོར་གི་
རོགས་སྐྱོར་འདར་ཤེས་མེད་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་ཡོད། དེའི་ཐོག་བཅའ་བྱུང་བོད་མི་ཚོར་དཔལ་འབྱོར་གི་
ཤེས་བྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གི་ས་གནས་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་ལ་བྱུང་ཆ་མེད་པ། དཔལ་ཁང་གི་འགོ་དཔོན་ཤོག་ཡིག་ཆ་
(KYC) མེད་པ། དཔལ་བྱུན་གཡམ་བར་འགོ་སྐབས་གཏུལ་མར་འཛོག་རྒྱ་མེད་པ་སོགས་འགོ་གུའི་འཕར་མ་ཁ་ཤས་
ཀྱང་ཡོད། ད་དུང་བཅའ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་ཚོར་རྒྱ་གར་དཔལ་ཁང་ས་གནས་གཞུང་གི་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞིའི་
ཁོངས་སུ་ཚུད་ཀྱི་མེད།

གོང་གསལ་དཀའ་ངལ་དེ་ཚོར་གདོང་ལེན་བྱེད་པ་དང་། བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་བསྐྱུ་བྱས་
དང་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྤྱི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ (SARD) གསར་འཇུགས་བྱས་པ་དང་། ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ (USAID) ཀྱིས་མ་དཔལ་
མ་སྐྱུན་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ས་དཔལ་འབྱོར་གི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་ཤོག་བཅུགས་ཡོད་ཅིང་། དེས་
རྒྱ་གར་ནང་གི་བཅའ་བྱུང་བོད་མི་དཔལ་འབྱོར་དཀའ་ངལ་ཅན་ཚོར་སྦྱོད་འབབ་དམའ་བའི་དཔལ་བྱུན་གཏོང་གི་ཡོད། བྱུན་
གཏོང་གི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་སྟེ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོར་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་འཚོ་
ཐབས་རོགས་འདེགས་ལས་འཆར་ (TRLSP) འཆར་འགོད་དང་ལག་བསྐྱུར་བྱས་པ་རེད། བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་འཚོ་
ཐབས་རོགས་འདེགས་ལས་འཆར་ནི་བོད་མི་ཚོར་སྦྱོད་འབབ་དམའ་བའི་དཔལ་བྱུན་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།
བར་སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་གི་བོད་པ་བཅའ་བྱུང་བ་ཚོ་དཔལ་ཁང་གི་
མ་སྐྱུན་རྒྱུ་མ་ལག་ཁོངས་འཇུག་ཆེད་བོད་པའི་ཁོད་དུ་དཔལ་ཁང་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གཞུང་འཇུགས་ཤོག་བཅུགས་ན་དག་མཚན་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱེད་བཅུག་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་དེ་ཤེལ་ལྷག་ (Dalberg) གིས་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ཚོགས་གཙོ་མཁན་
པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཚོགས་འདི་ཆ་ཚང་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྟུན་སྒྲོལ་ཞུ་
དགོས་འདུག་གས། ། འདིའི་འགོ་དང་མཇུག་དེ་སྟུན་སྒྲོལ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། རྒྱ་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་
མཚོག་ནས། འགྲིག་གི་འདུག་སུ་མ་སྐྱུན་ནས་གསུང་རོགས་གནང་། །

¹⁸ Information source: "A Microfinance Success Story of Tibetan Refugees in India", a study report by Ms. Mona Dikshit, BASIX, published by the Institute of Livelihood research and Training, 2018.

ཁེལ་སྐྱོད་གིས་ཐབས་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱ་རྒྱས་ལྡན་པ་དག་ལ་མཚན་ཆེ་བ་ཡོད་མེད་ཅོད་ཅོད་དང་། རྟོག་ཞིབ། ཚོད་ལྷ་བཅས་དམིགས་ལུལ་གསུམ་གཙོ་བོར་བཞག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས། ཞིབ་འཇུག་དེའི་ནང་བོད་པའི་དགོས་མཁོ་ཞི་བཙུན་དངུལ་དང་། མ་འཛོགས་གཏོང་དངུལ། བསྐྱིས་དངུལ་བཅས་སུ་དབྱེ་ཡོད་པ་དང་། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དངུལ་ཁང་གི་མཐུན་རྐྱེན་དང་། ཡང་ན་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་འཇུགས་དགོས་ན་ཅི་ལྟར་འཇུགས་དགོས་པའི་ཐོག་ལའང་དབྱུང་ཞིབ་བྱས་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་འཇུགས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་མཐར་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དངུལ་ཁང་ཚུང་རིགས་སམ། ཡང་ན་དངུལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁེལ་སྐྱོད་ཚུང་འོས་འཚམ་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་བ་རེད།

བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཇུགས་དང་གོ་བསྟར་བྱས་མཐར་དངུལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁེལ་སྐྱོད་ལ་དངུལ་ཁང་ཚུང་རིགས་དང་མི་འབྲེལ་བར་བཞག་མ་ཅུ་མང་བོ་མི་དགོས་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་སྐབས་དེའི་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་ཀམ་ཡེ་ཤེས་མཚོག་གི་ལས་ལུན་སྐབས་དངུལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁེལ་སྐྱོད་(NBFC) ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་ཐག་གཙོད་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོ་ ༡༡ རྒྱུ་ལངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གསར་འཇུགས་བྱས་པ་རེད། གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོ་(RBI) ལ་དངུལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཁེལ་སྐྱོད་ཀྱི་འོས་ལས་དོན་སྐྱབ་ཚོགས་པའི་བཀའ་བློན་ཏུ་སྐྱོད་པ་དང་། དེར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ་ ༡༢ རྒྱུ་ལངས་མཚན་ཐོབ་པ་རེད། གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོ་ ༣ པ་ནས་བྱུང་གཡམ་གྱི་ལས་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅུས་ཁེལ་སྐྱོད་(Dalberg) ལ་གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཆེད་ཚོང་ལས་ཐབས་བྱས་ཞིག་འདིར་དགོས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ལོ་ལྔའི་རིང་གི་ལས་དོན་ཁ་སྐྱོད་ཞིག་འཚར་འགོད་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་སྤྲད་པ་རེད། དེ་གཞིར་བཟུང་ཁེལ་སྐྱོད་གིས་ “གོང་འབེལ་འཚར་གཞི་དང་ཐབས་བྱས་ ༢༠༢༠-༢༤” ཞེས་པའི་སྣེ་ཐོ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཞིག་གྲུ་སྤྱི་ཚོགས་ཏེ་གོང་འབེལ་ཏུ་སྐྱོད་ཡོད། སྣེ་ཐོ་དེའི་ནང་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དངོས་ལ་གཏོང་འཛོགས་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལོ་བར་ཁེལ་སྐྱོད་དེའི་བྱུང་འབྲས་ལ་སྐྱོད་པ་དང་། དམའ་མཐུན། བཟང་སྤྱོད་བཅས་གནས་སྟངས་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད།

སྤྱི་ཚོགས་སྐོར་བ་ཆེ་རིང་མཚོག་སྤྱི་ཚོགས་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྣེ་ཚོགས་སྐབས་ ༡༢ པར་ ཁོང་གིས་གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གསར་འཇུགས་བྱས་ཚུན་གྱི་ལས་དོན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། ཁེལ་སྐྱོད་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་ཕྱིས་འབྱུང་ཚོང་ལས་ལམ་གྱི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་གསལ་བཤད་གནང་བ་རེད། ཁེལ་སྐྱོད་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དང་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་བཅས་གཞིར་བཞག་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྤྱོད་བྱས་ན་མན་ཐོགས་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱུང་བ་རེད། དེ་གཞིར་བཞག་ནས་ཁོང་གིས་ཁེལ་སྐྱོད་དེའི་འགན་འཛིན་སྣེ་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་མ་ལས་བདག་པོ་ཚོར་ཁོ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་འབྲེལ་བཞེད་གནང་བ་དང་། ཁེལ་སྐྱོད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་དགོས་པའི་སྤྱོད་སྣེ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་པ་རེད།¹⁹ སྤྱི་ཚོགས་མཚོག་གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་སྣེ་ཚོགས་སྐབས་ ༡༢ པའི་ཚོགས་དུས་ ༣ པའི་ཐོག་ཏུ་གངས་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་སྤྱོད་སྤྱོད་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད།

¹⁹ Refer to the Annexure IV, for the detailed transcript of the briefing made by the Sikyong to the Shareholders of GDFPL in the Company’s 4th AGM.

དེར་བཞེན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ ༡༧ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༣ པའི་སྐབས་གྲོས་ཚོད་ཡིག་ཆ་མང་ ༣༠༢༢/༡༧/༣/༢༤ བཞག་སྟེ་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། ཚོགས་ཚུང་དེས། ༡ ་ སྲིད་སྲོད་གི་ཐུགས་འཚབ་གནང་ཡུལ་གནད་དོན་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། ༢ ་ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་དང་ཁེ་ཉེན་གནས་སྤངས་ཞིབ་འཇུག་ ༣ ་ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་མཐུན་གནས་དགོས་པའམ། ཡང་ན་སློབ་ཚུགས་དགོས་པ་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་ཚུབ་གཉེར་སྟུན་ཐོ་འདོན་དགོས་པ་དང་། བསམ་འཆར་གྱི་གཞི་ཉེན་དུ་ཁངས་སྐྱེལ་སྐྱབ་བྱེད་འོས་འཚམ་མཁོ་སྤོང་དགོས་པའི་ལས་འགན་སྤྲད་པ་རེད། བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་དེ་གཤམ་གསལ་ཚོགས་མི་ཁག་གིས་བྱུང་ཡོད།

- ༡ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་བ་བུན་སྤྱིད།
- ༢ སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས།
- ༣ སྤྱི་འཐུས་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ།
- ༤ སྤྱི་འཐུས་ཀྲམ་དགོ་ལེགས།
- ༥ དདུལ་ཅའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་སྐྱེ་ཞབས་ར་རུལ་ཇོ་ཤེའི།

བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་བྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉེན་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་གནས་ལྷ་རམ་ས་ལར་དེ་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་འདས་དང་ད་ལྟའི་འཛིན་སྲོད་མི་སྣ་དང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་²⁰སོགས་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་ཚང་མར་བཅར་འདྲི་བྱས་པས་མ་ཚད། ད་དུང་ཁེ་ཉེན་ལས་དེའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་རིགས་ལའང་དབྱེད་ཞིབ་བྱས།²¹

བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་གཞན་དང་སྟུན་དུ་གྲོས་བསྐྱར་ཐེངས་མང་བྱས་པ་དང་། ཁེ་ཉེན་ལས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣར་བཅར་འདྲི་ ད་དུང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆར་དབྱེད་ཞིབ་བཅས་བྱས་མཐར་སྟུན་ཐོ་འདྲི་འབྲི་མཁན་ལ་མཐུན་པ་སོགས་འདི་ཚོ་བྱུང་། སྟུན་ཐོ་འདྲི་མཁན་གྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་བསམ་འཆར་དང་དེ་ཚོའི་ཚུབ་གཉེན་སྐྱབ་བྱེད་ཁག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ ༡༧ པའི་དགོངས་པའི་དབྱེད་གཞི་དང་། འོས་འཚམ་གྱི་ཐག་གཅོད་ཆེད་གོང་འབུལ་ཞུ་བའི་དགའ་ཚོར་ཆེ།

དདུལ་ཅའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི།
མིང་རྟགས།
ར་རུལ་ཇོ་ཤེའི།

²⁰ Refer to the Annexure I for excerpts of the stakeholder interviews.
²¹ Please refer to the section Bibliography and References for the documents scrutinized by the RC.

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འཕེལ་རིམ་དང་ད་ལྟོ་བཞུགས་བབ་ཐད་རྟོག་འཆར།

གཤམ་དུ་འཁོད་པ་འདིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ཐོག་མར་གྱི་ལོ་༢༠༡༧ ལོ་སྤྲོད་ལ་འགོ་བཙུགས་པ་
ནས་ད་ལྟོ་བར་གྱི་འཕེལ་རིམ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་རྟོག་གི་ཡོད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ད་བར་གྱི་འཕེལ་རིམ།

ལོ་དུས་ ༢༠༡༧ ཟླ་བ་ ༡༡

བོད་མིའི་སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་འདི་ཉིད་དེབ་སྐྱེལ་ཏུ་སྤྲོད།

ལོ་དུས་ ༢༠༡༨ ཟླ་བ་ ༡༢

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་དཔལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་དཔལ་ཁང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་
གཉེར་ཁང་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ལས་དོན་བསྐྱབ་རྒྱུ་འཚོག་མཚན་ལག་འབྱེད་ཐོབ།

ལོ་དུས་ ༢༠༡༨ ནས་ ༢༠༡༩ བར།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ། ༡) ཐའེ་ཕུ་དང་། ལན་ཏུ་ཉི་ཉོང་གསུམ་གྱི་ཆོན་པ་ག་པའི་མ་
དཔལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་དང་བྱེད་ཀ་ཐོབ་ཡོད།

ལོ་དུས་ ༢༠༡༩ ནས་ ༢༠༢༠ བར།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ། ༢) ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་ཁུལ་གྱི་བྱི་སྡོད་བོད་མི་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོན་
པ་ཁ་པའི་ནང་མ་དཔལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ལྔ་བཅུ་བྱུང།

ལོ་དུས་ ༢༠༢༠ ནས་ ༢༠༢༡ བར།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནས་བོད་མི་ཚོར་བྱུན་གཤམ་འགོ་བཙུགས་ཉེ་འཁྲིལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་བཞི་
བཅུ་ཞེ་གསུམ་དང་འབྲུམ་བདུན་གཤམ་འགོ་བཙུགས་ཏུ་སྤོང།

ལོ་དུས་ ༢༠༢༡ ནས་ ༢༠༢༢ བར།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནས་གྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༦ བར་བྱུན་གཤམ་ལས་གཞི་མཚམས་བཞག་
པ་དང་། གྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༦ བའི་ནང་ལས་གཞིའི་འདིའི་ལས་བྱེད་རྣམས་རྩ་དགོངས་ཏུ་སྤོང།

གོང་གི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ས་ཁུངས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་འདི་ཉིད་ཁེ་ལས་དཔལ་གཉེར་ཁང་
གི་རོ་བོའི་ཐོག་ཟླ་བ་ ༡༥ ཙམ་ཞེས་གི་རིང་མ་གཏོགས་ལས་དོན་གཉེར་རྒྱུ་བྱུང་མེད། དཔལ་གཤམ་འགོ་བཙུགས་ཐོག་མ་དེ་གྱི་
ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༣ བའི་ནང་དང་། མཐའ་མ་དེ་གྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༦ བའི་ནང་བྱས་འདུག་སྟེ་ཐོ་འདི་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་།
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་ལ་ཚོགས་པ་འདིའི་ལས་བྱེད་ཆོང་མ་རྩ་དགོངས་ཏུ་སྤོང་སྟེ་སྟེན་གསེང་བྱུང་།།

རྩ་བའི་ཁོ་རང་གིས་མཇུག་དེར་ཚོག་གཅིག་ཏུ་སྤོང་བ་རེད། འོག་གངས་ ༡༣ ནང་དུ། "བོད་མིའི་སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་དང་བོད་
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཡག་ཐོག་ཡག་བཅུགས་ཡོང་བར་སྟོན།" ཟེར་བ་མ་གཏོགས་གོང་དེ་ལུང་བྲངས་ཟེན་པ་ཡིན། ང་ཚོས་
འདིར་མཚན་ཞེས་བརྒྱབ་ཡོད། འདི་སྟེན་སྟོན་ཏུ་བཞེད་ཡོད། "སྟེན་ཐོ་འདི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དང་གདན་ཏུ་སྤོང་ཚོགས་མི་རྣམས་
ཏུ་ལོ་ཤི་ལགས་ཁོང་ཉིད་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ཞེས་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་སྟེན་ཐོ་བཞེད་པ་ཞེས་ཡིན་ཞིང་།

ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འབྲུས་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ལས་དོན་རྒྱ་ས་མངའ་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་ཞུ་དགོས་ཅིགས་ཞུས་
བ་ཅེས་ལས། སྟན་ཐོ་འདི་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འབྲུས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ངེས་བ་མེད། ད་དུང་བོད་རྒྱལ་ཞུས་
པའི་སྟན་ཐོ་འདི་དང་། ཆབས་འབྲུལ་ཞུས་པའི་ཨིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་སྟན་ཐོ་གཉིས་ལ་ཚིག་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་
བ་མཚུས་ཚེ། ཁོང་གིས་བྲིས་གནང་བའི་ཨིན་ཡིག་གི་སྟན་ཐོ་རང་ལ་ཅུ་འཛིན་གནང་དགོས། ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་
འབྲུས་ཀྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཉིན།" འདི་མཉམ་ཟུར་སྤྱད་ཁག་ཆབས་འབྲུལ་ཞུས་ཡོད།

འབྲེལ་ཡོད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རོ་སྟོན།

གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གྱི་གནས་སྟངས་ཇི་ཆགས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་སྟོན་ཁག་གངས་ ༡༤ ཅེས་སྟོན་གནང་བ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་དང་པོ། དབུལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ ༣༠༢༣ བར་འགོ་སོང་ཉེན་སྲོར་ ༥༠༢༡༧༡༣༩ བཏང་བའི་གནས་སྟངས་ཞིབ་ཐོད་དང་། ཇེལ་སླག་ (Dalberg) དང་། Processware Systems བར་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་ཡིག་ཆ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་གཉིས་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་ཅེས་ཞིབ་བས་ཅེས་ཞིབ་བྱས་པའི་སྟུན་ཐོད་དང་། མ་ཤམ་བདག་པོ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་གསུམ་པ། Central Tibetan administration Development Foundation Trust (CTA Trust) ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་ཅེས་ཁྲ་དང་། རྒྱ་གར་ཅེས་ཞིབ་བས་ཅེས་ཞིབ་བྱས་པའི་སྟུན་ཐོད་བཅས།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཞི་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཅེས་ཁྲ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཅེས་ཞིབ་བས་ཅེས་ཞིབ་བྱས་པའི་སྟུན་ཐོད།

ཡིག་སྟོན་ཨང་ལྔ་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་སྲིད་གཞི་ལེན་བྱས་པའི་ཅེས་ཁྲ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་དྲུག་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་སྟོར་ཇེལ་སླག་ (Dalberg) གིས་ཞིབ་འཇུག་ཞིབ་ཐོད་ལུས་པའི་དེབ།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བདུན་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྟོན་གས་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱས་དང་ལས་སྟོར་སྟོན་གས་སྟོན་བྱས་པའི་དེབ།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བརྒྱད་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་འགྲོལ་བའི་སྟོན་གྱི་གནས་སྟངས་ཁ་གསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་དགུ་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་སྲིད་གཞི་ལེན་གཡར་བའི་སྟོན་བསྟན་དང་འགོ་སྟངས་གྱི་གནས་སྟངས་ཞིབ་ཐོད།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཅུ་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་སྲིད་གཞི་ལེན་གཡར་བའི་སྟོན་བསྟན་དང་བཀའ་ཤམ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་སྲིད་སྟོན་དབར་བའི་ལས་ལས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་དང་། མ་ཤམ་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཅུ་གཅིག་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་གནང་བའི་ཚོག་ཐོ་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཅུ་གཉིས་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྟོམས་དང་། འགན་འཛིན་གྱི་ལས་བསྟོམས།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཅུ་གསུམ་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཚེད་དབུལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་དང་། ཚོང་ལས་ཞབས་ཏུ་ཕྱི་ཚོན་ཁག་དབར་བཞག་པའི་གན་ཡིག་ཁག།

ཡིག་སྟོན་ཨང་བཅུ་བཞི་པ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཚེད་མཉེན་ཆས་སྟོར་དབུལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་དང་། ཚོང་ལས་སྤྱི་ཚོན་ཁག་དབར་བཞག་པའི་གན་ཡིག་ཁག།

ཡིག་སྒྲིང་ཨང་བཙུག་པ། གངས་སྒྲོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཚོད་གན་གསར་བསྐྱོད་དང་།
པར་འགྲུང་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག

ཡིག་སྒྲིང་ཨང་བཙུག་པ། སྤྱི་འཇུག་རྒྱན་ལས་ནས་ལས་བསྐྱོམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཡིག་ཐོག་ནས་ཁྱི་བའི་
ལན་འདེབས་དང་། ཕྱི་ཞིབ་སྟན་ཐོ།

ཡིག་སྒྲིང་ཨང་བཙུག་པ། གངས་སྒྲོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་
ཀྱི་ཚིག་ཐོ་ཁག

ཡིག་སྒྲིང་ཨང་བཙུག་པ། གངས་སྒྲོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གར་
དདུལ་ཁང་ཚེན་མོའི་ལག་འབྲེར་ཁག

ཡིག་སྒྲིང་ཨང་བཙུག་པ། གངས་སྒྲོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག

Summary of key findings (1/3): Core Tibetan market

- GDF aims to be a **sustainable and inclusive financial Institution** that promotes access to financial services for Tibetan entrepreneurs and has the medium-term goal of becoming a **Small Finance Bank**.
- To meet this goal GDF will need to scale current operations profitably and raise external funding, but growth to date has been stymied by internal and external factors, including inadequate management capabilities, undifferentiated product design and the Covid -19 pandemic.
- The need of an organization like GDF is now more relevant than ever as numerous Tibetan individuals and businesses need a trusted institution to hand hold them through this recovery.
- Our analysis reveals that there is significant near term potential and latent demand within the Tibetan community for traditional loan products, with an estimated market size of **INR ~540 cr (~\$80m)** based on 7,000 commercial customers.
- To serve its **core market of Tibetans**, GDF will need to price its products competitively while providing a clear value proposition compared to existing informal credit. Pricing products sustainably with 18-25% rates of interest and fees:
 - GDF is projected to attract **~1,500 Tibetan customers in the next 5 years**, positioned as a doorway into formal finance, replacing informal credit and enhancing financial inclusion.
 - Diverting these customers from informal sources will save the Tibetan community **INR 80cr (\$11m) in exploitative lending** and serve **INR 76cr (\$11m) of unmet Tibetan credit needs** in the next five years but requires **GDF to spread financial literacy** and value of credit.
- GDF will need to re- think its existing credit product bucket and launch 4 products in year one **weighted towards unsecured products**, including unsecured and secured business loans for composite purposes, unsecured personal loans and higher education loans.

Summary of key findings (2-3): Path of profitability

- Whilst GDF's primary focus should be on servicing the Tibetan community, **to achieve scale GDF will need to diversify** in terms of populations served (adjacent Indian communities, Institutional customers) and products offered (remittances, foreign exchange etc.).
- Based on current expectations around the SARD transfer -INR15cr (\$2m) transferred in June 2021 and INR15cr (\$2m) transferred in June 2022 -GDF will be **able to service ~185 Tibetans customers** in year 1 rising to **~ 855 Tibetan in years 5**, with gross disbursements increasing **from INR~19.5cr (~\$3m) in year 1 to INR~143cr (~\$20.5m) in year 5**, setting GDF on the path to fulfill eligibility criteria for an SFB license in the long term.
- The majority of growth is driven by Tibetan commercial customers, with institutions representing **0.7% of disbursements by value and Indian customers representing ~26% of disbursement by value over five years.**
- Based on current assumptions, we estimate GDF's market opportunity to be worth **INR ~540cr (~\$80m) from the Tibetan community in the next 5 years**, of which GDF should be able capture **~30%market share and INR ~15,000cr (\$2200m) from the adjacent Indian community** of which GDF should be able to capture **~0.7% market share**, generating **revenue of INR ~30cr (~USD\$4m) by year 5** with fee-based products representing **~1%**.
- To meet these ambitious targets GDF's current **operating model will need to evolve**, leveraging strong CTA assets (such as Settlement Officers) and in parallel developing an **internal sales team** and a **'phy-gital' distribution model**, relying on face to face customer contact and extensive digitization of front and back-end processes.
- With these investments, we estimate that GDF will break even in year two with a **cost base of INR~4.5cr (\$650k) -75% of revenue** -and eventually reach a **profit of INR ~8.5cr (\$1m)**, equivalent to **-29% profit margin** by year 5.

Summary of Key findings (3/3): The way forward

- GDF will need to raise **INR ~172cr (~\$25m) by 2026** through external sources of financing, most likely commercial debt, DFC funding and commercial equity, with a debt raise ideally explored before commercial equity to avoid risks of dilution and low valuation.
- By the end of year five, GDF will have a net worth of **INR~180cr (~\$15m)** and will be on the path to securing an SFB license, having approximately half of the net worth required to be eligible to apply for an SFB license (INR~200cr)
- GDF is still some way off from being able to meet these ambitious plans, with key priorities going forward on resolving the **SARD transfer FCRA** issues, hiring a **credible and experienced management team** and approving and implementing the policies and procedures designed in this phase of work, in particular starting to **quickly grow the loan book**.
- To further strengthen compliance and structure internal procedures, GDF has codified **~29 policies and procedure manuals** which will now need to be approved by the Board of Directors and implemented in all GDF operations.
- There are a few risks that GDF will need to manage, especially changes in political priorities with the CTA elections and the failure to recruit **a strong CEO and management team and give them the operational independence** required to succeed.
- GDF represents an exciting and ambitious opportunity to drive a step change in the development of the Tibetan community-both to unleash individual entrepreneurial talents and to strengthen the CTA's financial experience as the future government of Tibet-but progress to date has stalled, and the institution requires **further support and investment** to unleash this potential.

- སྤྲིག་གཞི་ལ་ཅིས་འདོག་ཆེ་བུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་ཁག་བསྐྱིག་རྒྱུར་གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནས་སྤྲོད་བྱས་དང་ལམ་སྟོན་ཁག་ ༡༩ ཡོད་པའི་དེབ་ཁག་ནང་ཁྲིམས་བཅས་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ད་ཆ་ཆེས་མཐོའི་སྟན་ཚོགས་ནས་ངོས་ལེན་འཛོལ་དགོས་པ་དང་། གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ལས་དོན་ཚང་མའི་ནང་ལག་བསྟར་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན།
- གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནས་སྤངས་འཛིན་ཏུ་དགོས་པའི་ཉེན་ཁའི་གནད་དོན་ཁ་ཉམས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱིས་དབུས་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འོས་བསྟུ་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ལག་དམ་བཅེས་པ་རྣམས་ལ་འགྲུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། དབུས་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཙོ་བོ་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་ལས་དོན་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པའི་བུ་ཁག་ཅིག་བསྐོ་གཞག་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་ལམ་སྟོན་ཡོང་རྒྱུར་ལས་དོན་ཏུ་རྒྱུའི་རང་དབང་དགོས་པ་རྣམས་སྟོད་རྒྱུར་འཐུས་ཤོར་བྱུང་བ་ལ་འགྲུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
- གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་བོད་མིའི་སྤྲི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་གོམ་བཟོད་ཀྱི་འགྲུར་བ་བཟོ་རྒྱུའི་དམིགས་ལུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་མི་སྐྱེར་གྱི་ཁེ་ལས་ཚོང་པའི་འཛོན་ཐང་གི་འདོན་ཏུ་རྒྱ་དང་། དབུས་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་མ་འོངས་པའི་བོད་གཞུང་གི་ཚུལ་བུ་དབུས་འབྲོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་སྲུང་རྣམས་སྤྲོད་རྒྱུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་བར་ཡར་རྒྱས་འགོ་རྒྱུ་འགག་ཡོད་པས། སྤྲིག་འཛུགས་ལ་མི་མང་གི་ཁུས་པ་འདོན་རྒྱུར་རྒྱ་བསྐྱོར་དང་མ་ཅ་ཅ་འཛུགས་འཛོག་བྱེད་མཁན་མང་ཅམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། །།

Conditions for revival of GDFPL གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་། ་།

ii ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཐང་ཀར་མ་ཅ་འཛུགས་པ། ༡༩༩༩ ལོའི་ཕྱི་རྒྱལ་མ་དདུལ་སྟོད་ལེན་སྤངས་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག་ ༡༩༩༩ ཡང་ ༩༩ ཀྱི་ཚན་པ་ ༡༧ གྱི་ནང་དུ་མ་དང་གསེས་དུམ་བུ་ ༡༩ གྱི་ནས་གསེས་ ༤ དང་ ༩༧ གྱི་ནས་སྤུལ་བའི་དབང་ཆ་ལག་བསྟར་ཏུ་བར། རྒྱ་གར་དདུལ་ཁང་ཆེན་མོ། (RBI) གས་དདུལ་ཁང་མིན་པའི་དབུས་འབྲོར་ལས་ཁང་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སྟོད་མི་རྣམས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཐང་ཀར་མ་འཛུགས་བྱེད་མཁན་ཇི་མང་དུ་གཏོང་བ་ཅུག་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་ཚོང་ལས་ཁང་ཞིག་ནས་མ་དདུལ་ཆ་ལག་བཅས་པ་རྣམས་སྟོད་རྒྱུར་རྒྱ་གར་གྱི་ལོགས་སུ་སྟོད་མིར་འགོངས་ཤོག་གྱི་རྒྱལ་དདུལ་ཁྲོན་འབོར་ཆ་ཁྲེན་ལྟར་ཕྱིར་སྟོག་ (FCG PR) ཅེས་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། (SWOT) ཐོག་ལེ་ཚན་ནང་ཞིབ་སློབ་འཛུགས་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་མི་ཡུལ་གྱུར་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཉེ་གྲོགས་ད་ལྟའི་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ནས་སྤངས་ལས་ཐང་རྒྱུར་འབད་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཚོར་རྒྱ་བསྐྱོར་བྱ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་།

In Conclusion ག་མཛུགས་བསྟོན་པ། ་།

མདོར་བསྟུན་ན། ངོས་ནས་སྤྲོད་མཚོག་གིས་གྲེང་བའི་ཐུགས་སྤང་དགོས་པའི་དོན་ཚན་རྣམས་ལ་དགའ་བསུ་ཏུ་བ་དང་། ལས་ཁང་ནས་གཏོང་ལེན་དགོས་པ་རྣམས་ཤེས་རྟོགས་ཡོད། ད་ལྟའི་དཀའ་ངལ་གནས་སྤངས་ལས་ཐང་བ་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཁང་ལ་ངེས་པར་ལས་སྤོ་བོ་ཞིག་མིན་ལ། ལས་ཁང་ནི་ཉན་ཉན་འཛུགས་སྟོ་རྒྱུག་རྒྱུར་མདོན་དུ་སྤྲོགས་ཡོད།

ང་ཚོས་སྐྱེ་འབེབ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་གཞིགས་མཁན་ཡོད་ན་ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ལ་གཞིགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། འདི་
མཉམ་ཞོག་གངས་མང་པོ་དེ་ཚོ་ཆབས་འབྲུལ་ཞུས་མེད་ལྷོ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ད་ལྟ་སྟེན་མེད་ནང་དུ་ཚེས་ཆ་དེ་ཕྱི་ཚེས་ ༥ ཚེས་ ༥ འཁོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚེས་གངས་ཕྱི་ཚེས་
༡༩ ཞེས་བཅོས་གནང་ཡོད་པ་ལྟུ། ད་ལྟ་རྒྱུར་འཛེར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅུང་གངས་ ༦ བ་བར་དུ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུར་འཛེར་ ༦
བ་དེར་ཞོག་གངས་ ༡༥༣ འདུག བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་ལ་དགོས་ན། ཚོགས་ཏུང་ལ་མཚན་ཐོག་གནང་བ་ཡིན་ན་ང་
ཚོས་བར་སྐྱོན་ཞུས་ནས་འབྲུལ་ཚོག་གི་རེད་ལྷོ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་རིང་གི་ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མེད་ལས་རིམ་ནང་གསེས་ཁ་བཤ། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་
ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མེད་ཐོག་བཟོ་སྐྱོང་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཅུང་ ༣༤
བར་གཞིགས་རོགས་གནང་། ཕྱི་ཚེས་ ༣༣ ཀྱི་ལས་རིམ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་རེད། གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་མཁན་པོ་ཀམ་མཁན་
དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀམ་མཁན་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དབུལ་སྐྱོན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག

ཡིག་ཆ་ཅུང་ ༣༤

གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར།

༢༡། འོད་མིའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་དབུལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་
ཁེ་ཉེན་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མེད་སྟེན་མེད་ཐོག་བཟོ་སྐྱོང་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་དུ། འོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་སྟེན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༥ ཚེས་ ༡༣ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་མཁན། སྤྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།

དབུལ་སྐྱོན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཅུང་ ༣༤ བར་རྒྱལ་སྤྱིར་ལྷོ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

གྲོས་འཆར་འདི་ཚུད་པར་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཅང་གྲོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་སྟེན་མེད་ཐོག་ལ་བཟོ་སྐྱོང་མེབས་
རྒྱ་ཡིན། བཟོ་སྐྱོང་ལ་ཆ་ཤས་བཞེས་མཁན་ཚོས་ཕྱག་རྒྱུང་རོགས་གནང་། སྤྱི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་བྲལ་ལགས།

སྤྱི་འཕུས་བསྟན་འཛིན་འདིགས་བྲལ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གོ་སྐབས་ཕུལ་བ་དེར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཡིན། ཐོག་མ་དེར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་
ཞབས་ལུ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གིས་དུས་ཐོག་སྟོན་ཐོ་ཕུལ་བ་དེར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཡིན། དེ་གཞན་
བཞིན་སྟོན་ཐོ་དེ་གོ་བདེ་བོ་དང་། ཁ་གསལ་ལོ། གནས་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་པ་རྗེ་མ་རྗེ་བཞིན་བཀོད་བ་དེར་སྐྱར་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ལྷན་ཡིན།

སྟོན་ཐོ་འདི་ནང་དུ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
ཅམ་མ་ཡིན་པར། དེ་དེ་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལུས་བ་དང་། ཞན་ཆ། གོ་
སྐབས། ཉེན་ཁ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག [Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats
(SWOT Analysis)] དེ་འདྲས་དབྱུང་ཞིབ་གནང་འདུག དེ་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དང་འབྲེལ་
བའི་ཐོག་ནས་འགན་འཛིན་རྒྱུ་ལ་ལ་འདི་ཞིབ་གནང་འདུག བཀའ་འགན་སྐབས་གོང་མའི་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ལའང་
འདི་ཞིབ་གནང་འདུག དེ་གཞན་བཞིན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོད་ལའང་འདི་ཞིབ་གནང་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ཡིན་ཡིག་ནང་གི་
སྟོན་ཐོ་ལ་ལྟ་དུས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་དོ་སྣང་འགའ་འགས་ཤིག་བྱུང་། དེ་དག་ལྟས་ན་བསམས་བྱུང་། སྤྱིར་བཏང་གོང་དུ་ཕྱག་
སྤྱོད་སྤྱི་འཕུས་ཀྱི་སྟོན་ཐོ་གནང་སོང་། ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསྐྱར་དུ་གཅིག་ལྟས་ནས་བསམས་བྱུང་།

དང་པོ་དེ། འགོ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྲོང་ཆ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས་འདུག འདི་ནང་དུ་འདས་པའི་འགན་འཛིན་
ཚོགས་ཚུང་གིས་ཚོགས་འདུའི་ནང་དུ། ཁོང་རྣམ་པའི་ཚོག་ཐོར་གཟེགས་པ་ཡིན་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་
ཁང་དེ་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་དེར་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཞིག་ཙམ་ཉིད་ནས་འཁོད་མི་འདུག དེ་མ་ཟད་ཁོང་རྣམ་
པས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ། ཚོག་ཐོར་ནང་དུ་གཟེགས་པ་ཡིན་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་
སློབ་ཀྱི་ག་དགོས་པའི་སྲིད་སྲོད་ལ་བསམ་འཆར་རམ་གྲོས་ཚོད་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཙམ་ཉིད་ནས་མི་འདུག དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་
སྟོན་ཐོ་འདི་འབྲི་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་རང་གིས་ག་རེ་གསུངས་འདུག་ཅེ་ན། ལས་བྱེད་ཚང་མ་དགོངས་པ་ལྟས་པའི་
གནས་སྟངས་ཤིག་བྱུང་འདུག དེ་ག་རེ་ལ་ཐུག་ཡོད་དམ་མེད་གསལ་བོ་ཞིག་ལྷན་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེར་འདུག མ་སྐུལ་དང་
ལྷན་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། དགོངས་པ་ལྷན་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲུབ་ཅིག་གི་འོག་ནས་ཡིན། དེ་གསལ་བོ་ཞིག་
མཁྱེན་མ་སོང་ཞེས་གསུངས་འདུག

དེ་ནས་མ་ཤེར་བདག་པོ་ཚོས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ནས་མ་ཤེར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་པའི་
གནས་སྟངས་དེ། ཁོ་རང་ཚོས་མ་སྐུལ་དང་ལྷན་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་ཤེར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པ་ལྟས་པའི་ཐོག་ནས་མ་ཤེར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་
པ་འདིར་བཀོད་གནང་འདུག ཁོང་ཚོས་མ་སྐུལ་དང་ལྷན་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་ཡིན་པར། གང་སྟེང་ཁོང་རྣམ་པར་གདམ་ག་ཞིག་
སྤྱད་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་འོག་ནས་མ་ཤེར་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ཞིག་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་བོ་འཁོད་འདུག

དེ་གཞན་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་འདི་རང་སྲོད་ཚན་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་དགོས་པ་དེའང་
གསལ་བོ་འཁོད་འདུག དེའང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་གལ་ཆེན་བོ་ཞིག་ལ་མཚོང་གི་འདུག་ལ། ངོས་འཛིན་ཡང་ལྷན་ཡི་ཡོད།

དེ་དེ་བཞིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དུ་ལས་བྱེད་ཆེད་ལས་པ་ཞིག་དགོས་ཡོད་པ་དེ་གསལ་བོ་
འཁོད་འདུག

མཐའ་མ་དེར། སྟོན་ཐོ་འདི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་སྐད་གསང་མཐོན་པོའི་ངང་ག་རེ་བྲིས་འདུག་ལྟས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟོ་བོད་
པའི་དཔལ་འབྱོར་དགོས་མཁོའི་དཀའ་ངལ་དེར། གལ་སྲིད་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དེ་སློབ་ཀྱི་བ་པ་ཡིན་

ན། མིག་ལོང་བ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་ལྟ་མི་སྲུབ་པ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་འདུག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་དེ་ཡིན་སྐད་ནང་དུ་སློབ་ཚོགས་པ་ལྟ། འདི་ཉིན་ཁའི་ཁོངས་སུ་བྲིས་འདུག་ (Closing down GDFPL is akin to turning the blind eye to the problem and not a solution.) དེ་ནས་མཐུག་སློམ་ནང་དུ་སློབ་ཐོ་བྲིས་པ་ནང་བཞིན་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་དེ་མ་འོངས་པར་སྲུ་མ་སྲུད་མཐུག་སྐྱོང་དགོས་ཀྱི་གལ་ཆེན་སོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཚོག་སོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཐབས་ཀྱི་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཐབས་ཀྱི་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་སོགས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཕྱག་ལས་གནང་བར་སྲུགས་ཇེ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་སྟོན་སོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཆེད་ལས་པའི་ངོས་ནས་གང་སྲུབ་ཅི་སྲུབ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ལྟ་མི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་གཅིག་ལྟ་བུ་ན་བསམ་མས་བྱུང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འགོ་འཇུག་ས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ། བཅོམ་བྱོལ་ནང་དུ་གནས་པའི་བོད་པ་མང་སོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་དདུལ་ཁང་ནས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་(Loan) རག་རྒྱུར་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་གྱི་ཡོད་པར་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད། དེ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་ཐོའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཆེད་ལས་པ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་གཞི་བཞག་ས་དེ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཡིན་སྐད་དུ། [Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT Analysis)] གྱི་གཞི་གཞག་ས་དེ། འདིའི་ནང་དུ་ལས་ཀ་སྲུང་མཁན་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དང་དེ་འདྲ་མང་སོ་ཞིག་ཡོད་དུས། དང་ཤོས་(SWOT) གཞི་གཞག་ས་ལོར་འདུག་སྟུང་དེར་བསམ་སློབ་ཞིག་འཁོར་བྱུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། (SWOT) ཡི་མཐའ་མ་དེར་(Threats) ལྟ་མི་རེད་སྟེ། གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འགོ་འཇུག་ས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་(Threats) རང་བཞོན་གནང་འདུག་ག་རེ་བྲིས་འདུག་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་ན། བཅོམ་བྱོལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པ་དེ་ཚོར་དཔལ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་བསྐྱོར་རག་རྒྱུ་ཁག་སོ་འདུག་འདི་གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འགོ་འཇུག་ས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རེད་མ་གཏོགས། གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གནས་དང་མ་གནས་གྱི་རྒྱ་མཚན་མིན་པར་སོང། སློབ་ཐོ་གཞི་འཛིན་སའི་(SWOT) དེ་གང་འདྲ་བྲིས་ཡིན་ན་བསམ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེང་སོང། དེར་ལྟ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་མཐོང་སོང། འདི་གཅིག་ལྟ་བུ་ན་བསམ་མས་བྱུང།

དེ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་ཐོའི་ནང་འདི་འདྲ་ཞིག་ལྟ་བུ་འདུག་གངས་ལྗོངས་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ཀྱི་ཁང་འགོ་འཇུག་ས་པར་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དེ་དཔལ་ལྷན་གྱི་གནས་བབ་དེ་རེད། དཔལ་ལྷན་གྱི་གནས་བབ་དེ་ཡིན་དུས། ད་ལྟ་(SARD) ལ་ཡོད་པའི་དདུལ་དེ་(FCRA) བརྒྱུད་ནས་ཚུར་འཇུག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གཏོང་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་འོན་ཀྱང་ཐབས་ལམ་ག་རེ་ཡོད་ཁོང་གིས་གསུངས་མི་འདུག་ཁོས་འདིའི་ནང་དུ་(FCRA) ཁྲིམས་དེ་བཞོན་འདུག་མ་གཏོགས། ཐབས་ཤེས་གང་འདྲ་གཏོང་དགོས་ཐང་ལམ་སྟོན་གང་ཡང་མི་འདུག་འདི་གཅིག་ཁ་གསལ་སོ་བཞེས་ན་སྟུང།

དེ་ནས་འདིའི་ནང་དུ་དཔལ་ལྷན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་གཉིས་པ་དེ་ག་རེ་ལྟ་བུ་འདུག་ཅེ་ན། [(Foreign Direct

Investment (FDI)] སྤྱི་ཚུལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱབས་པ་དེར་ག་རེ་བྲིས་འདུག་ཅེ་ན། [Foreign Currency-Gross Provisional Return (Form FC-GPR)] ཟེར་བ་དེ་དགོས་རེད། དེ་མེད་བར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ད་ལྟོ་སྐར་ལ་དཔལ་འབྱོར་འཇུག་སྐྱད་པ་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ཡིན་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ནང་དུ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་དཔལ་འཇུག་མཁུན་མ་མེད་བདག་པོ་ཚོར་བྲིས་སྤྲོད་དུལ་དེ་རྒྱ་བ་སྐྱོག་རྒྱ་ཡིན་ན། འདིའི་ནང་དུ་འདི་ཡོད་པའི་གནས་བབ་ཅིག་བྲིས་མི་འདུག་མེད་པའི་གནས་བབ་བྲིས་འདུག་

དེ་ག་ནང་བཞིན་བཅར་འདྲི་ཞུས་པའི་ནང་ནས། དཔེར་ན། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་མཚན་འབོད་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད་དམ། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ (Dr.) དཀོན་མཚོག་བཙུན་འགྲུས་ལགས་ལ་བཅར་འདྲི་ཞུ་བའི་སྐབས་སྤྱི་དུ་ལྟ་རྒྱུ་ཚོས་ཚ་ཚང་ (Dalberg Report) ཐོག་གཞི་འཛོག་གི་འདུག་མ་འོངས་པར་ཡར་རྒྱས་རྒྱ་ལྟོ་ལོད་མེད་ (Report) དེར་གཞི་འཛོག་གི་འདུག་འོན་ཀྱང་ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༠༢༣ ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ (Pessimistic) རེད་འདུག་འདི་ཁོང་གིས་གསུངས་འདུག་ (Pessimistic) ཡང་ན་ (Baseline) གང་ལྟར་ (Projection) དེ་ (Optimistic) ཡིན་ཞེས་གསུངས་མི་འདུག་ངས་འདིའི་ནང་དུ་དགོད་རྒྱུའི་ཚེད་དུ་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང། གཅིག་འདི་མཐོང་བྱུང།

དེ་ག་ནང་བཞིན་བཅར་འདྲི་ནང་གསལ་བ་ལྟར། དཀའ་ངལ་གཅིག་གང་འདུག་ཅེ་ན། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ལྟ་བའམ་བསམ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་འགྲུགས་ཚེན་པོ་འདུག་གང་ལགས་ཤེ་ན། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པར། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་དེ་གང་འདྲ་འགོ་ཡོད་མེད་དང་། (Dalberg Report) དང་མ་ཐུན་གྱི་ཡོད་དམ་མེད། དེ་དང་མཉམ་དུ་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཐུག་ལས་གནང་སྐྱད་པ་ (Performance) གང་འདྲ་འགོ་ཡོད་མེད། འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཁ་གསལ་པོ་ཞེས་བྱུང་མ་སོང་ལ། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ལའང་གསུང་གི་མི་འདུག་ཅེས་གསལ་པོ་གསུངས་འདུག་དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་གི་སྐྱད་ཆ་དེའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཀྱང་སྐྱད་ཆ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་མཐོང་ཡོང་གི་འདུག་

དེ་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེ་པོས་གཅིག་དེ་ (FCRA) རེད། དེར་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྙེད་པ་ཡིན་ནའང་། ད་རེ་ཚོར་ཐུག་དཔལ་སྐྱོར་ (Crore) ༢༠༠ དགོས་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་བཅར་འདྲི་ཞུས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ད་ལྟོ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ནང་དུ་ (Return on Investment) དཔལ་བཟུག་ན་རྒྱ་བ་གཙོ་རྒྱུ་གི་ཡོད་མེད་དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༣ རེད་འདུག་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཐུན་གསལ་རེད། རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དཔལ་ཁང་ (Bank) ནང་དུ་དཔལ་བཞག་པ་ཅ་མ་གྱིས་བརྒྱ་ཆ་ ༩ རྒྱུ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའང་ (Investment) མ་རེད། དེ་དང་མཉམ་དུ་ (Fixed) བྱས་ན་བརྒྱ་ཆ་ ༥ དང་ ༦ ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེར་རྒྱ་གར་ནས་ (Investment) བྱེད་གྱི་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱམ་པའི་བྲི་བ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབས་གྱི་འདུག་ སྤྱི་ཚུལ་ནས་ལེན་མཁུན་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་ཡི་མེད་དེ། ལམ་ཁ་དེ་བཟོ་བར་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་ན། དེ་སྤྱི་ཡོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྐྱད་པ་གང་འདྲ་ཆགས་གྱི་ཡོད་ན། འདི་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ལས་གཞི་འདི་ཉར་དགོས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བཅན་བྱོལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་སྐབས། མཚམས་རེ་ (Bank) ནང་དུ་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཞིན་སྐྱད་དུ་ (Collateral) དེ་འདྲ་མེད་དུས་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འདི་རང་འཇགས་སྤྲོད་ཐུག་རྒྱུ་ཡིན་ན་འདིའི་གཞི་རྩ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། འདིའི་སྐོམ་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལྟར་དུ་

བཞག་པ་དེ། གང་ལྟར་ཁ་གསལ་པོ་ཞིང་ག་མཐོང་མ་བྱུང། དེ་ནས་སྒོར་ (Crore) ༣༠༠ ཉུང་མཐར་དགོས་པེད་ཟེར་དུས།
འདི་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་བསམ་པའི་དེ་བ་ཞིག་སླེབ་ཀྱི་འདུག འདི་ལྟུང་ན་བསམ་པས་བྱུང།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀམ་གཤམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀམ་གཤམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དེ་རིང་འདིར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐོས་ལོན་
སྟབས། དེ་རིང་ཆེད་ལས་ཉམས་ཞིབ་པའི་སྟུན་ཐོ་གྲུབ་དོན་དང། ཚོགས་ཚུང་གི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ལ་མཐོང་སྦྲང་གི་
ཐོག་ནས་ལྷན་ཁང་འདོད་བྱུང། འདིའི་ནང་དུ་རའི་མཐོང་ཚུལ་དེ། ལྷན་མ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་ལོ་གིས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྒྲོག་
བསྟན་པ་ལྟར་མི་འདུག་སྟུང་པའི་ཚོར་བ་ལྷགས་ཆེན་པོ་བྱུང། གཅིག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ ༡༡ རང་དུ་དེབ་སླེལ་བྱས་
འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༡༢ རང་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་དུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་དུལ་
ཁང་ལྷ་བྱའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་གཞི་དངོས་སུ་བྱེད་ཚོག་པའི་བཀའ་འཁོར་ལག་ཁྲེང་ཐོབ་ཡོད་པ། དུལ་ཁང་ལྷ་བྱ་ཡིན་
ནའང་རེད། དུལ་ཁང་གཅིག་གྱུ་བཅུ་གསུམ་པས་པན་གྱི་མ་རེད། དུལ་ཁང་དེར་མ་ཙུ་འཇུག་པས་དགོས་པེད། མ་ཙུ་འཇུག་ས་
མཁན་ཡང་ཐའེ་ཐའེ་དོན་གཙོ་དང་དང། ལོན་ཁོན་དོན་གཙོ་དང་ཁང། ཉི་འོང་དོན་གཙོ་དང་ཁང་བཅས་པེད་འདུག གང་ལྟར་མ་
ཙུ་སྒོར་ས་ཡ་ ༢༠ དང་བྱེད་ཀ་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལས་ ༢༠༢༠ བར་དུ་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་ལྷོ་བོ་ལྷོ་བོ་ལྷོ་བོ་ལྷོ་བོ་ལྷོ་བོ་
གངས་ ༢༥ ལས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཁང་དུ་ཉིན་སྒོར་ས་ཡ་ ༥༠ ཅམ་མ་ཙུ་བཞག་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠
ལས་ ༢༠༢༡ བར་དུ་བུ་ལོན་གཡར་རྒྱ་དེ་རེད། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཁང་བཅུ་གསུམ་པའི་དགོས་དམིགས་
གཙོ་པོ་དེ། བཅོམ་བྱེད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་པོད་མི་ཚོར་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་བུ་ལོན་གཡར་དགོས་པེད། དེ་ཚོར་ག་ཚོད་
གཡར་འདུག་ཅེན། སྒོར་ས་ཡ་ ༩༣་༢ ཅམ་གཡར་འདུག བྱས་ཅང་དེ་འབྲེལ་བཞུད་རིམ་ལ་ལྷ་ཡོང་དུས། དུས་ལྟན་བྱུང་
བྱེད་ཞིག་གི་ནང་དུ་གྲུབ་འབྲས་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། ལོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༩
པའི་ནང་དུ་བུ་ལོན་གཡར་རྒྱ་མཚམས་འདོག་བྱས། དེ་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཁང་ལྷ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱང་
རིམ་པས་ཙུ་དགོངས་ལྷན་ཉེ་བྱེད་པའི་བཞུད་རིམ་དང་སྟུན་ཐོ་ལོན་དུ་ལྷ་ཡོང་དུས། ལས་བྱེད་དེ་ཚོ་ལ་དབང་ཚད་མེད་པ།
སོ་སོའི་ལས་ཀའི་འོ་པོ་ཐོག་ནས་ཙུ་བ་ཉིད་ནས་དབང་ཚད་མེད་པ་ཞིག་བཀའ་འགག་གསར་པས་བཅོས་བཞག་འདུག སྤྱིར་
བཏང་འདིའི་ནང་དུ་གསུངས་འདུག དུལ་ཁང་ལྷ་བྱའི་རོ་པོར་བསྐྱར་ནས་ལྷ་བ་ ༡༥ ལྷག་ལས་ཀ་བྱས་མི་འདུག ལྷ་བ་ ༡༥
ནང་དེ་འབྲེལ་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་དུས། ད་དུང་དེར་གཡར་གཟར་མཐོང་གི་ཡོད་ན། ང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན།
དཔལ་ལྷན་སྤྱི་ལོ་གིས་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་ཙུ་བ་ཉིད་ནས་ཚོར་མ་སོང་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

གཉིས་ནས་དེབ་སླེལ་བྱས་ཚར་དུས། ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཐོན་དབྱེད་གཅིག་གིས་ད་ལྟ་དེར་དགོས་པ་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། འདིས་པན་ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་གང་ཡང་གསུངས་མི་འདུག ལྷན་ཐོ་གཞིར་བཟུང་ལྷ་བཞིན་
ཡོད། ངའི་ཤར་སྤོ་ལྷོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཞུད་པའི་སྐད་ཆ་མ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་སྣམ་ཐོ་འགྲི་མཁའ་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ཉན་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀས་མ་ཤེར་གྱི་ཚིག་ཆ་ཚང་ལོར་བ་
གིས་འདུག་གཅིག་དེར་ "མ་ཤེར་" དང་གཅིག་དེར་ "མ་ཤེར་" ཞེས་འགྲི་སྣངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གིས་འདུག་ཚོགས་རྒྱུ་
ནང་དུ་ལོར་བ་གིས་འདུག་ལ། ཚེད་ལས་ཞིབ་འདུག་ནང་དུ་འད་མ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལོར་བ་གིས་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།
ཤེར་བདག་མ་ཤེར་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་ར་སྐྱར་ནས་ཤེར་ཞེས་འགྲི་དགོས་རེད།

དེ་ནས་མ་ཤེར་བདག་པོ་ཚང་མས་འདིར་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་དགོས་པ་ཡོད་པ་གཟིགས་འདུག་མ་གཏོགས།
དེར་མ་འདྲུགས་བྱས་ནས་དགོས་པ་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་མཁའ་ཉ་ལམ་བྱུང་མི་འདུག་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པ་
དེའང་བཀའ་ཤེས་སྐབས་གསར་པའི་སྐབས་སུ་རིམ་པས་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག་འདི་གཅིག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

གཙོ་བོ་དེ་བ་སྐྱེས་བྱེད་ཐུབ་པ། དེར་མ་ཙུ་འདྲུགས་མཁའ་རག་ཡོད་པ། མ་ཤེར་འདྲུགས་མཁའ་རག་པ་དེའང་ལས་
བྱེད་དང་དེ་ཚོ་སྣམ་ཐོར་གིས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དེ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་བཀའ་ཤེས་སྐབས་གསར་པས་
གཡང་གཟར་མཐོང་དུས། གཡང་གཟར་རེད་འདུག་དང་མི་འདུག་གཟིགས་སྤང་ཆེད་ལས་མི་སྣ་སྤང་བཏང་ནས་ཚོགས་རྒྱུ་
གསར་འདྲུགས་བྱེད་དུས། ཚེད་ལས་མི་སྣས་ཀྱང་དེར་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་མང་པོ་གསུངས་འདུག་གོང་དུ་བཀྱར་
འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གིས་ཆེད་ལས་པས་མ་འོངས་པའི་ཐབས་ལམ་གསུངས་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཁོས་ཨིན་ཇིའི་
ནང་ཡོད་པ་གཅིག་ལྷ་གཟིགས་མིན་ནམ་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཡིག་ནང་དུ་ཚད་འཛིན་གཙོ་བོ་ཨིན་ཇིར་ལྷ་དགོས་ཞེས་ཟེར་
འདུག་ངས་བོད་ཡིག་གི་སྣམ་ཐོར་ཐེངས་གཉིས་ཅོམ་བལྟས་པ་ཡིན། ཨིན་ཇི་ལའང་རབ་བེ་རོབ་བེ་བལྟས་པ་ཡིན། མི་ཤེས་
པ་དེ་དག་ཚིག་མཐོང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན། ཚིག་མཐོང་ལ་ཁ་མ་གསལ་བ་རྣམས་ཨིན་ཇི་ཤེས་མཁའ་ཚོར་བཀའ་འདྲི་ལྷས་པ་
ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ལ་ལྷས་པ་ཡིན་ན་ལྷ་རྒྱ་ཡོད་པ། གང་ལྟར་ཐབས་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ཨིན་ཇིའི་ནང་དུ་འཁོད་འདུག་ལ་བོད་ཡིག་ནང་དུ་འདྲུག་འཁོད་འདུག་དེ་ཐབས་ལམ་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།
གཅིག་དེ་རེད།

དེ་བཞིན་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་ནས་ཀྱང་མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་མཐོང་བ་ཞིག་གསུངས་
འདུག་མ་གཏོགས། གཡང་གཟར་གང་ཡང་མཐོང་མི་འདུག་དེར་བརྟེན་ངས་དེ་རིང་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལ་ལྷ་འདོད་པ་ག་
རེད་བྱུང་ཞེ་ན། གངས་སྤོངས་དབའ་འཁྱོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་དེ་བཙུགས་ནས་དུས་ལུན་སྤང་སྤང་འདིའི་ནང་དུ་མ་ཙུ་འདྲུགས་
མཁའ་དང་། ལས་བྱེད་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཡོད་པ། སྤྱུང་འབྲས་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཐོན་པ་ཅོམ་མ་ཟད། འདི་གཡང་གཟར་མཐོང་གི་
ཡོད་མེད་ཐོག་ཆེད་ལས་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ཞིབ་འདུག་ཚོགས་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པས་གཡང་གཟར་གང་ཡང་མཐོང་མི་
འདུག་ལྷ་འདོད་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཕལ་ཆེར་གོ་སྐབས་བཞེས་མཁའ་མང་པོ་མེད་པ་འདྲ། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀུག་ཆེ་བརྟན་ལགས། ཐུག་
རྒྱུད་རོགས་གནང་། ཚོགས་གཙོས་སྣངས་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་ཁྱེད་པར་འདུག་ང་ཚོར་ཉིན་གངས་གཉིས་མ་གཏོགས་ལྷག་ཡོད་
མ་རེད།

དེ་དང་སྐོག་མཚུངས་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་རྟེན། ཚོགས་ཚུང་གི་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་རྟེན། གངས་
 ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་བཀའ་འགྲུབ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་
 ལྷོན་དང་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཚུང་གི་མི་ལྷན་དེ་དུ་ལྷན་ཆར་མེད་པ་ཆགས་ཡོད་དུས། ད་ལྷན་ཆར་ལྷན་ཡོད་དུས་དཔལ་
 འབྱོར་བཀའ་ལྷོན་མཚོག་ཡིན་ནའང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་མེད་
 པའི་གནས་སྡངས་ཤིག་ཆགས་འདུག དེར་དང་ལ་དོགས་པ་ཁྱེད་མཚར་ཞིག་སྤྲེས་སོང་། གཞི་ཅིའི་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་
 མཚོག་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་སྤྱད་ས་སྤོང་མཁན་རེད། དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ཐོག་ནས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དཔལ་
 འབྱོར་རིག་པའི་འགྲོ་སྤངས་བྱས་པ་ཡིན་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
 བཀའ་འབྲོམ་མེད་པ་དང་། ཡང་ན། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་མེད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་
 ཞབས་ཞུ་ཁང་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱིས་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་དེ་ཅི་ཅེས་ཞིག་ཡོད་དམ། འདི་དཔལ་ཚོགས་ཚུང་རང་ལ་འདི་བ་
 ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ད་རེས་ཀྱི་སྣམ་ཐོ་དེར། ང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན། བཀའ་འགྲུབ་གིས་སྤྲེས་མཐུན་གནས་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་
 གསུང་ཡོད་དུས། བཀའ་འགྲུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་པའམ་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད་ན། སློབ་རྒྱུ་རྒྱ་རང་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་
 མ་གཏོགས། ཉེ་ལ་ཆུ་འཐུང་འདོད་པ་མེད་ན་དེར་སྤྲེས་ཚུགས་བརྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས། ངས་ཁ་སང་གསལ་པོ་ཞུས་པ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ཚོགས་ཚུང་དང་ཞིབ་འཇུག་མཁས་པའི་སྣམ་ཐོར་གཞིགས་ཡོད་དུས། འདི་སྤྲེས་མཐུན་འགྲོ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་
 ཡིན་པ་དང་། དེར་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། འོན་ཀྱང་འདིར་གདོང་ལེན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྡངས་དེ་
 གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས། ད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ནས་ཀྱང་སྣམ་ཐོ་དེར་བཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེས་པར་དུ་སྤྲེས་མཐུན་གཉེར་
 དགོས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག

མཐུན་པོ་སྤྲེས་པ་དེར། ལྷན་ཐོའི་རྒྱུ་བ་གཉེར་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ། གལ་ཏེ་འཛིན་སྤྱོད་གིས་སྤྲེས་མཐུན་གཉེར་རྒྱུའི་
 ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་འཐུང་གྱི་འདུག་ན། རང་སྤྱོད་སྤྲེ་ཆོན་གཅིག་གི་དོ་པོའི་ཐོག་གཞན་རྒྱུར་རྒྱུ་བ་གཉེར་ཞིག་གནང་འདུག ལུ་
 སྤྲེས་པ་རང་སྤྱོད་གི་སྤྲེ་ཆོན་སྤང་ལ་འགྲོ་རྒྱུར་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་ཞུ་མ་སྤྲེས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ལྷན་ཐོའི་མ་པའི་
 བུ་དུ་གསལ་བ་ནང་བཞིན་མ་འོངས་པར་ང་ཚོར་ཁེ་སན་དང་འགག་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆོན་འདི། ལྱང་ན་
 བཀའ་འགྲུབ་རང་གིས་ཉར་སྤྲེས་པའི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོམ་བྱེད་དོགས་ཤིང་། དེ་ལྷན་མ་ལྱང་ན་རང་སྤྱོད་ལ་པར་སྤྲེས་པ་
 གཏོགས་ཐབས་མེད་པའི་སྤང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྲེས་པ་ཇི་ཅེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་གྱི་རི་ནམ་རྒྱལ་སྤོམ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་གྱི་རི་ནམ་རྒྱལ་སྤོམ་དཀར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཐོག་མ་དེར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་སྤོམ་གནས་སྡངས་ཀྱི་ཏོག་ཞིབ་
 ཚོགས་ཚུང་དེར་སྣམ་ཐོ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་དེ་བསྐྱུམས་པེབས་པར་སྤྲེས་པ་ཇི་ཅེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལྷན་པོ་ཚོས་དུས་ལུན་སྤང་སྤང་

ནང་དུ་སྣུན་ཐོ་དེས་ཉན་ཉན་བཀའ་ཤག་གིས་གཙོས་པའི་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོ་ཚང་མར་དགོངས་པ་
བཞེས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ལེན་གསོ་ཡི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

དེ་དང་མཉམ་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མ་ཤེར་བདག་པོ་ཚོ་ལའང་
སྤྲུལ་རྗེ་ཆེ་ལྷན་འདོད་བྱུང་། ལྷག་པར་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་གནས་སྡོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་
ནས་སློབ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་གནས་སྡོད་མ་གཏོགས་མི་འདུག་ཟེར་ནས། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་མཚོག་གམ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་
ཚོན་གྱི་ངོས་ནས་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་། ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་གི་སྤྱི་འཐུས་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱིར་
འཐེན་གནང་རྒྱུ་ཡིན་གསུང་མཁན་ཚོས་ད་ཆ་དངོས་སུ་དཔལ་ལྷན་འཐེན་བྱས་མེད་པ། དེར་ཐབས་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ན།
ཁོང་ཚོས་པར་གདམ་ག་དེ་མ་གཏོགས་མ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན། འཐེན་རྒྱུ་རང་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་གྱི་རེད་སྟེ། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་
ཁོང་ཚོས་པར་སྤྲུལ་རྗེ་ཆེ་ལྷན་འདོད་བྱུང་།

གཙོ་བོ་གཅིག་དེ་སྣུན་ཐོ་ནང་ལ་གསལ་བ་ལྟར། ང་ཚོའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་ནང་དུ་བཀའ་ཚོལ་ཞིག་ག་རེ་བྱུང་
ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་མཚོག་གི་ངོས་ནས་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཡོང་འབབ་དེ་ཅམ་མེད་
པའི་བཀའ་ཚོལ་བྱུང་བ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་སྣུན་ཐོ་ནང་ལ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན། འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་དུས་
ཡུན་གཅིག་ནང་ལ་ཐེངས་གཅིག་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གསལ་བཏོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལས་གཞི་འདི་བརྒྱུད་ནས་མི་
མང་ནང་ལ་སྤྲུལ་རྗེ་ཆེན་པོ་གསོས་གྱི་ཡོད་པ་ཞིག་ཁ་གསལ་བཟོས་གནང་འདུག་ བོད་པའི་བཅོན་གྲོལ་སྤྱི་ཚོགས་རེད།
ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་མི་མང་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྟེན་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་གྱི་གནང་སྲུབ་གྱི་ཡོད་ན་ཉ་ལས་པའི་ཡག་ཤོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། སྤྱིར་བཏང་འདི་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་གྱི་ལས་
གཞི་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྤྲུགས། འདིའི་ནང་དུ་ (Public Private
Partnership) གྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས། ད་ལྟའི་ཆར་མ་ཅ་ཅ་འཛུགས་མཁན་གྱིས་མ་ཅ་ཅ་བཅུགས་ནས་སྤྲུག་ལས་གནང་སྲུབ་
ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་འདི་བསྐྲུན་བཟོད་ལྷན་པ་ཆགས་བསྐྲུན་ཡོད་པ་རེད་ལ། བཀའ་ཤག་འཁྲུང་བ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནའང་།
བཀའ་ཤག་གསར་པའི་ངོས་ནས་ལས་གཞིའི་དམིགས་ལུལ་དང་། ལས་གཞི་འདི་ཐོག་སྤྲུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྟེན་པོའི་ལྷ་ཞིབ་གནང་
བའི་ཐོག་ནས་སྤྲུགས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་སྣུན་ཐོ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། གངས་ལྗོངས་དཔལ་
འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་གྱི་སྤྱི་དྲུང་ཐོག་ལ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་སྤྲུགས་སྤང་གནང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་
ཆགས་གྱི་འདུག། སྤྱིར་བཏང་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་སྤྱི་དྲུང་སྤྱི་ཡོད་
པ་ཁ་གསལ་རེད་དེ། ཁོང་ཚོས་མཁུན་རྟོགས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྤྲུགས་ཐག་གཅོད་པ་དང་། ཚོག་མཚན་རག་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཞེ་
དག་ཡིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་པ་འདི། ད་ལྟ་ང་ཚོར་ཆེད་ལས་པ་ཡོད་བསྐྲུན་པ་དེ་འདྲ་རག་རྒྱུ་ཉ་ལས་ཁག་པོ་རེད་
ལྷན་གྲོལ་རྒྱུ། ལྷན་ལེན་བདེ་བོའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་སྟེ་སློབ་རྒྱུ་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས་གསལ་བསྐྲུགས་གནང་བ།
སྤྲུགས་ཡག་ག་ཞིག་ལ་དེ་འདྲའི་བཀའ་ཚོལ་ང་ཚོའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་བྱུང་བ་རེད་ལ། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཚོགས་མི་
ཚོས་དགོངས་འཆར་ལེབས་པ་རེད། འདི་བསམ་པར་འདི་རྒྱུན་ལྷན་གྲོགས་ཤེར་ལ་གྱུར་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་མ་གཏོགས།
སློབ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཟེར་ནས་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དངོས་གནས་བྲང་གནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་སམ་བཅོན་གྲོལ་
བོད་གཞུང་ལ་གྲོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ངོས་འཛིན་ལྷན་ཡི་ཡོད་ལྷན་ཡིན། དེར་བཞེན་སྣུན་ཐོ་ནང་དུ་གསལ་བ་

ནང་ལྟར། མ་འོངས་པར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་དབང་ཚོག་ལ་གསལ་ཁ་གདོན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་
འདུག ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་ཚོགས་མི་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེ་ཉེན་ཁའི་ངོ་བོ་ཞིག་
ལ་མཚོང་གི་འདུག ལྷ་ལྷོ་ཡིན། ད་ལྟ་བཀའ་འགན་གསུང་པའི་ངོས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་དང་འབྲེལ་
བའི་ཚོག་ནས་ཐུགས་སྦྱང་མ་གཞན་བ་དང་། ཐུགས་འགན་མ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསམ་ཚུལ་འབྲེལ་
ཚོག་པ་ལྟ།

དེ་མཉམ་དུ་སྤྱིར་བཏང་གི་ལོ་ ༢༠༢༠ ནང་ལ་ཆགས་ཀྱི་འདུག གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གིས་
(CEO) དགོངས་པ་ལྟུང་བ་དེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་ཆར་ལས་བྱེད་གངས་ ༤ ཡིན་ན་ ༥ ཡིན་ན། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
མཚོག་ དགོངས་འགལ་མེད་པ་ལྟ། གང་ལྟར་ལྡེབ་གཅིག་ལ་མར་ཐོན་དགོས་པ་དེ། སྤྱིར་བཏང་བཀའ་འགན་གི་ངོས་ནས་
དགོངས་པ་བཞེས་པའི་ཚོག་ནས་ཁོང་རྣམ་པར་བཀའ་འདྲི་གཞན་ནས། དགོངས་པ་ལྷ་དགོས་པའི་ལྷ་སྐྱེན་ནས་ལྷ་མཚན་
གང་རེད། ལོ་མང་གསོ་སྐྱོང་བྱས་བཞག་པའི་ལས་གཞི་གལ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཆེད་ལས་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།
ཁོང་རྣམ་པར་བསམ་སྐྱོད་གཏོང་རོགས་ཞེས་གསུང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འཕོད་བསྐྱེད་ཡང་ལྷ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བོད་མི་
མང་ཆེད་དུ་རེད། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ཆེད་དུ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་དེ་སྐོ་པམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་ལྷ་
ལྷོ་ཡིན། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་ཐུག་ལས་གཞན་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ད་ལྟ་ཚོགས་
ཚུང་གི་ངོས་ནས་དགོངས་འཆར་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་པ་རེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཁྱད་ལས་པ་ནས་དགོངས་འཆར་ཞིག་ཐེབས་
འདུག མ་འོངས་པར་འདིའི་ནང་དུ་ཆེད་ལས་ཀྱི་གཞོན་སྤྱོད་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པའི་ཚོགས་དང་ཐོབ་
ཐང་ཚོག་ལ་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག ཁོ་ཚོའི་ངོ་བོ་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་རེད། གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ངོ་བོའི་
ཚོག་ནས་བསྐྱད་ལྷོ་རེད་དམ། ཆེད་ལས་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་ངོ་བོའི་ཚོག་ནས་བསྐྱད་ལྷོ་རེད། གང་ལྟར་དེ་ཚོའི་ཚོག་ལ་
གསལ་ཁ་ཞིག་བཙོ་ལྷོ་ཚོག་ལ་དགོངས་པ་ཉན་ཉན་བཞེས་ལྷོ་འདུག་མ་གཏོགས། གལ་ཏེ་འབྱུང་འབྱུང་ང་ཚོས་ཆེད་ལས་
པ་དེ་འདྲ་བསྐྱེད་བྱས་པ་གཞན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གཞག་ལྷོ་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྐོ་བརྒྱབ་
ལྷོ་མིན་པར་ཐུགས་ཐག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། འདིའི་ཚོག་ལ་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་འདུག

མཐའ་མར་ལྷ་ལྷོ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོག་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་
ལུ་ཁང་ལ་ཐང་ཀར་འབྱོར་བའི་ (USAID) ཐུག་དུལ་ཐོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ (SARD) དུལ་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་ཡོད་པ་
རེད། ལྷ་གར་གྱི་ཁྲིམས་ཐུགས་ཀྱི་ཚོག་ནས་དེ་ལྟར་ཚོག་གི་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་
གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ཆེད་དུ་དུལ་བཏང་བཞག་པ་དེ། (SARD) ནང་དུ་བཞག་ནས་ (SARD)
ནས་བྱུན་གཡར་གཏོང་ཚོག་པའི་སྐུ་དབང་དེ་ལྷ་གར་གཞུང་གི་ཚོག་ནས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་གཞན་དོན་གཉིས་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་ཆེད་ལས་པ་ཁོའི་ངོས་ནས་ཐབས་ལམ་གསལ་པོ་ཞིག་གཞན་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ཚོག་ལ་
(FCRA) རག་ལྷོ་ཚོག་ལ་འབད་བཅོལ་གཞན་བ་ཡིན་ན་ལམ་ཁ་ཡོད་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོར་ཁྱད་ལས་
པའི་ངོས་ནས་དགོངས་འཆར་ཐེབས་ཡོད་དུས། ཡིན་གཅིག་སྤྱི་བྱུ་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་ཁ་ནང་སྤྱར་མ་བཅུག་པ་ནང་བཞིན། ལམ་དེ་
ནས་རྒྱགས། ལས་ཁུངས་དེར་རྒྱགས། མི་དེར་འབྲེལ་བ་བྱོས། དེ་འདྲ་ཞིག་གསུང་དགོས་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག ཐབས་
ལམ་ཞིག་བཏོན་པ་ཅུ་གིས་ང་ཚོས་ཐུགས་ཐེ་ལྷོ་ལྷོ་ཞིག་དང་། ལམ་དེར་འར་བསྐྱོད་གཞན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་བཅོན་བྱོལ་

བོད་གཞུང་དང་བོད་མི་མང་ལ་སྤྱུགས་པའི་གསོ་ཡི་རྟེན་བསམ་གྱི་འདུག བྱས་ཅང་འདིའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་གྱི་ཡིན།

ད་ལྟ་ཚོགས་ཚུང་གི་ངོས་ནས་སྟོན་ཐོ་བསྐྱམས་ཤེབས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གཙང་མ་ཞུ་གྱི་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཕྱག་ཚོད་ ༡༡:༡༥ བར་དུ་གསོལ་ཇིའི་བར་གསེང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་ལྷ་མཚན་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞེན་བ་དེ། གངས་ལྗོངས་དབུ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེའི་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མོའི་མོག་བསྐྱོད་མེབས་བཞེན་ཡོད། ལོ་དུ་ཕྱག་བརྒྱུངས་ཟེན་བ་བཀྱར་འོས་སྤྱི་འཇུག་གངས་ ༥ འདུག དེ་དག་ལ་སྐར་མ་ ༥ རེའི་གོ་སྐབས་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་གོ་སྐབས་འབྲུལ་སྐབ་པ་མི་འདུག་བཀྱར་འོས་སྤྱི་འཇུག་རྣམ་པའི་བསྐྱོད་མེབས་གནས་སྟངས་རེད། སྟེན་མོའི་གནས་སྟངས་རེད། དེ་ག་ནང་བཞེན་འཛིན་སྐྱོད་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་དང་། ཚོགས་ཚུང་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གཞིར་བཞག་ནས་མཚུགས་སྐྱོད་བྱེད་ཚོགས་མོག་གོས་ཚོད་ཅིག་འཇུག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོར་དགོངས་པར་འཇགས་རོགས་གནང་ཏུ་རྒྱ་ཡིན།
སྤྱི་འཇུག་རྗོངས་ཚོ་བརྟན་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་རྗོངས་ཚོ་བརྟན་ལགས་ནས།

དབུ་འབྱོར་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དེ་རིང་གངས་ལྗོངས་དབུ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཚོགས་ཚུང་གིས་སྟེན་མོ་སྐྱོགས་སྐྱུང་བྱས་ཚར་བའི་རྗེས་ལ། སོ་སོ་སྐྱེད་གྱི་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤམས་ཤིག་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང། སྤྱིར་བཏང་གནད་དོན་མང་པོ་ཞི་བྱ་ཅིག་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། དུས་ཚོད་གི་ཆ་ནས་གནད་དོན་འགའ་ཤམས་ཤིག་ལ་ལག་བ་འཆང་ན་བསམས་བྱུང།

དང་པོ་དེར། དེ་རིང་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མོ་མེབས་པའི་སྐབས་སུ། ང་ལ་བསམ་ཚུལ་གང་བྱུང་ཞེ་ན། བཀའ་ཤག་གིས་དེ་སྔ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་གངས་ལྗོངས་དབུ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་རེད། དེ་དུས་འདི་ལྟ་བུའི་ཞིབ་འཇུག་ཞིབ་ཚགས་སོ་ཞིག་ག་རེ་བྱས་ནས་བྱེད་སྐབས་མེད་ན་བསམ་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང། རྫོགས་བྱུང། བཀའ་ཤག་ལ་འགན་ཡོད་པ་རེད། ཆ་སྐྱོན་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རེད། ད་ལན་མཁས་དབང་གནད་ཏུ་བྱས་ནས་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མོ་ཞིག་མེབས་ཡོད་དུས། དེ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་སྤྱི་ཚོས་གྱི་ཐོག་ནས་མར་མེབས་ཡོད་དུས། དེར་བྱི་བ་དང་བསམ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ བཀའ་ཤག་གིས་དེར་ལན་གསལ་སོ་གནང་བའི་རེ་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ངས་ཉང་སང་བ་ཞིག་ལ། དུས་རྒྱུན་དུ་དབུ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོད་མཚོགས་གནས་ཁག་ལ་མེབས་པའི་སྐབས་སུ། ཞིབ་འཇུག་ཚང་ལྷན་བྱེད་དགོས་རེད་དང་། གནས་སྟངས་ཚང་མར་རྒྱས་མངའ་ཡག་སོ་སྐྱེད་ནས་བཀའ་ཤག་ལ་བསམ་ཚུལ་སྐྱུང་དགོས་རེད་ཅེས་ལས་བྱེད་རྣམ་པར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བཀའ་མངགས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལན་སྟེན་མོ་འདིའི་ནང་ལྟ་ཡོད་དུས་དབུ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོད་མཚོགས་ཡིན་ནའང་འདྲ་འདུག་ གང་ལྟར་བཀའ་ཤག་གིས་དེ་འདྲ་གནང་སྐབས་མི་འདུག་ ཉང་སང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གངས་ལྗོངས་དབུ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་མཉམ་དུ་འདྲེན་བཀའ་ཤག་ལ་གནང་མི་འདུག་ ཚོགས་མཚན་སྐྱེད་མི་འདུག་ ས་གནས་གྱི་ཁྲིམས་ཤིག་བཟུང་བ་ཡིན་ནའང་འགོ་སྐྱེད་སྐྱེད་གྱི་ཆ་ནས་དེ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འཇུག་ཤོར་རེད། ཁྲིམས་འགའ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་མི་གཅིག་གིས་ཁྲིམས་གཏུག་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁྲིམས་ལ་འགོ་རྒྱུའི་གནད་འགའ་ཆགས་མ་སྲིད་པ་མ་རེད། གང་ལྟར་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟེན་མོའི་ནང་དུ་ཁ་གསལ་སོ་གཅིག་ག་རེ་བྱས་འདུག་ཅེ་ན། ལས་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་ལས་ལྗོངས་འགོ་དགོས་ན། རང་དབང་གི་སྐོར་སྐབས་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱ་ཉ་ཅང་གསལ་ཆེན་སོ་རེད། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གཅིག་ལུ་མ་རེད། བཀའ་ཤག་གོང་མའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་བྱས་ལས་གནང་བའི་ཉམས་སྐྱོད་གི་ཐོག་ནས་འདི་ལྟར་

བཀོད་འདུག དེ་རིང་རང་དབང་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདི་ནས་གསལ་པོ་མཐོང་སོང་།

དེ་བཞིན་ཚོགས་ཚུང་གི་སྣེ་མོར་ལྟ་ཡོང་དུས་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་བྱི་བ་སླེབ་དགོས་པའི་གནད་འགག་གཅིག་དེ། (SARD) བར་དུ་ཡོད་པའི་སྒོར་ (Crore) ༡༥ དེ་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་གཏོང་སྲབ་མིན་ཐོག་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོད་གིས་དེ་སྡེ་གོས་ཚོགས་བར་དུ་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཚོགས་ཚུང་གིས་དམིགས་བསལ་མཁས་དབང་གཤམ་འབྲེན་ཞུས་ཏེ་ཐབས་ལམ་ཞིག་གནང་འདུག ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་དུལ་ཁང་ཆེན་མོ་ནས་ཚོགས་མཆོན་ཞུས་ཏེ་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་པོ་འཕྲོད་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོམ་གནང་ཡོད་དམ་མེད། ཚོགས་ཚུང་གི་སྣེ་མོར་བར་དུ་གསལ་པོ་ཞེ་དྲག་འཕྲོད་འདུག ཡོང་གི་ཡོད་དམ་མེད། ད་ཀའ་ངལ་འཕྲད་དང་མ་འཕྲད་ཟེར་ནས་ཚོད་དཔག་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། དང་པོ་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དེ་བཅོམ་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སྲུག་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྡེའི་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་སྲུག་ལས་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་རེད། ཉན་ཉན་དཀའ་ལས་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གོང་དུ་སྲུག་སླེལ་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ (SWOT) ཐོག་ལ་གསུངས་སོང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཉེན་ཁ་ (Threat) དེ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་མི་འདུག་ཟེར་སོང་། ཉེན་ཁ་གསལ་པོ་ཞེ་དྲག་རེད་འདུག ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སྲུབ་སྐྱོན་བཅོམ་གྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སའི་བདག་དབང་མེད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་འོག་ནས་མ་ཅ་འཇུགས་སྲབ་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སུ་ལོན་གཡམ་སྲབ་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སུ་མ་སྲད་འདི་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ན། སུ་མ་སྲད་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་སྒོར་དུ་འགོ་རྒྱ་དང་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་ཆ་བཞག་ན། ད་ལྟའི་ཆར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞེན་པ་ཡིན་དུས། འཛམ་བུ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་མ་ཅ་འཇུགས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བར་དུ་འབྲེལ་དང་སང་ཚོར་གི་ཐོག་ལ་སྲུག་ལས་གནང་མཁས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གོ་སྐབས་སྲོད་རྒྱུར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་ཉན་ཉན་སྲུགས་པན་གསོ་སྲབ་པ་དང་སྲུག་ལས་གནང་སྲབ་པ་མཐོང་གི་འདུག

ད་ལྟ་བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ངར་བསམ་སྒྲོར་ག་རེ་འཕྲོར་སོང་ཞེ་ན། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུད་དུ་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་མ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སྲུག་ལས་གནང་བ་དེར་ཆབ་སྲིད་གཞན་ཞིག་གིས་འགོག་རྒྱུ་སྲིད་རྒྱུ་དང་། མི་མང་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད་མེད་མ་བཟོས་པར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་རིང་གི་སྣེ་མོར་ལྟ་ཡོང་དུས་ཁ་གསལ་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་རེད་འདུག ང་ཚོས་དུལ་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་སྲབ་པར་རེ་བ་བྱེད་ཚོག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེར་སྒོར་ (Crore) ༡,000 ལྷག་ཅིག་གི་མ་ཅ་འཇུགས་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས། ད་ལྟ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་སྒོར་ (Crore) ༤0 ཡོད་པ་དེའི་སྐང་ལ་གོམ་པ་སྒོས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་སྲབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེར་བརྟེན་ང་ཚོར་བགང་བྱུང་སོང་ཞེ་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བཟོད་བརྒྱབ་ནས་ལས་དོན་མ་གནང་བ་ཡིན་ན། བཅོམ་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་པ་སྲབ་མི་སྲབ་པ་དེ་འདྲ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་དང་སྲིད་སྲོད་གི་འཐུས་ཤོར་དུ་ཆགས་གྱི་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀྱི་འདུག

མཐའ་མ་དེར། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་ལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་བཀོད་མངགས་གནང་བའི་སྐབས་སུ། དེར་རང་དབང་ཞིག་སྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་ཚོགས་ཚུང་གིས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེར་ངས་རྒྱབ་སྒྲོར་ཞུ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་གིས་ག་རེ་གསུངས་འདུག་ཅེ་ན། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤེ་ཚན་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་

ཡིན་ན། བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ཡན་ལག་རོ་བོའི་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ལ་རེ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས། ད་ལྟ་འདི་སྐབས་
བཅོལ་བོད་མིའི་འཚོ་གནས་དང་གནས་སྡངས་ལ་ཐུག་དུས། ང་ཚོས་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། དེ་འདྲི་ནམ་འགྲུང་
བསྟན་བ་ཡིན་ན། ལམ་གྲོངས་མ་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲི་སོང་ཅང་སོ་སོས་ཚིག་ཐག་ཚོད་པོས་ལྷ་རྒྱུ་དེའི་
ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ཡག་པོ་བཞེས་དགོས་འདུག དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་སེལ་བར་ལམ་ཞིག་བཅོལ་ནས། མ་འོངས་པར་
དངུལ་ཁང་རྩ་བུ་འཇུགས་སྐབས་རེ་བ་ཞིག་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་གནང་དགོས་འདུག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འབྲུས་དབྱ་དཀར་ཚང་གཡུ་སྐོན་ལགས།

སྤྱི་འབྲུས་དབྱ་དཀར་ཚང་གཡུ་སྐོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་ཁེ་བཞག་སྡངས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་
གི་སྟུན་ཐོ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁྱེད་མཁས་མི་སྣའི་སྟུན་ཐོ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབས་རྗེས། དེ་ཚོའི་ཐོག་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་དང་འདྲི་བ་
འགའ་ཤམ་ཞིག་འབྲུལ་སྐབས་ན་བསམས་བྱུང་།

གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ལྷན་གྲིང་སྐོར་གིས་ལས་གཞི་མཚམས་བཞག་ཟིན་པའི་
ནམ་པ་ཞིག་གསུངས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། སྟུན་ཐོ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟའི་ཆར་ལས་གཞི་འདི་མཚམས་འདོག་བྱ་རྒྱུ་
མེད་པའི་གནས་སྡངས་ཞིག་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ནས་བྱ་ལོན་སྐོར་འབྲུམ་ ༡༠༠ ལྷག་
ཅིག་གནང་ཚར་ཡོད་པ་རེད། དེའི་དུས་བཀག་དེར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ དང་། ༢༠༢༥ བར་དུ་ཡོད་དུས། ད་ལྟ་མཚམས་འདོག་
བྱ་རྒྱུའི་གནས་སྡངས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐོན་མཁའ་དེ་ག་རང་ལྷས་པ་ཡིན། ལྷག་བསམས་ལྷན་པའི་ཐོག་ནས་ལྷ་ཡི་ཡོད། ལས་གཞི་འདི་
ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་དང་གནས་རང་ཁ་རང་གསོ་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་པར། སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་མི་སྣ་དེ་ཚོར་ལུས་པ་ཡོད་
ན། འཇུགས་སྐོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་སྐབས་པའི་ལས་གཞི་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་དུས། ཕྱགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡིན་དུས། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོའི་གཞུང་དེའང་སྐ་ལ་སྐན་བྱ་རང་ཁ་རང་གསོའི་ལམ་ལ་སྐོར་སྐབས་པའི་དམིགས་
ཡུལ་ཞིག་བརྒྱང་བའི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་འདི་སྐྱེལ་ཡོད་པ་རེད། ལས་གཞི་དེ་ལག་བསྟར་གནང་ནས་ཆུ་བ་ ༡༥ མ་གཏོགས་
ཕྱིན་མི་འདུག དེ་ལའང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་བསྐོན་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་འབྲས་ཀྱང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་
རེད། ཆེད་ལས་མི་སྣས་ཀྱང་གསུངས་འདུག དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་པོས་ (RBI) ལག་
ཁྱེར་ (License) གནང་ཚར་དུས། དེའང་སྐབས་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། འདི་ཕྱགས་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས། དེ་ག་ནང་
བཞེན་མ་འཇུགས་བྱེད་མཁན་ཚོས་མཚམས་འདོག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ནའང་། ད་དུང་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ཡིས་སུ་མ་ཐུང་གནང་
དགོས་འདུག་ཟེར་ནས། ང་ཚོ་ལ་ཡིན་ནའང་ཞལ་བར་གནང་གི་འདུག ཁོང་ནམ་པས་བཅན་སྤོལ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི་ཐོག་
ནས་འབྲུལ་གྱི་ཡོད། གྲོང་གུང་ལ་མ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་སུལ་བ་ཡིན། ཁེ་བཟང་རག་ན་ཡག་པོ་རེད། ཁེ་བཟང་མ་རག་པ་ཡིན་
ནའང་བཅན་སྤོལ་གཞུང་ངམ་བོད་མིའི་སློབ་འཇུགས་དང་། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཚུང་ཚུང་
ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་དེར་དཔལ་ལྷན་གྲིང་སྐོར་དང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྐོན་གཅིག་ལྷོགས་

(FCRA) བརྒྱུན་ལོང་ན་མ་གཏོགས་ཡོང་ས་ཡོད་པ་མ་ཤོད། དེའི་ཐོག་ནས་ག་ཤེ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཉལ་མ་གྲོས་ཚོགས་ར་བ་འདྲིའི་ནང་དུ་སྤྱིར་བཏང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཁས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དང་སྤྲིག་འཇུགས་དེ་འདྲིའི་ནང་དུ་སྤྲུག་ལས་གནང་སྲིད་བ་ཡིན་དུས། མང་ཆེ་བའི་སེམས་ནང་གསལ་པོ་ཡོད་རེད་དེ་དེ་གི་འདུག རྩི་རྒྱུལ་གྱི་རོགས་དཔལ་ཟེར་དུས། འདི་ན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་ཚམ་མ་རེད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་གཅིག་དུ་འོག་ལ་དཀའ་ངལ་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད། ལྷངས་པ་ཡིན་ནའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྤྲུགས་ཐད་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་གང་དང་གང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་གསལ་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། མ་འོངས་པར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གཞི་རིགས་ལ་ང་ཚོས་ད་ལྟ་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་རེད།

དེ་ག་ནང་བཞིན་དཔལ་ཡོང་ས་དེ་བཅའ་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་རེད། བཅའ་བྱོལ་ནང་དུ་དཔལ་བསྐྱེད་པ་པ་ཡིན་ན། དེར་ང་ཚོས་སྤྱོད་ཀ་པར་བཏང་བ་ཚམ་མ་རེད། དཔལ་ལྷན་རྒྱུངས་པ་ཡིན་ན། དཔལ་དེ་དཔལ་ཁང་ལ་བཞག་པ་དང་། ང་ཚོས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་བརྒྱུད་ལུ་ལོན་བཏང་བར་སྤྱོད་ཀ་དེ་གཉིས་ཀར་ཐོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཟུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱོད་ཀ་འཁོར་པར་དང་། ང་ཚོས་མ་ཤེར་བདག་པོ་དེ་ལ་བརྒྱ་ཆ་ ༩ གྱི་སྤྱོད་ཀ་སྤྱོད་པ་ཚམ་མ་རེད། སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཁོས་དཔལ་ཁང་ལ་བཞག་ན་ག་ཚོད་ཅིག་འབབ་གྱི་རེད་ལྟ་དགོས་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་ལ་མི་མང་གིས་དཔལ་བཅོལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་མང་ཚང་མས་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་མགོ་འཚོས་པ་དང་། ཆ་རྒྱུན་ (Facility) ཡག་ཏུ་འགོ་བཞེད་ཡོད་པ་རེད། མཉམ་འབྲེལ་ཁག་ག་ཚོད་ཅིག་ལ་དཔལ་གྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་མང་གིས་དཔལ་པར་བཏོན་ནས་ཚུར་མ་བཞག་པ། དེ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པར་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་ཡིན་ནའང་། བཅའ་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནས་མ་དཔལ་ག་ཚོད་ཅིག་རག་གི་རེད། རྩི་རྒྱུལ་གྱི་དཔལ་དང་ནང་གི་དཔལ་གཉིས་ཀ་མ་རག་པ་ཡིན་ན། རེ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ལས་འཚར་ཡག་པོ་ཡིན་པ་ཚམ་མ་རེད། མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་དེའི་ཐོག་ལ་འགོ་སྐྱབ་གྱི་རེད་དམ་མ་རེད། དེར་དགོངས་པ་གཏོང་བའོ་བཞེས་དགོས་རེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ། ངས་སློན་མ་ཕུལ་བའི་དྲི་བ་ནང་དུ་འདོད། འདྲིའི་ནང་དུ་འདོད་གསུངས་འདུག གལ་སྲིད་མ་འོངས་པར་དེ་འདྲིའི་འཛིན་སྲོད་བྱས་པ་ཡིན་ན། གང་ལྟར་ཐོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོད་གི་དོས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐབ་གྱི་མེད་པ་དེ་ལས་སློན་པས་གསུངས་འདུག སློན་ཐོད་ནང་དུ་འདོད་འདུག སློན་མ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོང་སྟེ། གལ་སྲིད་སྤྱོད་བདག་ཅན་ཞིག་དང་། ཡང་ན། མཉམ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ནང་བཞིན་འདྲིའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དང་། དེར་ལས་སློན་གྱི་མཁའ་ (CEO) མི་འགོ་དེ་རག་གི་རེད་དམ། ཐོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་འདྲིའི་ཐོག་ལ་རྒྱས་མངའ་དང་ཉམས་སྲོད་རྙེད་ཤེས་གྱི་མ་རེད། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་མཁའ་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ན། འདིར་ (Human Resources) མིའི་རྒྱ་ཆ་ཞེ་དུག་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་དེའི་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་རེད། རེ་བ་བརྒྱབ་པ་ཚམ་མ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ཐོད་དུ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་གིས་ལན་རྒྱུག་གི་རེད་བསམ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་པ་ཞུ་མཁའ་གྱི་ལས་གྱི་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུང་གི་འདུག ངས་ཀྱང་ཐོ་སོང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོ་ ༩ པ་ཡིན་ན་ ༩ པ་ཡིན་ན་ཞིག་རེད། དེ་དུས་ག་ཤེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། ང་ཚོ་དང་པོ་ཡོང་དུས་ལས་གྱི་དོ་མར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་ཁས་ལེན་བྱས་སོང་སྟེ། ད་ལྟ་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞིའི་ཐོག་ནས་ལས་གྱི་དོ་མར་འགྱུར་རྒྱུའི་ལས་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་དེ་ལྟར་མཚར་ཞིག་ཆགས་སོང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་བསྐྱད་སྐབ་པ་མི་འདུག དེ་འདྲ་གསུངས་སྲོད་ཡོད། དེ་གཅིག་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ།

སྐྱོད་ལ་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་མཚོང་རྒྱ་དེར་ངས་ཉེན་ཁ་ཞིག་མཚོང་གི་འདུག དཔེར་ན། ད་ལྟོ་ཚང་ངེད་ཚོའི་མ་ཚུ་དེ་
རྒྱལ་སྤྱོད་དུལ་མེད་འདུག ང་ཚོར་ཚོང་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ། མི་གཞན་པའི་སྐྱོད་པའི་སྐྱོད་ལ་
མ་ཚུ་འཇོག་པ་མཁན་ཞིག་ལ། (Investor) ཞིག་གིས་ཡིད་ཆེས་གང་འདྲ་བྱས་ན་དུལ་འཇུག་གི་རེད།

དེར་སང་རྒྱ་གར་ནང་དུ་དུལ་ཁང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཁོ་བཟང་ (Profit) ཡག་པོ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་
མ་གཞུང་འབྲེལ་རེད། གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ཤིང་སྟེ། ད་ལྟོ་འདིར་བོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་
གི་རེད། དེ་ཚོར་རྒྱབ་ཅ་བྱེད་མཁན་ང་རང་ཚོ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་འཇོག་པ་མཁན་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་
གཞོན་ཅམ་ཞིག་སྤངས་འཛིན་གནང་སྟེ་གི་རེད། ཁོ་ཚོས་ (Autonomy) དགོས་ཡོད་ཅེས་གསལ་པོ་གསལ་ལ་རྒྱུ་གིས་
འདུག མ་འོངས་པར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལག་ལ་འཚང་དུ་འགྲོ་དུས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཆགས་ན། འགན་སྲུས་
འཁྲེར་སྟབ་གི་རེད། གལ་སྲིད་མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེའི་ (Bail out) བྱེད་དགོས་
ནའང་རེད། དུལ་དེ་སྲུས་ཁ་གསལ་བྱེད་གི་རེད།

དེ་ག་ནང་བཞེན་གནང་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ། དེ་སྤྱི་ལོ་མེད་པ་གཅིག་ཞུས་པ་ཡིན། དུལ་ཁང་ནང་དུ་ཉེན་ཁ་ཆེ་
ཤོས་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཤིག་དེ། བྱ་ལོན་ཆེན་པོ་གཡར་རྒྱ་དེ་རེད། སྒྲོར་འབྲུམ་ ༥༠ དང་འབྲུམ་ ༡༠༠ གཡར་རྒྱ་དེ་ཉེན་ཁ་
ཆེན་པོ་རེད། སྤྱད་ཚོང་བ་དེ་འདྲ་ལ་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༡༥, ༡༥, ༡༥, ༡༦ གཡར་བ་དེ་ཚོ་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད། ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་དེ་དུལ་
འབོར་ཆེན་པོ་གཡར་བ་དེ་རེད། (Corporate) དེ་ཚོ་རེད། ཁོ་ཚོས་གཞུང་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ནས་ཡིན་ནའང་དུལ་
འབོར་སྤངས་ཤེས་གི་ཡོད་པ་རེད། ཐབས་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོས་ང་ཚོའི་བོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆེད་ལས་པའི་མཉམ་དུ་
ཚོང་གི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་གི་ཡོད་དམ་མེད། དེར་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་གང་ལ། གལ་སྲིད་པར་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཚོང་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཤེས་པར་ང་ཚོས་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༡༠༠ བྱ་ལོན་བཏང་བ་དེ་མ་རག་པ་ཡིན་ན། གང་འདྲ་བྱས་ནས་ལེན་
ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་འཇོག་པ་ཀྱིས་གང་འདྲ་ལེན་སྟབ་གི་རེད། ང་ཚོར་ཐབས་ཤེས་ག་པེ་ཡོད། དེ་ཚོ་བྱི་བ་ཆེན་
པོ་རེད། དེ་ཚོར་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ (Dalberg Report) དང་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཤིང་ཤིག་གི་བྱས་ནས་འགྲོ་ཡི་འདུག་
ག་སྤྱིར་བཏང་ (Report) ཟེར་བ་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཚོང་གི་ཐོག་
ནས་ (Report) བཟོ་ཡི་ཡོད་དུས། ད་ལྟོ་མ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་གི་རེད་གང་ཟེར་བ་དེ་རེད།
ཡིན་ནའང་། འཛམ་བུ་སྤྱི་ལོ་དང་དུ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གི་ཐོག་ནས་ད་ལྟོ་མ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མ་རེད། མཚམས་
རེར་ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རེམས་ཁྲབ་གདལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མཚམས་རེར་འཛམ་བུ་སྤྱི་ལོ་སྒྲོའང་རྒྱ་གི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ཚོས་ཚོང་ལའང་ཁྲད་པར་ཞེ་དྲག་ཅིག་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚོང་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ནས། མདོར་བསྡུས་ནས་
ཞུས་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་གྲོང་གུང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་འགན་སྲུས་འཁྲེར་གི་རེད། དེ་ཚོར་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་
ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ད་ལྟོ་ང་ཚོས་ཆེད་ལས་པ་གཉིས་སྤྲོས་འདུག (Rahul Joshi) དང་ (Alok Prasad) ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བསམ་
ཚུལ་ལ་ངས་དགག་པ་གང་ཡང་བྱེད་གི་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་དུལ་འབོར་ཆེན་པོ་དེ་གང་ལ་འཇུག་དགོས་འདུག་
ཟེར་བ་དེ། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ན་འཇུག་དགོས་རེད་དམ། དེར་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་
འདུག་གམ། དེ་ནས་དུལ་གཞོན་ཅིག་རག་གི་འདུག དེའི་ཅིས་དེ་ཁོང་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཅ་བ་ཉིད་ནས་བརྒྱབ་ཡོད་མ་
རེད། དུལ་བཅུག་ས་གཞན་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་སྤྱད་ཚོང་བར་དུལ་གཡར་དགོས་གི་ཡོད་ན། གཞན་

ཞིག་གི་བརྒྱུད་ནས་གཡར་ཚོག་གི་རེད། དེ་སྤེལ་གཡར་གྱི་ཡོད་རེད་སྟེ། ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ནས་དབུལ་གཡར་རྒྱ་
 ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་བརྒྱུད་ཚོང་དེ་བརྒྱབ་དགོས་ཀྱི་
 འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་ན། ང་ཚོར་ཚོང་བརྒྱབ་རྒྱུ་ལམ་གཞན་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་དམ། འདི་བྱི་བ་རེད། ངས་བལྟས་ན་ད་ལྟ་དེར་
 ཉེན་ཁ་ཚེན་སོ་དང་ཡུལ་འབྲས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག། སུ་ཡིན་ནའང་ཚོང་པ་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲོལ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་
 བས་ཚོང་རྒྱག་གི་མ་རེད། དེར་ང་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་འདུག། དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ག་ནང་བཞེན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། བོད་པའི་ནང་ལ་དེ་འདྲིའི་ཚེད་ལས་པ་རག་གི་ཡོད་མ་རེད་ལ། སྤུན་ཐོའི་
 མཚུག་བསྐྱོམས་དེར་ (Profit Margin) བརྒྱ་ཚ་ ༡༩ འཁོད་འདུག། ཡིན་ནའང་དེ་ (Net profit) རེད་ག་རེ་རེད། ཞེ་
 བཟང་དེ་ནས་སྐྱེ་འབོར་དང་འགོ་སོང་ཆ་ཚང་ཅི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་མ་སོང་བར་
 ཕྱི་ལ་སོང་བ་ཡིན་ན། དེས་སུ་ལ་པན་གྱི་རེད། ཕྱི་མིའི་ཚེད་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འཇུགས་ཀྱི་ཡོད་
 རེད་དམ། ང་རང་ཚོའི་སྤྱི་གཟུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རང་གི་ཚེད་དུ་འཇུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོར་དགོངས་པ་
 བཞེས་རྒྱ་གལ་ཚེན་པོ་རེད། མདོ་དོན། སྤྱི་གཟུགས་འདིས་ཚོང་པ་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲོལ་ཐོག་ནས་གོམ་པ་སྒྲོལ་ཡོད་དུས།
 ཞེ་གོང་གི་ཅིས་ཆ་ཚང་སྤོན་ནས་བརྒྱབ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཚེན་པོ་རེད། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཉེན་ཁ་ཚེན་སོ་ཞིག་དང་ཡུལ་འབྲས་
 རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་དུས། བསྐྱོམས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཚོང་པ་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲོལ་ཐོག་ནས་དེར་གོམ་པ་སྒྲོལ་རྒྱ་
 དངོས་གནས་ཞེད་སྤང་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སྒོ་བཟང་པན་བདེ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སྒོ་བཟང་པན་བདེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཚོགས་རྒྱུང་དང་། ཚེད་ལས་མཁུལ་པ་རྣམ་
 པ་ཚོའི་སྤུན་ཐོའི་དུས་ཚོད་བསྐྱེད་ཚོགས་བྱས་ཏེ་བཟང་གྱི་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བྱུང་། ཅ་བའི་རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་ཚུལ་མང་པོ་
 གསུངས་སོང་། ང་ཚོའི་དགོངས་ཚུལ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཚེད་ལས་མི་སྣ་དང་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་སྤྱི་ལོས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཡིག་
 ཆ་དེས་ཁ་གསལ་པོ་གྲག་གི་འདུག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ངས་དེ་སྤོན་གྱི་ཆུ་ ༣ པར་ཞུས་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཡར་ལང་མཁན་དེ་
 དཔལ་འབྱོར་རིག་པར་སྒོལ་སྒོལ་བྱེད་མཁན་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་པན་སེམས་རང་གི་ཐོག་ནས་གངས་
 ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དེས་བཅོན་གྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོང་བ་གང་ཚང་ལ་པན་ཐོགས་ཚེན་པོ་ཞིག་འདུག་ རྒྱ་
 རྒྱལ་མི་དགོས་པའི་ཐབས་ཤེས་གནང་རོགས་ཞུས་པ་ཡིན། ཞུས་པ་དེའང་པན་སེམས་རང་གི་ཐོག་ནས་མ་གཏོགས་དཔལ་
 འབྱོར་རིག་པའི་ཐོག་ནས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལྟར་དེ་རིང་སོ་སོས་པན་སེམས་བྱས་པ་དེ་དཔལ་
 འབྱོར་རིག་པའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་། ཚེད་ལས་མཁུལ་པར་ཉེན་ལུའི་རིང་སྒོར་འབྲུམ་ ༥ སྤྱད་ནས་སྤྱད་བཏང་བ་དེས་ཀྱང་ག་
 རེ་གསུངས་འདུག་ཅེ་ན། "གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་སྒོ་བརྒྱབ་པ་ཞི་དཀའ་ངལ་དེ་ལ་སྤང་མེད་བཏང་བ་དང་
 གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལས། དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཤིག་མ་རེད། དེར་བརྟེན་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
 བས་ངས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་སུ་མ་སྤྱད་ནས་གནས་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།" ཟེར་དུས།

བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་འདི་སྐོར་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་པངས་པོ་འདུག དེ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོས་སྤྲོད་པ་ཡོངས་
ནས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ལྟར་ལྟར་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁོན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྤྲོད་སྐོར་མཚོག

དཔལ་ལྷན་སྤྲོད་སྐོར་སྤེན་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་གནད་དོན་འདི་ཕྱི་ཟླ་ ༣ པའི་ཕྱོས་ཚོགས་
ནང་ལ་འདྲི་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་ཞུས། ལན་འདེབས་ཞུས་པའི་ནང་དོན་ལ་བཀའ་འོས་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་ཚོས་དགོངས་ཚུལ་གསུངས། སྐབས་དེར་བཀའ་ཤག་གི་བསམ་ཚུལ་དང་ཕྱོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཉིས་
མ་ཐུན་མ་མ་ཐུན་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། དེ་ནས་ཕྱོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་གནང་སྟབ་
ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད་ཅེས་ཞུས་པས། ད་ལྟ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོས་ཚོད་དགོངས་དོན་གངས་ལྗོངས་
དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ཁྱེན་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟུན་ཐོ་ཕྱོས་ཚོགས་ལ་མེད་པ་ནས། བཀའ་
འོས་སྤྱི་འཐུས་ ༡༠ ཙམ་གྱིས་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་སོང་། སེམས་འཚབ་ཉོག་ཙམ་བྱུང་། ད་ལྟའི་གསུང་འབབ་ལ་བལྟས་
པ་ཡིན་ན་སྟུན་ཐོའི་ནང་ལ་ཐོན་པ་དེ་རི་མ་རི་བཞིན་གོ་རྟོགས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ན་མེད་ན་བསམ་པའི་སེམས་འཚབ་ཅིག་
བྱུང་། ད་ལྟ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་བཀའ་ཤག་གི་ལག་པ་ལ་མ་ཐུན་སྤེན་དང་ཆ་སྤེན་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་རེད་དེ། ད་ལྟ་
བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་མ་གནང་བ་དེ་འཐུས་ཤོར་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཕྱོས་ཚོགས་ར་བ་འདི་
ག་རང་ནང་དུ་བཀའ་ཤག་གིས་ཤོག་སྟེ་གངས་ ༡༣ ཀྱི་ལན་ཞིག་སྟུལ་བ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་ལན་རྒྱས་པ་འདུག་
གསུང་མཁའ་དེ་འབྲེལ་བྱུང་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། གནད་དོན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ནས་ད་བར་ཕྱི་
གསལ་ནང་གསལ་ཞིག་ཕྱོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྤེན་པ་མེད་པ་སོང་ཅང་། ཕྱོས་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་དགོས་པའི་གནད་འགག་
མཚོང་བ་སོང་ཅང་ལན་རིང་པོ་དེ་སྟུལ་བ་རེད། དེར་ཞིབ་འཇུག་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མ་བྱས་པ་དང་། བཀའ་ཤག་གིས་སྤང་རྒྱུ་
བཏང་བ་དེ་འབྲེལ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མིན། བཀའ་ཤག་གིས་སྐབས་དེ་དུས་ཕྱོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཞུས་བཞག་པའི་གནད་དོན་ཆ་ཚང་
བ་ཞིག་འདིའི་ནང་ལ་སྤེན་པ་བསྟན་འདུག རྒྱུ་པར་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་སྟངས་དེར་འབྲེལ་བ་ཉོག་ཙམ་
ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་རེ་རེ་ཞུ་ཚོག་པ་ཞུ།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (Mr. Rahul Joshi) ཡི་སྟུན་ཐོ་དེར་ཚོགས་ཚུང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཅིས་
གནང་ཡོད་པ་རེད། སྟུན་ཐོའི་ནང་ནས་ནང་དོན་ཤོག་སུ་མང་ཤོས་ཤིག་ (Mr. Rahul Joshi) ཡིས་གསུངས་པ་དེར་གཞི་
འབྲེལ་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད། འདི་ག་རེ་གནང་བ་ཡིན་ནའང་ཚོགས་ཚུང་གི་དགོངས་པ་རེད། དེར་དམིགས་བསམ་ལྟར་
གང་ཡང་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། (Mr. Rahul Joshi) གིས་བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུག་གི་འགོ་སྟངས་དེ་ག་ཚོད་ཤིས་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། དེར་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདི་ཤིས་དང་མ་ཤིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འོག་ནས།
ད་ལྟ་སྟུན་ཐོའི་མགོ་སྟོད་དུ་བཀོད་བཞག་པ་དེ་དག་ནས། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེར་བརྟུན་ནས་ཁོ་རང་གིས་
གསུངས་བཞག་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་གནས་བབ་འབྲེལ་པོ་ཞིག་དང་། སལ་ཆེར་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཤག་གི་དོ་བོའི་ཐོག་

བས་ཡིན་ནའང་རེད། སྲིད་སྲོད་གི་རོ་ཤོའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། མ་ཤེར་བདག་པོ་ལ་སྐྱད་ཆ་བཤམ་བཞག་པ་དང་།
 འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ལ་དགོངས་སྐོར་དང་བཀའ་འཁོལ་མ་ལུས་བ་དེ་ཚོ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གནས་སྟངས་ཡིན་པ། ཁྲིམས་
 གཏུག་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་གནས་སྟངས། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ག་དེ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་
 དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་གྱི་མཚན་གཙོ་རྣམས་ལ་ག་
 ལྟར་རེད། མཚན་གཙོ་རྣམས་ལ་འདི་ཤེས་ཀྱི་མེད་གསུངས་པ་ཡིན་ན། སྲི་མི་གཅིག་གིས་ཤེས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མ་རེད་
 ཟུ། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རང་སྲོད་སྡེ་ཚོན་ཡིན་ནའང་རེད། སྲིད་རང་སྲོད་ཡིན་ནའང་རེད། ག་རེ་
 ཡིན་ནའང་རེད། སྲིག་འཛུགས་གང་འདྲ་ཞིག་བཟུགས་པ་ཡིན་ནའང་། བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོད་གི་ཁྲབ་སྲུངས་
 བང་དུ་ཚུད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་གསལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྲིག་གཞི་ལུང་འབྲེན་བྱས་ནས་གོས་ཚོགས་སྐབས་གོང་མའི་ནང་
 ལ་གསལ་པོ་ལུས་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་སྡེ་ཚོན་གསར་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སྐབས་དེ་དུས་བཀའ་
 འགག་གིས་སྲི་འཐུས་རྒྱན་ལས་ལ་སྣེ་སེང་ཞིག་ལུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ལྷན་སེང་ལུས་པ་བྱུང་མི་འདུག་འདི་ཡན་ཚད་
 བས་ལུས་ཡོད། དཔེར་ན། ད་ལྟ་འདིར་ (Rahul Joshi) ཡིས་འདིར་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། འགན་འཛིན་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་ཐོའི་ནང་ལ་དེ་དུལ་ཁང་དེའི་ཚོང་ཡག་པོ་རྒྱག་གི་མེད་པ་དང་། སྲོང་གུད་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ། སྐོ་བརྒྱབ་རྒྱའི་
 སྐོར་ལ་བཟོ་སྲིད་ཚིག་གཅིག་གཏུག་བྱས་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་གནས་སྟངས་དེ་གང་འདྲ་ཆགས་པ་རེད།
 གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་འགག་སྐབས་བཟུ་དུག་པ་དེ་སྲི་ཚྭ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ལ་ཡོང་བ་རེད། ཡར་སྐྱབས་
 པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གནད་དོན་འདིའི་སྐྱད་ལ་དོ་སྣང་བྱས་པ་ཡིན། གནད་དོན་མང་པོ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལས་དོན་མང་
 པོར་ལྟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། གནད་དོན་འདིའི་སྐྱད་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ནས། གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་
 རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་གཡང་ས་འདྲ་པོ་ཞིག་མཚོང་གི་འདུག་ཅེས་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ལུས་པ་དེ། ད་ལྟའང་གནས་སྟངས་གཅིག་
 པ་གཅིག་རྒྱུ་ལྷན་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། དེར་འགྲུར་བ་གང་ཡང་ཕྱིན་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་སྲིད་སྲོད་གིས་ལུ་
 བཞེན་ཡོད། གཡང་ས་གཅིག་གི་སྐྱད་ལ་གནས་བཟུང་ཡོད་པ་རེད་ལུ་རྒྱ་ཡིན། དེར་འགྲུར་བ་གང་ཡང་མེད། ཁོ་རང་གིས་
 འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ཐག་གཅོད་མི་འདུག་གསུངས་པ་དེ་ཚོ། ང་ཚོའི་སྐོར་གཞིའི་ཐོག་ནས་འགན་འཛིན་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐག་གཅོད་གང་འདྲ་ཡོང་གི་རེད། སྲི་ཚྭ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ བས་དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་རྒྱུར་པ་
 འཇུར་ཐེན་པ་རེད། འཇུར་ཐེན་པའི་རྗེས་ལ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ལ་བཅར་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་འདིར་འགོ་
 ལྷངས་གང་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། ལས་ཁུངས་དེའི་འགན་འཁུར་མཁན་གྱི་རོ་ཤོའི་ཐོག་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་
 གཏོགས། གང་ཟག་དེ་ག་རང་བསྐོ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ (Ex officio) ཟེར་བ་དེ་རེད། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་
 སྲོན་གཅིག་འཇུར་ཚང་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཚབ་ཀྱིས་འགན་ཁུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་
 ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་ན། དེའི་ཚབ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྲོན་ཅིས་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་དེའི་ཚབ་དེར་
 བསྐོ་གཞག་བྱས་ནས་འགོ་རྒྱའི་ལས་སྐོར་གཅིག་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་གནས་སྐོར་ཕྱིན་པ་དེ་རྣམས་ཚོས་
 མཁུན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཚབ་ལ་གཞན་པ་གཅིག་བསྐོ་རྒྱའི་འབད་བཅོན་བྱ་རྒྱ་དང་། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་འཇུར་ཐེན་
 པའི་རྗེས་ལ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་གསར་པ་ཞིག་བསྐོ་བྱས་མི་ཡོང་བསམས་ནས། ལས་སང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་
 གཅིག་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་མ་བཟུག་པ་རེད། དེ་ནས་ཚྭ་ ༡༠ དང་། དེ་སྲོན་སྲི་ཚྭ་ ༣ པའི་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་
 དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་བསྐོས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཀྱི་མི་
 འདུག་བསམས་ནས། སྲིད་སྲོད་གིས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྲོན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད་དུས། སྲིད་སྲོད་འགན་འཛིན་

ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་ལས་གཞི་དེ་ཕྱིན་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་དངུལ་ཁང་ཆེན་མོའི་བཀའ་འཁྲོལ་རག་དགོས་
ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། རྩོན་ཅིས་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཁུར་དང་སྲིད་སྲོལ་གཉིས་ད་ལྟ་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་
ཞུགས་རྒྱུ་ལེགས་བཅད་ཐེན་པ་རེད།

སྐབས་དེ་དུས་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གཅིག་གས་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། དེའི་གནས་
སྟངས་ཀྱི་འོག་ནས། གང་ལྟར་གྱུ་དེ་དང་སྲོལ་གཉིས་ཀྱི་སྦྲུང་འདུ་ལོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དང་པོ་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་
ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་རེད་དམ། ཡང་ན། བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེར་དཀའ་
ངལ་འབྲུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིག་འཛུགས་འཁྲུང་དགོས་པ། (RBI) ཡི་སྲིག་འཛུགས་
ཚང་མ་འཁྲུང་དགོས་དུས། དཀའ་ངལ་འབྲུད་པའི་རིམ་བཤང་བོད་ནང་ནས་དཀའ་ངལ་འབྲུད་པའི་གཞི་གཅིག་དེ་རེད།
འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བརྗེ་པོ་ཐེབས་སྲོད་ཀྱི་རེད། བཀའ་ཁྲོན་བརྗེ་པོ་ཐེབས་ན་བརྗེ་པོ་ཐེབས་ཀྱི་རེད། ལས་
བྱེད་བརྗེ་པོ་ཐེབས་ན་འདྲ་བརྗེ་པོ་ཐེབས་འགྲོ་ཡི་རེད་མ་གཏོགས། དེར་ཚོགས་པ་གཞན་པའི་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་བརྗེ་པོ་
བརྒྱབ་པ་ནང་བཞིན། དེ་རིང་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོའི་ནང་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ན། སང་ཉིན་འགྲུར་བ་ཐེབས་ཐུབ་
པའི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་མི་འདུག དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེའང་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་འགྲོ་དགོས་
ཀྱི་འདུག བརྒྱད་རིམ་དེར་ཕྱིན་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེའི་སྐབས་སུ་ཞུ་རྒྱུ་ལེགས་སྟངས་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་
རེད། ད་ལྟའི་གསུང་འབབ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འདི་རྒྱ་གར་གཞུང་དངུལ་ཁང་
ཆེན་མོའི་ (RBI) འོག་ལ་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་དུས། དེར་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཁྲོན་གྱིས་བྱས་གཏོགས་བྱས་
པ་ཡིན་ན། དེས་ཁྲིམས་འགལ་ཆགས་རྒྱུ་ལེགས་སྟངས་གཅིག་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ལོས་ཚོགས་ནང་དུ་གསུང་ཡོང་གི་འདུག་ག
ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་འདྲམ་འགལ་ཆགས་རྒྱུ་ལེགས་སྟངས་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་ཁྲིམས་
འགལ་ཆགས་རྒྱུ་ལེགས་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། དེར་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་དེ་གསལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག
དེ་གཅིག་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། བྱས་ཅང་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོའི་ནང་ལ་འགོད་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འདི་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོའི་ནང་ལ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠...༢༠༢༡
ནང་དུ་དངུལ་གྱི་མ་ཚད་ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱ་ ༥༠ ལོན་སྤྱད་ཚར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་
༣ ཚེས་ ༣༡ ནང་ལ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལོན་སྤྱད་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་འབྲུད་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་པའི་སྲི་ཚོགས་ནང་
ལ་བྱ་ལོན་གཡར་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ད་ལྟའི་ཚོགས་པ་དེའི་དེབ་སྐྱེལ་གྱི་རོ་བོ་དེའང་ཚང་མས་དབུ་འཚོས་པ་གནང་རྒྱ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག [(Non-Banking Financial Cooperation (NBFC))] ཟེར་བ་དེ། ད་ལྟ་སྤྱན་ཐོ་
ཚང་མའི་ནང་ལ་པལ་ཆེར་མ་སོང་ན་བོད་པ་རང་གི་ཆེད་དུ་བཅུགས་བཞག་ཡོད་པའི་བཟོ་འདུ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི་འདུག་ག
འདི་བོད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། བཀའ་འགག་གིས་དགོངས་པའང་དེ་ག་རང་བཞེས་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཡུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་མི་སེར་གཅིག་གིས་སང་ཉིན་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་སྤྱོད་ལུ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། རྩོད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་
གཏོགས་འགོག་ཚོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་མཐུན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་པ་གཅིག་སུའི་
ཆེད་དུ་དངུལ་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅུགས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་འོད་ཚོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་གཞིགས་
དང་། བོད་དང་བོད་མི་ཟེར་བའི་ཚོག་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་པ་གཅིག་སུའི་ཆེད་དུ་བཅུགས་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ། རྒྱ་
བའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་དེ་རེད་དེ། མ་འོངས་པར་ལག་ལེན་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་དཀའ་ངལ་དེའང་འབྲུད་མ་
སྲིད་པ་མ་རེད་གཏམ། དེའང་གསལ་པོ་ཞུ་དགོས་པའི་གནད་འགག་ཅིག་ཀྱང་མཐོང་སོང་།

གནས་སྐབས་འདི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བཀའ་འགྲུབ་གི་དོན་ནས་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་སོང་
 ཅང་། འགན་འཁུན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འགན་འཁུན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཚོ་ལ་
 གནས་སྐབས་ག་རེ་ཡིན་པ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཞིག་མ་བཟོས་པ་ཡིན་ན། བཀའ་འགྲུབ་གི་འོད་འཕྲུལ་ཆགས་པའི་ཉེན་ཁ་དེ་
 ཡོད་པ་སོང་ཅང་མ་ཤེས་བདག་པོའི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་རེད། ད་ལྟོ་ཚོགས་ཚུང་གིས་འཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་འདྲི་བཞེས་
 དང་གཉིས་མ་གཏོགས་སྐབས་མི་འདུག དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་ཚོགས་པ་རེད། དེའི་
 སྐབས་སུ་འདྲི་བཞེས་བྱུང་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་གྲངས་ ༡༥ ཡིས་མ་ཚུ་བཅུག་ཡོད་པ་རེད། ཐག་
 གཙོད་བྱ་རྒྱུ་ལའང་ཁག་པོ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ན། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་དེ་གསལ་པོ་གསུངས་ན་འགྲིག་གི་རེད་སྟེ། ད་
 ལྟོ་ཐག་གཙོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ (Rahul Joshi) ཡིས་བསྐྱོམས་ཤིག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་མ་ཚུ་མར་འཐེན་སྐབས་
 ལ་དོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་དེར་བསྐྱོམས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་མའི་བསྐྱོམས་དེར་གྱེད་ཀ་དེ་འཐེན་གྱི་ཡིན་ཟེར་འདུག
 གྱེད་ཀ་དེ་འཐེན་གྱི་མིན་ཟེར་བ་དེ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱང་ལུས་ཡོད། མ་ཤེས་བདག་པོ་ལའང་ལུས་ཡོད། ད་ལྟོ་འགྲོ་ས་
 ཚོགས་ནང་དུ་ལུ་ཡི་ཡོད། གལ་སྲིད་མ་ཤེས་བདག་པོ་ཚོས་ཁོ་བཟང་ལ་ལྟ་ཡི་མེད་པ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁེ་བཅ་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ན། ཐབས་ལམ་གཞན་པ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དེའུ་ལ་ཁང་ལྟ་སུའི་ནང་དུ་འཛིག་དགོས་མ་རེད།
 དེའང་ལུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་མ་ཚུ་བསྐྱུ་རྒྱུ་འོག་ལ་གོང་དུ་བཀྱར་འོས་སྤྱི་འབྲུས་གཅིག་གིས་གསུངས་སོང་། རྒྱ་གར་ནང་
 ལའང་དེའུ་ལ་ཁང་ལ་དུས་བཀའ་སྐྱེད་བཅོམ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༥ ཅམ་ཞིག་རྒྱ་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་
 དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གངས་ལྗོངས་ཞབས་ཞུ་ཁང་ནང་དུ་དེའུ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ན། དེར་སྐྱེས་འབབ་བརྒྱ་ཆ་ ༣ ཀྱི་
 རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་ཚོང་ལས་ལ་ཁེ་བཅ་ཡག་པོ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་མ་ཚུ་ཡར་འཕར་འགྲོ་ཡི་རེད་
 མ་གཏོགས། ད་ལྟོ་རིང་བརྒྱ་ཆ་ ༣ མ་གཏོགས་རེ་བ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲི་བརྒྱ་ཆ་ ༣ ཆེད་དུ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་
 གསུམ་གྱི་མི་མང་ནས་མ་ཚུ་འཛིག་གི་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་ལའང་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་རེད་སྟེ། མི་མང་ལ་དེའུ་ཡོད་
 པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན། བོད་པའི་མི་མང་ལ་མ་ཚུ་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་པའི་མི་མང་ལ་གཡར་རྒྱུའི་
 དེའུ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་ཚུ་དེ་བོད་པ་ནས་བསྐྱུ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་སྟེ། དེ་མ་གཏོགས་
 གཞན་ནས་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟོ་རྒྱ་བཀའ་ཉེན་ནང་དུ་འོགས་དེའུ་ལ་འཚོལ་དགོས་རེད་ཟེར་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་རྗེས་སུ་
 རྒྱ་བཀའ་ཉེན་ཡི་གཤེན་ལ་བསྐྱེབ་པའི་སྐབས་སུ་ལྷོ་ཚོགས་པ་ལྷ།

དེ་དང་མཉམ་དུ་མ་ཚུ་བསྐྱུ་རྒྱུའི་དཀའ་ངལ། ད་ལྟོ་སློབ་འབྲུམ་ ༢༥༤ དེས་གང་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། སློབ་
 འབྲུམ་ ༢༥༤ ལ་དབག་པའི་ལས་གྱེད་ཅིག་བཞག་པ་ཡིན་ན། (Company) འཛིན་སློབ་བྱ་རྒྱུར་མི་ཚད་ལྷན་ཞིག་སྐྱ་
 དགོས་ན། (CEO) གཅིག་སུ་ལ་སྐྱ་ཆ་སློབ་འབྲུམ་གསུམ་བཞི་ཉུང་མཐར་སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་པ་ཡིན་
 ནའང་། ད་ལྟོ་ལས་བསྐྱོམས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ (Kishore Reddy) ཟེར་བ་དེ། ཁོ་རང་ (CEO) གྱེད་དུས་ང་ཚོས་སློབ་
 ༡,༡༥,༠༠༠ སྐྱ་ཆ་སྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་ཁོས་ (CEO) གྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རང་དབང་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ། ཁོས་སྤྱི་ལོ་
 ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༦ སློབ་ལ་དགོངས་པ་ལུས་པ་རེད་མ་གཏོགས། བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་སྐབས་དུས་ (CEO) དེ་ལས་
 ཁུངས་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་མ་རེད་གངས། རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་དབང་མེད་པ་བཟོ་མཁན་དེ་བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་
 དྲུག་པ་མ་རེད། དུས་ཚོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་རེད་སྟེ། དེའང་གསལ་པོ་མཁྱེན་དགོས་རེད། ཚང་མས་ཁྱད་པར་དེ་
 གཟེགས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་ནས་ངས་གཞན་པ་དེ་ག་རེ་ལྷ་ཡི་ཡོད་ཅེ་ན། འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་ཀྱི་འདུག ད་ལྟ་ནང་བཞིན་
 བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་དང་། ཡང་སྐྱེར་པའི་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ད་ལྟ་ (PPP) ཟེར་བ་དེ་
 (Public Private Partnership) གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། (Public Private Partnership) དེ་ད་ལྟ་འགོ་བཞེས་པ་
 རེད། སློབ་སྦྱོང་དང་ལུས་ལྡན་ཡོད་པ་རེད། སྐྱེར་པས་དངུལ་ཡང་བཟུགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ (Public Private
 Partnership) ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ (PPP) འགོ་བཞེས་པ་རེད། ད་ལྟ་འགོ་བཞེས་པ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་
 བླ་སྐྱོན་གནས་སྐབས་ཞིག་རེད་འདུག་གམ་མི་འདུག ཐག་གཅོད་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟའི་འཚོ་སྡོད་ལོག་
 ཡིན་ན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་བསྐྱབས་པ་རེད། ཚོགས་ཚུངས་ལྷན་ཐོ་སྐྱབས་པར་ལྷ་བ་ ༦ སྤྱི་དགོས་ཀྱི་
 ཡོད་རེད་སྟེ། དེ་ཚོ་ཚ་ཚང་མ་བརྒྱད་ནས་གང་འདྲ་འགོ་དགོས་རེད། རྗེས་མ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་
 འཁོལ་ཞུས་མ་སོང་གསུང་གི་རེད། འདི་བྱས་ནའང་མ་འགྲིག གཞན་དེ་བྱས་ནའང་མ་འགྲིག གཉིས་ཀའི་ཁྱོད་ཀྱང་འཛིན་
 སྐྱོང་བཀའ་འགན་གིས་འབྲེལ་ལེན་གྱི་མ་རེད་སྟེ། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ལོག་ཡོད་དུས། མ་འོངས་པར་འཛིན་སྐྱོང་དེ་རང་
 དབང་ཅན་ནས་རང་སྐྱོང་སྤེལ་ཆོད་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལ་བཟོས་མ་སྐབས་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་
 བླ་སྐྱོང་རང་སོར་གནས་སྐབས་གཏོགས། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲུར་བ་གང་ཡང་འགོ་ཡི་མི་འདུག ངས་ཁ་སང་
 ཡང་དེ་ག་རང་ཞུས་ཡོད། ད་ལྟ་ཡང་དེ་ག་རང་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེར་འགྲུར་བ་གང་ཡང་མེད།

ད་ལྟ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བའི་ "བཟང་སྤོགས་ཀྱི་ལུས་པ།" དེ་ད་ལྟ་ཁོ་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ནང་དུ་གསུང་གི་
 ཡོད་པ་རེད། དེར་མ་འཇུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་འདོད་པ་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། མ་འཇུགས་བྱེད་མཁན་གྱིས་
 འདོད་པ་ཡོད་ན། ད་དུང་མ་འཇུགས་མང་ཅམ་དོན་དང་། ད་ལྟའི་སྐབས་ཐོའི་ནང་དུ་ཟེར་ཡོད་པ་རེད། མ་ཚད་སྐྱོར་ས་ཡ་ ༣༠༠
 བཟོ་རྒྱ་གསུངས་པ་རེད། གངས་ཀ་གཞན་པ་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་སྟེ། ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ན་མེད་ན། གལ་ཏེ་མ་ཚད་སྐྱོར་ས་
 ཡ་ ༣༠༠ བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་ནས་ (Dalberg Report) ནང་དུ་གསལ་བའི་ (NBFC) གཅིག་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་
 (Small Finance Bank) ཟེར་བ་དེའི་གོ་གནས་རྒྱ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། (Small Finance Bank) བཟོས་པ་ལ་སྐྱོར་
 ས་ཡ་ ༣༠༠ ཡི་མ་ཚད་གོ་གནས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་སྐྱོར་ས་ཡ་ ༥ མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། ལྷག་མའི་སྐྱོར་ས་ཡ་
 ༡༤༣ དེ་གང་ནས་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལས་བསམ་སྤོང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། སྐྱོར་ས་ཡ་ ༡༤༣ དེ་ང་ཚོས་ཐབས་ལེན་བྱེད་
 སྐབས་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་གི་ཡོད། (Dalberg Report) ཚ་ཚང་
 མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་བརྒྱགས་པ་ཡིན། སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡༦༠ སྤྱད་པ་དེ་རེད། དེ་བཀའ་ཅིག་དེ་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡༦༠ སྐྱོད་འོས་
 པའི་ལོག་སྤྱི་ཞིག་རེད་འདུག་གམ་མི་འདུག དེ་བཀའ་ཅིག་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཀའ་ཅིག་ཀྱི་ཡོད་པ་འགྲོར་ལས་ཁུངས་
 ཀྱིས་སྤོགས་སྤྱི་གྲས་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་རང་ཚོའི་མིང་གི་ཐོག་ནས་པར་བཏབ་པ་ཞིག་རེད། སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡༦༠
 སྐྱོད་རན་པ་ཞིག་འདུག་གམ་མི་འདུག དེར་བལྟས་པ་ཡིན་ན་རན་པ་ཚུ་བཏོད་ནས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་བྱེད་
 ཀ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་ངས་བསམ་སྤོང་བཏང་ནས་བཟོ་སྐབས་སེད། (Dalberg Report) ནང་ལ་གནས་སྐབས་ཐབས་སྤོང་ལོས་
 ལས་ཁུངས་ཁོ་བཟང་འདོན་གྱི་འདུག་ཟེར་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགོ་སྐྱོངས་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་མ་བཟོས་པ་ཡིན་
 བ། འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་འགན་གིས་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱ་ཁག་པོ་ཞེས་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་ལྷ་ཡི་ཡོད། ད་ལྟ་བར་དུ་དཀའ་ངལ་དེ་ག་
 རང་འཕྲད་པ་རེད། ད་ལྟ་ལས་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐྱོར་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་འགྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལས་བྱེད་རེ་
 རེར་སྐྱོད་ཆ་འདྲིས་ཡོད་པ་རེད། སྐྱོད་ཆ་འདྲིས་པ་མ་ཟད་གོ་བསྐྱོན་སྐོབ་གསོ་ཡང་བརྒྱབ་པ་རེད། བྱེད་རང་ཚོ་བསྐྱོད་སྐབས་
 ལག་པོ་འདུག་ཞུས་པ་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་དེ་ག་རང་བཤད་ཀྱི་འདུག ངག་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱ་དེ་རེད། ངག་ཐོག་ནས་

བཤད་པ་དེ་གོང་དུ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་གསུངས་སོང་། ང་ཚོ་དང་པོ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ལ་
 འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་དགོས་ཟེར་སོང་། ད་ལྟོ་འཇུག་འཇགས་ཆགས་རྒྱ་མི་
 འདུག་ཟེར་བ་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་འཇགས་སྐོར་དོན་རང་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། རྒྱ་མཚན་གཞན་
 གང་ཡང་བཤད་ཡོད་མ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་འཇུག་འཇགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཁྱེད་རང་འདིར་བསྐྱེད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་སློ་
 བརྒྱབ་རྒྱ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚོན་དགོས་རེད་ཅེས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་བཤད་མེད་ལ། ལབ་ཤེས་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟོ་
 དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཚབ་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་བསྐྱབ་བྱ་ག་རེ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད་ཅེན། ཁྱེད་རང་ཚོ་བདམས་ནས་སྤྱི་བས་ཚར་བ་རེད།
 དེ་ཡིན་དུས་དགོངས་པ་མ་ལྟོ། ད་ལྟོ་ཁྱེད་རང་ཚོ་སྤྱི་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གིས་བསམ་སློབ་གཅིག་
 གཏོང་དགོས་བྱེད་ཀྱི་རེད། ལས་བྱེད་ད་ག་སེ་གཏོན་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡོད་ཆད་ནས་ལྷན་ཡོད་པ་རེད་དེ།
 ལས་བྱེད་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གིས་སློན་ནས་ཐག་བཅད་ནས་ལས་ཀ་གཞན་བཅའ་ཚར་འདུག དེ་ནས་ལས་བྱེད་གཅིག་
 གཉིས་ཤིག་ལས་ཀ་ཡོད་མེད་ལ་སློན་པའི་དགོངས་པ་ལྷན་ནས། གནས་སྐྱེད་པའི་འདྲ་ཞིག་རེད། འདི་གཅིག་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་མ་ཤེར་བདག་པོས་དུལ་འཇུག་རྒྱུ་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
 རེད་གསུང་གི་ཡོད་ན། ང་ཚོས་འབད་བཅོམ་བྱེད་ཚོགས་གི་རེད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་རེད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་རེད།
 ང་ཚོས་འབད་བཅོམ་བྱེད་ཚོགས་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ག་བར་བསྐྱབ་ཀྱི་འདུག་དང་མི་འདུག དེའི་འགན་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མས་
 མཉམ་དུ་འཇུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་རེད་ཟེར་ནས་བཀའ་ཤེས་གིས་གྲོས་ཚོགས་
 གཅིག་སྤར་པར་གཞུགས་པ་དང་། ཡང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འཛིན་སློང་ལ་འགན་སྲུང་བཞག་ཡོད་ཟེར་ནས་དེ་གཅིག་
 སྤར་གཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར། འགན་ཚང་མས་མཉམ་དུ་འཇུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། བཀའ་ཤེས་གིས་འདོད་པ་
 མེད་བཞིན་དུ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གཅིག་གསུང་གི་ཡོད་དུས། དེར་ལག་བསྟར་བྱེད་དུས་ང་ཚོས་དྲུང་ཐག་འབད་ཐག་བྱེད་ཀྱི་
 རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོ་ལ་མཉམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ལུས་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་རིང་ལམ་སློན་ཞིག་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
 དུས། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ཁ་གསལ་པོ་བྱས་ནས། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ བར་དུ་
 སློབ་རྒྱུ་རྒྱ་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དངོས་གནས་རེད། གང་ལགས་ཤེན། དུལ་གཡུང་བཞག་པ་དེ་ཚུར་
 མེན་གྱིན་མེན་གྱིན་མ་ཤེར་བདག་པོ་ལ་པར་སློང་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་སྐང་ལ་མ་རྩ་འཕར་མ་འཇུག་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་
 ལ། མ་རྩ་འཕར་མ་འཇུག་དགོས་ན་མ་ཤེར་ཉོས་ནས་མ་རྩ་འཕར་མ་འཇུག་དགོས་རེད། ད་ལྟོ་དེ་ཚེ་དུ་གཏོང་དགོས་རེད་
 དམ་ཚུངས་དུ་གཏོང་དགོས་རེད། ད་ལྟོ་དེ་ཚོ་ཁ་གསལ་པོ་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་རེ་རེ་བྱས་ནས་
 འགོ་རྒྱུ་རེད། གལ་ཏེ་མ་ཤེར་འཇུག་མཐུན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་འདི་སྤྱི་མཐུན་ནས་འགོ་དགོས་ཀྱི་རེད་གསུང་གི་ཡོད་ན།
 མ་ཤེར་བདག་པོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་འབད་བཅོམ་ལྷོ་ཚོགས་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མ་ཤེར་འཇུག་མཐུན་མེད་པ་ཡིན་ན་གནས་
 ཚུལ་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོ་ལ་འདྲ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པའི་གནས་སྐྱེད་ཤིག་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཁོ་
 རང་གིས་ད་ལྟོ་བུན་ཞུགས་གི་ཉེན་ཁ་ཚུང་ཚུང་རེད་འདུག་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཚུང་གི་སྐབས་མེད་པ་ད་ལྟོ་དུལ་
 མ་བསྐྱོགས་པ་དེ་སློང་ ༡ ༣ ༣, 000 རེད་འདུག གཞན་པ་ཆ་ཚང་ཡག་པོ་བསྐྱོགས་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། འདི་སྤྱི་ལོ་
 མ་བསྐྱོགས་པ་གཞི་ནས་འགོ་འཇུག་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་ང་ཚོས་བྱ་ལོན་སྲུང་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ནས་ལོ་དང་པོ་དང་།
 གཉིས་ལ། གསུམ་ལ། བཞི་པ་ཡིན་དུས། ཚང་མས་བྱ་ལོན་ཡང་བསྐྱར་རྒྱུར་གཟབ་གཟབ་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་
 ལྟོ་བྱ་ལོན་མ་སྲུང་པ་འགོ་ཞིག་བཙུགས་པ་ཡིན་ན། རྗེས་མ་རྩིས་ཞིབ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བུན་ཞུགས་ལུང་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་བས་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐྱེད་ཆགས་མ་སྤིང་པ་མ་རེད་གངལ། སྤྱི་གཞུང་གི་འཇུག་འཇགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡང་བསྐྱེད་རྒྱུ་འདི་ཐབས་ཤེས་ཆ་ཚང་

བྱེད་ཀྱི་རེད། སྤྱི་ཚོང་བ་ལ་དངུལ་གཡུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། མི་རེ་རེར་མ་གཡུང་ནས། སྤྱི་ཚོང་ཚོགས་པ་དེར་
 གཡུང་ན། ཚོགས་པ་དེའི་འགན་འཁུར་ནས་དངུལ་ཡར་བསྐྱོད་རྒྱ། དེ་འདྲ་ཡན་ཆད་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
 གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཡུང་ནས་ཁོ་རང་ཕྱོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་
 བར་དུ་བྱུང་ནས་གི་གནས་སྐྱད་པ་དེ་འདྲ་སྤྱི་ཚོགས་ཆགས་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མ་འོངས་པར་བྱུང་ནས་གི་གནས་
 སྐྱད་པ་ཆགས་རྒྱུ་འདྲི་ཉེན་ཁ་དེ་ (Bank) ཚང་མ་ལ་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོ་གཅིག་ལུ་མ་རེད། དངུལ་ཁང་ཚང་མ་ལ་
 བྱུང་ནས་ཅིས་བསྐྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དངུལ་འབོར་ཡང་ཟུར་འཛོལ་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་གཞན་ལུ་བྱེད་
 རེད་དམ་མ་རེད། རྗེས་མ་དངུལ་དེ་མ་ལོག་པ་ཡིན་ན། ཅིས་ཞིབ་སྐྱོད་ཐོབ་ནང་ལ་ལུང་པ་གང་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་རེད། སྤྱི་མང་
 ཚོས་ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་མི་གངས་ ༡༠༠༠ གཏོང་བའི་སྐབས་སྤྱི་གནས་ལྷན་པོ་སྐོར་ ༩༥,༠༠༠ གཡུང་བ་དེ་མ་ལོག་ནས།
 མང་པོ་འཚོལ་དགོས་པའི་གནས་སྐྱད་པ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མ་
 འོངས་པར་ངན་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱད་པ་འགྱུར་མ་སྲིད་པ་མ་རེད།

དེ་ནས་ "རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་དེའི་སྡེ་ཚོར་ཁག་གི་གཞིགས་སྤྱད་བཟང་བ།" ཞེས་གསུངས་འདུག རྒྱ་གར་
 དབུས་གཞུང་གི་གཞིགས་སྤྱད་གང་འདྲ་ཡོད་ནའང་འདྲ་འདུག མེད་ནའང་འདྲ་འདུག རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་དངུལ་ཁང་
 ཚེན་མོ་ (RBI) ཡིས་ཐོང་མའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ཀྱིས་ (NBFC) ཞིག་བཙུགས་འདུག དེ་ཞེ་དཔག་ཡག་པོ་རེད་ཟེར་ནས། དེ་
 འདྲའི་དོ་སྣང་ཞིག་སྐྱེད་ཀྱི་ཨ་ཡོད་ན་འདྲ་ཀྱི་འདུག རྒྱ་གར་ནང་ལ་ (NBFC) སྤོང་སྤྱི་གཞུང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། མཐོང་སྤྱད་
 ཡག་པོ་བྱུང་བ་གཅིག་ལུ་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཚོང་ཡག་པོ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཚོང་ཡག་པོ་ཡོད་ན་མཐོང་སྤྱད་ཡག་པོ་ཡོང་
 གི་རེད། ཁེ་སན་ཡང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ནས་ཚང་མའི་སྤྱད་པ་ཆགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་སྤྱི་ དེ་ནས་ཚོང་ཡག་པོ་ཡོང་
 དང་མ་ཡོང་ཟེར་བ་དེ་མ་ཅུ་ཡོད་མེད་དང་། འཛིན་སྐྱོང་ཡག་པོ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་ཏུ་སྤྱི་དཔག་
 བཟང་ཕྱོགས་ལ་བལྟས་ཡོད་པ་རེད། མ་ཅུ་འཇུག་མཁན་གྱིས་འདོད་པ་འདུག ད་ལྟ་བར་དུ་འདི་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།
 བྱུང་ནས་གི་ཉེན་ཁ་ཉུང་བ་འདུག རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་དེའི་སྡེ་ཚོར་ཁག་གི་གཞིགས་སྤྱད་ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་བ་དེ་
 བཟང་ཕྱོགས་རེད། ཚོང་རང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་བཟང་ཕྱོགས་ཆགས་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག དེར་བསམ་སྐྱོད་གཏོང་
 རྒྱ་རེད།

དེ་ནས་ཞན་ཆའི་ནང་ལ་ངས་ཤོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། "མ་ཅུ་ཞན་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ནས་མ་དངུལ་
 སྤྱོད་རྒྱུ་དཀའ་ངལ།" ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ལ་ཡོད་པའི་དངུལ་དེ་གང་ལྟར་ཚུར་སྤྱད་ས་
 ཚར་བ་རེད། ད་ལྟ་ (Rahul Joshi) ཡིས་སྤྱད་ཐོབ་ནང་ལ་བཀོད་པའི་དོན་ཚན་ ༥ པ་ལ། ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཁ་
 འས་འཇུག་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོང་། (SARD) རང་ལ་ཡོད་པའི་དངུལ་འདི་གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ནང་
 དུ་འཐེན་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཞུ་ས་ཡོད་པ་རེད། ཞུ་ས་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་ (Rahul Joshi)
 ཡིས་ལུང་འཛིན་ཞུས་པ་དེ་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཡི་གནས་སྐྱད་པ་རེད། འདིའི་རྗེས་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ནས་
 དེབ་སྐྱེལ་བྱས་བཞག་པ་དང་། (FCRA) ཡོད་པ་ཞིག་གིས་གཞན་ཞིག་སྤོང་ཚོགས་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་དེ། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡
 གཞེས་ནིང་ལོའི་ལོ་མཇུག་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཚར་བ་རེད། དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིན་ནས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་བཞག་པའི་ (FCRA)
 ཡོད་མཁན་ཞིག་གིས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་སྤོང་ཚོགས་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་དེ་དམ་དུ་ཕྱིན་འདུག་ཟེར་ནས། སྐད་ཤོར་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་འདི་རེད། ཁོ་རང་གིས་ལུང་འཛིན་གནང་བའི་ཡི་གེའི་ནང་དུང་བལྟས་པ་ཡིན། ཁོ་རང་གིས་ལུང་འཛིན་རྒྱུ་ལ་དེ་
 གཞན་འདུག རྒྱུང་པའི་ནང་ལ་འོག་གི་ཆ་དེ་ཡོད་པ་རེད། འོག་གི་ཆ་དེ་ཡོད་པ་སོང་ཙང་བཀའ་འཁོལ་ཀྱི་རྒྱུ་འདི་སྐད་ཆ་འདི་

བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བསྐྱར་བཙོན་བྱས་པའི་ནང་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་འདི་གཏང་སའི་ལམ་ཁ་མེད་པ་བཙོན་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལམ་ཁ་མེད་པ་བཙོན་བྱས་པོད་པ་གཅིག་ལྟར་དམིགས་བསལ་སྒྲིང་རོགས་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གང་འདྲ་སྒྲིང་སྐབ་ཀྱི་རེད། ཁྲིམས་ཟེར་དུས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྲབ་པ་ཞིག་བཙོན་པོས་རེད་མ་གཏོགས། པོད་པ་གཅིག་ལྟར་ཁྲབ་པ་ཞིག་བཙོན་པོས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲི་གནས་སྐྱངས་ཀྱི་འོག་ནས་ (Rahul Joshi) ཡི་སྣམ་ཐོའི་ནང་ལ་སྒྲིན་གནད་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དེ་ག་རང་ཆགས་ཀྱི་འདུག རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་གངས་སྐྱངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་འཛོག་རྒྱ་ཡོད་པའི་གནས་སྐྱངས་དེ་གནད་སྐབ་པ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མི་འདུག་ཅེས་གསལ་པོ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་མཁས་པའི་སྣམ་ཐོའི་ནང་། མཁས་པའི་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་འདྲེན་གསལ་པ་ཡོང་གི་རེད། མ་འགྲིག་པའང་ཡོང་གི་རེད། ལྷ་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེའི་གནས་སྐྱངས་གཅིག་རེད།

དེ་ག་ནང་བཞིན་ [(Central Tibetan Administration Development Fund (CTADF))] ཟེར་བ་ཞིག་ (Dr.) དཀོན་མཚོ་གཙོ་བོ་འགྲུས་ལགས་དང་རྒྱ་གར་གཅིག་གི་མིང་ཐོག་ནས་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བསྐྱེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་རེའི་ཆེད་དུ་སྤྲེས་པ་རེད་ཅེ་ན། (SARD) ལས་གངས་སྐྱངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་དཔལ་ཐང་ཀར་གཏོང་སྐབ་ཀྱི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་པ་གསུམ་པ་ཞིག་བཙུགས། ཚོགས་པ་དེ་མོ་ཏ་ལྟ་བུ་དཔལ་འདི་ནས་དེར་དམོར་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད། དེའང་ལག་ལེན་སྐབ་ཀྱི་མེད་པ་གསལ་པོ་ཞུ་བཞིན་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། འདི་བྱས་པ་ཡིན་ན་ (CTADF) ཟེར་བ་དེ་ད་ལྟ་ཞེ་མེད་ཚོགས་པའི་འོ་པོའི་ཐོག་ནས་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་བྱེད་སྐབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཉག་ཉག་སྒྲིང་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། (CTADF) ཟེར་བ་དེར་ (25A) ཟེར་བ་དེ། གཞུང་ལ་ཁྲབ་རྒྱལ་མི་དགོས་པ་དེའང་བསྐྱེལ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་ (CTADF) བརྒྱད་ནས་བྱེད་ཚོག་གི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། འདི་ཞེ་ཡོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཞེ་བཟང་ག་རེ་ཡོད་པ་ཚང་མར་ཁྲབ་རྒྱལ་དགོས་པའི་མ་གཏོགས། གང་བྱུང་མང་བྱུང་བྱ་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། (CTADF) དེ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཅམ་ལ་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་བཀའ་འགན་མ་སྐྱབས་གོང་ལ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དཔལ་དེ་པར་ཚུར་གཏོང་སྐབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ག་རང་ནས་གསལ་པོ་རེད་སྟེ། ལོ་གཉིས་ཅམ་ནང་དུ་གཏོང་སྐབ་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། ད་ལྟའི་བཀའ་འགན་གིས་འབད་བཙོན་བྱས་མི་འདུག རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་འདུག རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སའི་ལམ་ཁ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་མ་གཏོགས། གོས་ཚོགས་ཀྱིས་ལམ་ཁ་མེད་པར་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་འདུག་ག་ བཀའ་འགན་གི་གསལ་བཤད་ཀྱང་ཉན་རྒྱ་རེད། ལོར་བ་རེད་ཟེར་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་འདུག་ག་ དེ་རིང་གི་གནད་དོན་འདིའི་སྐྱང་ལ་ཉོག་ཅམ་གཟབ་གཟབ་མ་གནང་བ་ཡིན་ན། གོས་པ་རྒྱལ་སྐྱངས་གཅིག་གིས་རྗེས་མ་རྒྱལ་ཟེར་གསལ་པ་ཡིན་ན། གསུངས་མ་ཡོང་རོགས་མ་གཏོགས། གོས་བསྐྱར་སྐྱབ་པོ་བྱས་ནས་དགོ་སྒྲིན་ཀྱི་གནས་སྐྱངས་ཆ་ཚང་གོས་ཚོགས་འདིར་ཞུ་ཡི་ཡོད་གདལ། དེ་གཅིག་རེད།

དེ་ནས་ "འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ལ་རང་དབང་མེད་པ།" ཟེར་བ་དེ་རེད། ལུ་ཡོན་ག་ཚོད་ཅམ་ཞིག་སྒྲིང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། ག་པར་སྒྲིང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། ལུ་ལ་སྒྲིང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་འོ་པོའི་ཐོག་ནས་དེ་ཚོ་གོང་རིམ་ལ་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལས་བྱེད་སོ་སོས་རང་ཐག་གཅོད་རྒྱ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད་སྟེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། གོས་ཚོགས་ལ་འགན་ང་ཚོས་འབྲེར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལས་བྱེད་ཀྱིས་འབྲེར་ཀྱི་མ་རེད་སྟེ། འདི་ཡིན་ན་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་རང་སྐྱོང་གི་ཚན་པ་ཞིག་བཙོན་ཡི་ཡོད་ན། དེའི་འགྲོ་སྐྱངས་དེའང་ཁག་ཁག་བཙོན་པོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་འགན་འཛིན་སྣམ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱངས་ཁག་ཁག་བཙོན་པོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ལས་ཀྱི་འོ་བོ་དང་། ལས་ཀྱི་སྐྱ་ཆ། ལས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། ལས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི། (RBI) ལ་འགན་
འཁུར་སྐྱབས། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་གཤིས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་བཅོས་པ་ཡིན་ན། དེར་སྐྱབས་འཛིན་གྱི་མཁན་གྱི་འགན་འཛིན་
ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སུ་བསྐྱད་དགོས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་འཇུག་ནང་ལ་འདར་བསྐྱད་དགོས་ཀྱི་
འདུག་གམ་མི་འདུག གང་འདྲ་ཞིག་གྱི་འདུག དེ་དེ་ཚོས་གོ་བསྐྱར་གྱི་ཚོགས་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་རང་དབང་
ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདི་རེད།

དེ་ནས་ "བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་
ཞབས་ཞུ་ཁང་། སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཁྲིམས་གསལ་མེད་པ།" དེ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་
ཆ་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་རྒྱུ་འདྲི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ནས་འགོ་སྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་ཚོང་ལས་ཤིག་ཡོང་རྒྱ་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་ (CEO) སྐོར་ལ་འདར་གོང་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་སྤྱི་ཁབ་འགན་འཛིན་ཚང་ལྷན་ཞིག་སྐྱ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། (Dalberg Report) དེ་ཚོགས་ཚུང་གིས་གཞིགས་ཡོད་ན། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་
ལ་ (CEO) དང་ (Financial Executive Officer) དགོས་པའི་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཤིག་ཡར་བཞག་པ་ཡིན་ན། ལོ་
༡ ལ་སྐོར་འབྲམ་ ༤༦ ཅམ་ཞིག་འགོ་སོང་འགོ་ཡི་འདུག་ཟེར་ཡོད་པ་རེད། མ་ཅ ༢༥༤ ཅམ་ཞིག་ལ་སྐོར་འབྲམ་ ༤༦
ཅམ་ཞིག་འགོ་སོང་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དེར་ཁེ་གྱོང་གི་གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ས་རེད། དེ་ལ་འདར་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་
དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། (Dalberg Report) ཆ་ཚང་བསྐྱབས་ཡོད་ན་འདིའི་ནང་ལ་འདར་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་གོ་སྐྱབས་ལ་ག་རེ་གསུངས་འདུག་ཅེ་ན། བོད་མི་ལ་དབུལ་འབྱོར་གྱི་རམ་འདེགས་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་མང་བ་དེ་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞུ་ཁང་ལས་ (SARD) ལས་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་
གཏོགས། གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་གཏོང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པ། བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ བཏང་བ་ཡིན་ན་འདར་སྐོར་
འབྲམ་ ༣༥༠ ལྷག་ཅམ་ཞིག་རེད། སྐོར་འབྲམ་ ༣༥༠ ཡི་ཚོང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཅ་སུ་ལ་གཡར་སྐྱབ་ཀྱི་རེད།
ད་ལྟ་གཡར་བཞག་པ་དེ་ནས་ཆེ་ཤོས་དེ་སྐོར་འབྲམ་ ༥༠ རེད། སྐོར་འབྲམ་ ༥༠ དེ་འདར་ཚུར་ལོག་པར་ལོ་ལྷ་དུག་འགོར་གྱི་
འདུག་ག། ད་ལྟ་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་ཁེ་འབབ་ཀྱི་གནད་དོན་གདོན་རྒྱ་ཡོད་ན། སྤྱི་ཁབ་ཆེ་བ་གཡར་
ས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ནས་གཡར་བཞག་ཡོད་པ་རེད། སུད་ཚོང་བ་དང་། ཉེ་ལོ་དེ་
ཚོའི་བུ་ལོན་མང་ཆེ་བ་དབུལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅན་ནས་གཡར་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་སྐོར་
འབྲམ་ ༢༥༤ ལས་གཚོད་ཅིག་གཡར་སྐྱབ་ཀྱི་རེད། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལོ་རེ་རེར་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ གཡར་ཚར་བ་དགོས་ཀྱི་
ཡོད་པ་རེད། དེའི་འདི་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ལ་གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་ཞབས་ཞུ་ཞེས་ཅིག་
སྐྱབ་འདུག་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་འདར་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མ་རེད། བྱས་ཅང་དེའི་དོ་བོའང་དབྱེ་བ་སྤྱི་ལུ་ཆུ་གཡར་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་
འདུག དེ་ཡིན་དུས་དབུལ་འབྱོར་གྱི་རམ་འདེགས་སུ་མ་སྐྱད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མེད། དཔེར་ན། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རང་
ནས་མ་ཅ་ཡར་བསྐྱར་རྒྱ་ཡིན་ན། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རང་ལ་མར་གཡར་རྒྱ་རེད་སྟེ། ང་ཚོའི་མི་མང་རང་གི་དུལ་རེད་སྟེ།
གཞན་པ་ནས་ཡོང་སྐྱབ་པ་གང་ཡང་མི་འདུག ད་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་གཉེར་ནང་གི་གནད་དོན་གཞན་པ་དེ་རྗེས་ལ་ཞུ་ཚོགས་ཞུ།

དེ་ནས་ "རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་གཡ།" ཟེར་ན། རི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བོད་པ་
ཚང་མ་ཞི་སྒྲིག་གཞི་འདིའི་ནང་ཚུད་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ཚང་མ་ལ་གཡར་རྒྱ་རེད། བོད་རིགས་མ་ཡིན་པ་དེ་ཚོ་ལ་འདར་ཁྲིམས་
དང་སྒྲིག་གཞིའི་ཐོག་ནས་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རི་རྒྱུད་གཅིག་སུ་མ་རེད། དེའི་དགོས་མཁན་ས་ཆ་གང་ན་ཡིན་

ནལང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་མི་རིགས་གཅིག་པ་རྩིས་ཀྱི་ཡོད་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད་མ་གཏོགས། ཁོ་ཚོ་རང་
བཅོན་ཡོད་པའི་མིའི་དདུལ་ཁང་དང་། ག་བ་ཡིན་ནའང་མ་ཐུན་རྒྱུ་ལེན་ཚོག་པ་ཞིག་ང་ཚོ་འདི་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ན་མེད་ན།
ང་ཚོས་ག་ཚོད་ཅམ་ཞིག་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དང་མ་རེད། དེ་དག་ལའང་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ཉེན་ཁ་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་རེད། "བཅོན་སྲོལ་བོད་མིར་སྲིད་རྒྱུ་ལུག་གཡར་གྱི་རོགས་རམ་འདད་དེས་
མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་སྲུ་མ་ཐུན་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།" ཟེར་བ་དེ་རེད། ང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེར་ངོས་ལེན་བྱས་དང་མ་བྱེད་
ཐེ་ཚོས་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་དམ་མ་རེད། ད་ལྟོ་འདྲ་ཚོར་བར་སྐྱད་ཆ་འདྲི་དུས་
ཁོ་རང་ཚོར་མ་རྩ་གང་ལ་གང་འཚམ་འདུག་ག་ ཡིན་ནའང་དདུལ་ཐད་ཀར་སྤྲད་ན་ལ་ལ་ (ལ་ལ་) ཚོས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ སམ་
༡༥ ཞིག་མར་བཅག་གི་འདུག་ དེར་ཁེ་མན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་དདུལ་རང་གི་ཁེ་མན་ཞེས་ག་
ཡོང་རྒྱ་རེད་འདུག་གསལ་མི་འདུག་ དདུལ་དེའང་སྲི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རྩ་ནས་གཡར་བའི་སྐབས་སུ་གྲོང་གྲུང་སྐྱད་ལ་
གཡར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སྲོན་མ་གསལ་པོ་ཞུས་ཡོད། ང་ཚོས་དདུལ་ཁང་ལ་སྲིད་ཀ་སྤྲད་པ་དང་། འུ་ལོན་གཡར་མཁན་
ཚོས་སྲིད་ཀ་སྤངས་པའི་དབང་ལ་བར་ཁྲད་ཡོད་པ་རེད། འདི་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལྟོ་དདུལ་ཐད་ཀར་མ་འཇུགས་བྱ་རྒྱ་ཟེར་བ་དེ་ (Direct Investment) རྒྱ་རྒྱ་དེ་རེད། ངས་ཚོར་ཚེན་པོ་དེ་
འདྲ་རྒྱག་མ་སྲོང། (Direct Investment) དེ་ཚོ་སྲི་རྒྱལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ནང་དུ་མ་ཤེར་ཉོས་ནས་ཚོར་
བརྒྱབ་རྒྱའི་སྐྱད་ཆ་བཤམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དང་པོ་ང་ཚོ་ལ་མ་རྩ་འདི་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། འདས་པའི་ལོ་འགའ་
ཤས་ཤིག་གི་ནང་དུ་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཏོན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ལ། མི་གཞན་ཞིག་ལ་དདུལ་འཇུག་རོགས་
ཞུས་པ་ཡིན་ན། དེར་ཁེ་བཟང་ཡོད་པའི་གནས་བབ་ཅིག་དང་། སྲི་རྒྱལ་ནས་དདུལ་འཇུག་མཁན་ཚོས་ཡིན་ནའང་། བོད་པ་
ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་ཚོར་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁེ་བཟང་བཟོ་རྒྱའི་
བསམ་སློབ་གཏོང་གི་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་བསམ་སློབ་མེད་པ་འདི་གསལ་པོ་རེད། དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་སུ་ལོན་གཏོང་རྒྱའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། "གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་
གར་དདུལ་ཁང་ནས་སོ་སོའི་མ་རྩ་ལྟུང་བདུན་འགྱུར་གྱི་སུན་གཡར་ཚོག་གི་ཡོད་པ་" ཟེར་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཐབས་ལམ་
གཅིག་རེད། དདུལ་ལྟ་སུ་ (NBFC) དེ་ཚོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་སུ་ལོན་གཡར་རྒྱ་རེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ང་རང་ཚོས་དདུལ་
བེད་སྲོད་བཏང་ནས་སྤྲད་ཚོར་བར་གཡར་བ་དེར་གྲོང་ཞིག་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དདུལ་ཁང་གཞན་ནས་རྒྱ་སུ་ལོན་ལེན་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་པར་སྲིད་ཀ་ག་ཚོད་སྲོད་དགོས་རེད། སྲིད་ཀ་སྤངས་བཞག་པ་དེ་ནས་ང་ཚོས་པར་ག་ཚོད་ལ་
གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེའི་སྐྱད་ནས་ཁེ་བཟང་ག་ཚོད་ཅིག་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། པར་སྲོགས་དདུལ་ཁང་འདིས་ཁེ་བཟང་བཟོ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་སྲིད་ཀ་རྒྱུང་རྒྱུང་གཏོང་གི་མ་རེད་སྟེ། དེའི་སྐྱད་ལའང་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་
ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། དདུལ་ཁང་ནས་སུ་ལོན་ལེན་ཚོག་ཚོག་པོ་ཟེར་ནས། ལེན་ཚོག་ཚོག་ཡོད་པ་རེད་དེ། མ་འོངས་པར་
གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ངས་བོད་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡
ལོ་ ༣ ཚེས་ ༢༡ ནང་རྒྱ་སུ་ལོན་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ཚོག་ཐོལ་ག་པོ་བཏུགས་ཡོད་ན། པར་ (NBFC) ལ་སྤོར་
འདུམ་ ༥༠ འམ་ ༡༠༠ དེ་འདྲ་གཡར་རྒྱའི་སྐྱད་ཆ་རྒྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དུས་སྐབས་ཡག་ནས་ (Alok Prasad) དང་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡེ་ཤེས་དབང་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་དུས་གཡར་ཡོད་ན། ད་

ལྷ་འཁོར་རྒྱ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྷ་བྱེད་གནས་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་མི་དགོས་ན་ལྷ་མི་དགོས་པ་
བྱས་ཏེ་བསྐྱོད་ཡོད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ལ་རང་སྤོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་རེད། ལས་ཀ་བྱས་པ་ལ་རང་སྤོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་
ཅེས་བཀའ་ལག་གིས་ཀྱང་དེ་ག་རང་ལྷ་བཞིན་ཡོད། རང་སྤོང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱས་ནས། བཀའ་ལག་གི་སྐྱེས་འཛིན་ལོག་ལ་
མེད་པ་བྱས་ཏེ། ཁོ་རང་ལ་རང་སྤོང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཚོང་རྒྱག་མཁམ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་
འོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་མ་ཅ་ག་ཚོང་འཇུག་དགོས་རེད། ད་ལྟ་ཚོགས་ཚུང་གིས་བཀའ་གནང་བར། མ་ཅ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༡
འོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་འཇུག་ཐུབ་པ་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་མ་འོངས་པར་མ་ཅ་སྤོང་ས་ཡ་ ༢༠༠ རམ་
༢༠༠ དེ་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། དེ་དུས་འོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་ ༥༡ འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། འོད་
མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ལ་དདུལ་དེ་ཅམ་འཇུག་རྒྱུའི་མ་ཅ་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། གང་ལྟར་ཆེན་པོ་བཟོ་རྒྱ་ཡིན་གསུང་གི་ཡོད་
རེད་སྟེ། ཚུང་ཚུང་ཞིག་གིས་བན་གྱི་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། འོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ལ་དདུལ་ཏེ་ག་ཅམ་ཡོད་པ་དེའང་ཐབས་ཤེས་མ་
བཏང་བ་མ་རེད། ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་མ་དདུལ་དེའང་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལྷན་ལྷན་ཁང་འཇུག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་
བཏང་བ་རེད། ལྷན་ཁང་མ་རེད། གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་བ་སྤྱེལ་བྱས་པའི་སྤྱི་གཞུགས་སོ་སོའི་ནང་ལ་མ་ཅ་འཇུག་སྐྱེས་ཀྱི་
ཐག་གཅོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་སྤོན་མ་ནས་བརྒྱུ་ཚར་བ་རེད། འོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་མ་དདུལ་ཚང་མ་འདིའི་
ནང་ལ་འཇུག་དགོས་རེད་ཟེར་ན། རྗེས་མ་དེར་གྱོད་གྱུད་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དེའི་འགན་སྲུང་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། གཅིག་བྱས་
ན་དེ་རིང་ནས་ཅེས་པའི་ལོ་ ༥ ཅམ་རྗེས་སྤྱི་ཚོ་རྒྱུ་བ་བཀའ་སྤྱོད་ལ་ལྷག་མདོག་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་འགན་དེ་སྲུང་
འཇུག་གི་རེད། དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་སྐྱོད་ཆ་བཀའ་རྒྱ་མང་པོ་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།

དེ་ག་ནང་བཞིན་སྤྱི་བྱེད་འགན་འཛིན་དང་ལས་ཀྱི་དཔེ་གཞན་པའི་གནས་སྐྱེས་འདི་འབྲེལ་ཞིག་བཟོ་དགོས་འདུག་
གསུངས་པ་དེ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཆ་རྒྱུན་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ར་ཚོས་བཟོ་བྱས་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། རང་སྤོང་གི་ཚན་པ་ཞིག་
བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། འགན་འཛིན་སྤོང་ཚོགས་རང་སྤོང་། འཛིན་སྤོང་གི་ (CEO) རང་སྤོང་། ལས་ཀྱི་ཚང་མ་རང་སྤོང་།
ལས་ཁུངས་རང་སྤོང་། ཚོང་རང་སྤོང་། ད་ལྟ་ (Dalberg Report) འཆར་གཞི་ནང་དུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཚང་མ་དདུལ་
ཁང་གི་དདུལ་གཡུང་མཁམ་བཟོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ཡོད་པ་རེད། (Agent) བཟོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ཡོད་པ་རེད། ས་གནས་འགོ་འཛིན་
དེ་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་རེད་དམ་དདུལ་གཡུང་ནས་བསྐྱོད་དགོས་རེད། (Joshi) ཡིས་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་པོ་ཟེར་
འདུག་ འཛིན་སྤོང་ཟེར་བ་དེ་དདུལ་གཡུང་མཁམ་མ་རེད། ལས་བསྐྱོམས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན་ཚང་མ་སྤོང་དང་། དགོ་དང་སྤོང་
ཚང་མ་སྤོང་དང་། འཛིན་སྤོང་ཟེར་བ་དེ་དདུལ་གཡུང་རྒྱུའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁམ་མ་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་བཀོད་ཡོད་པ་རེད།
མ་འོངས་པར་མཇུག་སྤོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ན། རང་སྤོང་དེ་རང་སྤོང་ཚན་པ་གསལ་པོ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ དེའང་
བཀོད་ཡོད་པ་རེད།

ངས་ད་དུང་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་མང་པོ་ཞེ་དག་ཆགས་འགོ་ས་རེད། དེ་ཚོ་འགོ་མི་དགོས་པ་བྱས་ནས། གོང་
དུ་གཅིག་གིས་མ་ཅའི་སྤོང་གསུངས་སོང་། མ་ཅ་ཁུངས་སྤྱེལ་ལ་ཁེ་བཟང་སྤོང་གེ་བ་ ༤༠ ལྷན་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་།
དེ་ཁེ་བཟང་མ་རེད། དེ་མ་འཇུགས་རེད། མ་འཇུགས་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཉི་ཉོང་དོན་གཅོད་དང་། ཐལ་ཐལ་དོན་གཅོད། ཡིན་
ལེན་དོན་གཅོད་གསུམ་གྱི་སྤོང་འབྲུམ་ ༢༥༠ དེ་རེད། དེ་ནས་མི་ཚང་ ༢༥ ཡིས་དདུལ་སྤོང་འབྲུམ་ ༥༡༠ ལས་མས་
བརྒྱུ་པ་དེ་རེད། དེའི་གནས་སྐྱེས་འགོ་བཀའ་རྒྱ་གཞི་ཡོད་པ་རེད། འོག་དེར་ (SARD) ལ་དདུལ་ཡོང་བཞག་པ་དེ་
གཉིས་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན་དེ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ཁེ་བཟང་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ཁེ་བཟང་སྤོང་གེ་

བ་ ༤༠ དེ་འདྲ་གང་ནས་ཡོང་གི་རེད། ད་ལྟ་འོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་རྩིས་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་ཚོགས་ཡམ་རྒྱས་
 ཐེབས་ཅུ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དུལ་འབོར་དེ་གངས་སྒོང་ས་དཔལ་འབྲེལ་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནང་དུ་འཁུར་གྱི་མེད། གང་རེད་ཅེ་ན།
 བྱིས་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་དེ་ཆགས་ཡོད་མ་རེད། སྤོང་རྩིས་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་དེ་ག་རང་
 ཞུས་ཡོད། འདིའི་འོག་གི་དུལ་འབབ་དེ་སྒོར་ (Crore) ༢༥ དང་། སྒོར་ (Crore) ༢ ལྟ་ཅིག་བཅས་སྒོར་ (Crore)
 ༤ མན་ཅམ་ཡོང་བ་དེ་སྤྱི་ལྟ་རེད། འདི་ཨ་རི་གཞུང་གིས་འདིའི་ཆེད་དུ་གནང་བ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གན་ཡིག་ནང་དུ་
 དུལ་དེར་བཏང་མ་ཚང་བར་དུ་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པའི་ཐེ་མེད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་རང་
 དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་འགོ་བཞེས་པ་རེད། སྤྱད་ཚོང་བ་ལའང་གཡམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཏ་ཟེལ་ལའང་གཡམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
 མོ་ཏ་ཉོ་མཁན་ལ་གཡམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྒོར་ (Crore) ༣༠ ལས་མས་ནང་ནས་གཡམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་གཚོད་ཞུ་
 ཡི་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་དུས་མོ་སོར་འཛིན་སྒོར་གིས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་བཞིན་འགོ་བཟུང་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། འདིར་སྒོར་གྱི་
 བ་ ༤༠ ཟེར་བ་ཁེ་བཟང་རྒྱང་རྒྱང་མ་རེད་གངལ། ཡིན་ནའང་། འོག་གི་སྒོར་འབྲུམ་ ༥༠༢ ཟེར་བ་དེ། སྒོར་འབྲུམ་ ༥༠༢
 ཟེར་ན་དེ་སྒོར་འབྲུམ་ ༤༧༠ གསོ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་འགོ་སོང་བཏང་བ་རེད། ངས་ཁ་སང་ནས་ཞུས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་འདིའི་ནང་དུ་
 རྒྱ་མཚན་ག་རེ་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཚོང་ལས་ཚེན་སོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་འགོ་སོང་འདི་ཅམ་
 ཕྱིན་པ་དེ་གོང་ཚེན་སོ་ཞེ་དྲག་མ་རེད་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་གཟེགས་སྤངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་ངས་ཏ་གོ་ཡི་མེད། ངས་
 སྐར་གྱི་ཚོང་ཞིག་བཟུགས་པ་ཡིན་ན། ངའི་མ་ཅུ་སྒོར་ ༡༠༠ ཡིན་ན། དེའི་ནང་དུ་འགོ་སོང་གང་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ནས་
 མར་འདོན་དགོས་པའི་མ་གཏོགས། ངས་ཚོང་འདི་བཟུགས་པར་འགོ་སོང་གཞན་ཞིག་ནས་གཏོང་རོགས་ཟེར་རྒྱུ་ལུགས་
 སོལ་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། འདིའི་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཨ་རི་གཞུང་གིས་དང་དུ་སྤངས་ནས་འདི་བྱས་བཟུག་
 པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། སྤོང་ཐོ་འདི་ཚོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངས་མཐོང་གི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་རེད། ད་ལྟ་འདིའི་ནང་དུ་ལབ་
 བཞག་པ་དེ་ལའང་ང་ཚོས་སྟོབ་སྟུབ་དང་མ་སྟུབ་ཟེར་བ་དེའང་ཞག་སོ་རེད་འདུག། འགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཆ་ཚང་བསྐྲུགས་
 པ་ཡིན།

དེ་ནས་རྒྱལ་གཉེར་སྐྱེད་ལ་ཕྱིན་ནའང་འགྲིག་ས་རེད། མོ་མང་སོ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བཀའ་འཁོལ་སྤྱི་འབྲུམ་ཁ་
 །ཤས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ལའང་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུ་དགོས་ཀྱི་འདུག། བྱས་ཅང་མཐའ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱུ་གཉེར་ནང་དུ། ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༢༤ བར་དུ་སྒོ་བརྒྱབ་རྒྱ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དངོས་གནས་རེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་
 ལ་སྤྱི་འབྲུམ་སྤོང་ཚོགས་ནས་སྒོ་བརྒྱབ་དང་མི་རྒྱལ་ཟེར་བའི་ཐག་གཅོད་འདི་གཉིས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྒོ་བརྒྱབ་པ་
 ཡིན་ན། ད་ལྟ་ནས་འགོ་བཟུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལ་སྒོ་རྒྱལ་སྟུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་པ་རེད། སྒོ་མ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༢༤ བར་དུ་སྒོ་བརྒྱབ་རྒྱ་མི་འདུག་ཞེད་རང་ཚོས་གང་སྟུབ་ཅི་སྟུབ་བྱོས་ཤོག་ཟེར་བ་ཡིན་ན། མ་ཅུ་བསྟུ་དུབ་བྱོས་ཤོག་
 གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། མ་ཅུ་ཆེ་དུ་ཐོངས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། མ་ཅུ་ཆེ་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༢༤ རྗེས་ལ་སྒོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་འདི་བསམ་སྒོ་མེད་པ་རེད་སྟེ། འོད་གུ་འདོན་ན་མ་གཏོགས། ད་ལྟའི་གཚོད་སྤངས་དེ་ལྟར་བཅད་
 པ་ཡིན་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ བར་དུ་སྒོ་ཞི་བརྒྱབ་རྒྱ་མི་འདུག་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ བར་དུ་འབད་བཅོམ་བྱོས་ཤོག་ཟེར་ནའང་། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༢༤ བར་དུ་འབད་བཅོམ་བྱོས་ནའང་གནས་སྤངས་དེ་ག་རང་འཇགས་སྟུག་པ་ཡིན་ན། ཡང་བསྐྱེད་སྤྱོད་རྒྱུ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལྟ་
 ཟུག་འགོར་འགོ་ཡི་རེད་སྟེ། དེ་དུས་བྱ་ལོན་གཡམ་ནས་སྤོང་དགོས་པའི་མ་གཏོགས། ལག་པ་ལ་འཇུས་ནས་བསྟུང་ཐབས་
 ཡོད་མ་རེད་སྟེ། གཡམ་ཏེ་སྒོ་རྒྱལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེར་ཐག་གཅོད་གསལ་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མཚོག་ ཉོག་ཙམ་བཞུགས་རོགས་གནང་། ཉོག་ཙམ་འགོར་གྱི་ཡོད་མདོག་རེད། ལྷག་ཚེད་ ༡:༣༠

བར་དུ་གྲང་ཚོགས་བར་གསེང་ཡིན།